

KURUMSAL

OCAK - MART JANUARY - MARCH 2023 ■ SAYI ISSUE 60

www.tkyd.org.tr

yatırımcı

TÜRKİYE KURUMSAL YATIRIMCI YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ TARAFINDAN ÜÇ AYDA BİR YAYINLANIR

**TKYD 2.
PORTFÖY
YÖNETİMİ
ZİRVESİ**

**PORTFÖY
YÖNETİMİ SEKTÖRÜ
YATIRIMCIYA
DEĞER KATTI**

**PORTFÖY
YÖNETİMİNDE
2023
TRENLERİ**

**BİREYSEL
EMEKLİLİK SİSTEMİ
2023'TE 20. YAŞINI
KUTLUYOR**

Değerli okurlar,

Dergimizin 15. yaşını kutladığımız bu yılın ilk sayısında yine zengin içeriklerle sektörümüzün gündemini en yetkin kalemlerden sizlere sunabilmekten dolayı büyük mutluluk duyuyoruz.

TKYD olarak misyonumuzun en temel bileşenlerinden biri de yatırım fonlarına yönelik farkındalığın artırılması ve bu yolla yatırımcı tabanının büyümesine, sermaye piyasalarının gelişimine katkıda bulunmaktır. Bu amaçla, Borsa İstanbul'un ev sahipliğinde 23 Aralık Cuma günü 2.sini gerçekleştirdiğimiz Portföy Yönetimi Zirvesi'ne, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sn. Murat Zaman, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı Sn. İbrahim Ömer Gönül, Borsa İstanbul Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi Sn. Korkmaz Ergün, Takas İstanbul Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi Sn. Avşar Sungurlu, Merkezi Kayıt Kuruluşu Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi Sn. Dr. Ekrem Arıkan, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Başkanı Sn. İbrahim Öztop'un yanı sıra çok sayıda önde gelen sektör temsilcisi katıldı. TKYD'nin YouTube kanalında da canlı olarak yayınlanan zirvemiz, 2023 yılına dair önemli analiz ve öngörülerin yapıldığı; Yerel ve Küresel Piyasalarda Beklentiler, Portföy Yönetimi Sektöründe Global Trendler ve Yenilikler, Yatırım Fonları ile Yatırım ve Dönüşüm için Yetenek Yönetimi başlıklarında dört ayrı panele ev sahipliği yaptı. Önümüzdeki dönemde dijital mecralarda sıkça karşılaşacağınız reklam filmimizi de yine 23 Aralık'ta Borsa İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz 2.Portföy Yönetimi Zirvesi'nde ilk kez tanıttık. Zirvemizin geniş bir özeti bu sayımızda keyifle okuyacağınızı düşünüyorum.

Portföy yönetimi sektörümüzün son yıllarda sağladığı büyüme ivmesini sürdürerek, sermaye piyasalarımızın gelişimine, finansal istikrara, ülkemiz ekonomisine katkı sağlamaya, TKYD olarak bu alanda çalışmaya devam edeceğiz.

Özellikle gençlerimizin sermaye piyasalarına ve yatırım fonlarına ilgisini artırmak amacıyla TKYD olarak başlattığımız ve Takasbank ve TSPB işbirliğiyle bu yıl 3. sünü düzenlediğimiz geleneksel Altın Yumurta Üniversiteli Fon Sepetim yarışmasının, üniversiteli gençlerimizin yatırım fonlarıyla tanışmasında önemli rol oynadığını ve uzun vadeli yatırımcı olma yolunda ilerlemesine katkı sağladığını düşünüyorum.

Bu sayımızda, sektörümüzün önde gelen portföy yönetimi şirketlerinin CEO'larının katıldığı geleneksel CEO Anketimizi ve TKYD Kurucu Başkanı Sn. Dr. Gürman Tevfik ile yapılan kapsamlı bir söyleşi bulacaksınız.

TSPB Başkanı Sn. İbrahim Öztop, sektörümüze yönelik beklentilerini ve yeni yıl mesajını içeren yazısı ile değerli katkılarda bulunurken, AgeSA CEO'su Sn. Fırat Kuruca BES&OKS sistemine yönelik güncel değerlendirmelerini aktardı.

Fon Yönetimi sayfamızda Melek Yatırımcı Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nu Omurga Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Genel Müdürü Sn. Oğuz Kösebay dergimiz için kaleme aldı.

Bireysel Emeklilik Sistemi'nin 20. yaşına özel olarak hazırlanan Emeklilik Fonları konulu bir makale, portföy yönetiminde sorumlu yönetim, portföy yönetiminde sürdürülebilir değişim başlıkları altında sektörümüzün değişik alanlarında en yetkin kalemlerin derlediği çalışmalar zengin içeriğimizde yer alıyor.

"Geleceğin Portföyü" isimli yeni köşemizde konumuz robo fonlar. Davranışsal Finans sayfamızda ise "Davranışsal Ekonomi nedir?" sorusunu irdeleyen bir makaleye yer veriliyor.

Kitap sayfamızda en yeni iş ve ekonomi kitapları tanıtımı, en çok satan listesinin yanı sıra yine değerli bir yazar söyleşi var. Finans Tarihi sayfamızda Sn. Ali Perşembe'den "Çeyrek Rusya" başlıklı yazı yer alıyor. Finans & Yaşam sayfamızda bu kez konuğumuz televizyon ekranlarından. Sanat köşemiz ve yeni yıla daha zenginleştirilmiş olarak hazırlanan Sektör Verileri sayfalarımız yine sizlerle olacak.

Yeni yılda sağlık, başarı ve mutluluklar dilerim.

Keyifli okumalar dilerim.

Saygılarımla,

Mehmet Ali Ersan

TKYD Başkanı

“TKYD olarak misyonumuzun en temel bileşenlerinden biri de yatırım fonlarına yönelik farkındalığın artırılması ve bu yolla yatırımcı tabanının büyümesine, sermaye piyasalarının gelişimine katkıda bulunmaktır.”

içindekiler

4 SEKTÖRDEN HABERLER

8 TKYD'DEN

10 TSPB PORTFÖY YÖNETİMİ SEKTÖRÜ YATIRIMCIYA DEĞER KATTI

İbrahim H. Öztop / TSPB Yönetim Kurulu Başkanı

12 CEO ANKET Portföy Yönetiminde 2023 Trendleri

- 13 Mehmet Ali Ersarı / Genel Müdür / Ak Portföy
15 Sinem Edige / Genel Müdür / Garanti BBVA Portföy
16 Nilgün Şimşek Ata / Genel Müdür / HSBC Portföy
17 Burak Sezercan / Genel Müdür / İş Portföy
18 Egemen Erden / Genel Müdür / QNB Finans Portföy
19 Müge Peker / Genel Müdür / Yapı Kredi Portföy

20 BES&OKS BES'te devlet katkı payı artışı ve 18 yaş altı düzenlemeleri büyümeyi destekledi

Fırat Kuruca / Genel Müdür / AgeSA Hayat ve Emeklilik

22 KONFERANS TKYD 2. Portföy Yönetimi Zirvesi

34 EMEKLİLİK FONLARI Bireysel Emeklilik Sistemi 2023'te 20. yaşını kutluyor...

Genk Günkut / Emeklilik Fonları ve Özel Portföy Yönetimi / Pazarlama Bölüm Başkanı / Ak Portföy

36 TÜRKİYE YATIRIM FONLARI PİYASASI Portföy Yönetimi Sektörü 2022

Ceren Angılı / Bölüm Müdürü / Pazarlama ve Stratejik Planlama / Yapı Kredi Portföy Yönetimi A.Ş.

40 SÖYLEŞİ Küçük yatırımcı hisse senedi yatırımını yatırım fonu aracılığıyla yapmalı

Dr. Gürman Tevfik / TKYD Kurucu Başkanı

42 SORUMLU YÖNETİM Portföy Yönetiminde Sorumlu Yönetim İlkeleri (Stewardship)

Deniz Kahraman / Kıdemli Uzman / Araştırma ve İstatistik / TSPB

44 FON YÖNETİMİ Omurga Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Geometri Melek Girişim Sermayesi Yatırım Fonu

Oğuz Kösebay / Genel Müdür / Omurga Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş.

46 YENİ ÜRÜN Mobil uygulamaya üzerinden çalışan bir yatırım aklı – GRI

Berna Sema Yiğit Sevindi / Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür / Gri Portföy Yönetimi A.Ş.

48 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK Portföy yönetiminde sürdürülebilir değişim

Alen Bebiroğlu, CFA / Genel Müdür Yardımcısı / TEB Portföy Yönetimi A.Ş.

50 GELECEĞİN PORTFÖYÜ Portföy yönetiminin geleceği - Robo Danışmanlar

Duygu Gülçur / Dağıtım Kanalı Yönetimi Bölüm Müdürü / İş Portföy Yönetimi A.Ş.

OCAK - ŞUBAT - MART 2023

- 52 FINTECH**
Şeytan İyice Saklandı!
Y. Nejat Özek / Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür / İnfina Yazılım
- 54 Yeni Nesil Müşterilerin Beklentileri Neler?
Ülkü Güveli / B2C Çözümleri Direktörü / ATP
- 56 DAVRANIŞSAL FİNANS**
Davranışsal Ekonomi De Nereden Çıktı Yahu?
Cemre Yoldaş / Leicester Üniversitesi
- 58 FİNANS TARİHİ**
Çeyrek Rusya
Ali Perşembe / Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı / SAHA Rating
- 60 ALTERNATİF FONLAR**
ALTERNATİF YATIRIM FONLARI BÜLTENİ - Aralık 2022
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş.
- 64 FON DÜNYASI** FON DÜNYASINDAN HABERLER
Halim Çun / Genel Müdür / Inveo Portföy Yönetimi A.Ş.
- 70 FİNANS VE YAŞAM**
Fabrikadan Stüdyoya giden yol
Ersoy Erkazancı / Bloomberg HT Dubai Temsilcisi
- 72 KİTAP RÖPORTAJ**
Neden "Etki" Kitabı? Neden Şimdi?
Şafak Müderrisgil / İcra Kurulu Başkanı / Etkiyap
- 74 Sir Ronald Cohen ile Etki Yatırımı Üzerine
Sir Ronald Cohen
- 76 KİTAP KÖŞESİ** İlayda Arı
- 79 KONFERANS AJANDASI**
- 80 YATIRIMCI KİTAPLIĞI** Derleyen: Levent Gürses
- 82 SANAT**
İBB İstanbul Sanat Müzesi'ne Doğru Adım Adım
Hazırlayan: Deha Çun
- EFAMA**
84 Avrupa Yatırım Fonları Sektörü 2022 3. Çeyrek Görünümü
86 Dünya Yatırım Fonlarında 2022 3. Çeyrek Görünümü
88 2023'te Dünya Ekonomisini Neler Bekliyor? / EquityRT
- TÜRKİYE SEKTÖR VERİLERİ**
90 FON TRENDLERİ 2022 4. ÇEYREK
94 YATIRIM VE EMEKLİLİK FONLARINDA 2022 4.ÇEYREK

Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği
adına İmtiyaz Sahibi H. Halim Çun

Sorumlu Müdür
Dr. Cüneyt Demirkaya

Editör
Güzin Övünç
guzinovunc@tkyd.org.tr

Yayın Kurulu
H. Halim Çun
Burcu Toker
Ceren Angılı
Erkan Ögeç
Hüseyin Akar
Sedef Çiloğlu

Danışma Kurulu
Mehmet Ali Ersarı
Alim Telci
Bengi Subaşı Gerçek
Ceyhan Egemen Erden
Emrah Yücel
Fatih Arabacıoğlu
Mahmut Kaya
Müge Peker
Nilgün Şimşek Ata
Oğuz Kösebay
Okan Alpay
Tevfik Eraslan
Yağız Oral

Reklam Müdürü
Selin Sözer Kayar
selinkayar@kyd.com.tr

Yayın Türü
Yaygın, süreli. Kurumsal Yatırımcı TKYD'nin
üç ayda bir yayınlanan sektörel yayın organıdır.

Yönetim Adresi
KYD Bilgi Yönetimi ve İletişim A.Ş.
İş Kuleler Kule:2 Kat:8, 34330 4.Levant
İstanbul - Türkiye
Tel: +90 212 279 03 99 Fax: +90 212 279 07 44
www.kyd.com.tr

İTALİK Ajans Yayıncılık Reklam ve Matbaa
Grafik Tasarım ve Baskıya hazırlık
Derya Bozkurt
Tel: 0212 321 2171
www.italikajans.com

Baskı
Şekil Ofset A.Ş.
Tel: 0212 565 77 01

TKYD Kurumsal Yatırımcı dergisi, TKYD tarafından yatırımcıları bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu dergide yer alan her türlü haber, bilgi ve yorumlar; güvenilir olduğuna inanılan Kaynaklar tarafından hazırlanmış araştırma raporları, değerlendirmeler, atıflar, çeviriler ve istatistik verilerden derlenmiştir. Dergide yer alan tüm yazılar ve içeriklerinden yazarları sorumludur. Bilgilerin hata ve eksikliğinden ve ticari amaçla kullanılmasından doğabilecek zararlardan TKYD Kurumsal Yatırımcı dergisi sorumlu değildir. Dergide yer alan yazılar izin alınmadan ve kaynak gösterilmeden hiçbir şekilde kullanılamaz.

FON KURULUŞLARI, PYS FAALİYET İZNI, BİRLEŞME. SERMAYE ARTIŞI, ŞUBELER

1. Logos Portföy Yönetimi A.Ş.

Testinium Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilirken, katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesi onaylandı.

2. Gri Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi talebinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

3. Ata Portföy Yönetimi A.Ş. Katılım Şemsiye Fonun kuruluşuna izin verildi.

4. A1 Portföy Yönetimi A.Ş. Fon Sepeti Şemsiye Fonun kuruluşuna izin verildi.

5. Inveo Portföy Yönetimi A.Ş. Nefes Ege Gayrimenkul Yatırım Fonu'nun katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesinin onaylanması talebinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

6. Gri Portföy Yönetimi A.Ş. Borçlanma Araçları Şemsiye Fonu kuruluşuna izin verildi.

7. Rota Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Gayrimenkul Yatırım Fonu'nun katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesi onaylandı.

8. Kızılay Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş.'nin 15.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 10.000.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin

14.000.000 TL'ye artırılmasına izin verildi.

9. İntegral Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Bisu Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi talebinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

10. Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. Fonlabüyüsün Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilirken, katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesi onaylandı.

11. Osmanlı Portföy Yönetimi A.Ş.'nin, Osmanlı Portföy BIST 30 Endeksi Hisse Senedi Yoğun Borsa Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi talebi olumlu karşılandı.

12. Neo Portföy Yönetimi A.Ş. Simya I Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi ve katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesinin onaylanması talebi olumlu karşılandı.

13. Gri Portföy Yönetimi A.Ş.'nin Gri Portföy Yönetimi A.Ş. Serbest Şemsiye Fon'un kuruluşuna izin verildi.

14. Aura Portföy Yönetimi A.Ş.'nin, 30.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde, 8.898.179 TL olan çıkarılmış sermayesinin 10.298.179 TL'ye artırılmasına izin verildi.

15. Gri Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Gayrimenkul Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verildi, Gri Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesi onaylandı.

16. Rota Portföy Yönetimi A.Ş.

İkinci Gayrimenkul Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilirken, katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesi onaylandı.

17. BV Portföy Yönetimi A.Ş. Sinerji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi talebinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

18. Atlas Portföy Yönetimi A.Ş. Fon Sepeti Şemsiye Fonu kuruluşuna izin verildi.

19. ICBC Turkey Portföy Yönetimi A.Ş.'nin, 10.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 8.500.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin 10.000.000 TL'ye artırılmasına izin verildi.

20. Rota Portföy Yönetimi A.Ş. Hisse Senedi Şemsiye Fonu kuruluşuna izin verildi.

21. Atlas Portföy Yönetimi A.Ş.'nin, 15.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 10.000.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin 10.800.000 TL'ye artırılmasına izin verildi.

22. Has Portföy Yönetimi A.Ş. Fon Sepeti Şemsiye Fonu kuruluşuna izin verildi.

23. Inveo Portföy Yönetimi A.Ş. Katılım Şemsiye Fonu kuruluşuna izin verildi.

24. Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ve Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. İkinci Katılım Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgelerinin onaylanması

taleplerinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

25. Rota Portföy Yönetimi A.Ş. İş Zekası Yazılımları Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilirken, katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesi onaylandı.

26. İntegral Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş.'nin "İntegral Portföy" ifadesini işletme adı olarak kullanma başvurusu olumlu karşılandı.

27. Aşağıda unvanları yer alan gayrimenkul yatırım fonları/girişim sermayesi yatırım fonlarının kuruluşuna izin verilmesi ve katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgeleri onaylandı

Fonun Ünvanı

Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. Goldeo Gayrimenkul Yatırım Fonu
Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. İkinci Karma Gayrimenkul Yatırım Fonu
Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. Rana Gayrimenkul Yatırım Fonu
Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. Üçüncü Karma Gayrimenkul Yatırım Fonu
İş Portföy Yönetimi A.Ş. Üçüncü Gayrimenkul Yatırım Fonu
İş Portföy Yönetimi A.Ş. Yenilenebilir Enerji Teknolojileri Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Sekizinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Azimet Portföy Yönetimi A.Ş. LCP Birinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Omurga Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Geometri Melek Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. Boyut Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Kalkınma ODTÜ TEKNOKENT Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. Dr. Hayat Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. İkinci Karma Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. İkinci Kira Sertifikaları Katılım Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. Turizm Girişim Sermayesi Yatırım Fonu

Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. Yenilenebilir Enerji ve Teknoloji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Maqasid Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Gem Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş. Beşinci Karma Gayrimenkul Yatırım Fonu
Ak Portföy Yönetimi A.Ş. Akbank Venture Builder Özel Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Ak Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Teknoloji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Gri Portföy Yönetimi A.Ş. Alkima Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Gri Portföy Yönetimi A.Ş. Jobtogo Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
İş Portföy Yönetimi A.Ş. Agro Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
İş Portföy Yönetimi A.Ş. Eliptik Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Qinvest Portföy Yönetimi A.Ş. Pragma Capital Partners Teknoloji Fırsatları Girişim Sermayesi Yatırım Fonu

28. Aşağıda unvanları yer alan fonların katılma paylarının ihracına ilişkin izahnameler onaylandı.

Fonun Ünvanı

Nurul Portföy Sonenberg Serbest (Döviz) Özel Fon
Strateji Portföy Birinci Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy Başak Kısa Vadeli Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy Başak Kısa Vadeli Katılım Serbest (TL) Fon
A1 Portföy Para Piyasası (TL) Fonu
A1 Portföy İkinci Serbest Fon
A1 Portföy Üçüncü Serbest (Döviz) Fon
A1 Portföy İstatistiksel Arbitraj Serbest Fon
A1 Portföy Kısa Vadeli Katılım Serbest Fon
Azimet Portföy Aruna Serbest (Döviz) Özel Fon
Hedef Portföy Güneş Hisse Senedi Serbest (TL) Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
İş Portföy Okyanus Serbest (TL) Özel Fon
Inveo Portföy Beyaz Hisse Senedi Serbest (TL) Özel Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Inveo Portföy Gedik Yatırım Bursa Serbest Özel Fon
KIG Portföy Robotik Teknolojileri Değişken Fon
Rota Portföy Odeabank Birinci Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Hisse Senedi Serbest (TL) Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)

Garanti Portföy Yirmidokuzuncu Serbest (TL) Özel Fon
Qinvest Portföy İkinci Serbest Özel Fon
Qinvest Portföy MAB Serbest (Döviz) Özel Fon
RE-PIE Portföy Birinci Hisse Senedi Serbest Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
TEB Portföy Sağlık ve Biyoteknoloji Değişken Fon
Atlas Portföy Beşinci Serbest (TL) Fon
Deniz Portföy Özer Serbest (Döviz) Özel Fon D
Deniz Portföy Smart Serbest (Döviz) Özel Fon
İş Portföy Onuncu Serbest (Döviz) Fon
İş Portföy TE1 Serbest Özel Fon
İş Portföy TE2 Serbest (Döviz) Özel Fon
Rota Portföy CELO Serbest (Döviz) Özel Fon
Ziraat Portföy Antalya Serbest (Döviz) Özel Fon
Allbatross Portföy Bianco Serbest (TL) Fon
Allbatross Portföy Giselda Serbest (TL) Fon
Oyak Portföy Katılım Hisse Senedi (TL) Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
QNB Finans Portföy Beril Serbest (Döviz) Özel Fon
Azimet Portföy AEB Serbest (Döviz) Özel Fon
Garanti Portföy Garanti BBVA İklim Endeksi Hisse Senedi (TL) Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
KT Portföy Çoklu Varlık Katılım Fonu
Ünlü Portföy Altın Fonu
Yapı Kredi Portföy PY Ulus Serbest (Döviz) Özel Fon
Yapı Kredi Portföy PY Gümüşsuyu Serbest (Döviz) Özel Fon
Yapı Kredi Portföy PY Pera Serbest (Döviz) Özel Fon
Ziraat Portföy Akik Katılım Serbest (Döviz-Avro) Fon
Ziraat Portföy Kehribar Katılım Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy Sedef Katılım Serbest (Döviz Amerikan Doları) Fon
Azimet Portföy TKS Serbest (TL) Özel Fon
Azimet Portföy 20.0 Serbest (Döviz) Fon
Azimet Portföy 21.0 Serbest (Döviz) Fon
Azimet Portföy CCO Hisse Senedi Serbest Özel Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Hedef Portföy Algo Everest İstatistiksel Arbitraj Hisse Senedi Serbest (TL) Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
HSBC Portföy Kırmızı Hisse Senedi Serbest (TL) Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Inveo Portföy Beşer Serbest (TL) Özel Fon
QNB Finans Portföy Onbeşinci Serbest (Döviz) Fon
QNB Finans Portföy Huzur Serbest (Döviz) Özel Fon
Albaraka Portföy Albaraka Türk Kısa Vadeli Katılım Serbest (TL) Fon
Albaraka Portföy Katılım Serbest (Döviz) Fon
Azimet Portföy BUPA Serbest (TL) Özel Fon

KURUMLARDAN HABERLER

IOSCO raporunda küresel yatırım fonları endüstrisine yeni bilgiler sunuluyor

Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO) Kurulu, küresel yatırım fonları endüstrisine yeni bilgiler sağlayan Yatırım Fonları İstatistikleri Raporu'nun (IFSR) ikinci baskısını yayınladı. Rapor, IOSCO üyelerinin 2021 sonu itibarıyla denetim verilerinin kapsamlı bir şekilde bir araya getirilmesiyle oluşturuldu.

IFSR, yatırım fonu verilerinin düzenli olarak toplanıp, analiz edilmesini kolaylaştıran, düzenleyicilerin ve paydaşların bilgi paylaşmasını ve küresel yatırım fonları sektöründeki eğilimleri gözlemlemesini sağlayan yıllık bir çalışma. IOSCO'nun önceki iki yılda bir düzenlenen Hedge Fonları Anketi üzerine geliştirildi.

Geçen yıl, IOSCO IFSR'nin ilk baskısını yayınladı. Bu yılki rapor, analizi yeni verilerle güncelliyor ve ilk kez açık uçlu fonlar ve kapalı uçlu fonlar hakkında trend analizi sağlıyor. Rapor ayrıca, kaldıraç, toplam likidite profilleri, karşı taraf riski, borçlanma riski ve teminat ihtiyaçları hakkında bilgi içeriyor.

Özetle, raporun yeni baskısı şunları ortaya koydu:

- Yatırım fonlarındaki kaldıraç seviyeleri, bir önceki yıllıkilere benzer ve fon türüne bağlı olarak bazı farklılıklar gösterdi. Örneğin, raporlanan veriler hedge fonların kaldıraçındaki düşüşleri ortaya koymaktadır;
- Toplam düzeyde, hedge fonlarının portföy likiditesinin, normalde yatırımcılara sunulan likiditeyi önemli ölçüde aşır görünmektedir;
- Geçen yıla benzer şekilde, açık uçlu fonlar hem türev kullanımı hem de finansal kaldıraç açısından yüksek kaldıraçlı durumda değil;
- Raporlanan açık uçlu fonların portföy likiditesi, normalde yatırımcılara sunulan likidite doğrultusunda yönetiliyor görünmektedir.

Raporun tamamına <https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD725.pdf> adresinden ulaşılabilir.

HSBC Portföy Güçlü Serbest Özel Fon
Inveo Portföy TE3 Serbest (Döviz) Özel Fon
Inveo Portföy Şahinkaya 1 Hisse Senedi Serbest (TL) Özel Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
İş Portföy Kalamış Serbest (Döviz) Özel Fon
İş Portföy Arslan Serbest (Döviz) Özel Fon
KT Portföy TLL Katılım Serbest (Döviz) Özel Fon
Yapı Kredi Portföy Alternatif Yatırım Fon Sepeti Serbest Özel Fon
Albaraka Portföy Vakıf Katılım Kısa Vadeli Katılım Serbest (TL) Fon
Albaraka Portföy İkinci Kısa Vadeli Katılım Serbest (TL) Fon
Deniz Portföy Kar Payı Ödeyen Beşinci Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Demir Serbest (Döviz) Özel Fon
İş Portföy Onbirinci Serbest (Döviz) Fon
Perform Portföy Üçüncü Serbest (Döviz) Fon
Perform Portföy İkinci Hisse Senedi Serbest Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
TEB Portföy Dokuzuncu Serbest (Döviz) Fon
Yapı Kredi Portföy PY Harbiye Serbest (Döviz) Özel Fon
Yapı Kredi Portföy Feriköy Serbest (Döviz) Fon
Ak Portföy Özel Sektör Borçlanma Araçlarına Yatırım Yapan %110 Anapara Koruma Amaçlı Altmışbirinci Fon
Ak Portföy Özel Sektör Borçlanma Araçlarına Yatırım Yapan %110 Anapara Koruma Amaçlı Altmışikinci Fon
Allbatross Portföy Benz Hisse Senedi Serbest (TL) Özel Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Azimet Portföy AEB Serbest (TL) Özel Fon
Deniz Portföy Duman Serbest (Döviz) Özel Fon
İstanbul Portföy Mutlak Getiri Hedefli Serbest Fon
İstanbul Portföy Onüçüncü Serbest (TL) Fon
İstanbul Portföy Ondördüncü Serbest (TL) Fon
Inveo Portföy Arista Kar Payı Ödeyen Serbest Özel Fon
QNB Finans Portföy Bereket Serbest (Döviz) Özel Fon
TEB Portföy Uyum Serbest (Döviz) Özel Fon
Ziraat Portföy Akik Katılım Serbest (Döviz-Avro) Fon
Ziraat Portföy Kehribar Katılım Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy Sedef Katılım Serbest (Döviz-Amerikan Doları) Fon
Ziraat Portföy TE4 Serbest (Döviz) Özel Fon
A1 Portföy Dördüncü Serbest (Döviz) Fon
A1 Portföy Birinci Hisse Senedi Serbest (TL) Fon

(Hisse Senedi Yoğun Fon)
A1 Portföy İkinci Hisse Senedi Serbest (TL) Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Aktif Portföy Tarım ve Sürdürülebilirlik Fon Sepeti Fonu
Azimet Portföy Sentez Hisse Senedi Serbest Özel Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Deniz Portföy Gizem Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Mer Serbest (Döviz) Özel Fon
Gri Portföy Para Piyasası (TL) Fonu
HSBC Portföy Mart 2023 Serbest (Döviz) Fon
HSBC Portföy Nisan 2024 Serbest (Döviz) Fon
HSBC Portföy Ağustos 2024 Serbest (Döviz) Fon
İstanbul Portföy Hisse Senedi Serbest (TL) Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
İstanbul Portföy GMS Hisse Senedi Serbest Özel Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
KT Portföy Birinci Katılım Serbest (Döviz-ABD Doları) Özel Fon
KT Portföy KMA Katılım Serbest (Döviz) Özel Fon
KT Portföy MİSS Katılım Serbest (Döviz) Özel Fon
Neo Portföy Tek Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy Onikinci Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy Onüçüncü Serbest (TL) Fon
Hedef Portföy İkinci İstatistiksel Arbitraj Hisse Senedi Serbest (TL) Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
İş Portföy Cano Serbest (Döviz) Özel Fon
İş Portföy Koza Serbest (Döviz) Özel Fon
Neo Portföy Yasemin Serbest Fon
Deniz Portföy Kar Payı Ödeyen Altıncı Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Kar Payı Ödeyen Yedinci Serbest (Döviz) Fon
Garanti Portföy MIB Serbest (Döviz) Özel Fon
Nurol Portföy Özel Sektör Borçlanma Araçlarına Yatırım Yapan %115 Anapara Garantili (TL) Fon
Yapı Kredi Portföy Para Piyasası Serbest (TL) Fon

OMURGA

GAYRİMENKUL VE GİRİŞİM SERMAYESİ
PORTFÖY YÖNETİMİ

www.omurgacap.com

TKYD Basın Toplantısı – Sektör Büyüklüğü 1 Trilyon TL'yi Aştı

Sermaye Piyasalarının en önemli yapı taşlarından birisi olan, Kurumsal Yatırımcıların geniş kitlelere tanıtılmasının yanı sıra mevzuatın, Sermaye Piyasalarının ve Kurumsal Yatırımcıların gelişmesini teşvik etmek için çalışmalar yürüten Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği (TKYD), TKYD Başkanı Mehmet Ali Ersarı ve Dernek Yönetim Kurulu'nun

ev sahipliğinde 24 Kasım 2022 günü gerçekleştirilen basın toplantısıyla portföy yönetimi sektörünün en son verilerini açıkladı.

Portföy Yönetimi Sektörü, özellikle son yıllarda hızlı bir büyüme sürecine girdi. Portföy yönetim şirketleri tarafından yönetilen fon büyüklüğü, yatırımcıların artan ilgisinin de etkisiyle 2018 yılı Eylül sonunda 170 milyar TL'den dört yılda yüzde 511 oranında artarak 2022 Eylül sonu itibarıyla 1 trilyon TL'nin üzerine çıktı.

“Portföy Yönetimi Sektörünün yönettiği fon büyüklüğü GSYH'nin yaklaşık yüzde 11'ine ulaştı”

Basın toplantısında konuşan Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği (TKYD) Başkanı Mehmet Ali Ersarı, Türkiye'nin istikrarlı ve yüksek büyüme için ihtiyaç duyduğu uzun vadeli finansman kaynağının sağlanmasında Portföy Yönetimi Sektörünün katkısının her geçen gün arttığını vurguladı. Son yıllarda yatırımcı ilgisindeki artışa paralel sektörün önemli eşliğinin aşılması Ekim 2022 itibarı ile 1,126 trilyon TL'ye ulaştığını kaydetti. Bu eşğin aşılmasının sektör ve ülke ekonomisi açısından önemine dikkat çeken Ersarı, sektörün söz konusu büyümesinde Sermaye Piyasası Kurulu'nun 2015 yılında Yatırım Fonlarının kuruculuğunu Portföy Yönetim Şirketlerine vermesinin önemli katkısı olduğunu, bunun Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu'nun (TEFAS) desteklediği açık mimari yaklaşımla birleşmesiyle, ürün çeşitliliğinin arttığını ve tasarruf sahiplerinin birikimlerinin ölçeğinden bağımsız olarak sayısız farklı

varlık sınıfı ve temaya erişimin sağlandığını belirtti. Ersarı, “Portföy Yönetimi Sektörümüz tarafından yönetilen varlıklar, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın (GSYİH) Ekim 2022 itibarı ile yaklaşık yüzde 11'ine yükseldi. Sektörümüzün geldiği noktayı çok önemsiyoruz ancak Avrupa ile kıyasladığımızda gidecek daha çok yolumuz olduğunu da görüyoruz. European Fund and Asset Management Association (EFAMA)/Avrupa Fon ve Varlık Yönetimi Birliği verilerine göre, 2021 yılının üçüncü çeyreğinde Avrupa Varlık Yönetimi Sektörü, 31,3 trilyon Euro büyüklük ile Avrupa GSYH'nin yüzde 182'sine ulaştı. Bu veriler bize sektörümüzün halen oldukça büyük bir potansiyele sahip olduğunu gösteriyor. Bu noktada, portföy yönetimi sektörünün gelecek yıllarda da hızlı büyümesini sürdürerek yatırımcılara ve ülke ekonomisine olan katma değerini artırmasını hedefliyoruz,” dedi.

“Yatırım Fonları 630 milyar lira büyüklüğe ulaştı”

Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği Başkanı Mehmet Ali Ersarı, 2022 Ekim sonu itibarı ile Yatırım Fonlarının 572 milyar TL'ye, Bireysel Emeklilik ve Otomatik Katılım Sistemi (OKS) fonlarının 368 milyar

TL'ye ve diğer yönetilen varlıkların ise 186 milyar TL'ye eriştiğini; Yatırım Fonlarının hızlı büyümesinin Kasım 2022'de de devam ettiğini ve büyüklüğün 630 milyar TL'ye ulaştığını vurguladı.

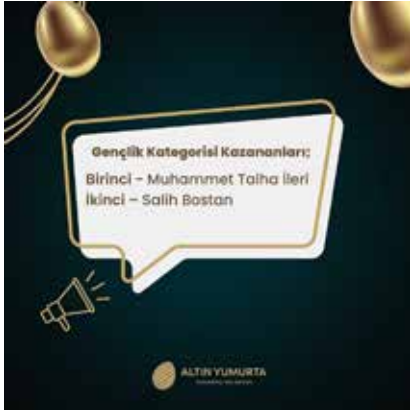
“Yatırım Fonlarına ilgi artıyor”

Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği Başkanı Mehmet Ali Ersarı, farklı temalardaki fonlara olan ilginin artmasının, yatırımcıların uzun vadeli bakış açısıyla yatırım yapmaya başladığının göstergesi olduğunu vurgulayarak fonlardaki yatırımcı sayısının 4,9 milyon kişiye ulaştığını belirtti. “Son yıllarda yatırımın gerçek anlamını keşfeden tasarruf sahiplerinin artan ilgisi, gelecek yıllarda sektörümüzün hızlı büyümesini sürdürerek potansiyelini yakalayacağını gösteriyor,” diye konuştu. Yatırım yönetiminde de sürdürülebilirliğin giderek önem kazandığına dikkat çeken Ersarı, küresel piyasalarda olduğu gibi Türkiye’de de Çevresel, Sosyal ve Yönetişim/Environmental, Social and Governance (ESG) odaklı yeşil fonların da

geliştğine dikkat çekti. Ersarı, “Hedefimiz, Portföy Yönetim Sektörü olarak, ESG uygulamalarına her geçen gün daha fazla destek vermek ve Türkiye’nin sürdürülebilir büyümesine ve yeşil dönüşümüne katkı sağlamaktır,” dedi. Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği Başkanı Mehmet Ali Ersarı, sektörün önemli bir eşiği aşmış olmasının sermaye piyasaları açısından önemini altını çizerek, “Gelişmiş ekonomilerdeki büyüklüklerle karşılaştığımızda ise alacağımız çok yol olduğunu görüyorum,” dedi. Sektör büyüklüğüne yönelik çeşitli dönemsel veriler hakkında bilgi veren Ersarı, farklı temalardaki yatırım fonlarına ilginin artmasının yatırımcıların uzun vadeli bakış açısıyla yatırım yapmaya

başladığının göstergesi olduğunu vurgulayarak, “Son yıllarda yatırımın gerçek anlamını keşfeden tasarruf sahiplerinin artan ilgisi, gelecek yıllarda sektörümüzün hızlı büyümesini sürdürerek potansiyelini yakalayacağını gösteriyor,” diye konuştu. Yatırım yönetiminde de sürdürülebilirliğin giderek önem kazandığına dikkat çeken Ersarı, küresel piyasalarda olduğu gibi Türkiye’de de Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ESG) odaklı yeşil fonların da geliştğine dikkat çekti. Ersarı, “Hedefimiz, Portföy Yönetim Sektörü olarak, ESG uygulamalarına her geçen gün daha fazla destek vermek ve Türkiye’nin sürdürülebilir büyümesine ve yeşil dönüşümüne katkı sağlamaktır,” dedi.

Altın Yumurta Üniversiteli Fon Sepetim Yarışması 2022 sonuçları açıklandı

Özellikle gençlerimizin sermaye piyasalarına ve yatırım fonlarına ilgisini artırmak amacıyla TKYD’nin başlattığı ve Takasbank ve TSPB işbirliğiyle bu yıl 3.sü düzenlenen geleneksel Altın Yumurta Üniversiteli Fon Sepetim yarışmasıyla üniversiteli gençlerin yatırım fonlarıyla tanışmasında önemli rol oynarken, uzun vadeli yatırımcı olma yolunda ilerlemesine katkı sağlıyor.

Gençlik kategorisi, orta yaş kategorisi ve yaşlılık kategorisi olarak 3 dalda birinci ve ikinci olarak kazananlar belli oldu. Yarışmanın sonunda her varlık dağılımı sınıfındaki farklı isimlerdeki birincilere 15.000 TL tutarında, ikincilerine 12.000 TL tutarında nakit para ödülü veriliyor. Yarışma ile ilgili detaylı bilgiye www.altinyumurta.org.tr sayfasından ulaşabilirsiniz.

Portföy Yönetimi Sektörü Yatırımcıya Değer Kattı

“Yatırımcıların sermaye piyasası araçlarına bireysel olarak ve küçük miktarlarla yatırım yapmaları yerine, kolektif yatırım araçları aracılığıyla kurumsal yatırımcıların bilgi ve uzmanlıklarından yararlanarak “riskin dağıtılması” prensibiyle daha yüksek kazanç sağlayabilecekleri yatırımları yapmalarını destekliyoruz.”

Sermaye piyasalarımızın son yıllarda önemli ölçüde büyüdüğünü memnuniyetle görüyoruz. Pandemi dönemindeki zorluklara rağmen, dijitalleşme ve üyelerimizin kesintisiz olarak sundukları teknolojik hizmet-

lerin etkisiyle sermaye piyasalarımız çok başarılı bir performans sergiledi. Gerek arz gerek talep tarafında tarihi rekorların kırıldığı ve yatırım ekosistemimizin güçlendiği bir dönem geçirdik. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği olarak üyelerimizin katkılarıyla düzenleyici ve pay-

daş kuruluşlarla işbirliği içerisinde sektörümüzün ve yatırımcılarımızın menfaatini gözeterek çalıştık.

Sermaye piyasasına duyulan ilginin artmasıyla birlikte yatırım fonlarına yatırım yapan kişi sayısında da önemli bir artış oldu. Aynı zamanda

İbrahim H. Öztop
TSPB Yönetim Kurulu Başkanı

yatırım fonlarımızın da büyüdüğünü gördük. 2021 yılı sonunda portföy yönetim şirketleri tarafından yönetilen portföy büyüklüğü 653 milyar TL iken, 2022 sonunda bu büyüklük 1,6 trilyon TL'yi aştı.

Ocak 2022 itibarıyla bireysel emeklilik sistemi katılımcılarına sağlanan devlet katkısı oranının %30'a çıkarılmasıyla, 2022 yılında 600 binden fazla kişi gönüllü olarak bireysel emeklilik sistemine dahil oldu. Böylelikle 2022 sonu itibarıyla hem gönüllü hem de otomatik katılım yoluyla bireysel emeklilik sistemine dahil olan kişi sayısı 13 milyona yaklaştı. Ayrıca, Temmuz 2021 itibarıyla devreye alınan Bireysel Emeklilik Fon Alım Satım Platformu (BEFAS) ile bireysel emeklilik katılımcıları tüm emeklilik şirketlerinin fonları arasından seçim yapabilme imkanına kavuştu. Bu imkanla birlikte rekabetin artacağını, sektörümüzün bu rekabetle daha da büyüeceğini öngörüyorum. Yatırımcıların sermaye piyasası araçlarına bireysel olarak ve küçük miktarlarla yatırım yapmaları yerine, kolektif yatırım araçları aracılığıyla kurumsal yatırımcıların bilgi ve uzmanlıklarından yararlanarak "ris-

kin dağıtılması" prensibiyle daha yüksek kazanç sağlayabilecekleri yatırımları yapmalarını destekliyoruz. Kurumsal yatırımcılarla sermaye piyasalarımızın sürdürülebilir şekilde büyüeceğini düşünüyoruz. Portföy yönetim şirketlerimiz yatırımcıların değişen ihtiyaçlarına uygun ürünleri sunarak yanıt veriyor. Düzenlemelerde yer alan portföy ve işlem sınırlamalarına tabi olmayan, daha yüksek oranda kaldıraç yaratan ve vergi avantajı olan serbest fonlarımızın portföy büyüklüğünün Takasbank verilerine göre, 2022 yılında önceki yıl sonuna kıyasla %257 büyüyerek 357 milyar TL'ye ulaştığını gördük. 2022 sonu itibarıyla alternatif yatırım fonlarından olan girişim sermayesi yatırım fonlarının portföy büyüklüğü önceki yıl sonuna kıyasla %180 artışla 43 milyar TL'yi aştı. 2022 yılı boyunca 94 adet yeni Girişim Sermayesi Yatırım Fonu kuruldu ve yıl sonu itibarıyla toplam girişim sermayesi yatırım fonu sayısı 236 oldu. Gayrimenkul yatırım fonları ise, 2021 sonunda 14,8 milyar TL büyüklüğe sahipken, 2022 sonu itibarıyla 23,1 milyar TL'ye ulaştı. Bu dönemde toplam gayrimenkul yatırım fonu sayısı 125 oldu. Portföy yönetim şirketlerinden 31'i gayrimenkul ve girişim sermayesi yatırım fonu yönetiyor. Bu şirketlerden 8'i ise sadece bu varlık sınıflarıyla sınırlı olarak faaliyet gösteriyor. Dünya genelinde enflasyonist ortamın devam edeceği beklentisi neticesinde, reel getiri hedefleyen yatırımcıların alternatif yatırım fonlarına olan ilgisinin devam edeceğini düşünüyorum. Yatırımcıların sürdürülebilirliği gündemlerine almaya başlamasıyla birlikte, çevreye duyarlı ve sürdürü-

“ Sermaye piyasasında kazandırdığımız yatırımcılarımızın uzun dönemli olarak bu piyasada kalacaklarına inanarak, 2023 yılında da portföy yönetimi sektörümüzdeki bu büyümenin süreceğini düşünüyorum. ”

rülebilir kalkınma amaçlarına yönelik yatırım yapan tematik yatırım fonlarının gelişimini de memnuniyetle gözlemliyoruz. Aralık 2022 itibarıyla Türkiye'de kurulu sürdürülebilirliği odağına alan 23 adet fon 4,5 milyar TL büyüklüğe ulaştı. Portföy yönetim şirketlerimiz teknolojiyi de yoğun şekilde kullanıyor. Özellikle, bireysel emeklilik alanında yatırımcıların robo-danışmanlık ürünlerinden faydalandığını görüyoruz. Sermaye piyasasında kazandırdığımız yatırımcılarımızın uzun dönemli olarak bu piyasada kalacaklarına inanarak, 2023 yılında da portföy yönetimi sektörümüzdeki bu büyümenin süreceğini düşünüyorum. Tüm paydaşlarımızın katılımıyla düzenleyici kuruluşlarla işbirliği içerisinde, dünyadaki uygulamaları da yakından izleyerek, sermaye piyasalarımıza her geçen gün yenilikler getirerek portföy yönetimi sektörümüzü daha da ileriye taşıyacağımızı düşünüyorum.

Portföy Yönetiminde 2023 Trendleri

Yeni yılın ilk sayısında gelenekselleşen CEO Anketimize bu kez sektörün önde gelen 6 portföy yönetim şirketinin CEO'su katıldı. 2022 yılını yönetilen portföy büyüklüğünün 1 trilyon liralık önemli bir eşiği aşarak kapatmasının ardından büyümenin devam edeceğini söyleyen CEO'lar, 2023 yılı hedeflerinin yatırımcı ihtiyaçlarını doğru okuyup, doğru ürün ve fırsatlarla en uygun yatırım kararlarına rehberlik etmeyi sürdürmek olduğunu belirttiler.

Tasarruf sahiplerinin ihtiyaç ve beklentilerine uygun ürün ve hizmetlerin tasarlanması, portföy yönetim sektörüne olan ilgiyi artıran en önemli etkenlerin başında geliyor.

Mehmet Ali Ersarı
Genel Müdür
AK Portföy

Portföy yönetimi ve yatırım fonları sektörü için belirleyici faktörler neler olacak?

Portföy yönetim sektörü, özellikle son yıllarda hızlı bir büyüme sürecine girdi. Yatırımcıların artan ilgisinin etkisiyle yönetilen toplam varlık büyüklüğü 2022 yılı Aralık ayı itibarıyla 1,6 trilyon lirayı geçmiş bulunmaktadır. Sektörün bu atılımını ülkemiz sermaye piyasaları açısından çok değerli buluyoruz. Başta yatırım fonları olmak üzere sermaye piyasalarına olan yatırımcı ilgisinin bu yıl da güçlü bir şekilde devam edeceğini öngörüyoruz, ancak gelişmiş ekonomilerdeki büyüklüklerle karşılaştığımızda ise alacağımız çok yol olduğunu görüyoruz. Tasarruf sahiplerinin ihtiyaç ve beklentilerine uygun ürün ve hizmetlerin tasarlanması, portföy yönetim sektörüne olan ilgiyi artıran en önemli etkenlerin başında geliyor. Dünya ile eş zamanlı olarak Türkiye'de de yeni nesil finansal teknolojiler ve öne çıkan yeni temalar sayesinde, başta yatırım fonları olmak üzere sermaye piyasalarına olan ilgi güçleniyor. Çevre, sürdürülebilirlik gibi konu başlıkları ve etki yatırımları gün geçtikçe daha çok gündeme oturuyor. Ülkemizde de dünyayı ve piyasaları yakından izleyen, dijital dönüşümün bir parçası olmuş yepyeni bir kuşak var. Bu insanlar yeni

ve alternatif yatırım araçlarına yoğun ilgi gösteriyor. Yatırımcıların finansal tercihlerinin çeşitlenmesi de orta-uzun vadede küresel ekonomide ürün ve hizmetlerin yapısını değiştirecek trendlere yatırım yapmayı sağlayan, tematik yatırımların ön plana çıkmasını beraberinde getiriyor. Biz de özel portföy yönetimi şirketleri arasında lider kurum olarak, Aralık ayı sonu itibarıyla 200 milyar TL'yi aşan varlıkla, sektörün yaklaşık %16'sını temsil ediyoruz. Şirketimiz sektörün üç ana iş kolu olan Emeklilik Fonları Yönetimi, Yatırım Fonları Yönetimi ve Özel Portföy Yönetimi iş alanlarının tamamında lider durumda. Bu büyümeyi, öncelikle tasarruf sahipleri ile iş ortaklarımızın teveccühü ve güvenine borçluyuz. Yatırım yönetimi çözümleri sunarken hedefimiz, gelecek dönemlerde de tasarruf sahiplerinin ihtiyaç ve beklentilerini iyi anlayan, bu ihtiyaç ve beklentilere uygun, yenilikçi ürün ve hizmet geliştiren ve değişimin öncüsü bir kurum olmayı sürdürmektir.

Hangi temalar öne çıkacak?

Dünya çok yönlü bir değişim sürecinden geçiyor. Teknolojinin hayatı domine ettiği bir dönem yaşıyoruz. Dijitalleşme ve sürdürülebilirlik anlamında yaşanacak dönüşüm bu yıl da fon sektörü açısından belirleyici olacak. Bu kavramlar yaşamın her anında varlığını hissettiriyor. Yeni teknolojilerin gelişimi ve sunduğu fırsatlar, iş

yapma biçimlerimizden, günlük alışkanlıklarımıza ve yatırım davranışlarımıza kadar tüm yaşamı kökten değiştiriyor. Önümüzdeki dönemde enerji devrimi gibi faktörlerle birlikte bu dönüşüm hayatı yeni bir seviyeye taşıyacak. Küresel piyasalarda olduğu gibi Türkiye'de de teknoloji, sağlık, alternatif enerji, tarım ve gıda, dijital yaşam teknolojileri gibi temalar başta olmak üzere 'tematik' fonlara olan yatırımcı ilgisinin önümüzdeki dönemde de artarak devam etmesini bekliyoruz.

Öte yandan dijital dönüşümün bir parçası olan dünyadaki gelişmeleri yakından takip eden genç kuşak tasarruf sahipleri, kendi yaşam biçimlerine uygun ürünlere yatırım yapmayı tercih ediyor. Bu endüstride, dönüşümü ilk algılayan, ürün yapısı ve iş yapış şekillerini bu dönüşüme uyumlandıran şirketler öne çıkacak. İhtiyaçları doğru anlayan ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda finansal ürünler ve hizmetler üreten, değer önermelerini tasarruf sahiplerine net sunan kurumlar sektöre yön verecek.

Şirketiniz hangi alanda farklılık yaratacak?

Tasarruf sahiplerinin gelecek hayallerinin sorumluluğunu taşıdığımızın bilincindeyiz. Bu sebeple yatırım süreçlerimizi çok önemsiyoruz. Bu aynı

zamanda bir performans işi ve bir yatırım yönetimi şirketi olarak tabii ki çok kapsamlı ve detaylı yatırım süreçleri izliyoruz. Her varlık sınıfının belirli bir karakteri var ve bunların tümünde yüksek performansı hedefliyoruz. Veri seti anlamında, tüm dünyayı ve sayısız enstrümanı kapsayan dev bir yatırım evrenini sürekli olarak izliyoruz. Makine öğrenmesi içeren kapsamlı finansal modellerden, klasik varlık sınıfı komitelerine ve varlık dağılımı modellerine kadar detaylı süreçleri işletiyoruz. Yatırım yönetimi süreçlerimizin yanı sıra oldukça kapsamlı risk yönetimi süreçlerine sahip olmakla gurur duyuyoruz.

Kurulduğumuz 2000 yılından bu yana, yatırımcıların değişen ihtiyaç ve beklentilerini odağımıza alarak sunduğumuz yenilikçi ürün ve hizmetlerle sektöre öncülük ediyoruz. Bu anlayışımız ve hizmet kültürümüz sayesinde Türkiye’de özel sektör portföy yönetim şirketleri içinde lider kurumuz. Ak Portföy olarak “Yatırımın Geleceği” teması altında tasarruf sahipleriyle buluşturduğumuz ve Türkiye’nin en geniş yatırım evreninde geleceği şekillendiren şirketlere yatırım olanağı sunuyoruz. Yatırımcılarımıza; dönüştürücü teknolojilerden, fintek ve blokzincirine, sağlık sektöründen, alternatif enerji ve elektrikli otonom araçlara, metaverse ve dijital yaşam’dan, yerli teknolojiler ve ihracatçı şirketlere kadar çok sayıda temaya kolayca yatırım yapma imkânı sunuyoruz.

“Yatırımın Geleceği” fonları, bahsettiğim devrimsel değişimlerin tamamını kapsayacak ve tasarruf sahibinin geleceği yakalamasını sağlayacak şekilde tasarlandı. Yatırımcıyı odağına alan bu vizyonla, sunduğumuz tematik ürünlerle yatırım yönetimine öncülük ediyoruz. Yeni temalarımızı yatırımcılarla buluşturma hedefiyle performansa dayalı stratejilerimize odaklanmaya ve bu alanlarda fark yaratmaya devam edeceğiz.

Sürdürülebilir yatırımlar odağımızda...

Son gelişmelerden bahsedecek olursak,

yanı başımızda yaşanan jeopolitik gelişmeler, iklim krizi ve artmakta olan dünya nüfusu, bu alanda faaliyet gösteren şirketleri giderek daha da önemli hale getiriyor. Tarım ve Gıda Değişken Fonu’umuzla, sürdürülebilir ve yenilikçi tarım teknolojileri geliştiren, deyim yerindeyse tarımın geleceğini temsil eden önde gelen seçilmiş şirketlere yatırım olanağı sağlıyoruz.

Sürdürülebilir finans anlayışıyla geliştirdiğimiz yatırım ürünlerimiz ile geleceğin dünyasının yaratılmasında sektörümüz adına önemli adımlar atıyoruz. Bu sayede yatırımcılarımıza tasarruflarını etkin bir şekilde değerlendirmelerinin yanı sıra sürdürülebilir bir geleceğin tasarlanmasına da katkı sağlama olanağı sunuyoruz. Bu kapsamda küresel iklim krizine karşı sürdürülebilir ve yenilikçi çevre teknolojileri geliştiren e - cording teknoloji girişimi ile “Geleceğe Bir Tohum At” projesini de hayata geçirdik.

Sürdürülebilir ve yenilikçi çevre teknolojileri girişimi e - cording’in geliştirdiği “ecoDrone” insansız hava araçlarıyla kaybedilen orman alanlarının ağaçlandırılmasını hedefliyoruz. “ecoDrone” insansız hava araçlarıyla ulaşılması zor alanlara, bu bölgelerde yaşayan ve ekonomik ve sosyal olarak, iklim krizinin olumsuz sonuçlarından doğrudan etkilenen kadınlar tarafından üretilen tohum topları atıyoruz. Yatırımcılarımız, Tarım ve Gıda Teknolojileri Değişken Fonu ile yüksek potansiyelli bir yatırım fırsatı yakalarken, aynı zamanda sürdürülebilir bir geleceğe ortak oluyor.

Geleceğin Yatırımları Ürün Ailesi kapsamında ESG puanlamasıyla da sektörde yine bir ilke imza atıyoruz. Dört ayrı fonumuz olan Sağlık Sektörü, Tarım ve Gıda Teknolojileri, Alternatif Enerji, Elektrikli ve Otonom Araç Teknolojileri Fonlarımız, Refinitiv ve MSCI işbirliği içerisinde, ESG notlandırması aldı. Bundan sonraki süreçte portföy dağılımlarımızla ESG puanlarımızı da sürdürülebilir ve güncel tutmayı amaçlıyoruz. Fonlarımızla ilgili değerlendirmelerimizde, bu konu en önemli karar unsurlarından biri olmaya devam edecektir.

Yatırım yönetiminde sürdürülebilirliğin giderek önem kazandığı bu dönemde hedefimiz, ESG uygulamalarına her geçen gün daha fazla destek vermek ve Türkiye’nin sürdürülebilir büyümesine ve yeşil dönüşümüne katkı sağlamaktır.

Dijital teknolojiler kullanarak geniş kitlelere ulaşmaya devam edeceğiz.

Bu temaların yanı sıra, ilk kez 2016 yılında tasarruf sahiplerine sunmaya başladığımız ve Türkiye’de yüzbinlerce yatırımcıya aynı anda yüksek standartta kolayca sunulabilecek “Robo Danışmanlık” modelini de dijital teknolojilerle ölçeklendiriyor, ürün ve hizmetlerinin geniş kitlelere ulaştırılmasını sağlıyoruz. AgeSA iş birliğinde hayata geçirdiğimiz, ülkemizin ilk mobil emeklilik yatırım yönetimi platformu FonPRO ile emeklilik katılımcılarına kişisel tercihlerine en uygun fon dağılımı önerisini sunuyoruz. 2022 yıl sonu itibarıyla 80 binin üzerinde tasarruf sahibimiz FonPRO üzerinden yatırımlarına yön veriyor. 2022 yılında da “Yaşam Döngüsü” yaklaşımıyla kurgulanan AgeSA Hayat ve Emeklilik Fon Sepeti Fonları ile katılımcılarımız emeklilik hedeflerine en uygun varlık dağılımına yatırım yapma imkânı bulabiliyor.

Gücümüzü yatırımcılarımızdan alıyoruz.

Yatırımcılarımızın değişen ihtiyaç ve beklentilerini anlayan bu yaklaşımımız ve başarılı fon yönetimimiz uluslararası kuruluşlar tarafından da yakından izleniyor ve takdirle karşılanıyor. 2022 yılı itibarıyla Ak Portföy olarak, dünyanın en prestijli yayınlarından World Finance tarafından 4 yıldır aralıksız “Türkiye’nin En İyi Yatırım Yönetimi Şirketi” seçilirken, IPE Top 500 listesinde açıklanan dünyanın en büyük 500 portföy yönetim şirketi arasında bu yıl da yerimizi aldık.

Ak Portföy olarak, önümüzdeki dönemde de yatırımcısını anlayan, onların ihtiyaç ve beklentilerini doğru tespit eden, küresel anlamda yenilikleri takip eden, sektörde her zaman öncü ve lider portföy yönetim şirketi olmaya devam edeceğiz.

Yatırımcıların değişen talep ve beklentilerinin iyi analiz edilmesi belirleyici olacak

P portföy yönetimi ve yatırım fonları sektörü için belirleyici faktörler neler olacak?

Yüksek enflasyon ortamında tasarruf edebilen yatırımcılar, farklı yatırım araçlarıyla getiri elde etme arayışındaydı. Bu sebeple; 2022 yılı sermaye piyasalarının büyümesi ve yatırımcı sayısının artışı açısından önemli bir yıl oldu. Yatırımcıların değişen talep ve beklentilerinin iyi analiz edilerek, bu ihtiyaçların yatırım fonları aracılığıyla hızlı ve kolay bir şekilde karşılanması, 2023 yılında da portföy yönetim şirketleri açısından belirleyici olacaktır.

Hangi tür fon stratejileri öne çıkacak?

Yurt dışı ve yurt içi piyasaların değişkenliğini göz önünde bulunduracak olursak, çoklu varlık stratejisiyle yönetilen fonların ön plana çıkma potansiyeli olacağını söyleyebiliriz. Bu fonların en önemli özelliği tek bir ürün ile, farklı varlık sınıflarında çeşitlendirme sağlarken, riskin de dağıtılmasına yardımcı olması. Garanti BBVA Portföy'ün Fon Sepeti Fonları Ailesi farklı risk profilleri

indeki yatırımcılar için alternatif olabilir.

Diğer taraftan sürdürülebilirlik, en önemli konuların başında geliyor. Biz de Garanti BBVA Portföy olarak bu konuyu önemsiyoruz ve sürdürülebilirlik temalı yatırım fonlarımızla üzerimize düşeni yerine getirme çabamızdayız. Sürdürülebilirlik ekseninde kurduğumuz; Garanti Portföy Temiz Enerji Değişken Fon (GZH), Garanti Portföy ESG Sürdürülebilirlik Fon Sepeti Fonu (GZV), Garanti Portföy Sürdürülebilirlik Hisse Senedi (TL) Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon) (GZR) bu alanda yatırım yapmak isteyenler için birer seçenek olarak değerlendirilebilir.

Portföy yönetimi sektörünün gelişimine hangi alanlar liderlik edecek?

Müşterilere sunulan deneyimin, altyapı, teknoloji ve dijitalleşmeyle birlikte iyileştirilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu sayede portföy yönetimi şirketlerinin yatırımcılarına sunacağı değer tekliflerini geliştireceğine ve sektöre katkı sağlayacağını değerlendiriyoruz.

Bu anlamda "yatırımcı odaklı" bir yaklaşımla onların beklentilerini, finansal ihtiyaçlarını ve taleplerini

Sinem Edige
Genel Müdür
Garanti BBVA Portföy

ön planda tutarak, en uygun ürün ve hizmetleri "en hızlı" ve "en kolay" sunabilen şirketler yatırımcılar için öne çıkacak, sektörün de gelişimine liderlik edecektir.

Şirketiniz hangi alanda farklılık yaratacak?

Garanti BBVA Portföy olarak geçen yıl sonuna göre yatırım fonlarında yaklaşık üç kat büyüme sağladık. Önümüzdeki dönemde de fonlarımızı yönetirken yatırımcılarımıza sürdürülebilir bir performans sunmayı ve büyüklüğümüzü artırmayı hedefliyoruz. Bizim en büyük farklılığımız, dünyada ve ülkemizde öne çıkan yatırım trendlerini yakından takip ederek, yatırımcılarımız için bu temalara erişimi fonlar aracılığıyla kolaylaştırmak oldu. Bunu, Garanti Portföy Metaverse ve Yeni Teknolojiler Değişken Fon (MET), Garanti Portföy Temiz Enerji Değişken Fon (GZH) ile örnekleyebiliriz. Önümüzdeki dönemde de yatırımcıların tercih edeceği, performans beklentilerini karşılayacak yeni ürünler ile sektörde fark yaratmayı planlıyoruz.

Daha çok yatırımcıya ulaşmalı, yatırım fonlarına yatırımın etkinliği ve kolaylığı konusunda bilinçlendirmeliyiz

Portföy yönetimi ve yatırım fonları sektörü için belirleyici faktörler neler olacak?

Yurtiçi ve yurtdışında öne çıkacak önemli makro veriler, özellikle enflasyonun seyri portföy yönetimi ve yatırım fonlarının nasıl şekilleneceğine dair önemli faktörler olmaya devam edecektir. Makro verilere ilave olarak yurtiçinde bu sene gerçekleşecek olan seçimler ve bu paralelde ekonomi politikalarının gidişatı, dünya genelinde ise Rusya ve Çin eksenli jeopolitik gelişmeler piyasaların ana gündem maddeleri arasında olacaktır.

Hangi tür fon stratejileri öne çıkacak?

Düşük faiz ortamında enflasyona karşı kendini korumaya çalışan yatırımcıların, geçtiğimiz senenin özellikle ikinci yarısında getirisini artırmak amacı ile hisse senedi piyasasına yönelmesi, Borsa İstanbul'da önemli bir rallinin yaşanmasını sağladı. Arada çeşitli sebeplerden ötürü düzeltmelerin yaşanması muhtemel olsa da, yeni senede yine tasarruf sahiplerinin alternatif ürün bulmakta zorlanacakları bir ortamda ve yerli yatırımcıların piyasaya yeni kaynak taşımaya devam etmeleri halinde Türk hisse senetleri gözde yatırımlar olacaktır.

TL cinsi yatırımı tercih edip, hisse senedi oynaklığından uzak kalmak isteyen yatırımcılar için ise karma ve değişken fonları, riski dağıtma prensibi ile yönetilen çoklu varlık fonları ve fon sepeti fonları ön plana çıkabilir.

Döviz bazında yatırımı tercih eden yatırımcılar için eurobond fonları önemli yatırım aracı olmaya devam edecektir.

Portföyün ülke yoğunlaşma risklerini biraz dağıtmak isteyenler için yabancı varlık yatırımları cazip olabilir. ABD'de enflasyonda düşüşün devam edebilecek olması ve bu nedenle önümüzdeki sene faiz artış alanının sınırlı kalması beklentisi ile pozitif bir trende girebilecek küresel piyasalara, seçici olmak kaydı ile aktif yönetilen yatırım fonları aracılığı ile yatırım yapılabilir.

Portföy yönetimi sektörünün gelişimine hangi alanlar liderlik edecek?

Sektörün gelişmesi için daha çok yatırımcıya ulaşmamız ve onlara sermaye piyasalarına yatırımlarının aslında yatırım fonları aracılığı ile gerçekleştirilmesinin ne kadar verimli ve bir o kadar kolay olduğunu göstermemiz gerekir. TEFAS ve BEFAS bunun için kurgulanmış olağanüstü başarılı platformlardır. Bunu yatırımcılara iyi anlatmamız gerekir. Yatırımcı, yatırım fonları aracılığı ile her türlü yerli ya da yabancı varlık gruplarına yatırım yapabilmelidir. Düzenlemelerimiz bunlar için çok uygun. Mevcut vergisel avantajlar korunmalı ve kolektif yatırım araçları desteklenmeye devam edilmelidir.

Şirketiniz hangi alanda farklılık yaratacak?

2023 senesinin ajandasını neredeyse

Nilgün Şimşek Ata
Genel Müdür
HSBC Portföy

Ağustos ayında oluşturduk. Hisse senedi seçimlerimizdeki kuvvetli kaslarımıza güvenerek, 2023 senesi için yeni bir hisse senedi fonunu geçtiğimiz Aralık ayında yatırımcılarımız ile buluşturduk ve TEFAS'a da açtık. Bu fon serbest fon şemsiyesi altında konumlandırılmış olup, nitelikli yatırımcılar arasında daha yüksek konsantrasyonda hisse senedi yatırımı yapmayı arzu eden müşterilerimize yönelik oluşturulmuştur. Yine 2023 senesi için hazırladığımız bir teknoloji fonumuz var. Yatırımcılarımız kendileri için seçtiğimiz yerli ve yabancı teknoloji şirketlerine bu fon aracılığı ile kolaylıkla ulaşmış olacaklar. Özellikle yurtdışı piyasalarının risk algısının artması durumunda bu fonun yatırımcılarına güzel fırsatlar sunacağına inanıyorum. Eurobond yatırımı yapmak isteyen ancak nasıl ve nerelere yatırım yapması gerektiği konusunda destek arayan, yine nitelikli yatırımcılarımıza yönelik, çeşitli vadelerde getiri fırsatları sunan yeni Eurobond fonlarımızı Aralık ayının son haftalarında yatırımcılarımıza sunmaya başladık. Çok dinamik bir ortamda yaşıyoruz. Bu ortamda yatırımcı ihtiyaçlarını doğru okuyup, doğru ürün ve fırsatlarla en uygun yatırım kararlarına rehberlik etmek ajandamızın bir numaralı hedefi.

Robo Danışmanlık Hizmetlerine olan ilgi artacak

Portföy yönetimi ve yatırım fonları sektörü için belirleyici faktörler neler olacak?

Portföy yönetim sektörünün yönettiği portföy büyüklüğünün gelişimi son yıllarda hız kazanmaktadır ve yatırım fonları bu ivmelenmenin lokomotifidir. Yatırım fonları 2022 yılında Aralık ayı itibarıyla 2021 yılına kıyasla %139 oranında büyümüştür ve aynı dönemde emeklilik fonlarında büyüme %76 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Yatırım fonlarında ve de yatırımcılara sunulan portföy yönetim hizmetinin kapsamında sağlanan çeşitliliğin artması çok daha geniş bir yelpazede yatırım ihtiyacının karşılanabilmesini ve tüm yatırım stratejilerinin sektörün sınırları içerisinde hayata geçirilmesini mümkün kılmıştır. Ürün tasarımları, dijitalleşen iletişim mecraları ile ürünlere erişim noktalarının da büyümeye büyük katkısı olmuştur. Bir yandan da sermaye piyasalarının derinleştirilmesine yönelik politikalar yatırım fonlarına ve portföy yönetim hizmetlerine erişimi kolaylaştıran düzenlemeleri ve bazı vergisel avantajları beraberinde getirmiştir. Ayrıca yurt içinde ve küresel olarak uygulanan ekonomi politikaları konvansiyonel tasarruf araçları dışında alternatif getiri arayışlarına yatırımcıları yöneltmiştir. 2023 yılında beklentimiz portföy yönetim sektörünün büyümeye devam edeceği yönündedir.

2023'te hangi tür fon stratejileri öne çıkacak?

Küresel ölçekte, 2023 yılının başlarında merkez bankalarının faiz seviyelerini yüksek tutmaya devam edeceğini öngörüyoruz. Yıl sonuna doğru ise enflasyon oranlarının merkez bankalarının hedef seviyelerine yaklaşmasını ve resesyon ile mücadelenin ön plana çıkabileceğini değerlendiriyoruz. Bu ortamda yatırım teması olarak yılın ilk yarısında uzun vadeli gelişmiş ülke tahvillerinin, sonrasında

emtia ve kıymetli madenlerin, daha sonrasında ise yabancı hisse senetlerinin ön plana çıkacağını tahmin ediyoruz. Yurt içinde yılın ilk yarısında mali politikalar ve kredi politikalarıyla ekonomik büyümenin desteklenmesini ve bunun hisse senedi piyasasına olumlu yansımaları bekliyoruz. Küresel ölçekte altın fiyatlarında öngördüğümüz yükselişten hareketle de altın fonlarının da dikkate alınması gerektiğini düşünüyoruz.

2023 yılında bir sepet mantığıyla yatırım yaparak riski yönetmek önemli olacaktır. İş Portföy Fon Sepeti Fonları sayesinde, piyasaları takip etmek için yeterli vakti olmayan yatırımcıların, kendi risk grubuna uygun ve varlık yapısı otomatik olarak değişen yatırım sepetine kolaylıkla yatırım yaparak, birikimlerinin piyasa dinamiklerine göre yönetilmesini sağlayabilmektedir.

Portföy yönetimi sektörünün gelişimine hangi alanlar liderlik edecek?

Yatırımcıların risk profillerine uygun yatırım kararı almalarını kolaylaştıracak fon danışmanlığı hizmetlerine olan ilginin artacağını öngörmekteyiz. Robo-Danışmanlar, otomatize edilmiş özellikleri, düşük işlem maliyetleri ve portföy yöneticilerinin uzmanlığı ile istatistiksel modellere dayalı bilimsel yaklaşımı bir araya getirmeleri nedeniyle önemli bir kullanım alanı kazanmaktadır. İş Portföy Fon Sepeti Fonları ve İş Portföy Robofonlar gibi robo danışmanlık hizmeti barındıran ürünlerin sektörün gelişiminde önemli bir rolü olacağını değerlendiriyoruz.

Kurumlar Vergisi istisnası getirilen TL fonlar, Türkiye'ye yatırım yapan uzun vadeli girişim sermayesi yatırım fonları ve kurumlar için vergi teşvikleri mevcut olan girişim sermayesi yatırım fonları da önümüzdeki dönem yatırımcıların ilgisini çekmeye devam edecektir. İş Portföy olarak kurduğumuz ve kurmaya devam ettiğimiz girişim sermayesi yatırım fonları ile 2023 yılında da yatırımcılara katma

Burak Sezercan
Genel Müdür
İş Portföy

değer yaratacağımızı şimdiden söyleyebiliriz. Bunlara ek olarak, uzun vadeli bir perspektifle birikimlerini geleceğe taşıyan yatırımcılar açısından dünyanın yapısal dönüşüm alanlarından gücünü alan sürdürülebilirlik, teknoloji, sağlık, tarım gibi temalara dayalı yatırım fonlarının öne çıkacağını ve sektörün büyümesine liderlik eden alanlar olacağını düşünüyoruz.

Şirketiniz hangi alanda farklılık yaratacak?

Günümüzün yükselen teması "Sürdürülebilirlik". Sürdürülebilirlik teması ekolojik, ekonomik ve sosyal sorumluluklar bütünü şeklinde kabul edilmektedir. Bu temalara odaklı yatırım fonu kurma fikrimiz bu alandaki ekonomik değere ve dolayısıyla bu yatırımların getirisine olan inancımızdan ilham almakla kalmamış, bir yandan da gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak için bu alanda oluşan yatırımcı ilgisine cevap verme fırsatımız olmuş, kaynakların ülkemizin ve dünyanın yararına daha yüksek katma değer yaratabilecek sektörlerle aktarılması fikri bizi heyecanlandırmıştır.

TMC-İş Portföy Tema Değişken Fon, İP-İş Portföy Elektrikli Araçlar Karma Fon, İHK-İş Portföy İşte Kadın Hisse Senedi Fonu (HSYF), İKP-İş Portföy Yenilenebilir Enerji Karma Fon ve İJT- İş Portföy Tarım Serbest Fon ESG (Çevresel, Sosyal ve Kurumsal Yönetişim) temasında yer alan fonlarımızdandır. 2023 yılında ESG'nin özellikle "Sosyal" alanında topluma hizmet veren yatırım fonları kurmaya devam edeceğiz.

Reel faiz seviyesi sektörün büyümesinde belirleyici olacak

Portföy yönetimi ve yatırım fonları sektörü için belirleyici faktörler neler olacak?

Reel faiz seviyesi, portföy yönetimi ve yatırım fonları sektörünün büyümesi açısından 2022 yılındaki gibi 2023 yılında da en önemli belirleyici faktör olacaktır. 2022 yılında düşük seyreden TL ve yabancı para cinsinden olan mevduat faizleri, yatırımcıları alternatif getiri arayışına itmiştir. Yüksek enflasyon, rekor negatif reel faiz seviyeleri, en çok enflasyondan koruma sağlayan hisse senedi piyasasını cazip kılmıştır. Gelişmekte ve gelişmiş olan dünya borsalarındaki değer kayıplarının aksine Türk hisse senedi piyasası sene başından beri benzer ülkelerin borsalarından iki kata yakın daha iyi performans sergilemiştir. Artan finansal okuryazarlıkla birlikte TEFAS sisteminin aktif kullanımı, yatırım fonlarının büyümesi açısından önemli rol oynamıştır. 2022 yılında getiri kıyaslamasında özellikle TEFAS sisteminde ön plana çıkan hisse senedi fonlarında ciddi büyümeler yakalanmıştır. Son dönemde kurun sabit seyri hisse senedi yoğun olan fonlara ilgiyi daha da arttırmıştır. 2023'te Türkiye özelinde tüm piyasalara etki yaratabilecek siyasi seçim bulunmaktadır. Seçime kadarki dönemde 2022 yıl genelinde yaşadığımız benzer şekilde yatırım fonlarında büyümenin devam edeceğini ve bu büyümenin TL varlık tercih edenlerde daha çok hisse fonlarında, döviz tercih edenlerde eurobond ve bazı tematik yabancı hisse senedi fonlarında belirgin olacağını düşünüyoruz.

Hangi tür fon stratejileri öne çıkacak?

2023'te önemli gündem maddeleri arasında, gelişmiş ülkelerin başta ABD ekonomisi olmak üzere yüksek enflasyon ile savaşı ve faiz artırımlarının hız kes-

mesi hatta faiz indirimlerine ne zaman başlanabileceği yer alacak görünüyor. 40 yılın en yüksek enflasyonu karşısında, küresel merkez bankaları son 40 yılın en hızlı faiz artırımlarını önden yüklemeli gerçekleştirdi. Faiz indirimlerinin başladığı dönemde Altın fonlarının yatırım stratejilerinde ön plana çıkabileceğini düşünüyoruz.

2022 yılında küresel taraftaki sıkılaştırıcı politikalarla artan faizler, Eurobond faizlerini de oldukça yüksek seviyelere getirmiştir. 2023'te Eurobond faizlerinin bu seviyelerden gevşemesini beklememiz sebebiyle Eurobond fonlarının cazip bir yatırım tercihi olabileceğini düşünüyoruz. Türk hisse senedi fonlarının ise makro ekonomik koşulların en azından seçime kadar aynı kalacağını düşündüğümüzden dolayı, 2022'de olduğu gibi en çok tercih edilen fonlar olmasını bekliyoruz. Yatırımcının bu piyasaya yönelik artan iştahıyla daha fazla çeşitlilik sunmak adına güncel temalara göre ya da hisse senetlerinin piyasa değeri büyüklüklerini baz alarak oluşturulan farklı türdeki hisse senedi yatırım fonlarının çıkmasını öngörmekteyiz. Türkiye'de döviz tabanlı finansal seçeneklerin 2018-2021 yıllarında çok fazla artış kaydetmesi sebebiyle hisse senedi yatırımcılarına yönelik sürdürülebilirlik ve temiz enerji gibi küresel olarak büyüyen alanlarda faaliyet gösteren şirketlerin olduğu yabancı hisse senedi fonlarının da 2023 yılında öne çıkabileceğini düşünüyoruz.

Portföy yönetimi sektörünün gelişimine hangi alanlar liderlik edecek?

2022 portföy yönetimi sektöründe büyüme ve dönüşümün yaşandığı pozitif bir yıl oldu. Emeklilik fonları ve alternatif yatırım fonları, sektörün büyümesinde önemli bir potansiyel taşımaktadır. 2023 yılında da tasarruf sahiplerinin ihtiyaçla-

Egemen Erden
Genel Müdür
QNB Finans Portföy

rını anlayan ve bu ihtiyaçları en iyi şekilde karşılayacak yeni ürünleriyle yatırımcının karşısına çıkacak portföy yönetim şirketleri sektörde ön plana çıkacak ve sektörün gelişimine katkıda bulunacaktır. 2022 yılında emeklilik fonlarında devletin katkı payının artırılması, 18 yaşından küçüklere Bireysel Emeklilik Sistemi'ndeki engellerin kaldırılması gibi unsurlar emeklilik fonlarının büyümesini önünü açmıştır. Ayrıca yatırım fonlarının hem şirketler hem kişilere sağladığı vergi avantajları sayesinde hem çok sayıda fon kurulmuş hem de yatırım fonlarına yüksek oranda para girişleri olmuştur. 2023 yılında da bu vergi avantajlarının kapsamının genişletilerek artırılmasını beklemekteyiz.

Şirketiniz hangi alanda farklılık yaratacak?

Şirketimiz uzun yıllara dayanan özellikle hisse senedi fonlarının getirisinde uzman, deneyimli kadrosu sayesinde sektör içerisinde önemli bir yere sahiptir. Bu alanda sahip olunan deneyimin verdiği itici güç ile geçmişte olduğu gibi gelişen ve değişen koşullara ayak uydurarak gerek yurtiçi gerekse yurtdışı hisse senedi endekslerine yatırım yapan fonlarla yatırımcının karşısına çıkmayı hedeflemektedir. Ayrıca eurobond ve emtia fonlarıyla da portföyünü çeşitlendirmek isteyen yatırımcıların ihtiyaçlarını karşılamayı istiyoruz. Öte yandan yapay zeka destekli ve kantitatif modellemeye dayalı fonları artırarak, ürün yelpazemizi geliştirmeyi hedeflemekteyiz.

Sürdürülebilirlik bağlantılı ürünler önümüzdeki yılların yıldız ürünleri olacak

Portföy yönetimi ve yatırım fonları sektörü için belirleyici faktörler neler olacak?

Pandemi başlangıcı olan 2020 yılından beri yeni yatırımcıların talebi ile hem büyüklük hem de yatırımcı tabanını genişleten yatırım fonları, portföy yönetimi sektöründeki büyümeyi tetikleyen en önemli ürün oldu. Yatırımcılar tarafından bilinirliği gitgide artan yatırım fonlarının önümüzdeki günlerde de sektör oyuncularının önemli katkıları ile büyümeye devam edeceğini düşünüyoruz. 2023 yılı küresel açıdan zorlu bir yıl olacak, merkez bankalarının para politikası ile ülke ekonomilerinde resesyona yol açmadan yüksek enflasyonu aşağı çekmek üzere atacakları adımlar, hem yurt içi hem de yurt dışında yakından izlenecek. Diğer yandan Türkiye özelinde değerlendirecek olursak önümüzdeki dönemde gerçekleşecek seçimler, finansal piyasalarda da belirsizliği artırdığı için haber akışına göre beklenmedik hareketlerin olabileceği bir dönem yaşayabiliriz. Bu tip risklerin her zaman içinde fırsatlar barındırdığını da özellikle belirtmek isterim.

Hangi tür fon stratejileri öne çıkacak?

Öncelikle yatırımcılara beklentilerini tam olarak bilmeleri ve bu beklenti doğrultusunda risk kapasitelerine göre varlık dağılımı yapmalarını önermek isterim. Çoklu varlık stratejisine sahip Yapı Kredi Portföy Birinci, İkinci ve Üçüncü Fon Sepeti Fonu (YAN – YAC – YPV) birbirlerinden belirli noktalarda farklılaşarak, her tür yatırımcıya tek bir fon çatısı altında varlık dağılımı yapma

imkânı sunuyor. Ayrıca YKP Karma Fon (YAK) da benzer şekilde çoklu varlık stratejisi altında yer alan ve önerdiğimiz fonlarımızdan biri. Diğer yandan seçilmiş belirli sektörlerle yatırım yapan hisse senedi fonları da bu anlamda 2023 yılında potansiyel barındırıyor. Yapı Kredi Portföy'ün yıllardır en önemli hisse senedi fonu olan Koç Holding İştirak ve Hisse Senedi Fonu (YAS), Koç Holding bünyesindeki şirketleri bir fon çatısı altında birleştiren ve 7 milyar TL büyüklük ile sektörün en büyük hisse senedi fonu olma özelliğini taşıyor. YKP İkinci Hisse Senedi Fonu (YDI) araştırma bölümümüzün özenli çalışmaları sonucu ortaya çıkardıkları modelde yer alan seçkin hisse senetlerinden oluşurken, bu sene kurduğumuz YKP Bankacılık Sektörü Hisse Senedi Serbest Fon (YCP) ile YKP Karaköy Hisse Senedi Serbest Fon (YUB) gibi fonlarımızın 2023 yılında hisse senedi yatırımcıları tarafından tercih edileceğini düşünüyoruz. Son olarak enflasyonist ortamda emtia'nın potansiyel barındırdığını düşünüyoruz. Dolayısıyla YKP Altın Fonu (YKT), YKP Gümüş Fon Sepeti Fonu (YZG) ve YKP Emtia Serbest Fon (YGM) gibi fonlarımızı bu sene tüm portföylerde risk algısına göre belirli oranlarda öneriyoruz.

Portföy yönetimi sektörünün gelişimine hangi alanlar liderlik edecek?

Öncelikle sektörün çok hızlı bir şekilde konjonktürel gelişmelere uyumlandığını, yeni ürün ve hizmetler geliştirdiğini söylemek isterim. Özellikle son yıllarda gerçekten yatırımcılara piyasa koşullarına ve risk tercihlerine göre gitgide

Müge Peker
Genel Müdür
Yapı Kredi Portföy

artan bir yelpazede ürün tercihi sunuyoruz. 2023 yılında en fazla gelişim, çoklu varlık stratejisine sahip ürünlere ek olarak yabancı varlıklara yatırım yapan fonlarda olacaktır. Diğer yandan üst segment bireysel ve ticari/kurumsal şirketlerin talep ve ihtiyaçlarına uygun özel portföy yönetimi hizmetinin sektörün en önemli gelişim alanlarından biri olacağını düşünüyoruz. Ayrıca BES'deki büyüme ivmesinin azaldığını görmemize rağmen sistem hala önemini koruyor ve büyüme potansiyeli barındırıyor.

Şirketinizin hangi alanda farklılık yaratacak?

Yapı Kredi Portföy olarak yaklaşık 10 senedir konuştuğumuz konu varlık dağılımı. Bu sayede bireysel yatırımcıların memnuniyeti ile beraber müşteri bağlılığını artırdığımızı görüyoruz. Bu konunun ön planda olmaya devam edeceğini düşünüyoruz. Geçtiğimiz sene kurduğumuz ilk Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ile 2023 yılında bu alanda aktif varlığımızı sürdürmeyi planlıyoruz. Diğer yandan önümüzdeki yılların en önemli konusunun sürdürülebilirlik olduğunu düşünüyoruz ve bu konuda da finansal çözümler sunmak üzere farklı çalışmalar yürütüyoruz. Sürdürülebilirlik bağlantılı ürünlerin önümüzdeki yılların yıldız ürünleri olacağını öngörüyoruz.

BES'te devlet katkı payı artışı ve 18 yaş altı düzenlemeleri büyümeyi destekledi

2023 yılında dijital yatırımlarımızı sürdürürken, BES'te yeni müşteri kazanımına da odaklanacağız. Fon çeşitliliğini artırarak müşterilerimizin getiri opsiyonlarını genişletmek ve fon danışmanlığı hizmetlerimizin kullanımını artırmak da bir diğer odak noktamız olacak.

2022 yılında sektörümüz BES'teki büyüme trendini sürdürdü. Devlet nezdinde gerçekleşen düzenlemelerle birlikte hem sisteme olan güven hem de katılımcı sayısı arttı. BES devlet katkısının yüzde 25'ten 30'a çıkartılması ve 18 yaş altının BES'e dahil edilmesi gibi yeni düzenlemeler hem sektörün hem de AgeSA'nın büyümesini destekleyen gelişmeler oldu. Kasım sonu itibarıyla BES'te fon büyüklüğü 375 milyar TL'ye ulaştı. Bireysel Emeklilik Sistemi'ndeki toplam katılımcı sayısı ise 7.8 milyonu aştı. OKS'ye baktığımızda ise çalışanların fon tutarı 28.7 milyar TL'ye, katılımcı sayısı ise 8.2 milyon kişiye ulaştı.

AgeSA olarak biz de bu yıl büyümemizi sürdürdük. Özellikle 18 yaş altına yönelik BES'e yönelik düzenlemeler müşteri portföyümüzü zenginleştirme anlamında olumlu katkılar sağladı, düzenlediğimiz satış kampanyalarımız da yeni müşteri kazanımında etkili oldu. 2022 Kasım verilerine göre, BES'te 67.9 milyar TL fon büyüklüğüne ulaşarak bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 80'in üzerinde büyüdük. Kasım sonu verilerine göre hayat ve ferdi kaza üretiminde 3.2 milyar TL prim üretimine ulaştık ve özel sektör şirketleri arasındaki lider konumumuzu korurken sektör ortalamasının üzerinde bir büyüme yakaladık. Uluslararası Finansal Raporlama

Fırat Kuruca
Genel Müdür
AgeSA Hayat ve Emeklilik

Standartlarına (UFRS) göre 3. çeyrekte net dönem kârımız ise 807 milyon TL olarak gerçekleşti. 2022 Kasım ayı verilerine göre, BES'te 67.9 milyar TL fon büyüklüğüyle %18.13'lik bir pazar payına sahibiz. OKS'de de büyümemizi sürdürüyoruz. 30 Kasım itibarıyla 971bin katılımcı ile 2.4 milyar TL fon büyüklüğüne eriştik...

2023 yılı küresel bazda ekonomilerin yavaşlayacağı bir yıl olacaktır. Bunun Türkiye'ye de yansımaları olacağını öngörebiliriz. Küresel enflasyonla mücadele kapsamında gelişmiş ülke merkez bankalarının 2023 genelinde politika faizlerini önceki dönemlere nazaran daha yüksek tutmasını bekliyoruz. 2023 yılının seçim yılı olması nedeniyle pek çok ekonomik gösterge açısından önemli belirsizlikler bulunuyor. %4-5 aralığında bir büyümenin makul olduğu söylenebilir. Öte yandan

ülkemizin potansiyeli, dinamizmi ve demografik yapısı sektörümüz açısından fırsatları barındırıyor. AgeSA olarak biz de 2023 yılında dijital yatırımlarımızı sürdürürken, BES'te yeni müşteri kazanımına da odaklanacağız. Fon çeşitliliğini artırarak müşterilerimizin getiri opsiyonlarını genişletmek ve fon danışmanlığı hizmetlerimizin kullanımını artırmak da bir diğer odak noktamız olacak. Her zaman olduğu gibi çevik yapımızla sektörel yeniliklere adapte olmaya devam edeceğiz. Serbest hayat sigortası pazarındaki iddiamızı da koruyarak potansiyele yönelik ürünler geliştirmeye ve yaygınlaştırmaya çalışacağız. Serbest ve kredili hayat sigortalarına yönelik aksiyonlarımızla, hayat sigortası pazarında özel şirketler arasında liderliği elde ettik. Bu yıl çıkardığımız Hayata Yatırım Sigortası ile müşterilerimize hem dolar üzerinden birikim yapma, birikimlerini fonda değerlendirmenin yanı sıra koruma özelliğini de sunuyoruz. Bu ürünümüzle konumumuzu daha da güçlendireceğiz. Serbest hayat sigortası pazarındaki iddiamızı da koruyarak potansiyele yönelik ürünler geliştirmeye ve yaygınlaştırmaya odaklanacağız. Türkiye'de sigorta bilincinin artmasına ve sektörün gelişimine öncülük ederken istihdama da katkıda bulunmayı sürdüreceğiz. Tüm Türkiye'ye yaygın satış ağlarımızda 300'ün üzerinde yeni kadro oluşturduk. 2023 yılında istihdama katkı sağlamaya devam edeceğiz.

TEB PORTFÖY YÖNETİMİ'NE İKİ BÜYÜK ÖDÜL "TÜRKİYE'NİN EN İYİ PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETİ"

En iyi finans şirketlerinin ödüllendirildiği The Global Economics ve International Finance Awards 2022'den 2 ödülle dönerek "Türkiye'nin En İyi Portföy Yönetim Şirketi" seçildik. Bu başarıya ulaşmamızı sağlayan tüm çalışanlarımız ve müşterilerimize teşekkür ederiz.

TEB PORTFÖY YÖNETİMİ
BNP PARIBAS ORTAKLIĞI

TKYD 2. Portföy Yönetimi Zirvesi

Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği tarafından 23 Aralık 2022 tarihinde Borsa İstanbul'un ev sahipliğinde hibrit olarak düzenlenen 2. Portföy Yönetimi Zirvesi, sektörün tüm paydaşlarından gelen yoğun ilgi ile birinci zirveden daha yüksek bir katılımı gerçekleştirildi. TKYD'nin Youtube kanalından ve etkinliğe özel olarak hazırlanan sitesinden yayınlanan etkinliği binlerce çevrimiçi katılımcı da takip etti.

Açılış konuşmalarını TKYD Başkanı Mehmet Ali Ersarı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı İbrahim Ömer Gönül ve T.C. Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Murat Zaman'ın yaptığı zirvede dört panel gerçekleştirildi.

TKYD'nin yatırım fonlarına yönelik farkındalığın artırılması ve bu yolla yatırımcı tabanının büyümesine, sermaye piyasalarının gelişmesine katkıda bulunmak misyonu kapsamında hazırladığı ve önümüzdeki dönemde dijital mecralarda yayınlanacak olan reklam filmi de ilk kez zirvede tanıtıldı.

TKYD Başkanı Mehmet Ali Ersarı, dünyadaki dijitalleşme ve yeşil dönüşüm sürecinin yatırım kavramını da yeniden şekillendirirken, sermaye piyasalarına da ilginin katlanarak büyüdüğünü belirtti. Ersarı, ülkemizde de portföy yönetim sektörünün 1 trilyon eşliğinde aşarak 1.3 trilyon liraya yükseldiğini ve bunun GSYH'nin %10'undan daha fazla bir büyüklüğe tekabül ettiğine dikkat çekti. Ersarı, "Portföy yönetim sektörümüz bu büyüklükte birlikte gerek borç gerek sermaye olarak ekonomimize ciddi anlamda kaynak aktarır duruma geldi. Yarattığımız uzun vadeli finansman olanakları ile girişimcilerimizin, şirketlerimizin, ülkemizin istikrarlı büyümesine her geçen gün daha güçlü destek olmaktan dolayı çok mutluyuz," dedi. Avrupa portföy yönetim sektörünün

yönettiği varlık büyüklüğünün Avrupa GSYH'sine oranının yüzde 150 ve bu oranın dünyada ise yüzde 87 olduğuna dikkat çeken Ersarı, "Bu vizyonla portföy yönetimi sektörümüzün son yıllarda sağladığı büyüme ivmesini sürdürerek sermaye piyasalarımızın gelişimine, finansal istikrara, ülkemiz ekonomisine katkı vermeye, TKYD olarak bu alanda çalışmaya devam edeceğiz," dedi. Ersarı, çevre, sürdürülebilirlik ve etki yatırımı gibi konuların giderek daha fazla gündeme gelmeye başladığını ve ülkemizde de dünyayı çok yakından izleyen, dijital dönüşümün bir parçası olmuş yepyeni bir kuşağın sermaye piyasalarının giderek daha fazla içinde yer almaya başladığını ifade etti. Ersarı, "Bu genç yatırımcıların özellikle dünyanın ve ülkemizin de geleceğini temsil eden yatırım temaları başta olmak üzere yenilikçi ürünlere karşı iştahı oldukça fazla," dedi.

Ersarı, gençlerin sermaye piyasalarına ve yatırım fonlarına ilgisini artırmak amacıyla TKYD'nin başlattığı, Takasbank ve TSPB işbirliğiyle bu yıl 3.sü düzenlenen Geleneksel Altın Yumurta Üniversiteli Fon Sepetim yarışmasıyla üniversiteli gençlerin uzun vadeli yatırımcı olma yolunda ve yatırım fonlarıyla tanışma yolunda önemli adım attıklarına değinerek, "Aynı zamanda TEFAS'ın da

bilinirliğinin artırılmasında çok önemli yer tuttuğunu düşündüğümüz bu yarışmayı da önemsiyoruz," dedi.

SPK Başkanı İbrahim Ömer Gönül, "Kurumsal yatırımcılar sermayenin tabana yayılmasında en önemli görevleri üstlenenlerden, bizler de Sermaye Piyasası Kurulu olarak sermaye piyasasının derinliğinin artması için yatırım fonlarının büyümesine büyük önem veriyoruz," dedi.

Sektörden istatistikler paylaştıktan sonra menkul kıymet yatırım fonu ve emeklilik yatırım fonu piyasasının gelişiminde önemli rolü olan TEFAS ve BEFAS'ın çok önemli iki unsur olduğuna değinen Gönül, "2015 yılından buyana faaliyette olan TEFAS ve 2021 yılında hayata geçen BEFAS yatırımcının fonlara erişmesini kolaylaştırarak yatırımcı tabanının genişlemesine katkıda bulunuyor. Emegi geçen herkese tekrar tekrar teşekkür ederim," dedi. 2022 yılında TEFAS'ta toplam işlem hacminin 445 milyar TL, BEFAS'ta ise yaklaşık 4 milyar TL olarak gerçekleştiğini belirten Gönül, "Bu gelişmeler kurumsal yatırımcılar açısından geleceğe umutla bakmamızı sağlıyor. Kurumsal Yatırımcı tabanındaki bu olumlu gelişmeleri dikkate alarak, portföy yönetim sektörünün kurumsal kapasitesinin güçlendirilme-

sine yönelik çalışmalarımız tüm hızıyla devam ediyor. Ayrıca karbon piyasasının geliştirilmesi, sürdürülebilirlik, finansal teknolojiler ve finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması konularında yürütmekte olduğumuz çalışmaların da kurumsal yatırımcılar sektörüne olumlu yansımaları olacağını düşünüyorum,” diye konuştu.

Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Murat Zaman, portföy yönetim sektörünü “Çekirdek Aile” olarak niteleyerek, “Sermaye piyasalarını sadece regülatörler korumaz, tüm paydaşlar korur. Burada yer alan ve yer almayan tüm paydaşların sermaye piyasasını koruması gerekli... Bu yatırımcı tabanını mutlaka ve mutlaka korumak zorundayız,” diye konuştu. Merkezi Kayıt Kuruluşu verilerine göre piyasaya gelenlerin önemli bir kısmının 27-29 yaş aralığında olduğuna değinen Zaman, “Daha eğitilmiş, daha genç, daha yetenekli arkadaşlar. Ürünlerin buna göre değişmesi gerekli. Ürünle beraber bizim kuşağa göre çok daha cesur bir yatırımcı kitlesiyle karşı karşıya kalıyoruz,” dedi.

Bireysel emeklilik sisteminin portföy yönetim şirketlerinin kuruluşunun da hızlanmasının en büyük sebebi olduğuna değinen Zaman, “Emeklilik fonları ile ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulu ve SEDDK ile yoğun bir çalış-

ma yürütüyoruz. İki problem görüyoruz. Portföy yönetim şirketleri bu işin şampiyonlar ligidir, o yüzden organizasyonunun yüksek kalibrede olması gerekir... Sermaye Piyasası Kurulu’ndan portföy yönetim şirketleri organizasyonlarının güçlendirilmesini istedik,” dedi ve “Yatırım fonu sayısı neredeyse üssel büyürken, portföy yöneticisinin sayısının sabit kalması veya daha düşük büyümesi diğer bir problem ortaya çıkıyor,” diye işaret etti. Emeklilik fonları özelinde yatırımcının karşı karşıya kaldığı getirinin çok önemli olduğunu söyleyen Zaman, “Biz kamu olarak emeklilik fonlarına verilen desteği eksiksiz sağladığımızı inanıyorum. Devletin katkı payı uygulamasının çok pozitif sonuçlarını gördük ama sektörde rakam büyük ama GSYH’ye baktığımızda, yurtdışına baktığımızda çok küçük. Bunu kamu tarafı olarak desteklemeye devam edeceğiz, sizin tarafınızda da getirilerle desteklenmesi gerektiğine inanıyoruz,” diye konuştu ve bu nedenle Sermaye Piyasası Kurulu ile ‘emeklilik fonlarında mutlaka performansa bağlı dinamik bir portföy yönetimi ücretinin olup, sektörün rekabetini kendi içerisinde artırması’ gerektiğine inandıklarını belirtti.

TEFAS ve BEFAS’ın çok büyük başarı olduğunun altını çizen Zaman, “BEFAS’ın şampiyonlar ligi olmasına

tarafıyım. Bana göre BEFAS’ta her fon işlem görmemeli. Herkesin fikir birliği ettiği bir başarı kriterini sağlamış fonların BEFAS’ta işlem görmesini daha çok tercih ederim. Bu uygulamanın da daha fazla rekabet getireceğine inanıyorum. Getiri tarafında ve ölçümlenmede rekabetin daha üst seviyelere çıkması, sektörün yararına,” diye konuştu.

Zaman, “Kurumsal Yatırımcı tabanının büyümesi hepimizin istediği bir gelişme, elimizden geldiğince bundan sonra bu kavramı güçlendirmeye çalışacağız,” dedi.

Girişim sermayesi yatırım fonları gayrimenkul yatırım fonlarına katkıyı da ilerleterek devam ettireceklerini söyleyen Zaman, “Özellikle gayrimenkul yatırım fonlarında Türkiye’nin gayrimenkul problemine de çözüm sağlayacak temalarla ortaya çıkmasını canı gönülden isteriz. Gayrimenkul fonu yöneticileri bize bir teklifle gelirse, imkanlar dahilinde ise, karşılama konusunda gayet hızlı ve yetenekli olacağımızı ifade etmek isterim,” dedi. “Toplam yatırım ve emeklilik fonlarının 1 trilyon lira civarındaki büyüklüğüne seviyoruz ama hala az buluyoruz”, diyen Zaman, “2023’te herkesten bu 1 trilyon rakamını yukarı çekecek önerileri hemen almaya ve uygulamaya hazır olduğumuzu da tekrar taahhüt etmek isterim,” diye konuştu.

PANEL 1 – Bakış Açısı – Yerel ve Küresel Piyasalarda Beklentiler

MODERATÖR: Ümit Ersamut,
Yapı Kredi Portföy Yönetimi Satış,
Pazarlama ve Yatırım Danışmanlığı
Genel Müdür Yardımcısı

KONUŞMACILAR:

Osman Cevdet Akçay, Ekonomist
Orhun Köstem, Sabancı Holding
Finans Grup Başkanı
Şant Manukyan, İş Yatırım Menkul
Değerler, Piyasalar Direktörü

Moderatör Ümit Ersamut, ilk olarak Osman Cevdet Akçay'a "Yerel piyasada gördüğünüz en büyük riskler, beklentileriniz nelerdir? 2023 yılında özellikle kur ve enflasyon tarafında bizi ne bekliyor? sorularını yöneltti.

Cevdet Akçay, enflasyonun bu yıl veya önümüzdeki yıl ne olacağından çok, farklı bir noktayı önemsendiğini belirterek, "Asıl önemli olan şey makro rejim düzey enflasyonunun bizi nerede fena halde kilitleyeceği" dedi. "Kırılması çok zor rejim düzeyleri var. 2004-2016 arasında rejim düzeyi yaklaşık 8.5, 2016'nın sonundan yani Türkiye'de para politikasının başka bir mecraya sürüklendiği zamandan bugüne kadar baktığınız zaman onu daha estimate edemiyorsunuz. Estimate edemiyorsunuz çünkü henüz enflasyon yeterli durağanlığa ulaşmış durumda değil," diye konuştu. "Gördüğüm en büyük risk de enflasyonun ehemmiyetsizleştirilmesi," diyen Akçay, "Cognitive yani bilişsel, idrak ve kavrama ile ilgili olarak, ne yapmanız gerektiği konusunda çok iyi niyetle yola çıkmış olsanız bile devreye soktuğunuz

yöntemler geri tepmeye başladığında bir dur deme zamanı gelecek. Sürdürülemez dengeyi sürdüremezsiniz. Her an denge var, ama bugünkü dengenin beni rahatsız eden tarafı yanlış fiyatlar üzerinden oluşmuş bir dengedir. Finans piyasasında bir tane varlığın TL cinsi fiyatı doğru değil," dedi. Akçay, exojen ve endojen değişkenler konusunda da çok kavramsal bir sıkıntı olduğuna dikkat çekerek, "Kamu harcaması exojen ama vergi gelirleri endojendir... Şu anda en büyük hatamız politika faizini hem ehemmiyetsizleştirdik hem de ona exojen değişken muamelesi yapıyoruz," dedi. Dört tane endojen değişkenin bir fonksiyonu olan politika faizinin de endojen olduğunun altını çizen Akçay, "Ne olacağına karar verebildiğiniz için aslında onun doğasını

değiştirdiğinizi sanıyorsunuz ama aslında bu kavramsal bir problem," dedi.

"Piyasa dediğiniz şey doğru fiyatların itibar gördüğü yerdir," diyen Akçay, "Yanlış fiyatlarla güzel gözükken bir resim aslında güzel değildir. Çünkü fiyatların tek ve ilk görevi sinyal görevi görmek. Siz o sinyallerin etkisini yok ettiğiniz anda ortaya çıkan resim güzel mi çirkin mi olduğunun pek bir anlamı kalmıyor," dedi.

Ümit Ersamut, daha sonra Şant Manukyan'a "2023 ve sonrası için gördüğünüz önemli trendler nelerdir, bir trend değişimi öngörüyor musunuz?" sorusunu yöneltti.

Şant Manukyan, önümüzdeki dönem için önemli trendleri demografik, teknoloji, ESG ve deglobalizasyon olarak belirtti. Demografik

olarak, örneğin Çin’de 2021 yılında doğumlar ve vefatların eşitlenmiş durumda olduğu verisine dikkat çekerek, “Hızlı bir şekilde vefatların lehine hareket eden bir resim görmeye başlayacağız. ABD’de her ay işgücü verilerinin detaylarına bakıyoruz. 1954’te katılım oranı 58.2 idi, 2000’lerde bu 67’lere çıkmıştı ve her resesyondan sonra yükseliyordu. 2000’den bu yana baktığımızda da devamlı düşüyor,” dedi.

Manukyan şöyle devam etti: “Bu yatırımlar anlamında ne anlama geliyor?

- 1- Talep büyüklüğü değişmeye başlıyor.
- 2- Talebin yapısı değişecek. Yani 25-35 yaş arası kesim ile 60 yaş üzeri kesimin talepleri farklılaşacak.
- 3- Fon büyüklüğü değişmeye başlayacak. Çalışan nüfus emeklilik fonlarına yatırıyor ama bir süre sonra harcama yapacak olan kesim oluşmaya başlıyor. Dolayısıyla paranın maliyeti üzerinde etkileri olacak.
- 4- Siyasi etkisi olacak, siyasetin neye göre bizlere vaad edeceğini etkileyecek.”

İkinci trend olarak teknolojiye gelişimi işaret eden Manukyan, “Devletlerle üniversitelerin tekelinde değil artık teknolojiler, uzaya malzeme göndermek artık çok ucuzlaşmış durumda. Genler üzerinde çalışmaların artık hiçbiri devletin fonlaması gereken konular değil, özel sektör fonluyor. Dolayısıyla çok hızlı bir şekilde gelen, insanlara sunulacak ürünler var,” dedi.

Üçüncü önemli bir trendin de ESG’nin kendisi olduğunu belirten Manukyan, “O kadar güzel bir kavram ki itiraz etmek mümkün değil... Ama devletler bu söylediklerini yapacaklarsa çok ciddi bir hammadde problemi yaşayacaklar,” dedi ve

elektrikli araç üretimi ve kullanımı ile ilgili ortaya çıkacak bakır talebi örneğini verdi.

Son olarak deglobalizasyon konusuna dikkat çeken Manukyan, bazı bölgelerin çok ciddi yatırım alacağını, ama bazı nakit akımlarında da çok sert kesilmeler görmeye başlanacağını kaydetti.

Söz konusu trendlerin hiçbirinin sadece 2023’ün konusu olmadığına da dikkat çeken Manukyan, “Beş yıl önce bunlar çok uzak konular iken, şu anda yakın ve yatırım yapılabilir konular haline gelmiş durumda. Bunlar 2023 olmasa bile bir kaç yıllık dönemde herkesin takip edeceği konular olacak,” dedi.

Ümit Ersamut, kur ve faiz gelişmelerinin reel sektörde bilançolara ve gelir tablolarına etkisini de Orhun Köstem’e sordu.

Orhun Köstem, 2022’nin bir çok alanda düzenleme değişikliği yapılan öngörülebilirliği kısa bir yıl olduğuna dikkat çekerek, “Planlama süreçlerimizde çok öngörü yapmaya çalıştık. Kur ve faiz seviyelerinin farklı sektörlerde farklı etkileri oldu. Anlaşılan o ki 2023’ün belli bir bölümüne kadar içinde bulduğumuz ortam devam edecek,” diye konuştu.

Şirket yönetimi olarak, “olabilecek en zorlu senaryoya” göre plan yaptıklarını belirten Köstem, “Senaryonun biri bugünkü koşulların devam etmesi olabilir, enfasyona göre nasıl görünüyor, işler sağlıklı mı, maliyetleri nasıl olacak, bunu düşünmemiz gerekecek. İkincisi hemen faizlerin yükseldiği öngörülebilir, o zaman faiz ve kur beklentileri ile ilgili farklı bir durum ortaya çıkabilir. Biz, bu ikisinin olabileceği bir senaryo hayal etmeye çalışıyoruz. Bir sürü senaryoya göre şirketlerimizi

hazırlamamız gerekiyor. Öngörü ufkumuzun nispeten kısa olduğunu düşündüğümüz için aslında yapmaya çalıştığımız daha fazla senaryo yaratıp, şirketlerimizi mümkün meritebe farklı koşullarda iyi performans gösterecek şekilde hazırlamaya çalışmak,” dedi.

Ümit Ersamut, ikinci turda Cevdat Akçay’a küresel piyasalar için 2023 öngörülerini sordu.

Akçay, ABD Merkez Bankası’nın (FED) kararlarına piyasadadan verilen reaksiyonların işini zorlaştırdığını belirterek, “Piyasadadan finansal gevşeme anlamına gelen reaksiyonlar geliyor. Dolayısıyla 2023’ün volatilitesi yüksek bir yıl olacağını düşünüyorum. Çünkü enflasyon Eurozone’da da ABD’de de çok zorlayacak. Avrupa tarafında dinamikler daha zayıf, ECB o kadar agresif olmayacak, FED daha korkusuz gidebilecek. Daha evvel yüzülmemiş sularda oldukları için hakikaten onları panikletti. FED, piyasanın beklediğinden daha agresif olmak zorunda kalacak,” dedi.

Ersamut, Şant Manukyan’a da gördüğü risklerin neler olduğunu, fiyatlamalar, yatırım konusunda hassasiyet gösterilmesi gereken noktaları sordu.

Manukyan, “2020 yılı 60’a 40 portföylerin en kötü performans gösterdiği yılı. Bu son 30 yılın hikayelerinden bir tanesidir. Bu model son 30 yıldır neden çalışıyor? Çünkü bir enflasyon yok. Bu kez FED kilitlendi ve mecburen enflasyonu öne çıkardı... Ama enflasyon düşmüyorsa FED hızlı bir şekilde varlık alımlarını başlatayım diyemez, demeyecektir. Dolayısıyla 40’a 60 portföylerde sorun var. Eğer 2022’deki gibi iki tarafa da aynı

hareket gelirse o zaman çok büyük alokasyon değişiklikleri, çok büyük volatilité görebiliriz,” dedi. İkinci olarak resesyon beklentisine dikkat çeken Manukyan, “Herkes resesyon olacağını söylüyor ama resesyonun derinliğini tartışmıyoruz. Yüzde 0.5 mi küçülecek yüzde 2.5 mu küçülecek? Bu fiyatlama açısından önemli. Şu anda hafif taraftan bakıyoruz,” dedi.

Manukyan, Avrupa açısından ise enflasyonun yapısının talepten ziyade hammadde tarafından geldiğini belirterek, ECB için asıl önemli konunun enflasyondan ziyade bölgeler arasındaki farklılık olduğuna işaret etti ve şöyle açıkladı: “Dolayısıyla varlık alımları bitip de bilanço daralmasına geçtiğinizde büyüyen piyasa bunu takip edecek. Benim kaygım ECB ne kadar faiz artırır değil, piyasa bunu yaptığında nasıl muamele edecek ona bakmak lazım.”

Üçüncü olarak Çin’in 2022’de kapatmalardan dolayı çok büyümediğine dikkat çeken Manukyan, “Önümüzdeki yıl daha hızlı büyüyecektir. İsterse çok hızlı büyüyebilir, ama Çin’in net bir iç piyasa problem var, bir tüketim problemi var. Bu problem de giderek şiddetleniyor. Dolayısıyla Çin tarafı, benim gözümde, ABD’den daha fazla olası kriz merkezlerinden bir tanesi,” dedi.

Ümit Ersamut, dünyada reel sektör beklentilerini ve bunun Türkiye’ye etkilerini Orhun Köstem’e sordu. Köstem, “10 km bir mesafeden bakınca; çok uzun süre küresel likiditenin bol olduğu, faizlerin düşük olduğu bir dönemden nispeten onun azalacağı ve faizlerin yükseleceği bir döneme geçiyoruz. Geçtiğimiz yıllarda sermaye çekmeye dayalı iş modelleri maliyetleri ucuz olduğu için çok cazip hale

geldi. Ama şimdi yavaş yavaş büyük ihtimalle daha fundamental işlere geri dönecek. Kar, nakit, büyüme her zaman önemli olmaya devam edecek,” diye konuştu.

Köstem, “yine aynı mesafeden baktığımızda”; Tayvan’daki yarı iletken çip üretim kapasitesinin dünyaya olan etkisine işarete ederek, “Önümüzdeki dönemde ABD veya başka bir yerde buna ilişkin kapasite kurulmaya başlandığında jeopolitikayı nasıl etkileyecek? Küreselleşmeyi de bu anlamda çok ciddi etkileyecek. Bu şirketlerin de tercihlerini hem tehdit hem fırsat anlamında etkileyecek bir değişiklik olabilir,” dedi. ESG’nin enteresan bir alan olduğunu söyleyen Köstem, şirketlere maliyet etkisinin yanı sıra finansman anlamında da çok ciddi etkisi olduğunu belirterek, “Portföylerine bu tür yatırımları önceliklendiren şirketler daha kolay, daha görece faydalı, daha avantajlı finansmana erişim sağlayabiliyorlar. Dünyada yönetilen portföyün 1/3’ü bu tür varlıklardan kaynaklanmaya başladı. 2023 yılında bu hayatımıza daha çok etki edecek,” dedi.

Şirketlerin finansal olmayan verilerle ilgili düzenlemeler konusunda 2023’ün eşik yıllardan bir tanesi olabileceğine de değinen Köstem, Yeşil Mutabakat sebebiyle Avrupa Birliği’nde şirketlerin duyuruları veya finansal raporlarına yansımaları için standartların belirlenmesi konusunun 2023’te daha çok konuşulacağını kaydetti.

Köstem ayrıca, ESG konularında özellikle iklim ve çevre konularının şirket değerlerine nasıl yansıtacağı konusunda da çalışmalar olduğunu belirtti ve gerek hisse senedi gerek tahvil portföylerinde bunu iyi yapan şirketlere bir prim ödeneceğine dair işaretler olduğunu da ifade etti.

PANEL 2 – Portföy Yönetimi

Sektöründe Global Trendler ve Yenilikler

MODERATÖR: Eyüp Gülsün,
Garanti BBVA Portföy Yatırım
Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı

KONUŞMACILAR:

Alper Alkan, CFA Deloitte Türkiye
Finansal Danışmanlık Şirket Ortağı
Lale Dağlı, Boston Consulting Group
Finansal Hizmetler Yönetici Ortak
Umurcan Gago, PwC Türkiye Vergi
ve Hukuk Hizmetleri Şirket Ortağı

Moderatör **Eyüp Gülsün**, 2022 yılının küresel finansal piyasalar için bir kırılma yılı olduğunu belirterek, “2008 krizinden sonra merkez bankaları tarafından ucuz ve bol likidite programı uygulanmıştı. Çin ucuz üretim merkezi oldu. Enflasyon çıkmadı. Hem varlık çeşitleri hem de büyüklükleri arttı. Finansal varlık büyüklüğü 2008’den 2022’ye kadar yaklaşık 300 trilyon dolar arttı. Hisse senetlerinde 90 trilyon dolarlık bir artış var. Bu sene ise her şey geri alınmaya başladı,” dedi. Küreselleşmenin tersine dönmeye başladığını söyleyen Gülsün, “2008-2022 arasındaki trendler geri sıralarda olacak, belki arka sıralardaki trendler ilk sıralara gelecek. Yeni dönemde bu trendleri belirlemek sektör başarısı için de çok önemli,” dedi.

Finansal varlıkların pastadan aldığı payın yüzde 23’ten 28’e çıktığına dikkat çeken Gülsün, “Hem pasta büyümüş hem de pastadan aldığı dilim büyümüş,” dedi. Gülsün, ilk olarak **Umurcan Gago**’ya, önümüzdeki dönemde portföy yönetimi neleri iyi yapmalı? Hangi trendleri yakalamalı? sorularını yöneltti. PwC olarak küresel trendlerin nabzını genelde anket metodolojisi ile tutmaya çalıştıklarını kaydeden Gago, “Bir çalışma yaptık, tahminde bulunduk. Muhafaza-

zakar, baz senaryo ve iyimser olmak üzere, buna göre 2026’ye giden süreçte küresel ölçekte büyümenin biraz daha yavaş olacağını bekliyoruz. Kötümser senaryoda %2 civarında, en iyimser senaryoda da %5.5 büyüme öngörü-müz var. Gelişmekte olan pazarlarda büyüme beklentisi daha yüksek. Varlık sınıfları olarak da alternatif varlıklar ve kripto varlık sınıflarında daha yüksek bir performans beklentimiz var,” dedi. Gago’nun verdiği bilgiye göre, dijitalleşme ve yenilikçi teknoloji, ESG, dijital varlıklar, yetenek yönetimi ve M&A olarak beş trend var. Dijitalleşme ve yenilikçi teknoloji alanında, veri ve analitik teknolojilerinde, özellikle müşterilerin risk ve getirilerinin daha şeffaf şekilde, yüksek görselleştirme ile sunum yetkinliğinin geliştirilmesi, yatırım danışmanlarının daha etkili yatırım stratejileri oluşturması noktasında veriyi anlamlandırması için veri analitiği okumayı öğrenmesi teknolojilerine yatırım trendi görülüyor ve bunun devam etmesi bekleniyor. Müşteri deneyimi konusunda uçtan uca dijital deneyimler alanında da, varlık ve servet yönetimi oyuncularıyla fintek oyuncular arasında bir içiçe geçiş görülüyor, onun da devamı bekleniyor. Bunlar satın almalar yoluyla da, işbirlikleri kanalıyla da olabilir. Otomasyon ve dijital servis modelleriyle verimlilik artışı, varlık yönetimi hizmetlerinin alt segmentlerin yaygınlaşmasıyla servislerde bir demokratikleşme bekleniyor. ESG alanında ciddi büyüme beklentisi var. 2021’de toplam AUM içinde aldığı %14.5’luk payın, 2026’ya kadar orta senaryoda bile %21.5, iyimser senaryoda %29’a yaklaşması bekleniyor. PwC’nin

yine küresel ölçekte kurumsal yatırımcılarla yaptığı bir anket çalışmasında %71’i ESG’de öncelikle yanlış etiketlenmenin önlenmesi için daha fazla regülasyon talep ettiler. Katılanların %88’i portföy yöneticilerinin bu konuda daha proaktif, daha inovatif olmalarını istemiş.

Dijital varlıklar alanında 2022’de hedge fonlarla yapılan anket çalışmasında daha fazla hedge fon yöneticisinin dijital varlıklara yatırım yapmak istediğini belirttiğini söyleyen Gago, geçtiğimiz aylarda yaşanan problemlere işaret ederek, “Regülasyonun geleceği hakkında daha fazla netlik sağlanmadan agresif büyüme olur mu emin değilim,” dedi.

Yetenek yönetiminin tüm sektörlerde gündemde olduğunu vurgulayan Gago, varlık ve servet yönetiminde de esnek çalışma, çevrimiçi çalışma gibi modeller olduğunu söyledi.

M&A alanında ise Gago, küresel ölçekte önümüzdeki bir kaç yılda daha çok organik büyüme beklediklerini belirterek, “Ama kripto regülasyonlarının ortaya çıkışı, şekillenme hızına bağlı olarak özellikle o tarafta büyük çapta M&A aktiviteleri olabilir. İkinci beklenti varlık ve servet yönetimi tarafında teknoloji ve iş süreçleri tarafında yeni tutan firmalarla ilgili satın almalara ilgi gelebilir,” dedi.

Gülsün, Alper Alkan’a Deloitte olarak küresel trendler çalışmalarını kapsamında öngörülerini ve yetenek yönetimi konusunda görüşlerini sordu.

Alper Alkan, Deloitte yanı sıra CFA İstanbul Başkanı sıfatıyla da konuştuğunu belirterek sözlerine başladı. Alfa getiriler için yetenek yönetimine de

yatırım yapılması gerektiğini belirtti. Profesyonel olarak yönetilen toplam portföy büyüklüğünün 123 trilyon dolara ulaşmış olduğunu kaydeden Alkan, "Bunun büyük kısmı hala Amerika'dan geliyor ama Asya Pasifik tarafındaki büyüme dikkat çekici," dedi.

Alkan'ın verdiği bilgiye göre, portföy büyüklüğü kompozisyonunda açık uçlu fonlar %60 pay alırken, serbest fonların ve özellikle girişim sermayesi fonlarının da bir pay aldığına dikkat çekti. Kurulan girişim sermaye yatırım fonlarının bu trendin Türkiye'de de olduğunu gösterdiğini belirten Alkan, genel olarak son altı yıla bakıldığında ise küresel anlamda serbest fonlardan genel olarak bir çıkış ve yatırım fonları ya da girişim sermayesi yatırım fonlarında bir giriş olduğunu gözlemlediklerini söyledi.

Anket sonuçlarında liderlik ve kültürün performansı çok etkilediği sonucunun çıktığını belirten Alkan, "Vizyoner bir liderlik, kurum kültürü yaratmak ve onun getirdiği performans etkisini yapmak. Değişen teknolojilerle birlikte değişen yatırım beklentileri de var. Bunlara cevap vermek lazım. Portföy yönetim şirketi (PYS) özelinde baktığımızda, tavsiyenin demokratikleşmesi diyelim ona, sadece yüksek varlıklı kişilerin değil biraz da bireysel yatırımcının da buraya yetişmesi ile onlara hitap edecek bir takım geliştirmeler ve teknolojik yatırımlar yapılması gerekiyor," dedi.

Alkan'ın verdiği bilgiye göre, anketlerde özellikle front office'te yapılan iyileştirmelerden çok memnun olanların oranı %18 ki bu hala geliştirilecek bir takım yönler olduğunu gösteriyor. Temel geliştirilecek alanlar da middle ve back office entegrasyonu ile onların da dijitalleşmesi. Dijitalleşme dönüşümden çalışanların da dahil tüm paydaşların yararlanması'nın önemine dikkat çeken Alkan, PYS tarafında rekabetin arttığı bir dönemden geçildiğini, marj daralması ya da marjdaki rekabetin arttığının görüldüğünü belirtti. Hem Deloitte hem de CFA'nin hazırladığı raporlarda, yapay zeka, makine öğrenmesi ve veri analitiğinin başı çektiğinin görüldüğünü kaydeden Alkan, "İnsanı

teknolojinin yanında konumlandırarak portföy yöneticilerini bu anlamda beslemekte fayda var," diye konuştu. Eyüp Gülsün, Türkiye'de portföy yönetim sektörünün son dört yılda yedi kata yakın büyüdüğüne dikkat çekerek, "Sektör doğru trendleri yakalayıp doğru yenilikler yapmış. Portföy yönetim sektöründeki büyümenin kalıcı olması için hangi trendleri değerlendirmeliyiz? Neleri yapmalıyız?" sorusunu Lale Dağlı'ya yöneltti.

Lale Dağlı da büyümenin yüksek olmasına rağmen halen gelişmekte olan ülkelere göre payın düşük olduğuna işaret ederek, "Arz talebi anlayıp oradaki trendleri kavrayabilirsek asıl o zaman kalıcı büyümeyi yakalayabiliriz," dedi. Makroekonomik ve politik stabilite, ülke görünümü ile ilgili konular ya da daha çok talep kaynaklı sorunlar olduğunu belirten Dağlı, bunları yeterli talep olmaması, yeterince varlıklı birey olmaması, okur yazarlık olmaması, bu ürünleri anlayacak yeterli yatırımcının olmaması olarak belirtti.

Dağlı, arz kaynaklı bileşenleri de şöyle sıraladı: Portföy yönetim hizmetlerinin geliştirilebilirliği, ürünlerin çeşitli olması, operasyonel kolaylık, ürünlere kolaylıkla ulaşılabilir olması, ürünlerin anlaşılması, şeffaf olması. Bunların şirketlerin talebini de getirmesini sağlayacak bileşenler olduğuna işaret etti. Sektörün hızlı büyümesinin arz ile

talebin tetiklendiği durumlarda görüldüğünü kaydeden Dağlı, "Örneğin son yıllarda mevduatın insanları yeterince memnun etmemesi ya da enflasyonist ortamda insanların varlıklarını korumaya çalışması, ama bununla birlikte portföy yönetim şirketlerinin arz tarafında ürün çeşitliliğiyle, fonlarıyla kolayca anlaşılabilir ürünler sunmalarıyla orada hazır olmaları. Bu ikisi birleştiğinde güzel büyüme oldu," dedi.

Portföy yönetim şirketlerine yatırım fonu kurulma izni verilmesi, TEFAS'ın devreye girmesinin de arz tarafını çok dinamik hale getiren konular olduğuna değinen Dağlı, bunların sektörün dönüm noktaları olduğuna işaret etti. Trendler tarafında, sektörde ürün çeşitliliğini sağlamaya devam etmenin önemli olduğunu belirten Dağlı, "Ürün çeşitlenmesi arttıkça, müşterilere bunları sundukça yatırımcı talebinin artarak devam edeceğini ve bu büyümenin kalıcı olacağını da düşünüyorum," dedi. Ürünlerin erişilebilirliğinin sadece yüksek varlıklı olanlara değil, başka gelir düzeylerine de ulaşması sektörü büyütmeyi artıracığına işaret eden Dağlı, "Sektörün sahip çıkması gereken önemli trendlerden bir tanesi sadece maliyeti azaltmak değil, ürün çeşitliliğini, servisi, müşteri deneyimini bunlarla birlikte artırabilmek," dedi. Dağlı, dijitalleşmenin dışında yapa zekayı, makine öğrenmesini, fon yönetiminde daha etkin kullan-

mak, alfayı daha iyi yönetebilmenin de önemine dikkat çekti.

Müşteri deneyimi alanına vurgu yapan Dağlı, "Müşteriye daha fazla bilgi verebilmek, görselleştirebilmek dijitalleşme ile mümkün hale geldi. Bu trendi desteklersek sektöre önemli katkısı olacağını düşünüyorum ama bunu da müşterinin korunması ile mutlaka birleştirmemiz lazım," diye konuştu.

ESG konusunda, "Ben ESG bir trend demek istemiyorum, tema da demek istemiyorum, çünkü bu iş yapış şeklinin çok merkezine oturmuş konulardan bir tanesi haline geldi," dedi. Dağlı, ürün tarafında islami varlık yönetiminin de önemli trendlerden bir tanesi olduğunu ekledi.

Eyüp Gülsün, teknolojinin sektöre getireceği yeni alanları, değişimi Alper Alkan'a sordu.

Alkan, yapay zeka ve makine öğrenmesinin başı çeken trendler olduğunu belirterek, "Veri analitiği ve verinin görselleştirilmesi, dijitalleşme ile beraber yatırımcıya doğru sunulması, görselleştirilerek sunulması ön plana çıkmış durumda. Front office tarafında olan bu gelişmenin middle ve back office tarafında da olmasını gerektiren bir takım anketler ve trendler var. PYŞ'nin bunu yapabilmesi yetkinliği var mı diye bakıldığında, içeride yazılmış yazılımlar da olabilir dışardan işbirlikleri de olabilir," dedi.

Diğer trendler arasında cloud computing, direct indexing – doğrudan endekslemeyi sayan Alkan, "Daha önce yüksek varlık grubundaki müşterilere sunulmuş olan tavsiyeler artık biraz da bireysel tarafında diyebileceğimiz yatırımcılara da sunulmaya başlandı. Bunun başını direct indexing -yani kişiye özel doğrudan endeksleme yapabilmek- çekiyor," dedi ve bu teknolojilerin PYŞ tarafında operasyonel verimliliği artıracak etkiler olarak öne çıktığına dikkat çekti.

Eyüp Gülsün'ün ESG trendinin etkileri ve getireceği fırsatları sorduğu Lale Dağlı, Türkiye'de halen ESG'nin zorlayıcılığı konusunda soru işaretleri olduğuna değinerek, "Türkiye dünyadan kopuk değil. İhracatçılarımız zaten AB'ye ihracat yapı-

yorlar; karbon düzenlemesi geliyor, ama olmasaydı da kendi tedarik zincirindeki emisyonları ölçmeye çalışan şirketlere ihracat yapıyorlar. Büyük şirketlerimiz zaten bu kuralların içindedir. ESG'nin bizim için de bir gerçek olduğunu kabul etmeliyiz," diye konuştu.

Avrupa'daki düzenlemeleri ve yatırımcı talebini bu konuda tetikleyici iki faktör olarak kaydeden Dağlı, "Kurumsal yatırımcılar için çalıştıkları şirketlerin çevreye etkisi, sosyal etkisi önemli hale geldi. Sürdürülebilirliği merkezine koyan şirketlerle çalışmak onlar için önemli hale geldi. Avrupa'daki varlık yöneticileri ile yaptığımız bir çalışmada yatırımcının bunu istemesi bizim için çok önemli diyenlerin oranı %75-80 oranında. Özellikle daha gelişmekte olan ülkelere doğru gittiğinizde gelişmekte olan ülkelerde ESG ile uyumlu olmak, belli standartlara uymak anlamına geldiği için yatırımcıya da daha fazla güven verdiğini görüyoruz," dedi.

Dağlı, ESG ile uyum içinde olan yatırım kararlarında geleceğe yönelik risklerin daha iyi görülebildiği için sürdürülebilir karlılığa etki ettiğinin görüldüğünü belirterek, "Dolayısıyla buna sadece regülasyon ve yatırımcı talebi olarak bakmamak, şirketlerin performansına doğrudan etki eden bir faktör olarak bakmak da önemli," dedi.

Eyüp Gülsün daha sonra, PwC'nin beş yıl önce Türkiye'deki portföy yönetim şirketlerine ilişkin hazırladığı detaylı raporun güncel sonuçlarının ne olabileceğini ve ayrıca konuşulan tendlere ülkemizin vergisel anlamda hazır olup olmadığını Umurcan Gago'ya sordu. Umurcan Gago, beş yıl önceki çalışmanın amacının Türkiye varlık yönetiminde bölgesel bir hub olabilir mi? sorusunun cevabını bulmak olduğunu hatırlatarak, "Ankete katılanların %85'i Türkiye'nin büyük bir potansiyel vaad ettiğini söylemişlerdi. Katılımcıların %75'i bu potansiyelin emeklilik fonları, gayrimenkul yatırım fonları, girişim sermayesi yatırım fonları ve finansal planlamadan kaynaklanacağını ifade etmişlerdi," dedi. Çalışmanın sonuçlarında, potansiyelin

gerçekleşmesi için temel yapısal reformlara ihtiyaç olduğunun belirtilerek, düşük öngörülebilirlik, düşük tasarruf oranı ve düşük yatırımcı güveni üç engel olarak ortaya konulmuştu. Türkiye'de bir ofis açma için de üç koşul en ağırlıklı olarak öne çıkmıştı: Ekonomik ve politik istikrar, sektör için hazırlanmış donanımlı net bir strateji, daha güçlü hukuki yasal altyapı. Gago, temel engeller ve temel koşullarda çok ciddi ilerleme kat edilmemiş olduğuna dikkat çekerek, "Ama bunu başka sektöre sorun, zaten aynı şeyler çıkacak. Demekki bunları yapsak daha da büyük potansiyel vaat edebiliriz," dedi. Sektörün son beş yılda büyüdüğüne de dikkat çeken Gago, "Beş yıl önce çok büyük potansiyeliniz var diyenler haklı çıktı. Her ne kadar bu süreçte vergisel teşviklerin sürdürülebilirliği şüpheli olsa da, bunların yan etkileri orta ve uzun vadede olumsuz olabileceğine de, uygulanan liberal diyemeyeceğimiz düzenleyici müdahaleler yüzünden alternatif tasarruf araçlarından kaçışın bir etkisi olduğunu yadsımak mümkün değilse de, yine de beş yılda sektör büyüdü," diye konuştu.

Büyümede ürün çeşitliliğinin artırılmasının çok doğru adımlar olduğunu belirten Gago, "Alternatif varlıkların, özellikle girişim sermayesi fonlarının artırılması çok güzel. Tek kişilik fonlar sektörün ileride başını ağrıtabilir endişemi buradan tekrar dile getireyim. Bir o kadar önemlisi insan kaynağı kalitesinde artışı görüyorum. Bu da çok sevindirici bir durum, sadece niceliksel değil niteliksel gelişme de çok pozitif bir şey. Finans sektörünün gıpta ile baktığı bir alt segmenti oldu. Düzenleyici otoriteler de bu süreçte son derece destekleyici davrandı," dedi. Gelecekte ne olacağı yönünde bir çalışmaları bulunmadığını belirten Gago, "Ancak şahsi fikrimi söyleyebilirim; beş tane unsur önemli olabilir: Temel engel ve koşulların düzelmesi, güzel performansın devamı, dijital yatırımlar, insan kaynağı, sektörün regülatörden beklemekten ziyade otokontrol mekanizmalarını geliştirmesi," dedi.

PANEL 3 – Neden Yatırım Fonları ile Yatırım?

MODERATÖR: Yağız Oral, TEB Portföy Yönetimi Genel Müdürü
KONUŞMACILAR:

Funda Uyar Geneci, Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yatırımcılar Dairesi Başkanı

Onur Yurtsever, Smart Advice Finansal Teknolojiler Kurucu ve Yönetici Ortağı

Ozan Kırmızı, ING Türkiye Bireysel Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı

Moderatör **Yağız Oral**, sektör büyüklüğünü 1.3 trilyon liraya getiren büyümede en önemli etkenlerin başında TEFAS olduğuna işaret ederek, TEFAS'tan sonra fon yönetim şeklinin, ürünlerin çeşitliliğinin, sayısının değiştiğini söyledi. Oral, Funda Uyar Geneci'ye "Sermaye Piyasası Kurulu gözüyle siz yatırım fonlarını nasıl görüyorsunuz? Neredeyiz, nasılız, nasıl bir yol izlememiz gerekir?" sorusunu yöneltti.

Funda Uyar Geneci, "Bugün 1 trilyonu geçmiş olmak bana göre çok büyük bir başarı ama tabii nicelikselde ziyade nitelikselde de bakmamız lazım," diye konuştu.

Finansal Sektörü Destekleme programı kapsamında IMF-Dünya Bankası'nın yürüttüğü çalışmada yatırım fonları sektörünün düzenleme ve ürün anlamında yeterli görüldüğünü kaydeden Geneci, "Önümüzdeki süreçte düzenleme ve ürün anlamında çok büyük eksikliğimizin olmadığını düşünüyorum. Talep ve ihtiyaçlarınıza çok hızlı bir şekilde dönüş yapmaya gayret ediyoruz. Görüşleriniz bizim için önemli," dedi. Fon sayısının 1200'e ulaştığını, portföy yönetim şirketi sayısının da 59 olduğunu ifade eden Geneci, "Sistemik risk yaratmayacak şekilde bir büyümeyi destekliyoruz," dedi.

Yağız Oral, Geneci'ye Sorumlu Yatırım İlkesi çalışmalarını da sordu. Geneci, portföy yönetim şirketlerinin organizasyonel yapıları, insan kaynakları konusunda çalışmakta olduklarını kaydederek, "Çalışmamız son aşamaya geldi. Sermayelerimiz biraz artacak, biraz insan kaynağımızı artıracacağız," dedi. ESG ilkelerinin sürece dahil edilmesi konusunda Geneci, "Sermaye piyasası için stok oluşmasını istiyoruz. Yatırım fonları şu kadar şunlara yatırım yapsın diye bir sınırlama getirmemiz hem sektörü hem stoku etkileyecek bir karar olur. O yüzden biz biraz daha süreçlerin oturmasını, olgunlaşmasını bekledik. Yeşil finansman konusunda çalışmalar devam ediyor. İhraçların sayısı da artacak. Bunlar olgunlaştıktan sonra artık biz yatırım fonları, emeklilik fonları özelinde bu yönde yatırım yapılmasını teşvik etmek durumunda kalacağız," diye konuştu.

Geneci diğer çalışmanın ise, portföy yönetim şirketlerinin kurumsal yönetimi, sosyal faktörleri yatırım sürecine

dahil etmesi konusunda olduğunu belirterek, "Yurtdışındaki çalışmalara göz attık. Sorumlu Yatırım ilkeleri diye adlandırdığımız bir ilke seti oluşturuyoruz. İlk aşamada zorunlu yapmayacağız. Biz hep süreçlerin olgunlaşmasını bekleriz. Şirketler bunu kabullenip bu konuda ciddi politikalar belirledikten sonra belki artık temel anlamda bir düzenleme yapmak mümkün olabilir," dedi ve şöyle devam etti:

"Portföy yönetim şirketi kurucusu olduğu fonlar için herhangi bir şirkete gitsin, getirisine baksın, bir dönem kalsın çıksın, bunu istemiyoruz. Bizim istediğimiz artık yatırım yaparken şirketi bu açıdan da değerlendirmeniz ve daha orta, uzun vadeli yatırımların peşinde koşmanızı istiyoruz. Gerekirse yönetimlere katılınması, oy kullanılması önümüzdeki dönem çok konuşulacak. Bir sürü fon var, her biri şirketin %1'ine sahip olsa zaten elinizde ciddi bir güç var. Bunu ilerleyen dönem nasıl kullanacaksınız, bununla ilgili politikalar belirlemenizi ve bunu KAP'ta

açıklayarak yatırımcıyı da bilgilendirmenizi bekliyoruz.”

Yağız Oral da, insan kaynağının sektör için önemli olduğunun altını çizerken, “Fon yönetimini gençlerin daha fazla ilgisini çekebilecek şekilde kurgulamamız gerekiyor ki biz de fon yöneticisi sayısını fon sayısı ile paralel bir şekilde artırabiliyor olalım,” diye konuştu.

Ozan Kırmızı'ya soru sorarken TEFAS ile ilgili kısa bir değerlendirme yapan Oral, “Fonlar herkese açık. Herhangi bir banka müşterisinin herhangi bir fona minimum tutarı olmadan ulaşabiliyor olması en önemli unsurlardan birisi oluyor. Ürün çeşitliliği çok önemli. Bir talep geldiği zaman fon yönetim sektörü 2-3 ay içinde onu karşılayacak bir yapı kurabiliyor. Tematik ürünlerde gelişimimiz de bunu destekler noktada. Şeffaflık konusuna gelince, TEFAS'ta fonlara girip her türlü bilgiyi görebiliyorsunuz. Bir diğer unsur da profesyonel yönetim yani hisse senedi seçmekle uğraşmaktansa bilen birilerine işi devretmek gibi oluyor. ING olarak hem küreselde hem yerelde nasıl görüyorsunuz?” dedi.

Ozan Kırmızı, üç yıldır Avrupa'da negatif faiz ortamında yatırımcının tercihini yatırım fonlarına yaptığına değinerek, “Ciddi büyümeler kaydedildi. Bu da bankaların hem altyapı hem de teknolojilerine olan yatırımları da beraberinde getirdi. Benzer bir trendi şu anda Türkiye'de görüyoruz,” dedi.

Yatırımcının daha fazla kendi yönünü aradığı bir zaman diliminden geçildiğini kaydeden Kırmızı, yatırımcıyı risk profiline göre doğru yatırıma yönlendirebilecek bir yön çizmeye çalıştıklarını belirtti.

Yatırım fonlarına her geçen gün ilginin arttığını vurgulayan Kırmızı, hem teknoloji hem altyapıya yatırım yapma, geliştirme çözümlerinin arayışında olduklarını belirterek, “Trende bakarsak yatırım fonları her geçen gün daha önemli bir rol oynayacak gibi görünüyor,” dedi.

Yağız Oral, sektörde dijitalleşmenin çok önemli bir yere geldiğini belirterek, “Robo advisory'nin hayatımızda önemli olduğu bir yere doğru geliyor. Bu yapay zekayı

çok daha fazla kullanmamız gerekecek ki bu kadar fonla daha fazla baş edebiliyor olalım,” dedi ve bu konudaki görüşleri için sözü **Onur Yurtseven**'e verdi.

Yurtseven, “Yapay zeka hep insana rakip gibi görüldü, biz bunu kırmaya çalıştık. Yapay zekayı bir insan gibi düşünün, bir masaya koyun binlerce değil onbinlerce değil yüzbinlerce değil milyarlarca işlemi yapabilir,” dedi.

Son kullanıcı sayılarının 200,000'i geçtiğini belirten Yurtseven, “Neden yatırım fonlarına yatırım yapmamız gerektiğinin cevabını 200,000 müşterinin risk profillerinden, alım satım işlemlerinden çok iyi görebildik. Biz şunu gördük, aslında burada getiri 1. sırada değil,” dedi.

Yatırım fonlarına yatırım yapmak isteyen çok ciddi bir müşteri kitlesi olduğunu vurgulayan Yurtseven, “Bu insanların da belli bir alt limit olmadan özel bankacılık hizmeti alabilmeleri ya da portföy yönetim hizmeti alabilmesi için zaten yatırım fonları bir araç olarak ortaya çıkıyor. Yapamayacakları, ayıramayacakları zamanı yapmasını sağlayacak önemli bir risk aracı, yatırım aracı olarak ortaya çıkıyor. Yatırım fonları kendi kıstas endeksini veya tek varlığa göre çok daha iyi kazandıran bir noktaya geldi. Bu da elimizi kuvvetlendirmiş oluyor. Burada TEFAS ile beraber herkese bu işin açılması çok önemli,” dedi.

Smart Advice olarak çalıştıkları emeklilik şirketleri ile onbinlerce müşterinin analizini yaptıklarını kaydeden Yurtseven, yüzlerce kişiye de BES planlarında neden fon dağılım değişikliği yapmadıklarını sorduklarını belirterek, “Biz ne yapacağımızı bilmiyoruz ve bizi kimse aramıyor diye cevapladılar. Kimse getiriye birinci sıraya koymuyordu,” dedi.

Oral, ikinci turda Ozan Kırmızı'ya dijitalleşme dönemini nasıl değerlendirdiklerini sordu. Kırmızı, dijitalleşmenin müşteri beklentileriyle geliştiğini belirterek, “Müşteriler her türlü ürüne dijital olarak ulaşmak ama yeri geldiğinde de yönlendirme almak istiyorlar. Finansal okuryazarlığın Türkiye'de gelişmesi için daha çok yolu var. Biz dijitalleşmeyi müşterilerimi-

ze sunuyor olsak da onun içinde doğru fonu bulabilme anlamında bir yönlendirme veya okuryazarlık ihtiyacı var diye düşünüyorum,” dedi.

Dijitalleşmeyi insan ile buluşturduklarını da kaydeden Kırmızı, “ING'de bir yatırım danışmanına bağlanıp herhangi bir fon hakkında bilgi alabiliyor, gerekirse o fonu satın alabiliyorsunuz. Kendi yatırımcımızın bu tarz sofistike ürünlerde destek alabileceği bir değer önerisini hayat geçirdik. Sektörde herkes benzer ürünlerle rekabet ediyor, biz bu şekilde farklılaştığımızı düşündük,” dedi.

Yağız Oral, Yurtseven'e fintek şirketleri ile portföy yönetim şirketlerinin sinerjisini sordu.

Yurtseven, “Yolun çok başı olduğunu düşünüyorum. Şu anda Türkiye'de robo danışmanlık hizmeti veren iki fintek var, yapay zeka sistemiyle portföy yönetiminde katkısı olan dört tane var. Yani konuştuğumuz rakamlar bir türlü 5'i geçemiyor. Küresel örneklerde bu yüzlerce var. Buradaki sıkıntıların çözülmesi için finansal kurumların girişimlerle işbirliği yapmasının önemine değinmek istiyorum. Biz çalıştığımız kurumlarla bunu güzel bir noktaya getirdik,” diye konuştu.

Yağız Oral son olarak Geneci'ye “Daha dijital daha hızlı yapılar sizlerin de hayatını kolaylaştırabilir mi?” diye sordu.

Geneci, “Bizim hayatımızı kesinlikle kolaylaştırır. Sizininki kolaylaştırır mı emin olamadım,” dedi.

Bazı vergi kararları ve politikaların bazı fon türlerinde ciddi bir büyümeye neden olduğuna işaret eden Geneci şöyle devam etti:

“Bugün 180 tane TL cinsinden varlıklara yatırım yapan fonumuz var. 175 milyarlık bir büyüklük ve bu tarz başvuruların daha da artacağını düşünülüyor. Süreçlerin kısaltılması için elektronik başvuruyu destekliyoruz, o konuda da çalışmamız var. Ondan ziyade kamuyu aydınlatmaya ilişkin dokümanları biraz sadeleştirmek önemli olabilir...Yatırımcı neye bakar diye düşünerek hayatı sizler için de bizler için de kolaylaştıracamız.”

PANEL 4 – Dönüşüm için Yetenek Yönetimi

MODERATÖR: Duygu Kayaalp /
Odgers Berndtson Türkiye Ortak
KONUŞMACILAR:

Orhan Göksal, Deniz Portföy Yönetim Kurulu Başkanı / Intertech Danışmanı

Başak Vardar, Deloitte Türkiye CEO

Yıldız Günay, Ünlü&Co Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Moderatör **Duygu Kayaalp**, Odgers Berndtson olarak yaptıkları araştırmada, Covid salgını öncesi yönetim kurullarının üst düzey yönetim etiklerine güveninin %15 seviyesinde yani oldukça geride olduğunu belirterek, "Covid sonrası da bu araştırmayı tekrar yaptık. Liderlik güven krizi, covid ile birlikte yetenek krizine de dönüştü. O yüzden yetenek konusunu çok kritik görüyoruz. Bizim şirketimiz dışında yapılan araştırmalar da, yeteneği içinde bulunduğumuz ortamda merkeze alan kurumların bu değişim dönüşümde ayakta kalabildiğine hatta daha da ötesinde sürdürülebilir performansa doğru gidebildiğini de gösteriyor," dedi.

Kayaalp, Deloitte'un uygulama örneklerini, karşılaştığı zorlukları ve tavsiyelerini sorarak Başak Vardar'a söz verdi.

Başak Vardar, "Deloitte olarak bizim en önemli kaynağımız insan kaynağı ve ekibimizin %95'i Y ve Z jenerasyonudur. Yaş grubu olarak Türkiye'deki 1300 kişilik operasyonumuza baktığımızda ben ilk nesilim. Her yıl yüzlerce üniversite mezununu aramıza katan bir organizasyonumuz var. Beklentiler

çok çeşitlendi. Son iki senedir hibrit bir çalışma düzenindeyiz. Yetenek yönetimi stratejimizin temel taşlarından biri," dedi.

Dört yıl önce çalışanları dinleyip ve onlardan alınan geribildirimleri de insiyatife dönüştürüp çeşitli alanlarda devreye aldıkları bir "kültür dönüşümü program"ndan geçtiklerini anlatan Vardar, "Temelde çalışanlarımız dinlenmek istiyorlar, stratejinin bir parçası olmak istiyorlar. Yönetim olarak bu çok önemseydiğimiz bir şey, çünkü stratejiyi içselleştirmek, uygulamalarını sağlamak ve iletişimini yapmanın böyle bir ortamda çok daha kolay olduğunu gördük," dedi.

Hibrit çalışma olsa da çalışanlarla birebir diyaloglarının stratejilerinin merkezinde olduğunun altını çizen Vardar, eğitim, iletişim, kurum kültür ve değerlerini yaşatmak için yapılan aktivitelerle gözlemleyerek, onlara üst yönetim olarak Deloitte

markasının birer temsilcileri olarak neleri önemsemeleri ve nasıl iş yapış şekillerine yansıtılmaları gerektiğini anlatarak bir dönem geçirdiklerini söyledi.

Vardar, çalıştıkları kurumları finansal performansın yanı sıra finansal olmayan değerleri ile de değerlendirmek ve o alanlarda da topluma katkı yapan, müşterilere katkı yapan bir yerde görmek istediklerini söyledi.

Duygu Kayaalp, değişim-dönüşüm ortamında geleceğe bakışını Yıldız Günay'a sordu.

Yıldız Günay, "Değişim, değişime adapte olmak, değişimi yönetmek pandemi sonrası gündemimiz oldu, ama aslında fazla konuşmadığımız bir konu var: yaşam beklentileri. Yaşam beklentilerindeki değişim özellikle ülkemiz için en etkili konulardan biri," dedi.

Şu anda Türkiye'de ortalama yaşam beklentisinin İngiltere ve

Amerika ile aynı ve 78 yaş olduğunu belirten Günay, "Bizim nesil olarak doğduğumuz yıllarda yani 70'lerde bu sayı Türkiye için 52, Amerika için de 70 idi. Türkiye için 50 yılda 26 sene ile yaşam beklentisinde en hızlı olumlu değişimi gören nesil şu anda," diye konuştu.

Günay, insan hayatına eklenen 10 ila 20 yıl için neler yapılmalı, kariyer nasıl planlanmalı, amaç nasıl bulunmalı, finansal durum nasıl yönetilmeli, bunun üzerine yoğunlaşan ve değişimi cevaplama-ya çalışan projeler olduğunu, hızla kurumlar kurulduğunu söyleyerek, "Önümüzdeki nesile baktığımızda bu istisna olmaktan çıkıp hayatın bir parçası olmaya başlayacak," dedi.

Sürdürülebilir performansın hem bireysel hem kurumsal bazda önce farkındalık gerektirdiğini kaydeden Günay, "Sonra yeniden yatırım, sonra kendinizi yeniden yaratmak ya da kurum işleyişini yeniden yaratmayı gerektiriyor. Ana konu yetenek setini geliştirmek ve büyümek. Bunun en verimli şekli benim 'kat çıkmak' dediğim üzerine ekleyerek gidebiliyorsanız ve farklı sektörlerde de kullanabiliyorsanız aslında optimal dengeyi yakalamış oluyorsunuz. Kimi zaman da çok farklı bir sektörde çok farklı bir yetenek seti yaratmaya da geçebiliyorsunuz," diye konuştu.

Duygu Kayaalp de farkındalığın önemini altını çizerken, "Bu bireylerin de sorumluluğu, kurumların da sorumluluğu, yoksa yetenek krizi dediğimiz sürekli sirkülasyonların yaşanmasına engel olunamıyor. Dolayısıyla da her şeyin temelinde bilimsel, objektif, dürüst değerlendirme yatıyor diye düşünüyorum," dedi.

Kayaalp daha sonra yetenek açısından yaşadığı deneyimleri, yetenek sisteminin kritikliğini kendi bakış

açısından anlatması için **Orhan Göksal**'a söz verdi.

Göksal, 2007'den beri kendi startup yatırımlarını yapmakta olduğunu belirterek, "Kendi profesyonel hayatımı bırakıp Silikon Vadisi'ne geçtim. Silikon vadisi yetenekleri çekmede bir çok faktörü sağlıyor. Ama ben biraz daha başa dönmek istiyorum. Bizim yeteneğe niçin ihtiyacımız var? Ben bir materyal bilimcisi gibi yeteneğe malzeme olarak bakıyorum," dedi.

Türkiye'de yeteneklerin değerlendirileceği projelerin olması gerektiğinin altını çizen Göksal, "Google bir teknoloji şirketi, o teknolojiden yola çıkarak ben müşteriye nasıl giderim diye bakıyor, Türkiye'de de böyle yapabiliriz. Şirketin içinde bulunduğu endüstride neye ihtiyacı var? Liderlik, maliyeti düşürme veya daha fazla para getirecek bir ürünü yaratma doğrultusunda olmalı ki siz şirket olarak bundan fayda sağlayabilin. Onun dışında liderliği yakalama şansınız çok fazla değil," dedi.

Yeteneklerin en büyük özelliğini başarı hissine sürekli olarak aç olmaları olarak değerlendiren Göksal, "Yetenekler sürekli bir şeyler yapmak ister ve başarı olarak hayata geçirmek ister. Vadideki gençlerin birinci hedefi para değil, oraya başarı için geliyorlar," dedi.

Duygu Kayaalp, değişim dönüşüm sürecinde tüm paydaşların beklenti ve ihtiyaçlarının da değiştiğine dikkat çekti.

Başak Vardar, Deloitte olarak yeteneği çekmek konusunda değil yetenekleri tutma konusunda sıkıntıları olduğunu belirtti. Vardar, "Bununla birlikte yetiştiriyoruz ve sektörlere kazandırıyoruz. Bize müşteri de olabiliyorlar, çalışıp tekrar geri de gelebiliyorlar. Kariyerimin hiçbir döneminde bu kadar yetenek turnoverı olduğu bir iki yıllık döneme rastlamadım. Dolayısıyla yöneticiler-

re kurum kültürünü aşlamak ve kurumun devamlılığını sağlamak konusunda da ekstra bir yük ve sorumluluk bindirdi," dedi.

Vardar şöyle devam etti: "Sadece müşterilerimiz teknolojik olarak dönüyor ama biz onlara ürünle çözüm sunuyor değiliz, aynı zamanda bu ürün ve çözümleri kendi iş yapış şekillerimizde içerde nasıl yansıtabiliriz, nasıl daha verimli çalışabiliriz, nasıl daha insan kaynağımızı mutlu ederek çalışabiliriz. İş yaşam dengesini kurarak nasıl çalışabiliriz, bunlara da kafa yoruyoruz."

Yıldız Günay, genç-orta-yaşlı herkesin bir anlam arayışı olduğuna değinerek, "Aslında insanlar aynı performansı yarı maaşla veya dörtte bir maaşla bir anlam veya gelecek ile ilgili bir heyecan duyarsa da yaratabiliyor. Özellikle startaplarda gelecek ile ilgili o heyecanın bir parçası olduğu hissini verebilmek aslında en az bu sistemler kadar önemli," dedi. Vardar, "Biz bir çok alandaki müşteri ile çalışıyoruz. Belki 10 sene önce hiç böyle bir hizmet talebi hayatımızda olmazdı. Son iki senedir benim kurum olarak amacım ne olmalı, bununla gelin bizde çalışın oturtun deniliyor. Strateji ekibimiz hizmet talepleri almaya başladı. Dolayısıyla her kurum yeteneği hem çekmek hem tutmak için bunun gerekli olduğunu düşünüyor," dedi. Kayaalp de, kurumların ortaya koydukları anlam ile bireylerin hayatlarına dair kurdukları anlamın örtüşmesi gerektiğini belirterek, "Kurumun içinde ihtiyaç duyulan yeteneğin tanımı yapıldıktan sonra gerçekten o kişinin de belli özellikleriyle o işe doğru uyumlandığı zaman çok daha mutlu, iş ve özel hayatı bütün bir şekilde keyifli oluyor. Doğal olarak performans da geliyor, mutluluk da geliyor, şirketin büyümesi de geliyor, sürdürülebilirlik de geliyor," dedi.

Bireysel Emeklilik Sistemi 2023'te 20. yaşını kutluyor...

Bireysel Emeklilik Sistemi 27 Ekim 2003 tarihinde ilk emeklilik planlarının onaylanmasıyla birlikte fiilen başladı. Bireysel Emeklilik Sisteminde (BES) tasarruflar 394 milyar TL'ye ulaşırken Otomatik Katılım Sistemi (OKS) 32 milyar TL seviyesinde bulunuyor.

Türkiye'de sosyal güvenlik reform çalışmaları başlatılarak, 28 Mart 2001 tarihinde Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu çıkarıldı.

Kanun, 7 Ekim 2001 tarihinde yürürlüğe girdi ve nihayetinde Bireysel Emeklilik Sistemi 27 Ekim 2003 tarihinde ilk emeklilik planlarının onaylanmasıyla birlikte fiilen başladı. Bireysel Emeklilik Sisteminde (BES) tasarruflar 394 milyar TL'ye ulaşırken Otomatik Katılım Sistemi (OKS) 32 milyar TL seviyesinde bulunuyor. Sistemde tekil katılımcı sayısı 12,9 milyon kişiye ulaştı.

Yeni ekonomi paketlerinde finansal reform içerisinde yer alan sistemde son iki yılda çok önemli düzenlemeler yapıldı. Bu düzenlemeler ile tasarruf sahiplerinin sisteme ilgisi artmaya devam ediyor. BES'te Haziran 2021'de başlatılan ve 18 yaş altı çocukların "Gönüllü BES"e dahil edilmesini hedefleyen uygulama ile aileleri tarafından "Çocuklu BES"e dahil edilen katılımcı sayısı 622 bin kişiye ulaştı.

İkinci önemli bir gelişme ise 2022 yılı başında Devlet Katkısı (DK) oranının %25'den %30'a yükseltilmesi oldu. Hazinesinin 2013 yılında başlayan bu

Cenk Günkut
Emeklilik Fonları ve Özel Portföy Yönetimi
Pazarlama Bölüm Başkanı
Ak Portföy

uygulaması ile birlikte Hazine tarafından ödenen Devlet Katkısı teşvik tutarı 38,7 milyar TL'ye geldi. Sistemden çıkışlar sonucu yapılan ödemeler dikkate alındığında tasarruf sahipleri Hazine tarafından ödenen tutarların üzerine 25,7 milyar TL finansal gelir elde ederek, toplamda DK fon büyüklüğü 46,2 milyar TL oldu. Kısmi çıkış hakkı, sözleşmelerin teminat gösterilerek banka kredi kullanımı ve 45 yaş üzeri kişilerin OKS sistemine girişi konusunda yapılan düzenlemelerin uygulamaya geçmesi ile birlikte sisteme katılımların artacağı düşünülmektedir.

2022 yılında 15 adet emeklilik şirketi sistemde yer alırken, fonların yönetiminde 26 farklı portföy yönetim şirketi hizmet vermektedir. BES'te ana stratejisi, getiri/risk dengeleri farklı olan 263 adet fon, OKS'de ise farklı şirketler tarafından sunulan 122 adet fon bulunmaktadır.

Ak Portföy, 30 Kasım 2022 itibarıyla 70 milyar TL büyüklüğünde 39 adet BES fonu ve 5 Milyar TL büyüklüğünde 25 adet OKS fonu yönetmektedir. Toplamda 75 Milyar TL emeklilik fonu büyüklüğü ve %18,5 pazar payı ile hem BES sisteminde hem de OKS sisteminde özel portföy yönetim şirketleri arasında liderliğini sürdürmektedir.

2022 yılına baktığımız zaman farklı fon türlerinin getirilerinin birbirlerinden oldukça ayrıştığını ve özellikle Türk Hisse Senedi ağırlıklı yatırım yapan hisse senedi fonları ile ağırlıklı olarak hisse yatırımı yapan değişken fonlarda oldukça yüksek getiriler elde edildiğini gözlemliyoruz. (Bkz: Tablo D) Katılımcılar açısından bakıldığında özellikle son birkaç yıldır altın ve kamu dış borçlanma fonlarına yatırımların arttığı, son dönemde hisse senedi içerikli fonlara geçişin sınırlı olduğu gözlenmektedir.

Tablo I: 2022 Yılı Fonlar ve Getirileri

Kıyas Grubu	Kıyas Gruplarında Yer Alan Fonların Belirtilen Tarih Arasındaki Net Nominal Getirilerinin Ağırlıklı Ortalaması (%)*
Değişken Katılım - Agresif	311,29
Hisse	210,85
Değişken - Agresif	170,88
Değişken - Atak / Dinamik / Büyüme	144,33
Değişken Katılım - Atak / Dinamik / Büyüme	128,06
Değişken - Dengeli	105,70
Değişken - Eşik Değer	88,92
Standart BES	88,50
Katkı	84,80
Standart Katılım BES	80,61
Standart OKS	75,24
Katkı Katılım	73,85
Standart Katılım OKS	68,77
Borçlanma (TL)	54,58
Altın	44,10
Altın - Katılım	43,78
Kamu Dış Borçlanma (USD)	41,10
Kamu Dış Borçlanma (Karma)	39,99
Değişken - Muhafazakar / Temkinli	29,63
Başlangıç	21,24
Başlangıç Katılım	20,38
Para Piyasası	19,10

*27.12.2022 itibarı ile getirilerdir.

Son dönemde emeklilik ve portföy yönetim şirketlerinin birlikte geliştirdikleri ROBO Danışmanlık hizmetleri öne çıkmaktadır. Bireysel emeklilik sektöründe ürün çeşitliliğinin artırılması ve finans sektöründeki dijital dönüşüm ile birlikte ROBO Danışmanlığa hızlı bir geçiş gerçekleşmiştir. ROBO Danışmanlık, her yerden kolayca erişilebilir hizmetinin yanı sıra her bir tasarruf sahibine aynı kalitede ve eşit dijital yatırım danışmanlığı hizmeti sunmayı amaçlar. Bu hizmetin temel avantajlardan biri, yatırım dağılımında ana varlık olarak Türkiye'deki bireysel tasarruf sahibinin ağırlıklı yatırım tercihini oluşturan mevduatı kullanırken, uzman portföy yönetimi metodlarıyla daha yüksek bir getiri potansiyeli hedeflemesidir. Finansal teknoloji aracı olarak

yatırım danışmanlığı hizmetlerinde kullanımı hızla artan ROBO Danışmanlık, yatırımcı profilini baz alarak, finansal modeller ve algoritmalar yardımıyla tasarruf sahiplerine optimal varlık dağılımı ve yatırım önerileri sunan bir sistemdir. Yurtiçi hane halkı tasarruf oranları ve geçmiş getiri performansları değerlendirildiğinde bu alanda da ROBO Danışmanlığın katkı potansiyelinin oldukça yüksek olduğu görülüyor. Katılımcıların piyasa koşullarına göre otomatik olarak doğru varlık alokasyonuna yönlendirilebilmesi ve kişisel danışmanlık hizmetlerinden yararlanmaları daha yüksek getiri potansiyeline zemin hazırlamaktadır. Özellikle emekliliğe ilişkin uzun vadeli ve düzenli tasarruf birikiminde bu hizmetlerden yararlanmak emeklilik döneminde

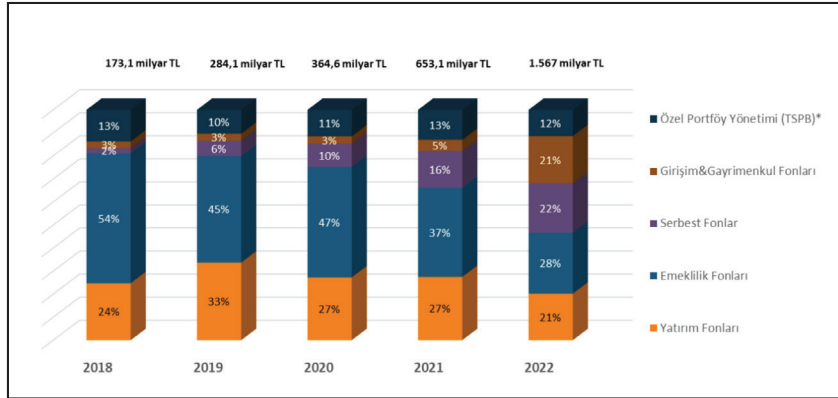
“ Her geçen gün artan farkındalık ile tasarruf sahipleri ROBO Danışmanlık hizmetlerine yönelmektedir. ”

oluşacak toplam birikiminizi ve buna bağlı olarak emeklilik gelirinizi/emekli maaşınızı etkileyen unsurlardan biri olacaktır. Tasarruflarınızın iyi yönetilmesiyle artan birikim, kişinin emeklilik maaşına katkısı da o derece artacaktır.

Ak Portföy ve Agesa H. E. işbirliği ile kurgulanan “FonPro” dijital yatırım hizmetlerinde mevcut durumda 900 bine yakın emeklilik sözleşmesi içerisinde 80 binin üzerinde ROBO Danışmanlık hizmetinden aktif yararlanan sözleşme bulunmaktadır. Her geçen gün artan farkındalık ile tasarruf sahipleri ROBO Danışmanlık hizmetlerine yönelmektedir. ROBO Danışmanlık, yatırım tutarlarında alt limit olmaması, hizmet maliyetlerinin düşük olması ve şeffaflık, yatırımcıların ROBO Danışmanlık'a olan ilgisini artırmaktadır. Yapay zekâ tabanlı sistem sayesinde finansal algoritmanın varlık dağılımı tavsiyeleri oluşturulup, her bir yatırımcının kişisel risk profili ve beklentisi baz alınarak kişiselleştirilerek uygulanmaktadır. Finans sektöründe ROBO Danışmanlığın şirketler tarafından daha fazla benimsenmesi ve yenilikçi ürün çeşitliliğinin artırılması bu alandaki gelişime destek olacaktır.

Portföy Yönetimi Sektörü 2022

2022 yılı portföy yönetimi sektörü açısından oldukça başarılı bir yıl oldu ve toplam 1,6 trilyon TL'nin üzerinde büyüklüğe ulaştı. Yıllık TL büyüme yüzde 140 olurken, USD bazında ise yüzde 71 büyüme ile son 5 yılın en yüksek büyümesi olmuştur. Pazardaki yatırım ve emeklilik fonları ağırlığı azalırken serbest fonların yüzde 16'dan yüzde 22'ye yükselmesi dikkat çekicidir.

Yönetilen toplam büyüklük SPK'dan Bireysel Portföy Yönetimi TSPB ve Yatırım Fonları, Girişim & Gayrimenkul Fonları ve Emeklilik Fonlarının Rasyonet data sağlayıcılarından alınmıştır.

Ceren Angılı

Bölüm Müdürü
Pazarlama ve Stratejik Planlama
Yapı Kredi Portföy Yönetimi A.Ş.

2022 Yılı Yatırım Fonları ve Emeklilik Fonları Pazar Analizi

Fon pazarı Aralık 2022 itibariyle yüzde 150 büyüdü ve toplam 762 milyar TL büyüklüğe ulaştı.

Pandemi sonrasında yavaş yavaş normalleşmeye başladığımız 2022 yılı, global çapta enflasyon ile mücadele edilen

ve merkez bankalarının para politikalarının yakından takip edildiği bir yıl oldu. Ülkemizde ise portföy yönetimi sektörünün değişen konjoktüre

uyumlanması ve hızlı aksiyon alarak yatırımcılara yeni ürün sunma yeteneği ile yüksek büyüme yaşadığımız bir yıl oldu.

Belirli varlıkların Aralık 2022 itibariyle değişimleri aşağıdaki şekilde;

Belirli varlıkların Aralık 2022 itibariyle değişimleri aşağıdaki şekilde;

	31.12.2021	30.12.2022	Değişim
USD/TRY	13,3161	18,6883	40,3%
EUR/TRY	15,1402	20,0002	32,1%
TRY Sepet	14,2282	19,3443	36,0%
EUR/USD	1,1368	1,0702	-5,9%
BİST 100 Endeksi	1.858	5.509	196,6%
TL 2 Yıllık Gösterge Tahvil*	21,71%	9,73%	-1198 baz puan
TL 10 Yıllık Gösterge Tahvil*	23,05%	9,87%	-1318 baz puan
10 Yıllık UST	1,5118%	3,8310%	232 baz puan
S&P 500 Endeksi	4.766	3.840	-19,4%
Nasdaq 100 Endeksi	16.320	10.940	-33,0%
Altın (USD/Ons)	1.828	1.824	-0,2%

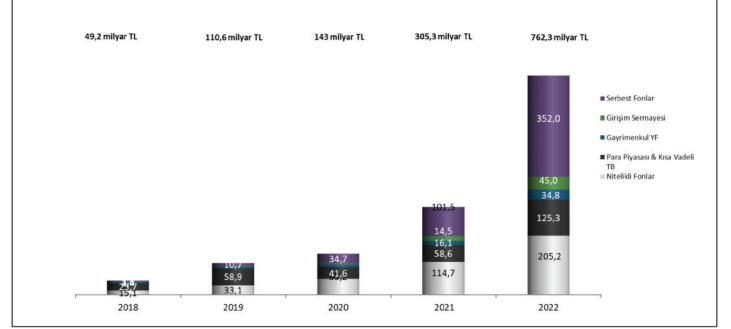
* Reuters Jenerik Endeksi verileridir.

Fon pazarı 2022 yılında yüzde 150 büyüdü ve toplam 762 milyar TL büyüklüğe ulaştı. Sene başından beri en fazla giriş yaşayan fon türü toplam 158 milyar TL ile serbest fonlar oldu ve toplam 352 milyar TL büyüklüğe ulaştılar. Bu fonları takiben para piyasası ve kısa vadeli tahvil bono fonlarına nete 54 milyar TL giriş olurken, valörlü fonlara 20 milyar TL giriş oldu. Girişim sermayesi ve gayrimenkul yatırım fonlarına ise sırasıyla 9,5 ve 8,9 milyar TL giriş gerçekleşti. Toplam büyüklük dağılımında serbest fonlar ağırlığını yüzde 33'ten 46'ya artırırken yatırım fonlarının ağırlığını azaldığı gördük.

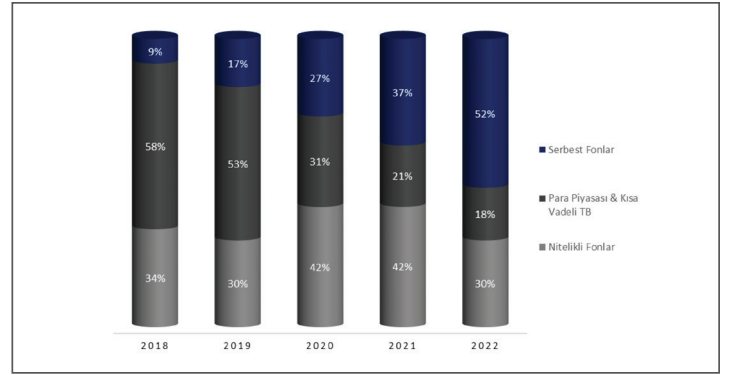
2022 yılında valörlü fonlar, serbest fonların gerisinde kalsa da bazı fon türlerine giriş gördük. Bunlarında başında özellikle yılın ikinci yarısı artan talep ile hisse senedi fonları oldu ve toplam 14,3 milyar TL giriş görülürken bu türün toplam büyüklüğü 51,3 milyar TL oldu ve serbest fonları dışarıda tuttuğumuzda yatırım fonları içerisindeki ağırlığı yüzde 4'ten yüzde 8'e yükseldi. Bu fonları takiben 8,9 milyar TL giriş ile katılım fonları gelirirken, geçtiğimiz senelerde yüksek talep gören kıymetli madenler fon türü 2,4 milyar TL, değişken fonlarda 2,3 milyar TL ve borsa yatırım fonları 1,3 milyar TL giriş gördü. Borçlanma Araçları fon türünün de 1,5 milyar TL net giriş sergilediği gözükmele beraber burada tek bir kurumun girişinin etkili olduğunu ve genel bir trend olmadığını belirtmek isterim. Diğer yandan son yıllarda yine çok fazla giriş gördüğümüz fon sepeti fonları bu sene 4,4 milyar TL ile en fazla çıkış yaşanan fon türü oldu. Yine geçtiğimiz senelerde çok talep olan yabancı hisse senedi fonları, 2022 yılında parasal sıkılaştırma adımlarının atılmaya başlanması ile getiri beklentisi olmayınca 3 milyar TL çıkış gördü.

Yatırım fonlarına yatırım yapan kişi sayısı 2021 sonunda 4,3 milyon iken 2022 yılı içinde yaklaşık 900 bin kişi daha fonlarla tanıştı ve bu rakam 5,2 milyon kişiye yükseldi. Büyüklükteki artışa paralel bir şekilde en fazla yatırımcı çeken fon türü 364 bin ile hisse senedi fonları olurken, takibinde para piyasası fonlar görünmekte. Değişken fon türünde ise 118 bin yatırımcı artışı gerçekleşti. Genel olarak büyüyen tüm fon türlerinde yeni yatırımcı görmemiz yatırım fonları pazarının gitgide yaygınlaştığının bir göstergesi olarak memnun edici bir gelişme olduğunu düşünüyorum.

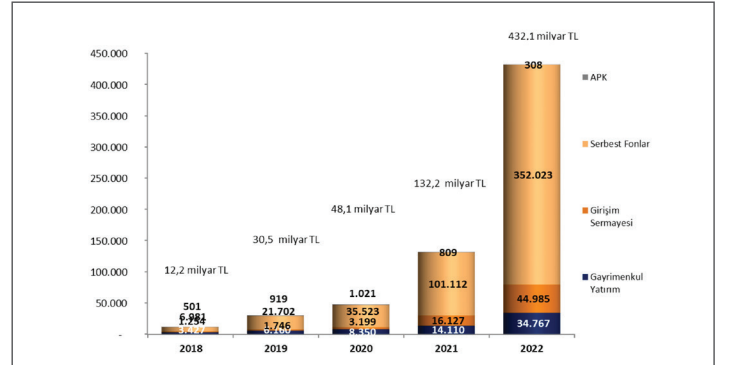
FON PAZARI GELİŞİMİ

*Grafik Rasyonet verileri ile düzenlenmiştir.

ALTERNATİF FONLAR DEĞİŞİMİ

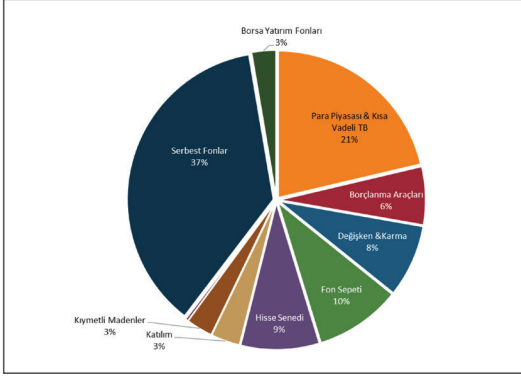

* 2021 ve 2022 dışındaki Serbest Fon büyüklükleri Takasbank'dan alınmıştır.

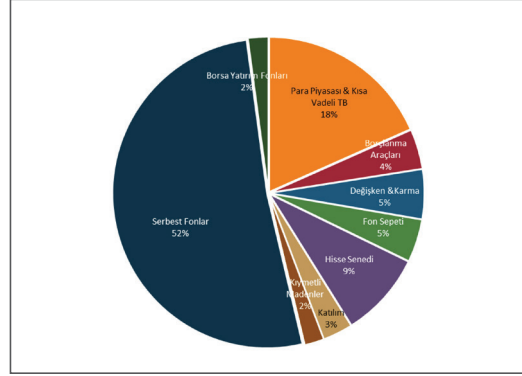
- 2022 yılında serbest fonların yatırım fonları pazarındaki payını her çeyrekte düzenli şekilde artırdığı ve yıl sonunda yüzde 52'ye yükselttiği dikkat çekiyor. Bu artışla doğru orantılı olarak yatırımcı sayısı da 26 bin kişiden 80 bin kişiye yükselirken, ortalama kişi başına düşen fon büyüklüğü 3,8 milyon TL'den 4,4 milyon TL'ye yükselmiş.
- Son çeyrekte hisse senedi fonlarına yoğun talebe ek olarak değer artışının da etkisi ile Eylül sonundaki 30,7 milyar TL büyüklükten 60,8 milyar TL büyüklüğe ulaştı.

TÜRKİYE YATIRIM FONLARI PİYASASI

2021 Tür Bazında Pazar Payı Dağılımı

2022 Tür Bazında Pazar Payı Dağılımı

*Tablolara Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Fonları eklenmemiştir.

Bireysel Emeklilik Fonları Pazarı

Yılbaşından beri yüzde 77 büyüyen pazar, toplam 433,3 milyar TL büyüklüğe ulaştı.

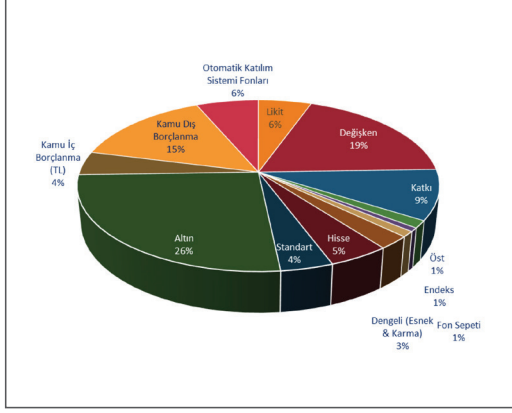
Emeklilik fon pazarına 2022 yılında net olarak 23,8 milyar TL giriş gerçekleşti. Bu girişlerin 2,8 milyar TL'si otomatik katılım sistemi fonlarından olurken, 20,9 milyar TL'si ise bireysel girişlerin yapıldığı fonlara oldu. Yılbaşından beri yüzde 77 büyüyen pazar, toplam 433,3 milyar TL büyüklüğe ulaştı. Otomatik katılım fonlarında getirinin de etkisi ile büyüme yüzde 102 olurken, yatırımcı tercihleri ile büyüyen fonların artış oranı yüzde 76 oldu.

2022 yılında da geçmiş yıllara benzer şekilde altın fon türü en çok ilgi gören tür oldu ve 11,3 milyar TL net giriş ile toplam 107,6 milyar TL büyüklüğe ulaştı ve toplam büyüklüğün yüzde 25'ini oluşturdu. Bu fon türünü takiben hisse senedi fonlarına 7,3 milyar TL giriş oldu.

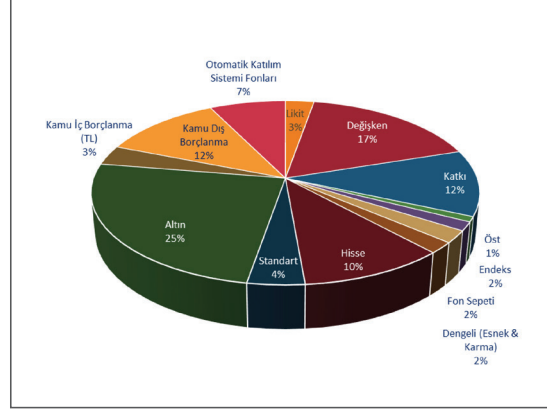
Bu girişlerin özellikle son çeyrekte arttığı dikkat çekiyor. Katkı fonları ve fon sepeti fonları bu türleri takip etti ve sırasıyla 5,5 milyar TL ve 5 milyar TL net giriş oldu. Hisse senedi piyasalarındaki artışın etkisi endeks fonlara da yansdı ve bu fon türüne de 1 milyar TL net giriş gerçekleşti. Geçtiğimiz yıllarda çok yoğun talep gören toplam 50 milyar TL büyüklüğe sahip dış borçlanma araçları fonlarında 2022 yılında girişler oldukça limitli kalarak sadece 3 milyon TL oldu ve toplam pazardaki ağırlığı yüzde 15'ten 12'ye geriledi. Yılbaşından beri likit ve değişken fon türlerinden sırasıyla 3,6 ve 3,2 milyar TL ve takiben kamu iç borçlanma fonlarından 1,5 milyar TL net çıkış görürken, özel sektör tahvilleri, standart ve dengeli (esnek & karma) türlerinden de çıkış görüldü.

Toplam büyüklüklere baktığımızda; en fazla büyüklük, 107 milyar TL ile altın fonlarında olmaya devam etti ve bu fon türü yılbaşından beri 43,8 milyar TL büyüdü. Bu türü toplam büyüklükte 50,4 milyar TL ile kamu dış borçlanma fonları ve 50,2 milyar TL ile değişken fonlar takip ediyor. Büyüme tarafında ise hisse senedi ve endeks fonlar toplamı dikkat çekici bir büyüklüğe ulaştı ve toplam 39 milyar büyüyerek 52 milyar büyüklüğe ulaştı. Emeklilik sistemi kuruluşundan beri hisse senedi ve endeks fon türlerinin ağırlığının yüzde 12 ile en yüksek olduğu dönemi gördük. Bu oran 2021 yılı sonunda yüzde 5 idi. 2022 yılının dikkat çekici diğer fon türü de fon sepeti fonları oldu ve 2,6 milyar TL'den yüzde 258 büyüme ile 9,3 milyar TL büyüklüğe ulaştı.

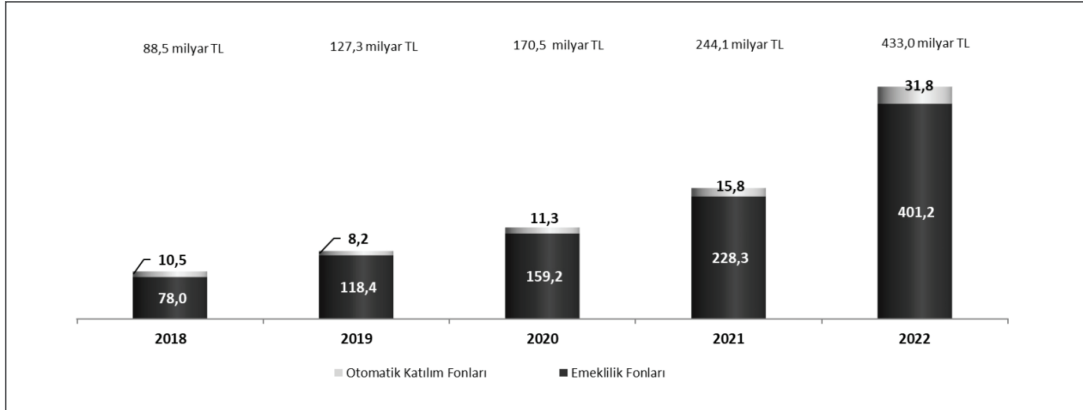
2021 Tür Bazında Pazar Payı Dağılımı

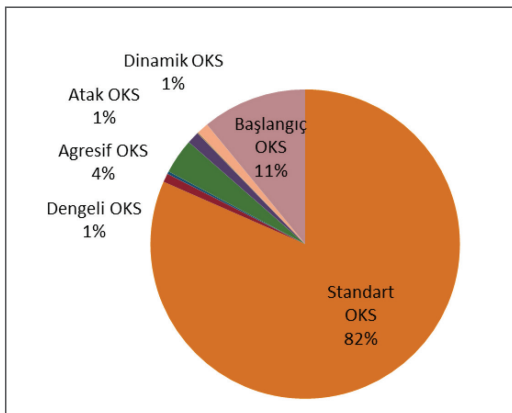
2022 Tür Bazında Pazar Payı Dağılımı

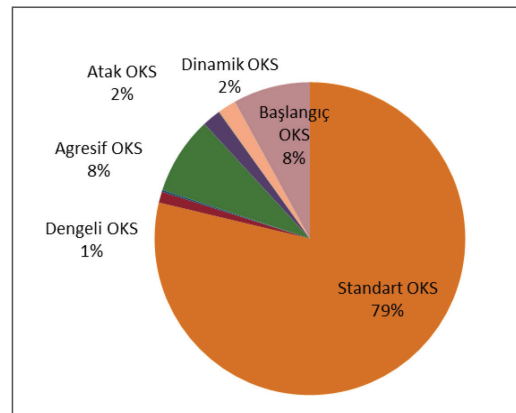
Emeklilik Fonları Pazar Gelişimi (milyar TL)

2021 Tür Bazında Otomatik Katılım Sistemi Fon Türü Dağılımı

2022 Tür Bazında Otomatik Katılım Sistemi Fon Türü Dağılımı

* Aksi belirtilmediği takdirde bu analizde kullanılan finansal veriler Reuters, yatırım ve emeklilik fonları pazarı ile ilgili veriler ise Rasyonet veri sağlayıcıları tarafından sağlanmıştır.

Küçük yatırımcı hisse senedi yatırımını yatırım fonu aracılığıyla yapmalı

Portföy yönetimi sektörünün duayeni, TKYD Kurucu Başkanı Dr. Gürman Tevfik sektörün yönetimi altındaki portföy büyüklüğünün 1 trilyon lirayı aştığı bu dönemde, yatırım fonları ve emeklilik fonlarına yatırımın önemini, gelişimin devamı için sektörde bağımsız yatırım danışmanlığı düzenlemesine olan ihtiyaç ve Değişken Sermayeli Anonim Şirket konusundaki görüşlerini Kurumsal Yatırımcı ile söyleşide aktardı.

Portföy yönetim sektörünün büyüklüğünün son dört yılda yüzde 511 oranında artarak 1 trilyon lirayı aşması yatırım fonlarına artan ilginin de bir göstergesi olarak değerlendiriliyor. Yatırım fonu aracılığıyla yatırım yapmanın önemini anlatır mısınız?

Yatırım fonu dediğimiz aslında bir araçtır, kolektif yatırım aracıdır. Artık bizim endüstride her alana yatırım fonu aracılığıyla yatırım yapılabilir hale geldi. Gayrimenkule, hisse senedine, altına, girişim sermayesi olan şirketlere, emtiaya, elektrikle çalışan otomobillere kolektif olarak yatırım yapma imkanı var. Doğrudan bir şirkete yatırım yaptığınızda o şirketin alfa riski yani kendi riskini alıyorsunuz, ama bir portföy yaptığınız zaman piyasa riskini alıyorsunuz. Piyasa yükselirse sizinki de yükseliyor, piyasa düşüyorsa sizinki de düşüyor. Ama bir şirkete yatırım yaptığınızda bu şirket bataabilir. Girişim sermayesi yatırım fonunda da bir girişim sermayesine yatırım yapmak yerine birçoğuna yatırım yapıyorsunuz. Dolayısıyla istatistik olarak konuşacak olursak; dağılımı normal olmayan bir şeyi normal hale getiriyorsunuz. Bir kaç yatırım fonuna bir kaç şekilde yatırım yaptığınızda riski öyle bir dağıtıyorsunuz ki servetinizin kaybolma olasılığını sıfıra getiriyorsunuz. ABD'de küçük yatırımcıların hesap açtırıp

hisse senedi yatırım yapmaları çok maliyetlidir, profesyonel bilgi olarak bu işlemleri yürütmeleri çok zordur. Onun için yatırım fonu endüstrisi kurulmuştur. Bunun arkasındaki mantık düşük bir komisyon ödeyerek profesyonel hizmet alabilmektir. Küçük yatırımcının bütün gün kendi başına alım satım yapması çok zahmetli bir olay, bunu bilgiye dayanarak yapması ise hemen hemen imkansız. Aracı kurumların küçük yatırımcıların hepsine özel hizmet vermesi de oldukça zordur. Bunların normal olarak yatırım fonu aracılığıyla yapılması gerekir. Okuduklarımız doğruysa, 1929 krizinden önce ABD Başkanı Kennedy'nin babası Joseph P. Kennedy Wall Street'te ayakkabısını boyatırken, boyacı ile hisse senedi üzerine sohbet ediyor. Kennedy, "Boyacı hisse senetlerinden bahsediyorsa gidip satmanın zamanıdır," diyor ve gidip bütün portföyünü boşaltıyor. Küçük yatırımcının tek tek hisse senedi alıp satması, maliyeti de çok riski de çok. Bu da bir hipotezdir, küçük yatırımcının yatırım yaparken hangi saikle yatırım yaptığı sermaye piyasası kurumlarınca bilimsel bir yöntemle tespit edilebilir. Bizim savımız bu yatırımın dedikodu, tüyo ile yapılıyor olduğudur, alternatif hipotez de 'hayır, bunlar bilgiyle yapılıyor' diyebilir ve yapılan araştırmanın sonucuna göre

de bir yönlendirme yapılması gerekir. Mesela ilk kez halka açılacak şirketlerde ben olsam ortak satışına izin vermem, içeriye sermaye koymalarına izin veririm. Temettü dağıtım politikasına çok dikkat ederim, net olmalıdır. Halka arzlarda içeriye paranın girmesi gerekmektedir. Sermayenin gelişmesi, ekonominin büyümesi ancak böyle olur. Ortak satışının ekonomiyeye bir faydası yoktur.

Sektörde gelişimin devamı için yatırım fonuna yatırımı konusunda bilinçlenmenin de daha fazla artması gerektiği anlaşılıyor. Bu konuda neler yapılabilir?

Yatırım fonları, emeklilik fonları Türkiye'de yerleşti. Ancak benim şöyle bir hipotezim var; emeklilik fonu yatırımı yapan çoğu kimse bunun yatırım fonları aracılığıyla yapıldığını bilmiyor, bunun bilincinde değil. Dolayısıyla bir çok kimse de başlangıçta hangi fonlarla yatırım yapıldıysa onlarla devam ediyor. Bunu değiştirme gibi bir bilgisi yok. Bu gündeme getirilmesi gereken konulardan biridir. İngiltere ve Avustralya'da Independent Financial Advisor diye bir kavram var. Bu özellikle emeklilik fonları konusunda danışmanlık yapan kişileri ifade ediyor. Hatta bu konu Avustralya'da çok daha önde geliyor, çünkü gündemin en önemli konu-

Dr. Gürman Tevfik
TKYD Kurucu Başkanı

larından birini bunların aldığı ücretler oluşturuyor. Orada sistem bizden farklı, emeklilik amacıyla yatırım yapıyor. Bu sadece portföy yönetim şirketlerinin yapacağı bir işlem değil. Daha önce mevzuatta yatırım danışmanlığı şirketleri vardı, ama hiç kurulmadı. Bu şirketler sadece danışmanlık yapan ama portföy yönetmeyen şirketlerdir. Bu veya buna benzer Bağımsız Finansal Danışmanlık yapılanması gibi bir kuruma ihtiyaç olduğu ortaya çıkıyor. Aksi takdirde lisansı olmayan bir çok kimse Youtube'da bunu yapıyor. Bunu danışmanlık kapsamında yapmadıklarını belirtiyorlar, konuşanlar da itibarlı kimseler, çoğu da doğru konuşuyor. Dolayısıyla bunun kurallarını koyarak, bir düzenlemeye sokmak gerekiyor.

Bir başka konu da Değişken Sermayeli Anonim Şirkettir. Yasa çıktı ama bildiğim kadıyla uygulamaya geçmedi. Bu anonim şirket modeli yatırım ortaklığı, yatırım fonu gibi çalışıyor yani nominal sermaye kavramı yok, pay sayısı var. Bu yapı Avrupa UCITS direktifleri içinde çok yaygındır, ABD'de de vardır. Çok sayıda portföy yönetim şirketi kuruluyor, çok sayıda da benzer fonlar var. Portföy yönetim şirketlerinin sabit giderleri mevzuat gereği çok yüksektir. Belli büyüklükte olmadığı sürece karlı çalışmaları zordur. Halbuki bu değişken sermayeli anonim şirketlerde sabit giderler azalmış durumdadır. Bir çok hizmeti

dışardan alarak yapar ve maliyetlerini düşürür. Değişken sermayeli anonim şirketler belli konularda uzmanlaşır. Bir grup vardır sadece emtia üzerine, bir grup vardır sadece altın üzerine uzmanlaşmıştır.

ABD'de 1929 krizinden sonra yatırım fonlarına özel bir düzenleme (Investment Company Act) çıktı, ABD'deki dernek de (Investment Company Institute- ICI) bizim dernekten (TKYD) farklı olarak yasa içerisinde belirtilmiş bir dernektir. Yatırım amacıyla kurulan (regulated) fonlar borçlanamaz, çünkü borçlanma yaptığında kaldıraçlı işlem yapması gerekir. Hedge fonlar (structured) bu yasanın dışındadır, düzenlemesi yapılmamış fonlardır. Bizdeki serbest fonlarda olduğu gibi bir düzenlemesi bulunmuyor. Bunları portföy yönetim şirketleri ile değil de değişken sermayeli anonim şirket olarak kurulan, özel yetenekleri olan insanlar bu fonları pazarlar, çünkü fon endüstrisi artık öyle bir hale geldi ki aşırı uzmanlaşma gerektiriyor.

Hisse senetlerine ilginin arttığı bir dönemdeyiz. Kurumsal yatırımcıların borsanın sağlıklı gelişimindeki rolünden de bahsedersiniz?

Hisse senedi, oynaklığı yüksek olan bir enstrümandır. Geçenlerde birisi "gayrimenkul alıp hepsini kaybeden kimse yok ama hisse senedi alıp tüm servetini kaybeden biliyorum," dedi. Bu kaybetmenin nedeni portföyün dağıtılmamasından kaynaklanıyor. İyi bir dağıtımın da yatırım fonları aracılığıyla yapılması lazım. Küçük yatırımcının hisse senedi yatırımını yatırım fonu aracılığıyla yapması en doğrusudur. Halka arzlarda da öncelik yatırım fonlarına verilmeli ki, insanlar gitsin yatırım fonlarından alsın. Küçük yatırımcı yatırım fonuna yatırım yaparak profesyonel portföy yönetimi hizmetinden hem çok düşük bir ücretle yararlanmış, hem de riskini azaltmış oluyor. Ama insanların içgüdüleri farklı, münferit hisse senedi alıp kazansa da kaybetse de o heyecanı yaşamak istiyor. Onu hisse senedi olarak da görmüyor, kripto para olarak görüyor.

Herhangi bir düzenlemesi olmasa da dünyada kripto paralara da dikkat çekici bir yatırımcı ilgisi ile birlikte son dönemde önemli kayıplar gözlemlendi. Siz kripto paraya yatırımı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu kadar büyük dalgalanma yaşanıyor- sa riski yüksek demektir, yatırım yapma konusunda herkes tereddüt eder. Bu Fare Teorisini akla getiriyor. Hareket eden bir şeyin herkes peşine takılıyor. Takıldığı için yükseliyor, yükseldiği zaman birileri kazanıyor, trene son binenler de kaybediyor.

Tüm kripto paraların en büyük rakibi altındır. Bitcoin ve diğer kripto paraların sonu geldiğinde muhtemelen insanlar esas kriptonun altın olduğunu anlayacaklar. Altına kimse müdahale edemiyor, hatta bütün merkez bankaları altın alıyor. Kripto sınırlı para ise, altın da üretiminin artılamayacağı bir ürün ama içsel bir değeri ve tarihsel bir yeri var. Modern para kavramı Lidyalılarda altın para ile başlamış. 1931'e kadar İngiltere'de, 1933'e kadar da Amerika'da altın para sistemi geçerli olmuş. Ekonomik durgunluktan dolayı daha fazla para basma ihtiyacı doğunca altın para sisteminden vazgeçilmiş ve enflasyon o zaman başlamış. Altın para sisteminde enflasyonla pek karşılaşılmamış, daha çok durgunluk yaşanıyor.

Yeni bir yıla girerken beklentileriniz nasıl?

Bence en önemli konumuz borsa veya kur değil. Kurda da borsada da bir şekilde denge bulunur. 2023'de asıl gündem olması gereken konu, gerek özel sektör gerekse kamunun borçlanma ihtiyacının hangi faiz düzeyi üzerinden karşılanabileceğidir. Bu kritik bir konu. Bankalar mevduata, özellikle KKM'den dönenlere, %20-25 faiz veriyorlar. Bu hazine bonusu faizlerinin neredeyse iki katı. Özel sektör hangi faizle borçlanacak? Hepsini borsadan finanse ederek, %100 özkaynakları ile işletmeyi yönetmek diye bir şey yoktur. Bunun karşı tarafına baktığımızda da borçlanma piyasasına kim borç verecek? Bu faiz hadleri bankacılık sistemini nasıl etkileyecek? Bence gündemin en önemli konusu borçlanma olacak.

Portföy Yönetiminde Sorumlu Yönetim İlkeleri (Stewardship)

Sorumlu yönetim; portföy yönetimi sektöründe, kurumsal yatırımcıların müşterilerine uzun vadede değer yaratmak amacıyla halka açık anonim ortaklıklarla ilişkilerini etkin şekilde yürütmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu etkileşim piyasanın daha etkin hale gelmesini desteklemektedir. Bu çalışmamızda portföy yönetiminde sorumlu yönetim ilkeleri hakkında genel bir bilgi verilecektir.

Tarihçe

Sorumlu yönetim ilkeleri portföy yöneticileri tarafından yönetilen varlıkların müşteri çıkarları doğrusunda en adil şekilde yönetilmesini sağlamak üzere sektör temsilcileri, uluslararası kuruluşlar ve/veya sermaye piyasası düzenleyici kurumları tarafından geliştirilmiştir. Yatırım yapılan şirketlerin faaliyetlerinin yakından izlenmesi, şirketin yönetimine katılım ve oy haklarının kullanılmasını içermektedir. Sermaye piyasası düzenleyici otoriteleri, özdüzenleyici kuruluşlar ve çeşitli sektör örgütleri yatırımcı haklarının kolektif yatırım kuruluşları tarafından etkin şekilde kullanılmasını sağlama gayesiyle, halka açık anonim ortaklıklarla kurumsal yatırımcılar arasında ilişkileri güçlendirmek üzere çeşitli kural setlerini yayınlamıştır. Sorumlu yönetim ilkeleri ilk defa 2010 yılında Birleşik Krallık'ta ortaya çıkmış olup, bu ilkelerin düzenlenmesinde 2007-2008 küresel

finansal krizi sonrasında kurumsal yönetimi güçlendirme eğilimi etkili olmuştur.

İlkeler

Sorumlu yönetim ilkelerinin genellikle aşağıdaki şekilde kurgulandığı görülmektedir:

1. Bir sorumlu yönetim politikası oluşturulması ve kamuya açıklanması
2. Müşteriler ile portföy yöneticileri arasında çıkar çatışmalarını yönetmek için bir politika belirlenmesi
3. Yatırım yapılan şirketlerin izlenmesi ve onlarla ilişki kurulması
4. Yatırım yapılan şirketlerde oy hakkının kullanımına ilişkin politikanın oluşturulması ve oy haklarının kullanımının kamuya açıklanması
5. Yatırım yapılan şirketlerde yönetim sorumluluklarının nasıl yerine getirildiği hususunun müşterilere raporlanması

Sorumlu yönetim ilkelerinin bazı ülkelerde sermaye piyasasını düzenleyen kamu otoritesi tarafından, bazı ülkelerde ise sektör temsilcilerinin girişimleriyle özdüzenleyici kuruluşlar aracılığıyla belirlendiği gözlenmektedir.

Nitekim, ABD'de portföy yönetimi sektörünü kapsayan sorumlu yönetim ilkelerinin Investor Stewardship Group isimli gönüllü olarak bir araya gelen portföy yönetim şirketlerinden oluşan grubun girişimleriyle 2017'de ortaya çıktığı görülmekte-

dir. Diğer taraftan, Avrupa Yatırım Fonları Birliği (European Fund and Asset Management Association – EFAMA) ve Uluslararası Kurumsal Yönetim Ağı (International Corporate Governance Network, ICGN) gibi uluslararası inisiyatifler de sektöre yön vermek adına kendi sorumlu yönetim ilkelerini sırasıyla 2011 ve 2016 yıllarında belirlemiştir. Singapur'da da benzer şekilde sorumlu yönetim ilkeleri 2016'da Stewardship Asia ünvanlı kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından oluşturulmuştur.

Japonya'da ve halihazırda çalışmaların yeni yürütüldüğü ülkemizde, sorumlu yönetim ilkelerine uyumun sermaye piyasası düzenleyici kuruluşunun yetki alanında olduğu görülmektedir. Hindistan, Tayland ve Kenya'da da sorumlu yönetim ilkeleri kamu otoriteleri tarafından belirlenmiştir.

Kapsam

Sorumlu yönetim alanındaki ilk uygulamalarda halka açık ortaklıklardaki temsile odaklanılırken, son yıllarda çevresel, sosyal, kurumsal yönetim konuları ve halka açık olmayan ortaklıklardaki temsil konuları kapsama dahil olmaya başlamıştır. Oy hakkı bulunmayan borçlanma araçları, özel sermaye yatırımları gibi farklı ürünlerde sorumlu yönetimin nasıl uygulanacağı ilkeler kapsamına dahil edilmektedir. Diğer taraftan vekil sıfatıyla oy haklarının kullanılması esnasında danışmanlık sağlayan şirketler gibi

Deniz Kahraman
Kıdemli Uzman
Araştırma ve İstatistik
TSPB

hizmet sağlayıcılar da sorumlu yönetim ilkelerine konu olmaya başlamıştır. Örneğin, Birleşik Krallık tarafından Ocak 2020’de güncellenen sorumlu yönetim ilkelerinde pay senedi dışındaki menkul kıymetlerin sahip olduğu farklı hakların da uygulamaya dahil edilebileceği ifade edilmiştir.

İlkelere Uyum

Sorumlu yönetim ilkelerinin uygulanması “zorunlu”, “gönüllü” veya “uy veya açıkla” yöntemleriyle belirlenebilmektedir. Portföy yönetim şirketlerinin her birinin iş modeli birbirinden farklı olabileceği için zorunlu olarak uygulanabilecek bir kural setinin belirlendiği nadir ülkeler arasında Avustralya yer almaktadır.

İlkelere en yaygın uygulama biçiminin, esneklik tanıyan bir yaklaşım olan ilkelere uyanların herhangi bir açıklama yapmadığı, uymayanların ise neden uymadığını kamuya açıklamakla mükellef olduğu “uy veya açıkla” şeklinde kurgulandığı dikkat çekmektedir. Son dönemde “uy veya açıkla” yaklaşımı yerine,

“uygula ve açıkla” yaklaşımına geçildiği, ilkelere uyumun nasıl sağlandığının da kamuya açıklandığı görülmektedir. Uygula ve açıkla yaklaşımının zorunlu uyumdan farkı, sadece bu yönde taahhüt veren kurumların kuralları uygulamakla mükellef olmasıdır.

Genel Değerlendirme

Portföy yönetim şirketleri yönetici sıfatıyla kendilerine tevdi edilen varlıkları yönetmekle sorumludur. Yönetilen fonların portföylerinde yer alan varlıkların sahipliğinden kaynaklanan sorumlulukların en iyi ne şekilde yerine getirebileceği konusunda rehberlik etmesi amacıyla, 2010 yılından itibaren sektörün veya kamu kesiminin girişimleriyle çeşitli ilkeler belirlenmeye başlanmıştır. İlkelerin ilk ortaya çıktığı dönemde oylama ve yönetime katılım iken, son dönemde oylama kayıtlarının ve nedenlerinin raporlanması eğilimi olduğu görülmektedir. Sorumlu yönetim ilkelerinin sadece genel kapsamı belirlediği, ilkeleri benimseyen şirketlerin kendi amaçları doğrultusunda önceliği olan konuları geliştirebileceği unutulmamalıdır.

Sorumlu yönetim ilkeleri, portföy yöneticilerini yatırımcılarının menfaatini daha fazla gözetmeye yönlendirmektedir. Bu ilkeler, portföy yöneticilerini kısa vadede elde edilecek gelire odaklanmaktan ziyade, yatırımcıların uzun vadeli menfaati doğrultusunda hareket etmek konusunda cesaretlendirmektedir.

Uluslararası sorumlu yönetim ilkelere yararlanarak, ülke düzeyinde sorumlu yönetim ilkelerinin geliştirilmesinde düzenleyici otoritenin, sektör örgütlerinin, gönüllü inisiya-

tiflerin yatırımcıyı koruma ve uluslararası uygulamaları ülke piyasalarıyla uyumlu hale getirme yaklaşımı etkili olmuştur. Ülke düzeyindeki uygulamaların, sorumlu yönetim politikasının kurgulanması ve açıklanması, portföy yöneticisi ile yatırımcı arasındaki çıkar çatışmalarının yönetilmesi, yatırım yapılan şirketin izlenmesi, oy haklarının kullanımı ve kamuya açıklanması ve sorumlu yönetimle ilgili yükümlülüklerin nasıl yerine getirildiğinin raporlanması yönleriyle farklılaşmıştır.

Türkiye’de ülke düzeyinde kurgulanacak olan sorumlu yönetim ilkelerinin, ihraççıların “uy veya açıkla” yaklaşımıyla benimsediği kurumsal yönetim ilkelerinin tamamlayıcısı olacağı düşünülmektedir.

Birleşik Krallık, ABD ve Avrupa’daki uygulama örneklerinin incelemesini içeren, Türkiye’de portföy yönetiminde sorumlu yönetim ilkelerinin çerçevesinin oluşturulmasına yol göstermeyi amaçlayan kapsamlı çalışmamıza Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği’nin yayınladığı Gösterge dergisinin Güz 2022 sayısından ulaşılabilir.

KAYNAKÇA

CFA Institute, 2020. *Stewardship 2.0*. Financial Services Council (FSC), *Principles of Internal Governance and Asset Stewardship*, 2017. Financial Services Council (FSC), *FSC Standard No 13. Voting policy, voting record and disclosure*, 2020. European Fund and Asset Management Association (EFAMA) *Stewardship Code*. Financial Reporting Council, *UK Stewardship Code*. Investor Stewardship Group. Katelouzou, D., Siems, M. 2020. *The Global Diffusion of Stewardship Codes*. ECGI Working Paper. *The Investment Stewardship Ecosystem*, 2018.

Omurga Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Geometri Melek Girişim Sermayesi Yatırım Fonu

Ülkelerin ekonomik kalkınması için girişimciliği ve girişimcileri desteklemek çok önemlidir (Karabayır, 2012).

Türkiye’de girişimlerin hayata geçmesi ve sonrasında pazarda rekabet edebilirliğin önündeki en büyük engellerden birisinin finansal sorunlar olduğu bilinmektedir. Girişimciler girişimlerini erken aşamalarda düşük sermaye ile hayata geçirseler de finansal yetersizlikler girişimin sürdürülebilirliğini engellemektedirler. Tam bu noktada melek yatırımcılar, finansal sorunlar nedeniyle başarıya ulaşamayan vizyoner ve özgün iş fikirlerine sahip girişimcilerin yardımına koşmaktadırlar.

Melek yatırımcılar, başlangıç ve büyüme aşamasındaki girişim şirketlerine erken aşamada yatırım yapan, akredite, diğer bir deyişle yüksek net varlığa sahip yatırımcılardır. Yüksek risk ve yüksek büyüme potansiyeli içeren işletmelere, kuruluşlarının erken bir döneminde yatırım yapan özel bir yatırımcı tipidir.

Omurga Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. olarak nitelikli yatırımcılarımızın inovatif ve özgün girişim fikirleriyle buluşmasını kolaylaştırmak için 29 Kasım 2022 tarihinde SPK’dan onay alarak Omurga Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Geometri Melek Girişim Sermayesi Yatırım Fonu’nu yatırımcılarımıza sunduk ve 22 Aralık 2022 tarihinde ilk ihracımızı gerçekleştirdik.

Girişim sermayesi yatırımları konusunda tecrübeli yatırım komitemiz tarafından yönetilecek olan fonumuzda, tohum ve tohum öncesi olarak da bilinen Erken Aşama Teknoloji Girişimlerine yatırım yapmaya odaklanıyoruz.

Avrupa ve ABD’de teknoloji girişimlerine yatırım konusunda uygulanan Rolling Fund modelini Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde Anonim Şirket statüsünde uygulayan Geometri Melek Yatırımcılık Danışmanlığı A.Ş., yatırımlarını bireysel ve kurumsal

Oğuz Kösebay

Genel Müdür

Omurga Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş.

yatırımcılardan aldığı yatırımlar sonucunda elde ettiği sermayesiyle gerçekleştirmektedir. Fonun kurulmasıyla birlikte Geometri Melek Yatırımcılık Danışmanlığı A.Ş. Fon içinde ana iştirak olarak yer alacak ve hem mevcut yatırımcılar hem de yeni yatırımcılar artık Fon’dan katılım payı alacaklar. Fonun bağımsız denetimi ve yatırım yaptığı girişimlerin bağımsız değerlemesinin yapılması, yatırımcılara şeffaf ve güvenilir bir yatırım imkanı sağlayacaktır.

Bunların yanı sıra fon, kurumlara ve bireysel yatırımcılara vergi konusunda farklı avantajlar sağlamaktadır. Kurumlar, yaptıkları yatırımları kurumlar vergisi matrahında indirim konusu edebilirken, iki yıl tuttukları paylarda %0 vergi avantajı kazanmaktadır. Geçici istisna kapsamında 30 Haziran 2023’e kadar gerçek kişiler tarafından satın alınacak girişim sermayesi yatırım fonlarının herhangi bir tarihte elden çıkarılması sırasında elde edilecek gelirlere %0 stopaj uygulanacaktır.

Portföyünde çeşitli girişim şirketleri yer alan Geometri Melek Yatırımcılık Danışmanlığı

A.Ş. 2023 yılı içerisinde 25M TL büyüklüğe ulaşmayı hedefliyor. Şirketin portföyünde yer alan girişimlerden bazıları; Nebyan Doğal, Barty, Barakatech, Enhencer, Houston Bionics, Octovan, GlaucoT, Sweephy gibi sağlık, malzeme, IoT, SaaS ve Fintech şirketleridir. Fon, yatırımcılarına desteklenen girişimlere co-investment imkânı sağlayarak yatırım riskini minimuma indirmektedir. Tohum öncesi/tohum aşamalarındaki teknoloji girişimlerinden oluşan portföydeki girişimler, yatırımcılar tarafından kolayca takip edilebilir durumdadır. Ayda bir kere yatırımcıların katılımı ile gerçekleşen Yatırımcı Toplantısında, yatırım gerçekleştirilebilecek şirketler değerlendirilmektedir. Fon altında yer alan girişim şirketlerinin takibi yatırımcılara aylık olarak raporlanmaktadır. Son iki yılı tasfiye süresi olmak üzere fon toplam süresi 10 yıl olarak belirlenmiştir.

Yatırım için değerlendirmeye alınan girişimlerin; prototip aşamasını geçmiş, çalışan bir örneği mevcut ve pazar testi yapılmış erken aşamada girişimler olması öncelikli kriterler arasındadır. Erken aşama girişim yatırımları ilk veya ikinci tur yatırım aşamasında olan girişim şirketleri olabileceği gibi, düzenli nakit akışı olan ve ileri aşamaya geçmekte olan (start up’tan scaleup’ a geçmekte olan) girişim şirketleri de fonun yatırım önceliklendirmeleri arasındadır.

Omurga Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Geometri Melek Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ile, yenilikçi, inovatif, özgün, yerel ve uluslararası pazarda büyüme şansı olan sürdürülebilir girişimler desteklenecektir. Bu kapsamda fon, yatırımcılarına pazarda talep görme potansiyeli yüksek olan girişimlere erken aşamada yatırım yaparak uzun vadede getiri sağlarken, aynı zamanda Türkiye’deki girişimcilik ekosisteminin de desteklenmesi hedeflenmektedir.

İş Portföy Fon Sepeti Fonu Ailesi

30 HAZİRAN'A
KADAR
%0 STOPAJ
AVANTAJIYLA**

Yatırımın pratik hali!

İş Portföy Fon Sepeti Fonu Ailesi*'nin risk profilinize uygun fon seçenekleriyle birikimlerinize yön vermek iş'te Bu Kadar Kolay!

Web sitemizden veya İş'te Fon uygulamamızdan Risk Profili Anketi'ne katılarak risk profilinizi öğrenebilirsiniz.

*Fonlar, Türkiye İş Bankası ve tüm bankalardan alınabilmektedir.

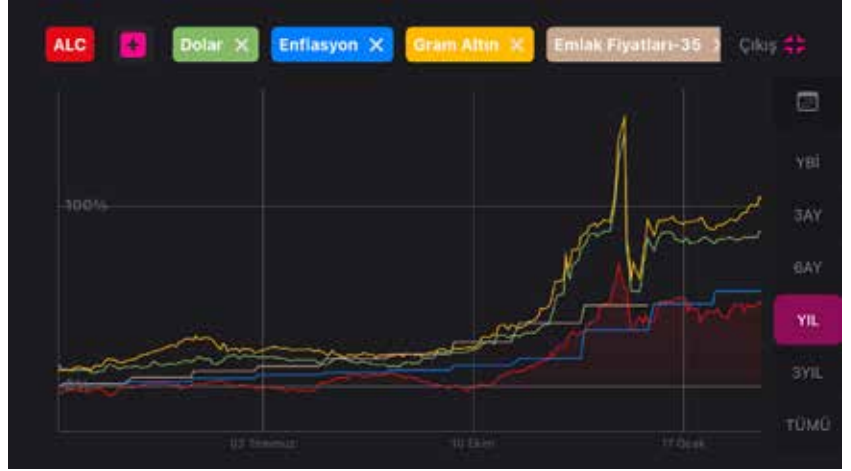
**29 Haziran 2023 Perşembe günü saat 13.30'a kadar alınan İş Portföy Fon Sepeti Fonu Ailesi katılım paylarından elde edilecek gelir ve kazançlar %0 (yüzde sıfır) oranında stopaja tabi olacaktır.

Mobil uygulama üzerinden çalışan bir yatırım aklı – GRİ

GRİ, her tasarruf sahibinin; yatırım tutarından bağımsız ve eşit şartlarla yararlanabileceği yeni nesil bir yatırım hizmeti sunuyor.

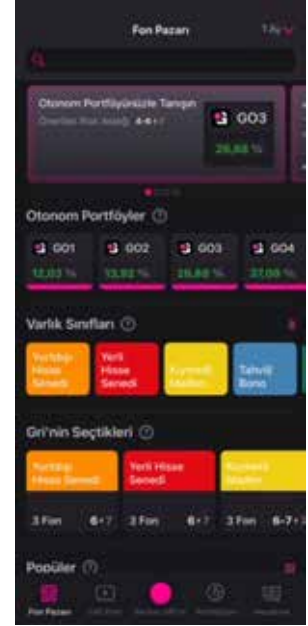
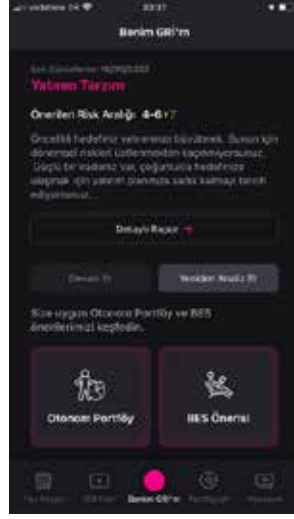
Berna Sema Yiğit Sevindi
Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür
Gri Portföy Yönetimi A.Ş.

GRİ olarak fırsat eşitliği ilkesi ile herkesi birer yatırımcıya dönüştürmek amacıyla yola çıktık. Bu amacı desteklemek için kurduğumuz GRİ, mobil uygulama üzerinden çalışan bir yatırım aklısıdır. Her tasarruf sahibinin; yatırım tutarından bağımsız ve eşit şartlarla yararlanabileceği yeni nesil bir yatırım hizmeti sunar. Mevduat dışındaki finansal araçlara yatırım yapma kolaylığını ve aklını, yatırım fonları aracılığıyla sağlar. Tüm iş modelimizi dört değer etrafında ördük. Bunlardan ilki “Fırsat Eşitliği”, GRİ’de kullanıcılarımızın ne kadar parası olduğu bizim için ne kadar önemli olduklarını belirlemeyi.

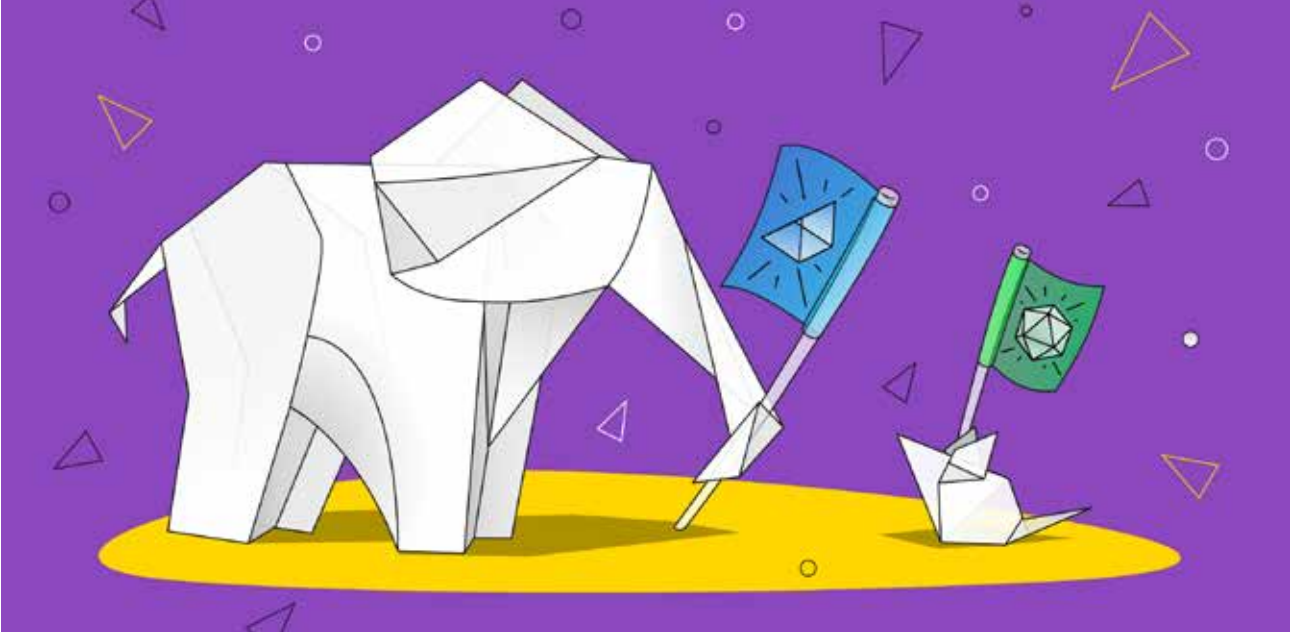
Bizim için bilgi ve veriye erişim, yatırım miktarına bağlı değildir. GRİ ile herkes eşit hizmete aynı maliyetle ulaşır. İkincisi “Şeffaflık” GRİ’de tüm yatırım fonlarının geçmiş getirilerini, içeriklerini, komisyon oranları gibi bilgilerini anlaşılabilir bir şekilde kullanıcılarımıza sunarız, zira yatırım konusunda doğru kararların, ancak doğru veri ve bilgiye sahip olarak verilebileceğini biliyoruz. Üçüncüsü “Akılcılık”, bize göre her para çeşitlilik anlayışıyla bir portföy disipliniyle yönetilmelidir. Yatırım varlık gruplarına yapılmalıdır. Kullanıcılarımızın, sağlıklı yatırım yapabilmeleri için yatırımcı kişiliklerini anlamaları gerektiğine inanıyoruz. İş süreçlerimizi kullanıcılarımızın yatırımını anlamlandırabilmesi odaklı kurguladık.

Dördüncüsü, “Tarafsızlık”. GRİ, tüm finansal kuruluşlara aynı mesafededir. Bu sebeple objektif bir pazaryerine sahiptir. Kullanıcılarımıza ürünlerle ilgili bilgi ve verileri, objektif pazaryeri mantığı ile sunarız. Bu perspektifte varoluş amacımız insanların profesyonel yatırım imkanlarına kolayca ulaşması, yatırım pazarını büyütme. Peki bu GRİ nasıl bir uygulama? Tek cümleyle “kullanıcı dostu bir uygulama”. Bu sebeple GRİ’yi tasarlarken alışıldık al-sat uygulamalarından farklı olarak, müzik, film, e-ticaret uygulamaları gibi günlük hayatta sıkça kullanılan uygulamaların kullanım alışkanlıklarına benzer tasarladık. GRİ Portföy Yönetim Şirketi olarak GRİ uygulamasının tüm kullanıcılarına, ücretsiz olarak dijital olarak

bireysel saklama hesabı açıyoruz. Saklama hesabını açmak için çipli T.C Kimlik kartınızın olması ve Türkiye'de ikamet etmeniz yeterli. Yaklaşık yedi dakika süren bu sürecin sonunda GRİ sayesinde güvenle ve kolaylıkla kendi portföyünüzü kurmaya başlayabilirsiniz. GRİ ile tanışan kullanıcılarımız; "Fon Pazarı"nda doğru yatırım seçimini yapabilmek için tüm gerekli bilgileri avcunun içine alır, zahmetsizce alım yaparak kendi portföyünü kurabilir. Herkes için doğru yatırım aynı değildir. Bu sebeple uluslararası akademik ve sektörel çalışmalardan faydalanarak kurguladığımız "Davranışsal Yatırımcı Analizi"yle kullanıcılarımız kendini tanıyor. Yatırım yaparken nelere dikkat etmeleri gerektiği öğreniyor. Yatırım tarzına en uygun, kendi kendini yöneten "Otonom Portföyler"e ve BES fon dağılımı önerilerine erişiyor. "GRİ Port" ile yatırım dünyasını anlıyor, endişeleri ve stresi azalıyor. Size en uygun yatırımları keşfetmek için GRİ'yi Appstore ve Playstore'dan indirebilirsiniz.

“GRİ'yi tasarlarken alışıldık al-sat uygulamalarından farklı olarak, müzik, film, e-ticaret uygulamaları gibi günlük hayatta sıkça kullanılan uygulamaların kullanım alışkanlıklarına benzer tasarladık.”

Portföy yönetiminde sürdürülebilir değişim

Sürdürülebilirlik uygulamada portföy yönetimi şirketleri açısından yatırımcılarla iletişim konusunda büyük bir değişimi içerirken, iletişimin çok dikkatli yapılması gerektiği bir durumu ortaya çıkarıyor.

Sürdürülebilirlik, hayatımızın her alanında olduğu gibi portföy yönetimi şirketlerinin de önceliklerinden biri haline geliyor ve kilit bir rol üstleniyorlar. Ancak; portföy yönetimi şirketleri için yatırımcı, fon yöneticisi, paydaş ilişkilerinin iyi yönetilmesini gerektiren bir durum ortaya çıkardığı da ortada. Sürdürülebilirlik; yüzeysel bir bakışla kolay görünmesine rağmen, içine girdikçe genişlemekte olan bir tünele

benzetilebilir. Tek bir yazının konusu olmayacak kadar da kapsamlı ve derin bir alan. Yine de ana başlıkları belirlemek iyi bir başlangıç olabilir. Şimdi sürdürülebilirlik adı altında topladığımız bu geniş yelpazenin tavşan deliğinden atlayalım.

Beyaz Tavşan - Nereden başlamalıyım, Kralım?
Kral - Baştan başla ve sona gelene kadar durma
Alice Harikalar Diyarında

En baştan başlarsak: Sürdürülebilir yatırım, uzun vadeli sonuçları iyileştirmek için geleneksel yatırım stratejilerini çevresel, sosyal ve yönetimle (ESG) ilgili faktörlerle dengeler. Bu şekilde aslında geleneksel fon yönetimini tüm paydaşların çıkarına olacak şekilde tamamlayıcıdır. Yukarıdaki özet, bize sürdürülebilir bir yatırım ortamı oluşturmanın çok kolay olacağını düşündürülebilir. Uygulamada ise portföy yönetimi

Alen Bebiroğlu, CFA
Genel Müdür Yardımcısı
TEB Portföy Yönetimi A.Ş.

şirketleri açısından yatırımcılarla iletişim konusunda büyük bir değişimi içerirken, iletişimin çok dikkatli yapılması gerektiği bir durumu ortaya çıkarıyor. Bu gelişim hem fon yöneticilerinin yatırım süreçlerini hem de yatırımcı ilişkilerini köklü şekilde değiştirebilir. Sürdürülebilirliğin yatırım süreçlerindeki yeri portföy yönetimi şirketleri arasında bir süredir tartışılmakta. EFFAS (European Federation of Financial Analysts Societies) ESG konusundaki öne çıkan engelleri şu şekilde sıralamış; veri eksikliği/kalitesi, standartlarda uyumsuzluk, yatırımcının vade uyumsuzluğu, düzenlemelerde eksiklik vb.

Bu yazıda, sürdürülebilir yatırım ürünlerinin fonlara eklenmesinin ortaya çıkardığı engeller arasında yer alan ve portföy yönetimi şirketlerini kısa dönemde en çok etkileyeceğini düşündüğümüz iki ana konu üzerinde durmak istedik;

- **Yatırımcı/Paydaş kavramları:** Fon yöneticisinin emanete karşı sorumluluğu (fiduciary duty)

önceden yalnızca fon yatırımcısına karşı iken, bu kavram genişliyor ve paydaşa dönüşüyor.

- **Yatırım süreçleri:** ESG kriterlerinin genel kabul görmüş bir standarttan henüz uzak olması. Fon yönetimi şirketleri için **yatırımcı/paydaş anlayışı** yönetilmesi gereken ilk ve belki en zor süreç olacak. Burada sürdürülebilirliği henüz benimsememiş fonlar ile kısa ve orta/uzun vadede getiri farkları ortaya çıkabilecek. Ayrıca, yatırım vadesi tanım gereği daha uzun olacak. Bu sebeplerle, portföy yönetim şirketlerinin yatırımcılara sürdürülebilirliğin önemini iyi açıklaması; fon yöneticilerinin de bu yeni başarı kriterini benimsemeleri ve yatırım süreçlerine dahil etmeleri gerekiyor.

Yatırım zaman çerçevesi, sürdürülebilirlik altında fonun doğası ve yapısından bağımsız olarak daha uzun döneme yayılmakta. Bu daha geniş yatırım penceresi, portföy yönetimi şirketi için aynı şekilde yatırımcılarına iyi açıklanması gereken bir konu olacak. Burada emeklilik ve yatırım fonları kendi içlerinde ayırım gösteriyor. Emeklilik fonları, doğaları gereği uzun yatırım süresine sahip oldukları için uyum konusunda daha rahat olabilirler. Fakat aynı rahatlık, daha kısa yatırım süresine sahip yatırım fonları için daha zorlu bir süreç olabilir. Her iki ürünün yatırımcısının yatırım hedefleri de göz önüne alındığında fark daha net görülüyor.

Sürdürülebilirlik ile **kısıtlanan yatırım evreni** kendi başka zorluklar doğurabilir. ESG uyumlu fonların yatırım yapabileceği varlık sınıflarının daha sınırlı olması fonların getirisini kısa vadede olumsuz etkileye-

bilir. Bu şekilde, yatırımcının getiri beklentisi ve gerçekleşme arasında uyumsuzluk doğurabilir. Brezilya piyasasını ele alalım. Madencilik alanında faaliyet gösteren Vale ve petrol alanında faaliyet gösteren Petrobras şirketlerinin toplam endeks ağırlığı %27 seviyesinde. Bu iki şirkete yatırımların kısıtlandığı bir durumda, getirilerde önemli farklar ortaya çıkabilir. Bunlar orta-uzun vadede üstesinden gelinebilecek zorluklar olmasına rağmen, kısa vadede bir uyum süresi gerektiriyor. Sürdürülebilirliğin uygulanabilir olması için ikinci gereklilik, uluslararası derecede kabul gören **ESG kriterlerinin belirlenmesi.** Sürdürülebilir yatırım yapmanın veriye bağlı doğası ve sürdürülebilirliğin henüz yeni bir kavram olması, standardizasyon sürecini zorlaştırıyor.

Bu uyumsuzluk, fon yöneticisinin yatırım evreni belirlemesini ve bunu yatırımcıya doğru şekilde paylaşabilmesini zorlaştırıyor. Ayrıca; şirketlerin ESG raporlamalarındaki eksiklikler de bu konuda henüz daha çok yol alınması gerektiğini gösteriyor. Bu alanda Avrupa Birliği'nin sürdürülebilir finans raporlama düzenlemesi (Sustainable Finance Disclosure Regulation)–SFDR ve kurumsal sürdürülebilirlik raporlama yönergesi (Corporate Sustainability Reporting Directive)–CSRD doğru yönde atılmış adımlar arasında yer alıyor.

Buna göre, sürdürülebilirlik konusuna bakışını hızlı bir şekilde değiştiren, yeni yatırım modeline uyum sağlayan ve yatırımcılarla iletişimlerini güncelleyen portföy yönetimi şirketlerinin rekabette bir adım önde olmaları beklenmeli.

Portföy yönetiminin geleceği - Robo Danışmanlar

Önümüzdeki üç yılda robo danışmanlık hizmetleri ile dünya genelinde yönetilen portföy büyüklüğünün üç kattan fazla artacağı tahmin edilmektedir.

Portföy yönetim sektörü 2022'de de hız kesmeden büyümeye devam etti. Kasım 2022 verilerine göre Türkiye'deki Portföy Yönetim Sektörü büyüklüğü 1,2 trilyon TL'yi* aşarken yatırım fonu sayısı ise 1.300 adete yükseldi.

Sektörün büyümesiyle birlikte gelen ürün çeşitliliği her türlü yatırım

ihtiyacına değişen piyasa konjonktüründe cevap verebilme imkânını ortaya çıkarırken, yatırım fonlarının hitap ettiği yatırımcı tabanının genişlemesini beraberinde getirmiştir. Bununla birlikte artan çeşitlilik, orta uzun vadede yatırımcıların risk ve getiri beklentilerine uygun yatırım araçlarını tercih etmelerinin çok daha önemli olacağı anlamına gelmektedir. Yatırım fonları piyasasında önümüzdeki dönemde yatırımcılara

risk tercihlerine uygun yatırım kararı almalarını kolaylaştıracak fon danışmanlığı hizmetlerine olan ilginin artacağını öngörmekteyiz. Bu pencereden bakıldığında, otomatik işlem yapma özellikleri, çok sayıda müşteriye hizmet verebilmeleri, düşük işlem maliyetleri ve portföy yöneticilerinin uzmanlığı ile büyük veri tabanlarını kullanabilen istatistiksel modellere dayalı bilimsel yaklaşımı bir araya getiren Robo

Duygu Gülçür

Dağıtım Kanalı Yönetimi Bölüm Müdürü
İş Portföy Yönetimi A.Ş.

Danışmanlar öne çıkmaktadır. Önümüzdeki üç yılda robo danışmanlık hizmetleri ile dünya genelinde yönetilen portföy büyüklüğünün üç kattan fazla artacağı tahmin edilmektedir.

2019 yılında başlatılan 'İş Bankası Robofon Danışmanı' hizmeti ile 200 binden fazla yatırımcı, İş Portföy'ün kurucusu olduğu İş Portföy Robofon Ailesi'ne kolaylıkla yatırım yapma imkânı bulmuştur. Robofonlar birikim tutarlarından bağımsız olarak ve ilave bir ücret ödemediği yatırımcıların yararlanmasını mümkün kılacak şekilde tasarlanmıştır.

2022 yılında ise bir diğer robo danışmanlık hizmeti sunan ve bireysel yatırımcılar için 30 Haziran 2023 tarihine kadar %0 stopaj avantajı sağlayan Fon Sepeti Fonu Ailemizi yatırımcılarımız ile buluşturduk. Üç farklı risk kategorisinde yatırım fonları aracılığı ile portföylerini oluşturan ve konjonktür nezdinde güncelleyen Fon Sepeti Fonlarımız, her ay yatırım fonu yatırımlarının dağılımlarını güncellemek için vakti olmayan ya da yatırımlarına yön vermek için profesyonel hizmet alma ihtiyacı

“Yatırım fonları piyasasında önümüzdeki dönemde yatırımcılara risk tercihlerine uygun yatırım kararı almalarını kolaylaştıracak fon danışmanlığı hizmetlerine olan ilginin artacağını öngörmekteyiz.”

duyan yatırımcılar için tasarlanmıştır. Üstelik fon sepeti fonlarımıza yatırım yapmak için herhangi bir alt limit bulunmadığından yatırımcılar, bu fonlar ile en küçük tasarruflarını dahi robo danışmanlık hizmetinde değerlendirebilmektedir.

Robofonlar ve Fon Sepeti Fonları yatırım danışmanlığı hizmetini bünyesinde barındırarak değişen piyasa koşullarına göre varlık dağılımını güncelleyen fonlardır. Fon Sepeti Fonları ilgili varlık dağılımını yatırım fonlarını kullanarak güncellerken, Robofonlarda varlık dağılımının yatırım fonlarından oluşma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Farklı risk grupları için uyarlanmış İş Portföy Robofon Ailesi ve Fon Sepeti Fonu Ailesi sayesinde; piyasaları takip etmek için yeterli vakti olmayan yatırımcılar, kendi risk grubuna uygun ve varlık yapısı otomatik olarak değişen yatırım sepetine kolaylıkla yatırım yaparak, birikimlerinin piyasa dinamiklerine göre yönetilmesini sağlayabilmektedir.

Fonların portföy yönetiminde yurt içi ve yurt dışı hisse senetleri ile borçlanma araçları, altın ve diğer emtia gruplarındaki son beş yıllık veriler en ince ayrıntısına kadar analiz edilmektedir. Finansal modelleme sonuçları İş Portföy'ün uzman kadrosu tarafından değerlendirilmekte ve yatırımcı profiline uygun portföy dağılımı belirlenmektedir.

Robo danışmanlık sunan fonlarımız ile yatırımcılarımıza; risk seviyesi ve piyasa şartlarına göre varlık dağılı-

mını risk modellemesi çerçevesinde belirleyen, orta uzun vadede mevduat getirisi üzerinde getiri sunmayı hedeflemekteyiz.

Üç risk kategorisinde yatırımcılarımız ile buluşturduğumuz Robofonlarımız 1,1 milyar TL'yi aşan büyüklüğü ile 20.000'e yaklaşan yatırımcı sayısına ulaşmıştır.** Benzer trendi 2022 yılında üç risk profiline uygun olarak çeşitlendirilen Fon Sepeti Fonları Ailemizde de önümüzdeki dönemde göreceğimize inanıyoruz. Robo danışmanlık hizmeti barındıran Robofonlar ve Fon Sepeti Fonu Ailesi'nde; düşük risk iştahına sahip yatırımcılar için TI4- Robofon Temkinli Değişken Fon veya ILZ-Temkinli Fon Sepeti Fonumuz, denge ve istikrar arayanlar için; TI7- Robofon Dengeli Değişken Fon veya KKH-Dengeli Fon Sepeti Fonumuz, uzun vadede yüksek getiri hedefi olan ve risk iştahı yüksek yatırımcılar için ise; IBB- Robofon Atak Değişken Fon veya IPG-Atak Fon Sepeti Fonumuz bulunmaktadır.

Yatırımcılar web sitemizde ve İş'te Fon mobil uygulamamızda bulunan ve yedi sorudan oluşan risk profili anketini çözerek kendi risk profillerini ve hangi fon sepeti fonunun kendilerine uygun olduğunu öğrenebilirler.

Robofon Ailemiz ve Fon Sepeti Fonlarımız, İşCep üzerinden, Türkiye İş Bankası'nın tüm kanallarından ve TEFAS'a üye tüm banka ve aracı kurumlardan alınabilmektedir.

*Kaynak: SPK, 31.11.2022 verisi

**Kaynak: Rasyonet 31.11.2022 verisi

Şeytan İyice Saklandı!

Hepimizin bildiği bir söz “Şeytan Ayrıntıda Gizlidir”! Günümüzde sermaye piyasalarında iş yapmak artık bu sözü tam olarak doğruluyor. Herkes kendi şeytanını bulmak, hızla hayata geçirmek durumunda ve gayretinde. Sektörün büyümesi ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler de buna imkan tanıyor. Yatırımcı tarafı giderek bilgi seviyesini artırmakta, bu da doğal olarak ürün ve hizmet beklentisinin artmasını beraberinde getiriyor. Bilgilenen ve bilinçlenen yatırımcılar yeni iş modelleri ile çok daha iştahlı ilgilenmekte, esnek hareket edebilmekte, yatırımlarının iyi değerlendirilmesini ve bu süreci yakından takip etmeyi istemektedir. Bu tespitin küçük, orta, büyük tüm yatırımcıları ve bunların tüm alt gruplarını kapsadığını gözlemliyoruz. Bu gelişmeyi sadece Z-kuşağı ile sınırlı değerlendirmek büyük hata olur. Her büyüklükteki yatırımcı ve bunların alt segmentleri kapsayıcı, iyi bir müşteri deneyimi sunan, kolay anlaşılır ve verimli ürünler/hizmetler bekliyor. Bu tespitlerden hareketle yeni iş modelleri ve hizmetler üretmek için her başlık kendi içinde detaylı çalışmayı, analiz edilmeyi hak ediyor. Son derece keyifli ve yaratıcılığa açık bir alan.

Teknoloji tarafı ise oluşan tüm yeni iş modellerini hızlı ve sürdürülebilir bir şekilde sunmak durumunda. Zira geciken fikir/iş modeli değerini yitiriyor. Bu göreve talip olan fintekler teknoloji seçimi ve ürün mimarisi tercihlerini doğru yapıp, bütüncü çözümler sunma, yük-

“Bilgilenen ve bilinçlenen yatırımcılar yeni iş modelleri ile çok daha iştahlı ilgilenmekte, esnek hareket edebilmekte, yatırımlarının iyi değerlendirilmesini ve bu süreci yakından takip etmeyi istemektedir.”

sek entegrasyon kabiliyeti sağlama, hızlı geliştirme yapabilme ve 7/24 hizmet verebilme kaslarını güçlendirerek, sektöre her bakımdan güven vermek durumundadır. Makine öğrenimi gibi sürekli gelişen teknolojilere sürekli olarak yatırım yapıp, bu

teknolojilerin sağlayacağı katkıları tüm süreçlerinde dikkate almalıdır. Bunların dışında artık vazgeçilmez bir diğer konu da “odaklanma.” Zira beklentilerin kapsamı o kadar hızlı artıyor ve değişiyor ki, finteklerin odak noktalarını doğru bir şekilde belirlemeden bu gelişmelere kaliteli bir cevap vermeleri düşünülemez. Yüksek entegrasyon kabiliyetinin de altını ayrıca çizmek gerek. Yeni ve rekabetçi iş modelleri için çok yönlü iş birlikleri en önemli unsurlardan biriyken, finteklerin hazır entegrasyonlarının bulunması işi yapabileme yeteneklerinin ve hızlarının bir o kadar yüksek olacağı anlamına gelmektedir. Özetle fintekler için artık ürün (modül) satma dönemi tamamen “out”, yepyeni iş modellerini hızlı ve güvenilir bir şekilde hayata geçirebilmek “in” olmuştur! Finans şirketleri ise, yazının başında sözünü ettiğimiz farkı yaratacak kendi şeytanlarını bulmak ve bunu değer katan iş modelleri olarak tanımlamak durumundalar. Bugüne kadar sunulan temel yatırım hizmetleri artık gerekli ancak rekabet ortamında kesinlikle yeterli değil. Her finans kurumu (mevcut veya yeni kurulan) kendi “şeytanı” olmak durumunda. Bunu bulduysanız konu artık doğru teknoloji şirketi ile bu fikri hızla hayata geçirmeye ve sürekli geliştirmeye kalıyor. Elbette çok kaliteli sunum ve etkin pazarlama yöntemleri de tüm yenilikçi iş modellerini bütüncü ve taçlandırıcı başlıklar olmaya devam edecektir. Cumhuriyetimizin yeni yüzyılında ülkemizin medeniyet yolculuğunda hızlanarak yol alması dileklerimizle.

BAŞARI İÇİN MÜKEMMEL DÖNÜŞÜM

Dijital dünyada başarı, dönüşümünü tamamlayanların olacak.

Teknoloji ve güvenilirliği birleştiren tek elden hizmet anlayışı |
Düşük temaslı sistemler | Uçtan uca tam otomasyon sunan ürünler |
Yapay zeka ve Robo Danışmanlık çözümleri | Yatırımı kolaylaştırıcı teknolojiler
| Gelir paylaşımlı iş modelleri | Müşteri başarısı yaklaşımı |
Kalite Odaklı Süreç Yönetimi | KVKK'ya Uygun Çözümler |
ISO 27001 Uyumlu Yürütüm | ISAE 3402 Denetim Güvence Belgesi

Yeni Nesil Müşterilerin Beklentileri Neler?

Sermaye piyasaları sektörüne backoffice, midoffice ve frontoffice ürünlerimizin yanı sıra kurumların son kullanıcılarına yani yatırımcılara yönelik sanal şube, mobil uygulamalarımız ve profesyonel yatırımcılara yönelik TradingSystem isimli ürünlerimiz ile çözümler üretiyoruz.

Hızla gelişen teknoloji, pandeminin getirdiği yeni iletişim kuralları ve paranın daha da değerli hale gelmesi müşteri profillerinde de değişimlere yol açtı. Artık çok daha farklı müşteri beklentileri ve tercihleriyle karşı karşıyayız. Biz de bir süredir ekip arkadaşlarımızla bu yeni nesil müşterileri analiz edip, onlara en doğru ürünleri sunmayı hedefliyoruz. Size bu yazımda bu yeni nesil müşterileri tanıtip, onlara sunduğumuz gelişmiş teknolojik çözümleri aktarmaya çalışacağım.

Öncelikle güncel tespitlerle size durumu tanımlamak istiyorum. Sermaye piyasaları evreninde, hizmeti talep eden yatırımcılar gözüyle perakende sektöründeki gibi bütünleşik bir hizmet arayışı ön plana çıkıyor. Bir de bu hizmete en basit ve en hızlı şekilde ulaşmak öncelikli beklentileri. Hizmeti üreten regülasyona tabi finansal kurumların ise, artan müşteri sayılarına dijital ortam-

larda anında cevap verebilme ihtiyaçlarının yanında, kendilerini rakiplerinden ayıştıracak tecrübe ve kabiliyetlerini de bu ortamlardan sunabilmeye yönelik arayışlar mevcut. Bunların dışında, yenilik kazandıracak önceden tecrübe edinilmemiş ama kendi ihtiyacını doğurma çabasında olan fintechlerin pazara ulaşabilme ve hedef kitlelerine kendilerini tanıtabilme gayretleri var.

Biz de firma olarak, 25 yıllık tecrübe ile sermaye piyasaları sektörüne backoffice, midoffice ve frontoffice ürünlerimizin yanı sıra kurumların son kullanıcılarına yani yatırımcılara yönelik sanal şube, mobil uygulamalarımız ve profesyonel yatırımcılara yönelik TradingSystem isimli ürünlerimiz ile çözümler üretiyoruz.

Geçen zaman içerisinde Borsa İstanbul Nasdaq geçişi, yeni enstrümanların işleme açılması, çok önemli regülatif değişiklikler gibi önemli yapı taşlarını başarıyla tecrübe ettik, sektörü hazır hale getirdik. Bu tecrübe bize aynı za-

manda değişimleri önceden görme, bu değişimlere hazır olma, sektöre öncü olma refleksini kazandırdı. Bizim için en önemli dönüm noktalarından birisi yaklaşık 1,5 sene önce gerçekleştirdiğimiz halka arz neticesinde Borsa İstanbul'da işlem gören en büyük teknoloji şirketlerinden birisi olmamızdı. Bu sorumluluk neticesinde kendi bünyemizde dijital girişimcilik ekosistemini desteklemek adına ATP Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.'yi kurduk. Artık uçtan uca tüm müşteri ihtiyaçlarını hem biz deneyimliyoruz hem de içerik üreticisi olarak bu deneyimle en kaliteli ürünleri tasarlıyoruz. Tüm bu tecrübelerle neler ürettiğimizi sizlerle madde madde paylaşayım:

Hisse Senedi İşlemlerini 10 Ms.'de İletabiliyoruz

Ekip arkadaşlarımızla sektörün geleceğini analiz ettiğimizde iki önemli başlık belirledik. İlki, artacak olan yatırımcı sayılarıydı ve bunun için hem yatırımcılarımızın kesintisiz ve hızlı hizmet almalarını sağlamamız hem de kurumlarımızın müşterilerine hızlı çözümler

Ülkü Güveli
B2C Çözümleri Direktörü
ATP

sağlayabilecekleri yapıları hazırlamamız gerekiyordu. Emir iletim sistemlerinde Türkiye’de bir ilk olarak, “In-memory database” teknolojisi üzerine kurduğumuz Xfront isimli ürünümüz sayesinde artık çok sayıda emri hem regülasyonun kurallarının hem de kurumların kendi iç kontrol sistemlerinin kontrollerinden geçirerek, maksimum 10ms’de iletebiliyoruz. In-memory database teknolojisi de bize emirlerin korunmasını, analiz edilmesini ve tekrar edenlerin otomatik olarak paylaşılması imkanlarını sağlıyor. Biz de bu teknolojinin imkanlarından sonuna kadar faydalanıyoruz.

Metal Yakalı Çalışanlara Ofislerinizde Yer Açın

Diğer bir tespitimiz ise artan yatırımcı sayılarına karşılık kurumlarda istihdam edilen çalışan sayısında ki artışın sınırlı kalacağıydı. Bu durum karşısında kurumlarımızın operatif iş yüklerini hafifletecek ve operasyonel risklerini düşürecek olan ürünümüz RobocanTS’i geliştirdik. Tamamen kendi kay-

naklarımızla geliştirdiğimiz robotik süreç otomasyon uygulaması olan RobocanTS ile müşterilerimizin en çok vakit harcadığı operasyonel süreçleri analiz ederek robotlarımızla destek oluyoruz. Hem seans içi hem de seans sonrası tüm operasyonel işlemleri robotlara devredilmeye başlandı. Şimdiye kadar 300’ün üzerinde süreci bu şekilde devreye aldık ve müşterilerimiz çok olumlu geri dönüşler iletiyorlar.

Fintechler güçlerimizi birleştirmek için bizimle bağlantıya geçin

Ve elbette günümüz için olmazsa olmaz yatırım ürünü mobil uygulamalar. Çağımızda insanlar zamanının büyük bölümünü cep telefonu uygulamalarında geçiriyor, yatırım kararları ve hareketlerini her yerden her zaman yapabilmeleri gerekiyor. Firma olarak, 10 yılı aşkın zamandır marketlerde kullanımda bulunan B2B mobil uygulama geliştiricisi olarak bu beklentileri karşılayacak, bizim için 3. nesil bir mobil uygulamayı geliştirmeyi sorumluluk olarak gördük. Bu uygulama B2B tarafta klasik tasarımı değiştirilmiş whitelabel uygulamalardan tamamen farklı olarak kurumlara rekabette farklılaşabilecekleri, kendi kabiliyetlerini müşterilerine sunabilecekleri yepyeni bir platform olarak yatırımcılar ile buluşacak. B2C tarafta ise açık inovasyonu destekleyecek, fintechlere hedef kitlelerine ulaşabilmelerini sağlayacak, yatırımcılara ise bu sayede bütünlük bir finansal deneyim yaşatacak şekilde 2023 yılı içerisinde uygulama mağazalarında yerini alacak. Paylaşarak, güçlerimizi birleştirerek çok daha güzel bir finans dünyası ortaya çıkarabiliriz. Bunun ilk adımı da bizlerle tanışmak olacaktır.

“Emir iletim sistemlerinde Türkiye’de bir ilk olarak, “In-memory database” teknolojisi üzerine kurduğumuz Xfront isimli ürünümüz sayesinde artık çok sayıda emri hem regülasyonun kurallarının hem de kurumların kendi iç kontrol sistemlerinin kontrollerinden geçirerek, maksimum 10ms’de iletebiliyoruz.”

Davranışsal Ekonomi De Nereden Çıktı Yahu?

Psikolojinin ve ekonominin yollarının ayrılmasının nedenlerinden birisi 20. yüzyılda psikoloji bilimine karşı olan hoşnutsuz tutumlardı. Psikoloji biliminde yaşanan bir gelişme, ekonomiyi bir kere daha etkiledi. Ancak bu sefer bu etki, ayrılan yolların tekrar birleşmesine neden oldu.

1 849 yılında Thomas Carlyle ekonomiyi tanımlarken şunu söylemiştir: “Can sıkıcı, iç karartıcı ve hatta oldukça sefil ve ıstıraplı bir konu; adına, şöhreti gereği, kasvetli bilim diyebiliriz.” Bundan tam 168 yıl sonra ise “Davranışsal ekonomi, ilginç ve daha eğlencelidir” diyen ekonomist Richard Thaler, Nobel ödülünü kazanmıştır. Peki bu süreçte tam olarak ne olmuştu? Ekonomi bilimi kasvetli ve iç karartıcıyken, Davranışsal Ekonomi nasıl daha eğlenceli olabilirdi?

Davranışsal ekonomi hakkında detaylara başlamadan önce Neoklasik Ekonomi ve Davranışsal Ekonomiyle ilgili bazı şeyleri netleştirmek gerekir. Neoklasik ekonomi klasik ekonominin bazı teorilerine geliştirdiği itirazlarla yükselmiştir. Neoklasik ekonomiyi klasik ekonomiden farklı, davranışsal ekonomiye ise yakın kılan şey şudur; klasik ekonomistler, ürün fiyatındaki en önemli faktörün üretim maliyeti olduğunu varsayarken Neoklasik ekonomistler, ürünün fiyatındaki en önemli faktörün, tüketicinin o ürünün değerine ilişkin algısı olduğunu savunurlar. Yani, Neoklasik ekonomistler, bireylerin kendi kişisel memnuniyetini en üst düzeye çıkarmanın, tüketicilerin ilk endişesi olduğuna inanırlar. Bu yüzden de tüketiciler bir ürün veya hizmeti satın alırlarken, alınan şeylerin kendilerine nasıl bir fayda sağlayacağını baz alarak kararlar verirler. Bu teori aslında

ekonomide var olan “homo-economicus” teorisi ile örtüşmektedir. Çünkü Neoklasik ekonomiye göre, tüketici kendisi için en çok fayda sağlayacak olan bir ürüne veya hizmete yönelmektedir. Ayrıca, klasik ekonomi teorisinde bir ürünün değeri, malzeme maliyeti ve işçilik maliyetinden ortaya çıkarken, neoklasik iktisat teorisinde bir ürün ve hizmetin maliyeti üretim maliyetlerinin ötesinde bir değere sahip olup, tüketici algısının bu değeri etkilediğini söyler. Neoklasik yaklaşıma yönelik yapılan en büyük eleştiri ise tüketicilerin seçimlerini yaparken rasyonel davranışları varsayımına yöneliktir. Bu yaklaşımın insan doğasının duygusal tepkilere karşı savunmasızlığını göz ardı ettiği, bundan dolayı da ekonomiyi gerçek ve doğru bir şekilde tanımlamayacağı belirtilmektedir.

Yukarıda da görüldüğü gibi neoklasik ekonomi tüketici algısını baz alır ancak bu algıda insan davranışları titiz, cimri ve kendi içinde tutarlı olduğunu savunur. Örneğin uygun varsayımlar altında tüketiciler, fiyatı yüksek olan ürünleri daha az satın alırlar ya da kendi gelirleri yükseldiği zaman istedikleri ürünlerden daha fazla alırlar.

Tüm bunlar doğrultusunda neoklasik ekonomi ve davranışsal ekonomi arasında paradigmatik bir savaş olduğunu söylemek doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Her bilimde olduğu gibi, davranışsal ekonomi de mevcut modellerin iyileştiril-

mesi için gereken kanıtları sunarak veya sunmak için çalışarak ilerleyen bir bilimdir. Ortaya çıkan kanıtların bazılarının Neoklasik iktisadın temel varsayımlarına aykırı olduğunu söyleyebiliriz. Ancak bu neoklasik varsayımları veya tahminleri suçlamakla ilgili değildir. Bilimin ilerleyebilmesi için bir yol sunmak adınadır. Bu yüzden de davranışsal ekonomi, neoklasik ekonominin bir antitezi değildir. Aslında uzun zaman önce ortaya çıkmış fakat göz ardı edilmiş, dikkate alınmamış bir bilimin “ben de buradayım” demesidir. Ne kadar mı uzun süre önce peki, hadi gelin biraz geriye yolculuk yapalım. Ekonominin babası olarak tanımlanan Adam Smith 1759 yılında “Ahlaki Duygular Teorisi” ardından 1776 yılında “Ulusların Zenginliği” adında bir kitap yazmıştır. Bu kitaplar davranışsal ekonomi hakkında açıklayıcı gücü yüksek konulara değinmektedir. Çünkü kitaplarda “kayıptan kaçınma”, “özgeçicilik”, “duyguların ya da iradelerin kaybr”, “planlar yapabilme ve bu planlara sadık kalabilme” gibi birçok davranışsal fenomeni bulunmaktadır. Tabii ki davranışsal ekonomi için önemli terimlerden bahseden yalnızca Adam Smith değildir. Hem klasik ekonomist hem de bir filozof olan Jeremy Bentham fayda kavramının psikolojik temelleri hakkında, düşünür ve politik iktisatçı Francis Ysidro Edgeworth ise sosyal tercihler hakkında yazılar yazmışlardır. Filozof ve ekonomist David Hume, ekonomist ve mantıqçı

Cemre Yoldaş
Leicester Üniversitesi

W. Stanley Jevons ve Edgeworth gibi klasik ekonomistler tarafından davranışsal ekonomi için oldukça önemli olan Deneysel Ekonominin başlangıcı yapılmıştır. Hatta Stanley Jevons, marjinal fayda analizi ile motivasyonu uyaran duyular arasındaki ilişkiler hakkında deneysel gözlemler üretmiştir.

Bu noktada, Deneysel Ekonomi ve Davranışsal Ekonomi kavramlarına açıklama getirmek gerekir. Her iki alan arasında bir ayrım yapılır ancak bu iki alan birbirlerinin tamamlayıcısı ve işbirlikçisidir. Aralarındaki ayrım çizgisi o denli belirsizleşmiştir ki; bu çizgiyi tespit edebilmek oldukça güçtür. Çünkü davranışsal ekonominin kanıt temelini önemli bir bölümünü deneysel ekonomi oluşturmaktadır. Ayrıca davranışsal ekonomistler tarafından önerilen teorilerin birçoğu deneysel ekonomistler tarafından test edilir. Bu yüzden de deneysel ekonomi davranışsal modellerin gelişmesinde oldukça kritik bir öneme sahiptir. Bahsi geçen zaman genellikle 1700'lü yıllar olmasına rağmen psikoloji bilimi iki aşama halinde ekonomiden kaldırılmıştır. Bunların ilk aşaması 1700'lü yıllarda popüler olan filozof Jeremy Bentham tarafından ortaya atılan "hazcı yararcılık" kavramının yirminci yüzyılın başlarında önemini yitirmesiyle başlamış, hatta tam anlamıyla bu kavrama ve bu kavram doğrultusunda yapılan çalışmalara hoşnutsuz bir tavır

ortaya çıkmıştır. Aynı hoşnutsuz tavır, davranışsal ekonominin en çok yararlandığı Psikoloji bilimine ve o alanda yapılan çalışmalar için de gösterilmiştir. İkinci aşama ise Ekonomist Paul Samuelson tarafından ortaya konan "Açığa Çıkarılan Tercihler" yaklaşımı olmuştur. Bu yaklaşımda Samuelson, seçim davranışının gözlemini vurgulamış ve tüketicilerin seçim davranışlarında önemli olanın psikolojik temeller olmadığından bahsetmiştir. 1950 ve 1960'lı yıllar ise davranışsal ekonomi için oldukça önemli gelişmelerin olduğu zamanlar olmuştur.

Bu gelişmelerin bazıları şunlardır:

- ▶ Sübjektif Beklenen Faydanın İhlalleri (Markowitz, 1952; Ellsberg, 1961)
- ▶ Beklenen Fayda Teorisinin Bağımsızlık Aksiyomunun İhlalleri (Allais 1953)
- ▶ Hiperbolik İndirgeme Benzeri Çalışmalar (Phelps ve Pollok, 1968)
- ▶ Sınırlı Rasyonelitenin Öneminin Gösterilmesi (Simon, 1978; Selten, 1998)

Yukarıda bahsi geçen gelişmeler yakın zamanlarda olmasına rağmen, hak ettiği ilgiyi görebilmek için ne yazık ki oldukça mücadeleci davranmak zorunda kaldılar.

Psikolojinin ve ekonominin yollarının ayrılmasının nedenlerinden birisi yukarıda da bahsedildiği gibi 20. yüzyılda psikoloji bilimine karşı olan hoşnutsuz tutumlardır. Psikoloji biliminde yaşanan bir gelişme, ekonomiyi bir kere daha etkiledi. Ancak bu sefer bu etki, ayrılan yolların tekrar birleşmesine neden oldu. İki bilimi bu kadar net bir şekilde etkileyen olay ise psikoloji biliminde "bilişsel psikoloji" kavramının ortaya çıkmasıydı. Bilişsel Psikoloji, karar verme, algılama, dikkat, hafıza ve problem çözme gibi zihinsel süreçlerin önemini vurgulamaya başladı. Bazı bilişsel psikologlar ise dikkatlerini neoklasik yaklaşımına kaydırdı ve neoklasik çerçevenin kavramlarını test etmeye başladılar. Daniel Kahneman ve Amos Tversky bu kategoride yer

alan en önemli bilişsel psikologlardandır. Bu iki bilişsel psikolog ve 1970'li yıllarda yapılan çalışmalara gereken önemi verip, neoklasik yaklaşımdaki çeşitli anormallikleri anlamlandırmak için mücadele eden önemli ekonomistlerinden olan Herbert Simon (Karmaşıklık (complexity), sınırlı rasyonellik (boundedrationality) kavramlarından bahsetmiştir. Richard Thaler ile davranışsal ekonomi önemli bir noktaya geldi, hatta bazı kaynaklara göre bu dört isim davranışsal ekonomi bilimini tekrar gün yüzüne çıkardı.

Abraham Maslow bir kitabında şöyle yazmıştır: "Yalnız Freud değil, Hamilton, Hobbes, Schopenhauer de insan doğası hakkında sonuçlara, insanın en iyi yönlerini değil, en kötü yönlerini inceleyerek varmışlardı. İnsan davranışının mutluluk, neşe, doyum, huzur, tatmin olma, eğlence, oyun, sağlık, vecd hali, coşkudan kanatlanma, şefkat, cömertlik, dostluk gibi boyutları bilim insanları tarafından hiç dikkate alınmıyordu. Yani bilimsel bakış, insanın eksikliklerine yoğunlaşıyordu, gücüne ve potansiyeline değil." Davranışsal ekonomi tam da Maslow'un tanımladığı türden bilimsel bakışa sahip olan bir bilimdir ancak unutmamak gerekir ki daha gidecek çok yolu olan bir bilim...

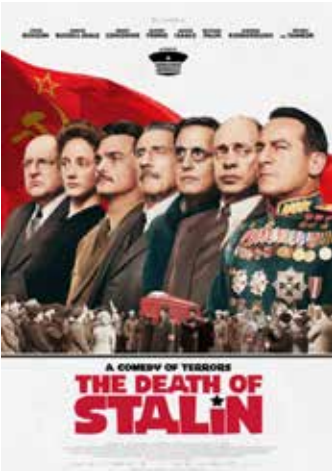
Kaynakça

- Bentham, J. (2016). *The Psychology of Economic Man, and Behavioural Economics*. Open Edition Journals, 3-32.
- Dbami, S. (2016). *The Foundations of Behavioral Economic Analysis*. Oxford.
- Dumludağ, D., & Ruben, E. (2015). *Davranışsal İktisadın Gelişimi*. İktisat ve Toplum, 4-9.
- Tversky, A., & Kahneman, D. (1991). *Loss Aversion in Riskless Choice: A Reference-Dependent Model*. *The Quarterly Journal of Economics*, 1039-1061.
- Simon, H. A. (1955). *A Behavioral Model of Rational Choice*. *The Quarterly Journal of Economics*, 99-118.
- Kahneman, D. (2003). *A Psychological Perspective on Economics*. *American Economic Review*, 162-168.
- Maslow, A. H. (1996). *Dinler, değerler, doruk deneyimler*. Kuraldışı.

Çeyrek Rusya

2022'de manşetleri hep Rusya meşgul etti. 2023'ün ilk çeyreğini başlatırken Rusya'nın ilk çeyrekler sicilinden birkaç kısa hikâye:

31 Ocak 1990'da, komünizm nihayet kapitalizmden bir ısırık aldı ve Rusya'nın ilk McDonald's'ı açıldı. Her ne kadar peynir Polonya'dan, tavuk Fransa'dan, patates Hollanda'dan ithal edilmiş olsa da, o zaman ortalama bir işçinin yevmiyesinin yarısı kadar fiyatı olan bir Big Mac menüsü için 38 bin Rus sabah 04:30'dan itibaren kuyruğa girdi ve o gün 34 bin burger satılarak dünya ilk gün rekoru kırıldı. Moskova'nın Puşkin Meydanı'ndaki üç katlı dükkan o gün dünyanın en büyüğüydü ve o dükkanda çalışmak için 27 bin Rus başvuru yapmıştı. Aslında açılış 10 yıl önce (1980) Moskova Olimpiyatları'nda yapılacaktı ama Rus yetkililer bir Amerikan dükkanının açılmasına ulusal bir utanç meselesi olarak baktığı için son dakikada vazgeçilmişti.

22 Şubat 2018'de, bir Rus mahkemesi yasağı hiçe sayıp İngiliz taşlama/komedi filmi "Stalin'in Ölümü" isimli filmi oynatan bir Moskova sinemasına \$1.700 ceza kesti. Film, Stalin'in 1953'de ölümünden sonra Kremlin'de geçen güç savaşını anlatıyordu ve dünyada \$24,6 milyon gişe hasılatı yapmıştı. İçerik tarihi hatalarla doluydu ama ne de olsa bir belgesel değildi (sadece bir kurmaca yazın).

İçerik Rus halkını rencide etti. Kültür Bakanlığı önce oynatılmasına izin verdi, sonra filmin vizyona gireceği tarihten iki gün önce izni iptal etti. 26 Ocak'ta filmi oynatan Pioneer Sineması'nı polis

bastı ama gittiklerinde film bitmiş olduğundan önce bir şey yapılmadı ama sonra ceza kesildi.

Büyük Anavatan Partisi'nin başı Starikov "İngiliz entellektüellerinin pek dostane davranmadıklarını" söyledi. Kültür Bakanlığı bunun "batı tarafından toplumda kutuplaşma yaratarak Rusya'nın dengesini bozma hamlesi" olduğunu ilân etti. Rusya'da anketler Stalin'in hâlâ bir ulusal kahraman olarak görüldüğüne işaret ediyor. Olaydan sonra, halkın üçte biri cezayı doğru buldu, üçte biri bulmadı, üçte biri de bana ne dedi ama 1,5 milyon kişi de izlemek için filmi gayriyasal olarak internette indirdi.

22 Mart 2017'de, Beyaz Saray, Başkan Trump'ın eski seçim kampanyası yöneticisi Paul Manafort'un Putin'in çıkarlarını gözetmesi için bir Rus milyarder ile çalışmış olduğunu kabul etti. Manafort, Putin'in yakın dostu olan Oleg Deripaska ile 2006-2009 arası süren işleri için \$10 milyonluk bir sözleşme imzalamıştı.

30 Mart 2006'da, 1998-2005 arasında Almanya'nın şansölyesi olan Gerhard Schröder, koltuğu Angela Merkel'e devretmesinden daha bir yıl geçmeden \$300.000 maaşla Rusya ile Almanya arasında inşa edilecek olan Kuzey Akımı konsorsiyumunun başına geçti.

Schröder, Putin'in kankasıydı. Şansöyeliğini sona erdiren oylamadan birkaç gün sonra, koltuğu bırakmadan da saatler önce Kuzey Akımı projesini alelacele imzalayıverdi. İmzalaması normal, çünkü şansölye, ama imzalandıktan ve koltuğu bıraktıktan sonra projenin başına geçmesi vicdanları rahatsız etti. Üstelik işin içinde vatandaşların vergileri var, çünkü Alman hükümeti Gazprom'un temerrüde düşmesi halinde maliyetleri karşılayacak €1 milyarı garanti ediyordu (neyse ki bu garanti hiçbir zaman kullanılmadı).

Yine 30 Mart, ama bu sefer 1867'de,

A.B.D. Ruslardan Alaska'yı \$7,2 milyona satın aldı (bugünün parasıyla \$145 milyon). Yani dönümü 8 cent'e!! Birçok kişi karşı çıktı. "Orada altın bulunsa yine bu parayı çıkaramayız" diye! Hikâyenin gerisini biliyoruz. Altın da bulundu, petrol de.

Rusya, Alaska'yı hep satmak istiyordu. Yaşam koşulları zordu, altın gibi doğal kaynakları yoktu ve bir savaş halinde İngilizlerin orayı kolayca ele geçirebileceklerinden korkuyorlardı. Zaten Kırım Savaşı'nda Fransız ve İngilizlere karşı yenilgiye uğramışlar ve paraya ihtiyaçları vardı.

Çar II. Alexander satışa karar verdikten sonra ilk teklifi İngilizlere yaptı ama Başbakan Lord Palmerston ilgilenmedi, çünkü zaten Kanada'nın (ki o zaman bir devlet değildi ve İngilizlerin hakimiyeti altındaydı) yeterli kadar gidilmemiş vahşi arazisi vardı ve buraları yönetmek kaynaklar üzerinde baskı yaratıyordu. Bunun üzerine Çar Amerikalılara döndü. Önce bir anlaşma olmadı, çünkü Washington iç savaşla cebelleşiyordu ama uzun görüşmeler sonucunda 30 Mart 1867 sabahı saat 04:00'te anlaşma sağlandı.

Devir teslim töreni aynı yılın **19 Ekim'inde** Alaska'da gerçekleşti. 19 Ekim bugün Alaska'da Alaska Günü olarak kutlanıyor ve resmi tatil günü.

Kasım 2018'de İsviçre televizyonunda yayınlanan bir belgesel Çar'ın Lihtenştayn Prensi'ne de teklif yaptığını ve reddedildiğini iddia etti. Medya bu konuyu uzun süre kaşdı. Sonunda Prens II. Hans-Adam teklifi doğruladı ve arşivlerin konuyu aydınlatacağını söyledi ama günümüze dek konu hakkında henüz tarihi bir belge su yüzüne çıkmadı.

ALTERNATİF YATIRIM FONLARI BÜLTENİ - Aralık 2022

Türkiye’de alternatif yatırım fonu pazar büyüklüğü 30 Aralık 2022 sonu itibarıyla 78.9 Milyar TL seviyesine ulaşmıştır.

Gayrimenkul Yatırım Fonları

%55.7
Büyüme

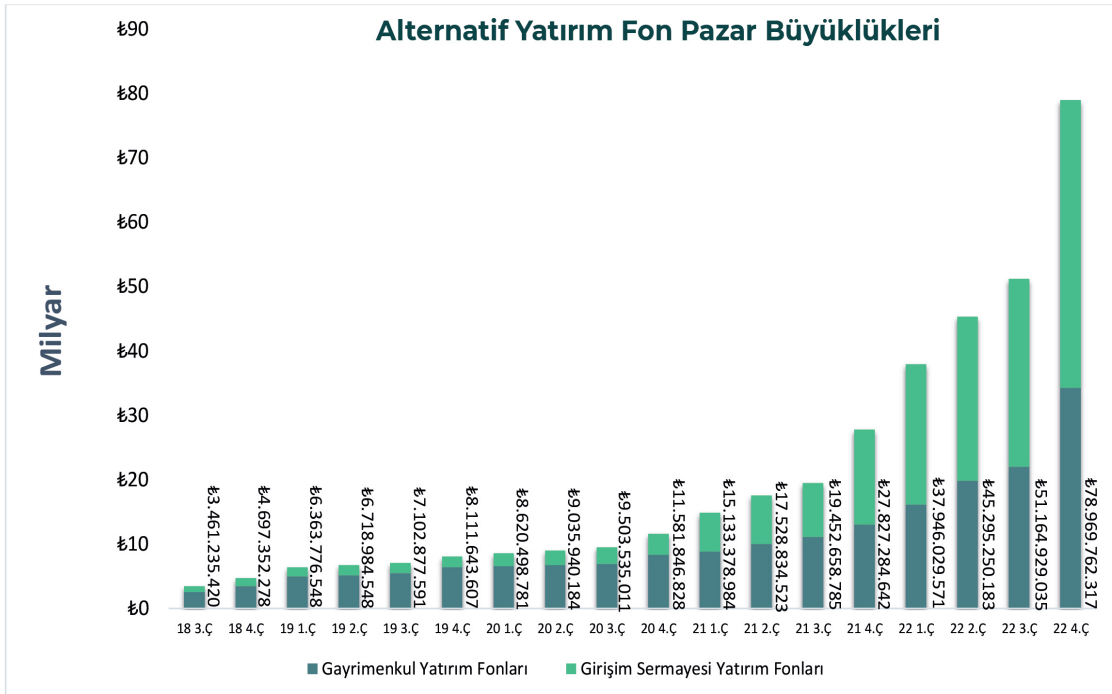
Gayrimenkul Yatırım Fonları bir önceki çeyreğe göre **%55.7** büyüyerek **34.2 Milyar TL**'ye ulaştı.

Girişim Sermayesi Yatırım Fonları

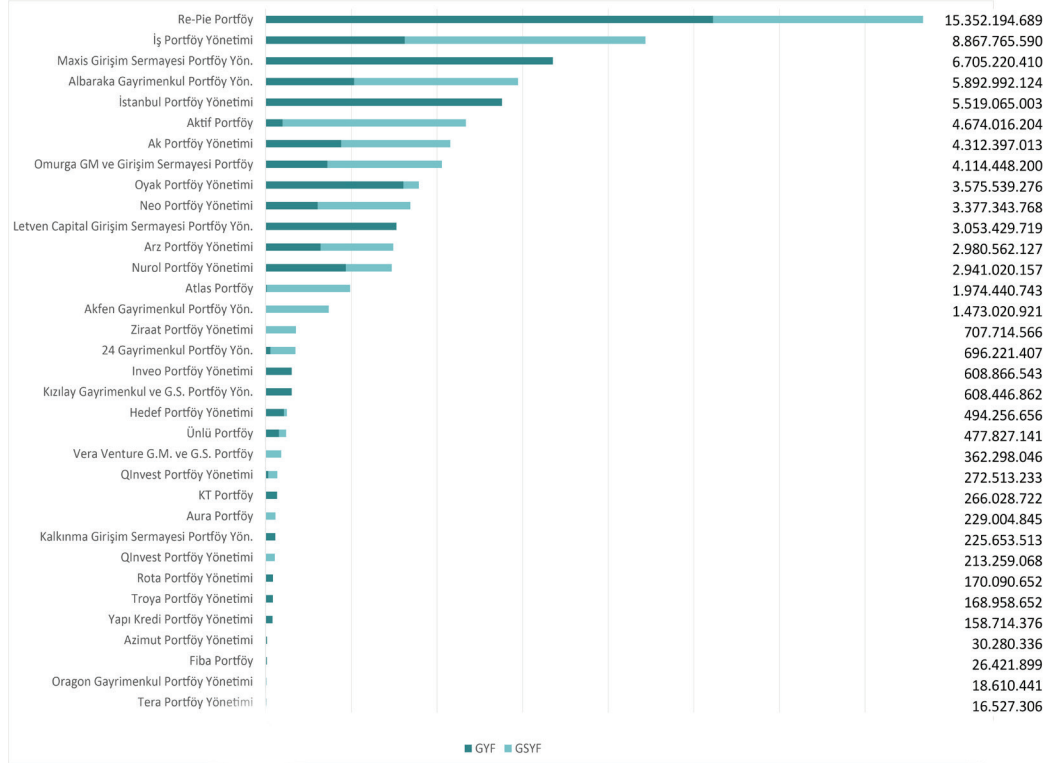
%53.3
Büyüme

Girişim sermayesi yatırım fonları bir önceki çeyreğe göre **%53.3** büyüyerek **44.7 Milyar TL**'ye ulaştı.

Alternatif Yatırım Fonları:

30 Aralık 2022 sonu itibarıyla sadece alternatif yatırım fonları olan Gayrimenkul Yatırım Fonu ve Girişim Sermayesi Yatırım Fonu kurmak üzere SPK tarafından yetkilendirilmiş 33 Portföy Yönetim Şirketi bulunmaktadır. Bu şirketlerden 13 tanesi sadece Gayrimenkul Yatırım Fonu kurmak üzere, 5 tanesi sadece Girişim Sermayesi Yatırım Fonu kurmak üzere ve 15 tanesi her iki türde alternatif yatırım fonu kurmak üzere yetkilendirilmiş portföy yönetim şirketleridir.

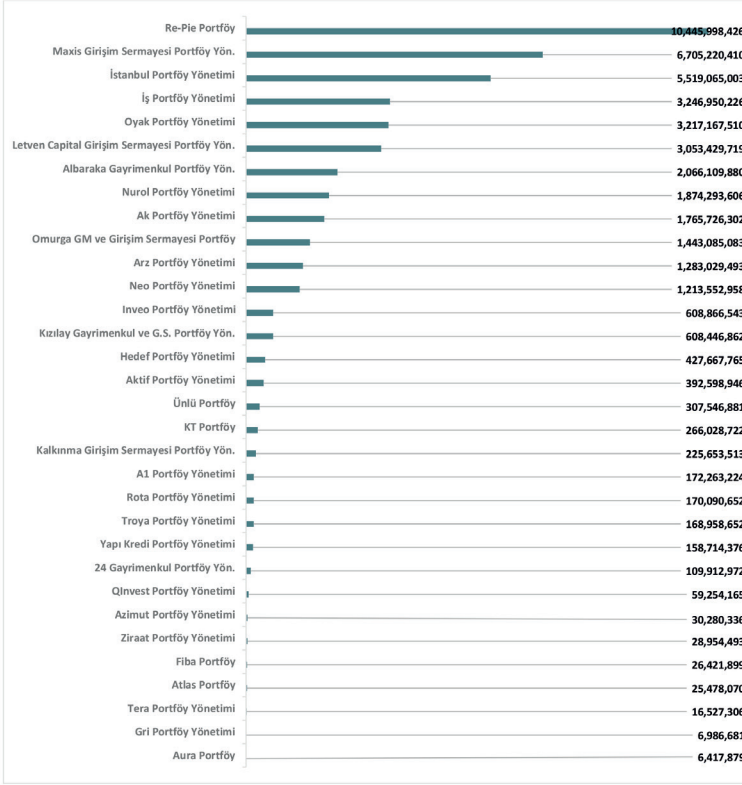

Girişim Sermayesi Yatırım Fonları		
FON KURUCUSU	SAYISI	GSYF'ler
Re-Pie PYŞ	25	Teknoloji, Getir , IoT Tech, Birinci Karma, Perakende, ARF, Finberg, Altun, Colendi, Üçüncü Karma, EasyCep, Dördüncü Karma, Binbin, Altun, İkinci Karma, Anatolia, Fibabanka Yıldız, Modanisa, Turkcell, Fiba Fırsat, Sekizinci Karma, Yedinci Karma, Startup-1, Ace Games, Siber Güvenlik
Albaraka PYŞ	17	Fintech, Değer, Start-Up, Inovasyon, Bilişim Vadisi, Akıllı Şehirler, Kıra Sertifikaları, Yazılım Teknolojisi, Asset, Ostim, Contra, Katılım Sigorta, Medila, Matte, Birinci Karma, Metropol, İkinci Kıra Sertifikaları
İstanbul PYŞ	15	Bosphorist, Tarım Hayvancılık ve Teknoloji, Greenone, Logo Ventures, Techone, Twozero, Pre-Ipo, İkinci Logo Ventures, Actus Gaziantep, Dijital Teknoloji, One Life Ventures, 4 Mevsim, Yarının Teknolojisi, Kültepe, LZG
Neo PYŞ	13	Birinci Yenilenebilir Enerji, Yaşam Teknolojileri, Tekstil Sanayi, Birinci Nurol, İkinci Nurol, Next Proptech, Denge, Üçüncü Nurol, Akdeniz, Itk Ventures, Perge, Co-Investment, Simya 1
Oyak PYŞ	10	Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Tarım ve Gıda, Finberg, Altıncı, Yedinci
Inveo PYŞ	9	Boğaziçi Ventures, Eksim Ventures, Birinci Gaming ve E-Sports, Fintech, Adventures, Polat, Birinci Teknoloji, İkinci Fintech, Üçüncü Fintech
AK PYŞ	7	Birinci, İkinci, JEC Yenilenebilir Enerji, Sabancı Holding Özel, Üçüncü, Birinci Yenilenebilir Enerji, Avıvasa, Agesa
Maxis GSPYŞ	7	Yenilikçi Girişim Sermayesi, Yenilenebilir Enerji, Atlas Büyüme, E-Ticaret, Founder One, Arya, T-Fon,
Arz GGSYŞ	6	Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Teknoloji Girişim
24 GGSYŞ	6	Alfa, Avalon, E-ticaret, Sigma, Dijital Teknoloji
Hedef PYŞ	6	Birikim, Değer, Startup, Anadolu, Birlik, Gelişim
Nurol	5	Destek Girişim, Birinci, İkinci, BF Ventures, Üçüncü
Mükafat PYŞ	4	Buket, Yaprak Yenilenebilir Enerji, Aktif Ventures, Techinvestors
KT PYŞ	4	Teknoloji Girişim, Lonca, Neova Katılım Sigorta Özel, Kobi
Omurga GGSYŞ	4	Teknoloji, Address, Gio, Dbe
Letven Capital GPYŞ	4	Tars, Milres, Code, Retina
Maqasid PYŞ	3	Yenilikçi Teknolojiler, Fon Bulucu, Trakya
Maqasid PYŞ	3	Fonbulucu, Yenilikçi Teknolojiler, Katılım Sigortacılığı
Ünlü PYŞ	3	Birinci, Idacapital, Ar-Ge
İş PYŞ	3	Altyapı, Yenilenebilir Enerji, Yenilenebilir Enerji Teknolojileri
Kalkınma GPYŞ	3	Yenilikçi ve İleri Teknolojiler Katılım, Kalkınma Katılım, Odtü Teknokent
Tera	2	Game Invest, Tech Invest
Azımut PYŞ	2	Sinema TV, Art Girişim
Qinvest PYŞ	2	Birinci, Macellan
Aura	2	B4YO, Sağlık ve Biyoteknoloji
Kızılay GGSYŞ	1	Birinci Girişim
Fiba	1	Birinci Girişim
Global MD PYŞ	1	Türk Holding
Deniz PYŞ	1	Deniz Ventures
Atlas	1	Teknoloji Odaklı
Troya	1	Yenilenebilir Enerji
Yapı Kredi	1	Koç Topluluğu
Rota PYŞ	1	Sağlık Teknoloji
Ziraat PYŞ	1	İkinci Katılım
QNB Finans PYŞ	1	QNBeyond
Toplam	175	

ALTERNATİF FONLAR

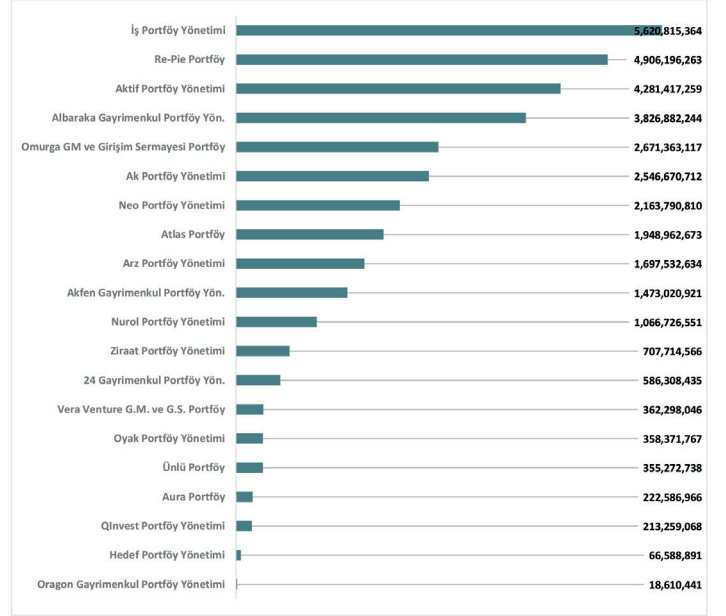
Girişim Sermayesi Yatırım Fonları:

30 Aralık 2022 sonu itibarıyla 175 Girişim Sermayesi Yatırım Fonu bulunmakta olup, toplam GSYF fon büyüklüğü bir önceki çeyrek döneme göre %53.3 artış göstererek 44.7 Milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Bu dönemde ihraca başlayan fon stratejileri arasında karma, strateji, teknoloji ve yenilenebilir enerji alanları yer almaktadır.

Gayrimenkul Yatırım Fonları:

İhraç dönemi devam eden ve ilk defa yatırım almış fonlar da dahil olmak üzere toplam 108 gayrimenkul fonu bulunmaktadır. Gayrimenkul Yatırım Fon büyüklüğü bir önceki çeyrek döneme göre %55.7 artış göstererek 34.2 Milyar TL seviyesine ulaşmıştır.

Gayrimenkul Yatırım Fonları		
FON KURUCUSU	SAYISI	GYF'ler
Re-Pie PYS	18	Asya, Anadolu, Avrupa, Avrasya, Atar, Dicle, Kızılırmak, Fırat, Neva, Trakya, Fırsat, Levent, Yıldız, QInvest, Novada, Milenyum, Turesif, Downtown
Albaraka PYS	12	Batşehir, Dükkan, One Tower, Bereket Katılım, Eksim, Form, Flora, Anka, Arsa Kapısı, Albatros, Karma, Anadolu ve Trakya
24 GGSPYS	11	A1, Altın Başak, Al-Zamil, Kardelen, Portakal Çiçeği, Primo, Lotus, İkinci Al-Zamil, Fulya, Ayçiçeği, Plan B, Akasya
Nurul PYS	9	Nurul Tower, Z Residans, EGÇ Konut, M Charm, Oc Hedef, Aks, Charm, Kipago, Fc Karma
Neo PYS	9	Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci, Fırsat
Arz GGSPYS	5	Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci
İş PYS	5	Birinci, İkinci, Quasar İstanbul Konut, Quasar İstanbul Konut Katılım, Quasar İstanbul Ticari
Atlas PYS	4	Esta, A&AK, Güney, Sağlam
AK PYS	4	Birinci, Dördüncü, Sampaş Holding Özel, İkinci
Atlas PYS	4	Sağlam, A&AK, Esta, Güney
Omurga GGSPYS	3	Ufuk Karma, İkinci, Çatı
Aura PYS	3	Konut Alfa Katılım, Odak Konut, Kuzey Ege
Mükafat PYS	3	Ataşehir Metropol, Birinci Gayrimenkul, Birinci Akaryakıt
Ünlü PYS	2	Birinci, İkinci
Kalender GM Portföy	2	Konutfon, Trakya
Qinvest PYS	2	Re-Pie, Birinci
Kızılay GGSPYS	2	Birinci, İkinci
Akfen GPYS	1	Birinci
Maqasid PYS	1	Birinci
Oragon	1	Birinci
Fiba PYS	1	Re-Pie
Oyak PYS	1	Birinci
Primo PYS	1	Primo
Vera pıs	1	Neo Portföy Yönetimi Birinci
Ziraat PYS	3	Üsküdar, Başak Katılım, Tzhemsan
Toplam	108	

 SCALA Kitapçı
Şştt... Okuyorum!

her kitap
başka bir
yolculuk...

www.
scalakitapçı.
com

Sorularımızı cevaplayın, kitap kazanın!

Dergimizin **59. Sayısında (Ekim-Aralık 2022)** Fon Dünyası yazılım içinde yer alan bilgilerden derlenen aşağıdaki soruların doğru cevaplarını **24 Nisan 2023** tarihine kadar **info@kyd.com.tr** adresine ileten 10 okuyucumuza Scala Kitapçı'nın bu sayfada tanıtımı yer alan kitaplarından hediye ediyoruz.

1- Hedge fon piyasasının kurucusu sayılan Julian Robertson'ın kurduğu şirketin adı nedir?

2- Avrupa ETF piyasasına en fazla yeni ihraçla hangi ülke liderlik ediyor?

Geniş tanıtım Kitap Köşesi bölümümüzde yer almaktadır.

Gerçek Değişimi
Yönlendirmek İçin
Kapitalizmi Yeniden Şekillendirmek

ETKİ

Sir Ronald Cohen

etki
yap

 SCALA
YAYINCILIK

100101101011101101010
011010101010110110101
11010101011010101010

MERT DAMLAPINAR

YAŞAMIN ANALİTİĞİ

Veri Analizi, Makine Öğrenimi ve
Yapay Zekâyı Anlamak

LETYEN
CAPITAL

 SCALA
YAYINCILIK

Halim Çun
Genel Müdür
Inveo Portföy Yönetimi A.Ş.

YASINDAN FON HABERLER

FON DÜNYASINDAN HABERLER

EFAMA Portföy Yönetim Raporu 2022

EFAMA'nın 'Avrupa'da Portföy Yönetimi' raporunun 14. sayısı, yatırım fonlarının ve isteğe bağlı yetkilerin Avrupa'da yönetildiği merkezlere odaklanarak son trendlerin derinlemesine bir analizini içerdi.

Portföy yönetimi sektörü, Avrupa ekonomisi için yeşile geçişin finansmanında oynadığı kilit rol ile çok önemli bir konumda bulunuyor.

Avrupa'da toplam yönetim altındaki portföy büyüklüğü (AuM) 2021 yılı sonunda 32,2 trilyon Euro'ya yükselirken, 2022'nin ilk dokuz ayında Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin ardından finansal piyasalardaki keskin düşüşü yansıtan %11,8'lik bir düşüş görüldü.

Rapora göre, Avrupalı portföy yöneticileri, Avrupa'da ihraç edilen önemli miktarda borçlanma senetlerine ve borsada işlem gören hisse senetlerine, yani sırasıyla 6,989 milyar Euro ve 6,648 milyar Euro büyüklüğe sahip bulunuyor. Borsaların güçlü performansına paralel olarak 2018 yılında portföy yöneticileri tarafından yönetilen varlıklarda %28 olan hisse senedi payı, 2021 yılında %33'e yükseldi. Tahvillerin payı ise, 2021 yılı sonunda %36 oldu.

Sürdürülebilir (ESG) UCITS hisse senedi

fonları, yüksek çevresel, sosyal ve yönetim standartlarına ve sağlam finansal performansa sahip şirketlere yatırım yapıyor. Sürdürülebilir UCITS hisse senedi fonlarının net varlıkları, Eylül 2022 sonunda tahmini 1,1 trilyon Euro olarak gerçekleşti ve 2.648 fondan oluştu. Toplam hisse senedi UCITS fonlarının %27'lik bir payını temsil ediyorlardı.

Rapordaki bilgilere göre, 2016 ve 2021 yılları arasında, özel sürdürülebilir yatırımlarda küresel AuM, yılda % 19'luk dikkate değer bir oranda büyüdü. Bireysel müşterilerin toplam AuM içindeki payı 2021 yılında %28'e yükseldi ve AuM'nin %72'si kurumsal yatırımcılar adına yönetildi.

Raporun tamamını www.efama.org adresinde bulabilirsiniz.

Raporun sunuş yazısında EFAMA Başkanı Naïm Abou-Jaoudé olağanüstü risklerin ve belirsizliklerin olduğu bir dönemden geçilmekte olduğunun altını çizerek, "Bu kasvetli jeopolitik ve ekonomik arka plana karşı ve Avrupa'nın şu anda karşı karşıya olduğu büyük zorluklar göz önüne alındığında, son aylarda çeşitli alanlarda önemli ilerlemeler kaydedilmesinden memnuniyet duyuyoruz. ELTIF gözden geçirmesinde eş yasa koyucular arasında yakın zamanda varılan ge-

çici siyasi anlaşmayı memnuniyetle karşılıyoruz. Revize edilmiş mevzuat, revize edilmiş yatırım uygunluk kriterleri ve giriş biletinin kaldırılması sayesinde ELTIF'i hem kurumsal hem de bireysel yatırımcılar tarafından tercih edilen bir ürün haline getirmek için net bir fırsat sunmaktadır," dedi.

Benzer şekilde, AIFMD / UCITS Direktifinin hedeflenen gözden geçirilmesi konusunda ortak yasa koyucular tarafından kaydedilen ilerlemeye değinen Abou-Jaoudé, "Mevcut kurallar, Avrupa pazarında on yıllık bir büyümenin temelini oluşturdu ve karşılaştığımız benzeri görülmemiş zorluklara rağmen dirençli olduğunu kanıtladı. Bu nedenle, mevcut kurallardaki herhangi bir değişikliğin, bu önemli finansman kaynağının daha da geliştirilmesini engellemekten kaçınmak için dikkatli bir şekilde ölçülü kalacağını umuyoruz," dedi. Sürdürülebilir finansın AB'nin küresel olarak öncülük ettiği bir başka alan olduğuna da değinen EFAMA Başkanı, "Şimdiden uzun bir yol kat ettik: Bu raporda vurgulandığı gibi, portföy yöneticileri artık ESG'ye olan talebi artmaya devam eden her türlü müşteri için çok çeşitli sürdürülebilir ürünler ve stratejiler sunuyor," dedi.

İngiltere finansal danışmanlığı daha erişilebilir hale getirmek istiyor

İngiltere'nin ana finansal düzenleyicisi olan Financial Conduct Authority (FCA), tüketici yatırım stratejisinin bir parçası olarak, insanların güvenle yatırım yapabilmesi için finansal tavsiyelere erişimini iyileştirecek yeni taslak öneriler ortaya koydu.

Öneriler ayrı, basitleştirilmiş bir finansal danışmanlık rejimi oluşturacak ve firmaların tüketicilere hisse senetleri ve bireysel tasarruf hesapları (ISA'lar) payları içindeki belirli ana akım yatırımlar hakkında tavsiyede bulunmalarını daha ucuz ve kolay hale getirecek. FCA'nın son yaptığı Financial Lives anketi İngiltere'de 10.000 pound'dan

fazla nakit tasarrufuna sahip 4.2 milyon insanın tasarrufunun bir kısmını yatırım yapmaya açık olduğunu tespit etmiş. FCA piyasalar icra direktörü Sarah Pritchard, "Artık İngiltere'deki insanlar, yaşam kalitelerini artırabilecek ve ekonomiyi destekleyebilecek yararlı ve uygun fiyatlı finansal ürün ve hizmetlere her zamankinden daha fazla erişebilmelidir," dedi. İstihare için piyasaya sunulacak olan öneriler taslağı, tavsiyeyi daha anlaşılır hale getirmek için müşterinin fact find belgesini kolaylaştırmak, yeni rejimdeki yatırım aralığını sınırlamak, yeterlilik şartlarını daha orantılı hale getirmek ve tavsiye ücretlerinin

taksitler halinde ödenmesine izin vermek de dahil olmak üzere bir dizi alana odaklanıyor. Taslak, teknolojiye ve özellikle finansal tavsiyeye erişimi iyileştirmek ve maliyetini azaltmak için dijital teknolojinin kullanımına doğrudan atıfta bulunmuyor. Bununla birlikte düzenleyici, yatırım veya işlem hizmeti veren firmaların teknolojiyi kullanması konusunda son aylarda bir dizi uyarı yayınladı. Bunlar arasında çeşitli hisse senedi alım satım uygulamalarının oyunlaştırılması ve sosyal medya platformları aracılığıyla yatırım hizmetlerinin tanıtımı yer aldı. (www.fca.org.uk)

Yatırımcılar robo danışmanlık yerine insan dokunuşunu tercih ediyor

A viva ile Singlife'in entegre bir yatırım platformu olan Navigator Investment Services tarafından EY ile işbirliği içinde yapılan bir ankete göre, çoğu yatırımcı robo veya dijital çözümler yerine kişisel bir danışmana sahip olmayı tercih ediyor. Dijital ve robo danışmanlar giderek daha fazla benimsenirken, zengin yatırımcılar finansal danışmanlarıyla kişisel bir temasın olmaması konusundaki endişelerini dile getirdiler.

Ankete göre, 10 yatırımcının yedisinden fazlası servet yönetimi tavsiyesi ararken kişisel danışmanları tercih ediyor.

"Danışmanlık Sanatını İlerletmek: Danışmanlık Hala Önemli mi?" başlıklı rapor, katılımcıların %72'sinin danışmanlık hizmetleri söz konusu olduğunda insani bir dokunuşu korumayı tercih ettiğini, bunların % 35'inin danışman

liderliğindeki ilişkileri tercih ettiklerini, %37'sinin ise hem dijital hem de fiziksel hizmetlerin bir kombinasyonunu arayacaklarını ortaya koydu. Tamamen dijitalin liderlik edeceği ilişkilere olan iştah, servet piramidinin üst ucunda da azaldı ve ankete katılan ultra yüksek net değerli yatırımcıların sadece %6'sı dijital liderliğindeki ilişkileri tercih ettiğini belirtti. Raporda, "Bu segmentlerde danışman liderliğinde bir ilişki tercihi, miras kalan veya kendi kendine kazanılan daha büyük meblağlardan kaynaklanan, karmaşık ve ısmarlama servet planlama ihtiyaçlarına bağlanabilir," denildi.

Navigator, sonuçların bireysel yatırımcıların % 66'sının ana finansal danışmanlarını servet yönetimi tavsiyesi için en güvenilir kaynakları olarak gördüklerini, sadece % 9'unun çevrimiçi araştırmayı ve % 7'sinin

arkadaşlarını ve ailelerini tavsiye için en güvenilir kaynak olarak gördüklerini tespit eden 2022 CFA Enstitüsü çalışmasıyla bağdaştığını belirtti. Bir varlık yönetimi hizmeti sağlayıcısını seçerken, ankete katılan yatırımcıların % 34'ü en önemli kriterin "danışmanlarının çıkarları doğrultusunda hareket edeceğine güvenmek" olduğunu belirtirken, ardından yüksek getiri elde etme yeteneği (%21) ve etik davranışa bağlılıkları (%15) geldi.

Rapor ayrıca, yatırımcıların yeni bir iş kurma (%61), bir ev satın alma (%60) veya miras kalması (%59) gibi önemli yaşam olayları sırasında danışmanlık hizmetlerine başvurma olasılıklarının daha yüksek olduğunu gösterdi.

Raporun tamamına <https://grow.singlife.com/NavigatorEYReport2022> linkinden ulaşılabilir.

Makro hedge fon yöneticisi Lonergan için “değişim zamanı”

Makro hedge fon yöneticisi Eric Lonergan'ın gelecek planları, 5 milyar sterlinin üzerinde varlık yönettiği M&G Investments'tan ayrılmasının ardından henüz bilinmiyor. M&G, Lonergan'ın şirketle 16 yıl çalıştıktan sonra 1 Aralık'ta istifa edeceğini açıklamıştı. Lonergan, LinkedIn'de yaptığı açıklamada, “Yıl sonunda M&G'den ayrılacağım. Makro yatırımdaki fırsatlar nadiren daha iyi olmuştur. 15 yıldan fazla bir süre sonra, değişim zamanı,” diye yazdı. 2006 yılında şirkete katılmadan önce Lonergan, on yıl boyunca JPMorgan Cazenove'de genel müdür ve ekonomi başkanı olarak görev yaptı. Kariyeri boyunca Lonergan, Mark Blyth ile birlikte yazdığı politik ekonomide uluslararası en çok satanlar listesinde yer alan Angrynomics de dahil olmak üzere üç kitap yayınladı.

Lonergan ayrıca Para Felsefesi blogunu başlattı ve yazmaya devam ediyor. Gelecek için herhangi bir plan ve fon yönetimi veya yazarlık alanında kariyer yapıp yapmayacağını ise henüz açıklamadı. Buna karşılık LinkedIn'de “Geleceğe gelince? Bu alanı izleyin ...” diye yazdı. Son olarak Routledge tarafından Money (2. baskı) isimli kitabı yayınlanmış olan Lonergan, Foreign Affairs, Financial Times ve The Economist için de yazdı. Ayrıca hükümetlere ve politika yapıcılara danışmanlık yapıyor. İlk olarak 2002 yılında Financial Times'da merkez bankalarının araçlarının hanehalklarına nakit transferlerini de içerecek şekilde genişletilmesini savundu. Aralık 2008'de, politikayı finansal kriz sonrası durgunluktan çıkmanın en etkili yolu olarak savunmuş ve “helikopter parası” ihtiyacı konusunda artan bir tartışmaya katkıda bulunmuştu.

Lonergan ayrıca The Big Issue'un yatırım kolu olan Big Issue Invest'in (BII) de destekçisi ve BII'nin Sosyal Girişim Yatırım Fonu LP'sinin ilk sınırlı ortaklarından biridir. Kişisel olarak sosyal girişimlere doğrudan yatırımlar yapar. Ayrıca Empati Müzesi'ni destekleyip, danışmanlık yapmaktadır.

Morningstar, Finansal Danışmanlar için yeni araştırma portalı başlattı

Morningstar, finansal danışmanlar için bir yatırım araştırma platformu olan Morningstar Research Portal'ı açtı. Research Portal, Morningstar'ın bağımsız derecelendirmelerini ve

araştırmalarını, canlı piyasa verileri ve etkileşimli grafiklerle birlikte, sezgisel bir web tabanlı platformda kullanarak, danışmanları müşterilerine kişiselleştirilmiş ve zamanında yatırım fikirleri getirebilmeleri için güçlendirmeyi hedefliyor.

Morningstar araştırma ürünleri başkanı Marc DeMoss, “Müşteriler, yatırım seçenekleri arttıkça ve kişiselleştirme trendi devam ettikçe danışmanlarından daha fazlasını istiyorlar. Araştırma Portalı, Morningstar'ın araştırmasını, danışmanların müşterilerinin ihtiyaçlarını karşılayan yatırımları hızlı bir şekilde belirlemelerini, bu önerileri iletmelerini ve daha sonra yatırımlarını sürekli olarak sorunsuz bir şekilde izleyebilmelerini sağlayan güçlü yeni

araçlarla birbirine bağlıyor,” dedi. Morningstar'ın tam analist ve rakamsal veri evrenindeki yatırım içgörülerini -140.000'den fazla hisse senedi, 320.000 yatırım fonu ve 24.000 ETF-modern ve hızlı bir arayüz aracılığıyla danışmanlar tarafından kolayca erişilebilir hale getiriyor.

Veri analizine ek olarak, Research Portal tematik olarak da kullanılabilir. Morningstar Insights sekmesi, Morningstar düşünce liderlerinin sürdürülebilirlik, politika etkisi ve emeklilik gibi konulara göre gruplandırılmış en son editoryal içeriğini ortaya koyuyor. Firma, analist notları, güvenlik ve sürdürülebilirlik raporları ve daha fazlasının platformda da mevcut olduğunu söyledi. (www.morningstar.com)

Avrupa'da portföy yöneticileri pazarlama çalışmalarında ESG'yi anahtar görüyor

The Cerulli Edge - Global Edition'in son sayısına göre, çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) yatırımının 2022'de karşılaştığı zorluklara rağmen, Avrupa'daki portföy yöneticileri, ESG pazarlamasını genel pazarlama çalışmalarının anahtar bir özelliği ve uzun vadede güçlü bir satış artırıcısı olarak görüyorlar.

Bu yıl son zamanlardaki yüksek piyasa oynaklığı ve artan düzenleyici incelemenin tetiklediği Avrupa'da ESG'nin kısa vadeli güvenilirliği sorgulandı. Bununla birlikte, bu zorluklara rağmen, Cerulli'nin anket yaptığı Avrupa'daki portföy yöneticilerinin %49'unun, ESG pazarlamasını genel pazarlama çalışmalarının çok önemli bir özelliği olarak gördüğü ortaya çıktı. Önümüzdeki 12 ila 24 aya baktığımızda, araştırma katılımcılarının %76'sı pazarlama çalışmalarında ESG'nin öneminin artacağına inandığını belirtti.

Cerulli'de Avrupa portföy ve servet yönetimi araştırması direktörü Fabrizio Zumbo, "Avrupa'nın en büyük fon pazarlarındaki yöneticilerin ortalama %48'i ESG yetkinliğinin satışları önemli bir kolaylaştırıcı olduğuna inanıyor ve katılımcıların %75'i önümüzdeki 12 ila 24 ay içinde ESG pazarlama materyallerinin üretimini artırmaya odaklanmayı planlıyor," dedi.

Portföy yöneticilerinin satış bölümleri de aynı şekilde düşünüyor: Satış yöneticilerinin %51'i güçlü bir ESG önerisine duyulan ihtiyacı satış ekip-

leri içinde değişimin çok önemli bir itici gücü olarak kaydederken, %47'si ESG yetkinliğinin bu yıl müşterilerle tartıştıkları anahtar bir konu olduğunu belirtti.

ESG ile ilgili temalar söz konusu olduğunda, portföy yöneticilerinin %41'i önümüzdeki 12 ila 24 ay boyunca ESG odaklı pazarlama çabalarında enerji verimliliğini teşvik etmeyi planlıyor. Diğer bir %39'luk kesim ise iklim değişikliği ve karbon emisyonlarına odaklanacak.

Yatırımcıların finansal farkındalık eksikliği, özellikle bireysel kitleyi hedefleyen portföy yöneticileri için bir zorluk olmaya devam ediyor. Zumbo, "ESG ile ilgili net ve kişiye özel tasarlanmış iletişimi güçlü uyumluluk ve raporlama özellikleriyle birleştirebilen yöneticiler uzun vadede öne çıkacak," dedi ve ekledi:

"Bireysel bir kitleyi hedefleyen yöneticiler, yatırımcıların enerji geçişinin önemi, karbon emisyonlarının azaltılması ve BM'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda yatırım yapılması gibi konularda farkındalıklarını artırmak için finansal eğitim ve pazarlama kampanyaları sağlamaya daha fazla kaynak ayırmalıdır."

Öte yandan, ABD'deki portföy yöneticilerinin %75'i için, ESG'nin politik olarak motive olduğu algısı, 2021'deki %49 oranına göre artarken, ESG konularına müşteri alıcılığını arttırmaya yönelik orta derece bir zorluk olarak değerlendiriliyor.

Yatırımcı şüpheciliğinin üstesinden gelmek için, yöneticilerin ESG'nin ve sürdürülebilir yatırımın yararlarını müşterileriyle tartışmaları ve ESG verilerini uzun vadeli ekonomik değeri artırmak için nasıl ve neden kullandıklarını vurgulamaları gerekiyor.

Buna ek olarak, Asya portföyleri, bir dereceye kadar, bölgesel varlıklara ve ilgili yerel menkul kıymetlere daha fazla odaklanmış durumda. Bu odak, Asya portföylerini Rusya-Ukrayna savaşından korudu. Cerulli'nin anketine katılan Asyalı varlık sahiplerinin yaklaşık %88'i, savaşın neden olduğu piyasa hareketlerinin ya sınırlı olduğunu ya da geri kazanılabilir kısa vadeli getiri etkileri olduğunu düşünüyor. Ankete katılanların yarısından fazlası (%58), savaşın ESG portföyleri üzerinde fazla bir etkisi olmadığını söyledi. (www.fundssociety.com)

Esma, fon isimlerinde ESG veya sürdürülebilirlik terimleri kullanımına ilişkin ilkeleri belirleyecek

AB'nin finansal piyasalar düzenleyicisi ve denetçisi olan Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar

Otoritesi (ESMA), ESG'nin fonların adlarında veya sürdürülebilirlik ile ilgili terimlerde kullanımına ilişkin taslak ilkeleri belirlemek amacıyla sektör paydaşlarından geribildirim istedi.

Fonların isimleri güçlü bir pazarlama aracı olarak değerlendiriliyor. Yatırımcıları yanlış yönlendirmek adına ESMA, fonların isimlerindeki ESG ve sürdürülebilirlik ile ilgili ibarelerin, fonun yatırım hedefleri ve politikasında adil ve tutarlı bir şekilde yansıtılan sürdürülebilirlik özellikleri veya hedeflerinin, kanıtlarıyla maddi bir şekilde desteklenmesi gerektiğine inanıyor. ESMA, özellikle ESG'yi veya fonların isimlerinde sürdürülebilirlik ile ilgili ibareleri desteklemek için yeterli olan asgari yatırım oranı için miktarsal eşiklerin getirilmesini sektör paydaşları ile istişare ediyor.

ESMA Başkanı Verena Ross, "Bu istişareyle ESMA, şeffaflığı teşvik etmeye ve ESMA Stratejisi ve Sürdürülebilir Finans Yol Haritası'nda tanımlanan greenwashing riskiyle mücadele etmeye öncelik vermeye devam ediyor," dedi.

ESMA'nın paydaşların geri bildirimlerini aradığı fonların isimlerinde ESG veya sürdürülebilirlik ile ilgili terimlerin kullanımına ilişkin taslak ilkeleri içeren istişare belgesinin ana unsurları şunlar:

- ESG ile ilgili kelimelerin kullanımı için miktarsal bir eşik (% 80);
- %80 eşikinin bir parçası olarak "sürdürülebilir" veya yalnızca sürdürülebilirlik ile ilgili herhangi bir terimin kullanımı için ek bir eşik (%50);
- bu ibareleri kullanan fonlar için tüm yatırımlara asgari önlemlerin uygulanması (hariç tutma kriterleri);
- belirli fon türleri (endeks ve etki fonları) için ek hususlar.

ESMA, taslak ilkelerin çevirilerinin ESMA web sitesinde yayınlanmasından üç ay sonra geçerli olmasını teklif etti. Ayrıca, ilkelere uymak için başvuru tarihinden önce kurulan fonlar için altı aylık bir geçiş süresi önerildi. ESMA, 20 Şubat 2023 tarihinde sona erecek olan istişareye yönelik geri bildirimleri, rehberi daha sonra sonuçlandırmak amacıyla değerlendirecek. (www.esma.europa.eu)

Mount Street yatırımcılar için iklim riski analiz aracı oluşturdu

Mount Street, yatırımcılar için riski azaltmaya yardımcı olurken, anormal hava olaylarındaki artışı tahmin etmek ve hafifletmek için yeni bir iklim riski değerlendirme aracı geliştirdi. İklim riski yönetimi ve dirençliliği için önde gelen tahmine dayalı veri ve analitik sağlayıcısı Jupiter Intelligence ile işbirliği ile oluşturulan Site-Specific Climate Risk Assessments ismarlama çalışan bir sistem. Binalara, sitelere veya mekanlara odaklanmak üzere tasarlanmış ve yağış, ısı, su kıtlığı, orman yangınları ve rüzgar gibi faktörlerin bunlar üzerindeki etkisini analiz edecek. Jupiter Intelligence, on yıllık aralıklarla iklimle ilgili risk değişikliklerini işaretlemek için kullanılacak ölçü birimlerini toplamak için modelin oluşturulmasına yardımcı oldu.

Mount Street'te Kıdemli Varlık Tespiti, Varlık Gözetimi ve ESG Başkanı olan kıdemli direktör Jim Gott, söz konusu aracın borçlanma piyasasında risk analizi için bir oyun değiştirici olabileceğini söyledi.

Gott, "İklim değişikliği son on yılda bir dizi zorluk ve etki yarattı ve giderek daha belirgin bir risk faktörü haline gelmeye devam ediyor. Sel, fırtına ve kuraklık da dahil olmak üzere artan sıcaklıklar ve doğal afetler gibi iklim kaynaklı endişeler nedeniyle mahsur kalma tehlikesi altında olan büyüyen miktarda varlıklar görmekteyiz," dedi. Söz konusu araç, Doğa Ana'nın yıkıcı güçlerine dayanabilecek altyapı iyileştirmelerine rehberlik etmeyi ve aynı zamanda sermaye harcamaları dağılımının en iyi kullanımını bilgilendir-

meyi amaçlıyor. Küresel bir üçüncü taraf kredi hizmeti ve kredi varlık yönetimi şirketi olan Mount Street aracı müşterilerine sunmuş durumda. (www.mountstreet.com)

Singapur Yatırım Yönetimi Derneği'ne 15 yıldan fazladır ilk kez yerli başkan atandı

Singapur Yatırım Yönetimi Derneği (Investment Management Association of Singapore-IMAS), Jenny Sofian'ı Ocak 2023'ten itibaren geçerli olmak üzere başkan olarak atadı. Fullerton Fund Management şirketinin CEO'su olan Sofian, bundan önce, Amundi Singapur'da 20 yıldan fazla bir süre çalıştı ve Kasım 2009'dan

beri Güney Asya CEO'su ve başkanıydı. Sofian, 2019 yılından bu yana IMAS'ın onursal saymanı olarak görev yapıyor. Asya Finansal Krizi'nin ortasında 1997'deki kuruluşundan bu yana IMAS, Singapur'un portföy yönetimi sektörünü şekillendirmede çok önemli bir rol oynadı.

Sofian, üç yıldır IMAS Başkanı olan Susan Soh'un yerine geçiyor. Soh'un liderliğinde IMAS, Yeşil Finans Endüstrisi Görev Gücü ve Singapur Fon Endüstrisi Grubu gibi ulusal girişimlerde bulundu. Örneğin, IMAS, çevrimiçi portalı iLearn'de ilk ESG e-öğrenme modülünü başlattı. IMAS'ın "Sürdürülebilir Yatırım ve MAS Çevresel Risk Yönetimi İlkeleri" modülü, portföy yönetimi endüstrisine sürdürülebilir yatırıma yönlendiren temel faktörler, sürdürülebilir yatırıma uygulamak için çeşitli yöntemler ve Asya'da ESG'nin benimsenmesinin zorlukları hakkında iç-

görüler ile birlikte sürdürülebilir yatırıma bir giriş sağlamayı amaçlıyor.

Ayrıca geçen yıl Aralık ayında yayınlanan Singapur'un Portföy Yöneticileri için Çevresel Risk Yönetimi İlkeleri Para Otoritesi'nin derinlerine inip, endüstri tarafından uygulamayı kolaylaştırmak için vaka çalışmaları ile destekleniyor. Modül, portföy yöneticileri için çevresel ilkelerle birlikte oluşturmak için daha önce Singapur Para Otoritesi ile birlikte çalışmış olan temsilci fon yönetim şirketlerinden oluşan IMAS Çevresel Risk Yönetimi Çalışma Grubu'nun (EnRM WG) desteğiyle oluşturuldu. Stewardship Asia Centre CEO'su Rajeev Peshawaria, "Bir ESG yatırım çerçevesi oluşturmak, yatırımcıların sorumlu yönetim zihniyetini uygulamaya koymaları için doğal bir adımdır ve IMAS'ın iLearn platformu, yolculuğa başlamaları için gerekli bilgi ve becerileri sağlayacaktır," dedi. (www.imas.org.sg)

Fabrikadan Stüdyoya giden yol

Şu an yaptığım işin en keyifli taraflarından biri geçmiş tecrübemi tamamıyla kullanabilmek. Ben 17 sene boyunca zaten piyasaları takip ediyordum. Bu bilgileri ya fonu yönetmek için ya da müşterilere gelişmeleri anlatmak için kullanıyordum. Şimdi ise aynı şeyleri TV'de anlatıyorum.

Fabrikada başlayan kariyerimin TV stüdyolarında devam ettiğini kime söylesem 'Nasıl yani?' diyorlar. Haklılar... Ben de kendi kendime 'Nasıl oldu?' diyorum. Ve bu ilginç hikayeyi özellikle üniversite döneminde olan gençlerle paylaşmak hoşuma gidiyor. Belki tecrübelerim onların işine yarar. Tabiki sermaye piyasalarında benim gibi tecrübe kazanmış meslektaşlarıma da 'İleride neler yapabilirim?' diye belki fikir verecektir...

1971 senesinde Ankara'da başlayan hikayem TED Ankara Koleji, ODTÜ Kimya Mühendisliği ve Bilkent MBA

eğitimi ile devam etti. Özellikle master sonrası bankacılığı seçen pek çok arkadaşımın aksine mühendislik yapma ısrarım, önce Petkim (Aliğa) sonra Unilever'de (Çorlu) birer senelik tecrübe yaşamama sebep oldu. Pişman değilim. En azından denedim. Fakat büyük şehir dışındaki tecrübeler beni çok heyecanlandırmamış olacak ki kendimi 1998 Temmuz ayında Inter Yatırım 1. MT'lerinden biri olarak buldum. Deniz Gökçe gibi değerli hocalardan eğitim alarak sektöre başlamak; takım elbise, kravat giyip, Ortaköy'deki deniz manzaralı ofisimize gelmek bana o zamanlar çok havalı gelmişti. O zaman borsa performansı çok iyi değildi; 1998 Uzakdoğu krizine denk gelmiştik ama 2000 yılına yaklaşırken borsa ralli yaptı ve zaten havalı olan işimiz daha da havalı olmuştu.

Daha sonraları bazen havamızın çok olduğu, bazen havamızın sönüdüğü çok zamanlar gördük. Borsa yükselirken işler şahane, ama düşerken yüzüne bakma. Tabiki abartıyorum ama sermaye piyasalarıyla ilgili bir iş yapmak için gerçekten sağlam bir sinir yapınız olması lazım. Duygularınıza kapılırsanız yandınız. İster fon yöneticisi olun ister yatırım danışmanı olun, her duyguyu aynı anda hem yönetmeyi hem de pek çok değişkeni takip etmeyi öğreniyorsunuz. Daha doğrusu öğrenmeniz şart. Türkiye'de herşey iyi iken, Arjantin'de bir-

Ersoy Erkazancı
Bloomberg HT Dubai Temsilcisi

şey olabilir veya ekonomi iyi iken siyasette kriz çıkabilir veya 1999'da olduğu gibi büyük bir deprem olabilir. Devalüasyon, enflasyon, faiz arttırımı, faiz indirimi, FED, ECB, BOJ... herşeyi ama herşeyi takip etmeniz lazım.

Kariyerimin tüm detaylarına girip sizleri sıkmak istemem ama sırasıyla, Inter Yatırım, Ulusal Yatırım, Koç Portföy (Yapı Kredi satın alınca adı Yapı Kredi Portföy oldu), Garanti Bankası Yatırım Merkezi ve Garanti Portföy Yönetim şirketlerinde çalıştım. Toplam 17 sene...dile kolay. Yani aracı kurum, banka, portföy yönetim şirketi geçmişim oldu. Hem fon yönettim, hem müşteriye ürün sattım hem de yeni ürün geliştirdim. Sermaye piyasalarının pek çok alanında bulundum desem yalan olmaz. Bu sayede şu anda sektör-

de olan meslektaşlarımı da şahsen tanıma şansım oldu. Edindiğim bu tecrübenin de şu anda bana çok faydası oluyor.

Peki şu anda neredeyim, ne yapıyorum? 2015 Ağustos'tan beri ailece Dubai'de yaşıyoruz.

2016 Mayıs'tan beri Bloomberg HT Dubai temsilcisi olarak çalışıyorum. Görevim Asya ve Ortadoğu'daki finansal piyasalardaki ve petrol piyasasındaki gelişmeleri Türkiye'ye canlı yayında aktarmak. Günde üç defa yayına çıkıyorum. Sadece finansal piyasaları değil bazen siyasi gelişmeleri veya Formula 1, Katar Dünya Kupası, 29 Ekim Dubai kutlamaları gibi spor ve sosyal etkinlikleri de paylaşıyorum. Ara sıra röportajlar yapıyorum ve Bloomberg HT web sitesinde Görüş bölümü altında yazılar yazıp, bölge hakkındaki gelişmeleri aktarmaya çalışıyorum. Bunun dışında Türk İş Konseyi Yönetim Kurulu Üyeliği gibi sosyal organizasyonlarda da yer alıyorum. Konferanslara konuşmacı veya moderatör olarak katılıyorum.

Şu an yaptığım işin en keyifli taraflarından biri geçmiş tecrübemi tamamıyla kullanabilmek. Ben 17 sene boyunca zaten piyasaları takip ediyordum. Bu bilgileri ya fonu yönetmek için ya da müşterilere gelişmeleri anlatmak için kullanıyordum. Şimdi ise aynı şeyleri TV'de anlatıyorum. Anlatacağınız konuya hakim olmak, içeriği bilmek, hangi haberin piyasayı etkileyip hangisinin etkilemeyeceğini seçebilmek yeni görevimde bana en büyük özgüveni veriyor. Bu yüzden herkesten en çok duyduğum şey belki de 'Sen çok doğal bir geçiş yaptın' cümlesi.

Tabii yeni insanlarla tanışmak, üst düzey kişilerle röportaj yapmak, izleyenlere doğru bilgi vermek işin diğer keyifli yönleri. Yani 'Merhaba ben Ersoy' cümlesini bolca kullanıyorum.

Haberlerin ortasında olmak, doğru ve yanlış hızlı bir şekilde ayırmak, dinamik olmak heyecan veren gelişmeler. Yatırım işlerine başladığımda da her günün bir diğerinden farklı olması, dinamizm, heyecan, yeni bilgiler öğrenmek, dünyada olan bitenden haberdar olmak ilgimi çekmişti.

Finansal piyasalarda sıkılan meslektaşlarım veya yeni başlayanlar ileride bu işi düşünebilirler. Gerçi artık sosyal medya kanallarının, youtube, tic toc, Instagram'ın geleneksel medyanın önüne geçtiğini herkes görüyor. Sadece televizyon demeyelim, içerik üretme konusunda sektördeki tüm arkadaşlarımın yetkin olduğunu düşünüyorum.

Kariyerime başlarken televizyoncu olmayı hayal etmemiştim ama bazen hayat şartları size yeni kapılar açabiliyor. Benim durumumda eşim Dubai'den teklif alınca buraya işsiz olup gelmek ve televizyoncu olmak kısmet oldu. Sizler fonları yönetirken her zaman yaptığınız gibi riskleri hesaplayın; haberin ve hayatın nerden geleceği belli olmaz.

Bizi okuyanlara da mesajım şudur; çok zor ve değerli bir mesleği yapıyorsunuz, kıymetini bilin ama diyelim ki farklı yönlere gitmek istiyorsunuz, sermaye piyasalarını bilmek altın bilezik gibi; ister kendi paranızı yönetirsiniz; ister başkasının parasını, isterseniz benim gibi

televizyoncu olabilirsiniz, ya da üniversitede tecrübelerinizi öğrencilere aktarabilirsiniz. Denemekten, risk almaktan çekinmeyin. Borsada olduğu gibi paranızı o hissese yatırmadan, o heyecanı duymadan para kazanamazsınız. Belki kaybedeceksiniz ama denedim diyeceksiniz. Aman stop loss'u unutmayın.

Dubai'den tüm eski meslektaşlarıma sevgilerle...

“Kariyerime başlarken televizyoncu olmayı hayal etmemiştim ama bazen hayat şartları size yeni kapılar açabiliyor. Benim durumumda eşim Dubai'den teklif alınca buraya işsiz olup gelmek ve televizyoncu olmak kısmet oldu. Sizler fonları yönetirken her zaman yaptığınız gibi riskleri hesaplayın; haberin ve hayatın nerden geleceği belli olmaz.”

Neden “Etki” Kitabı? Neden Şimdi?

Etki yatırımının ne hayırseverlik, ne KSS, ne de Sorumlu Yatırım veya ESG yatırımı olmadığını anlamak için “Etki” kitabının içeriği gerçekten de yol gösterici mahiyette.

Bir kitap insanın hayatını değiştirir mi? Neden olmasın!

2013 yılında akademik çalışmaları için İngiltere’ye geldim ve çok geçmeden “etki yatırımı” terimi girdi hayatıma. Sosyal etki, etki ölçümü, etki bonusu, sonuç odaklı fonlar gibi kavramları hayata geçiren ve bol uygulama alanı bulabilen bu ülkede etki yatırımı kavramının da hızlı gelişimine tanıklık ettim. Sürdürülebilir yatırımlar spektrumuna giren birçok kavram o kadar hızlı bir şekilde uygulamaya geçmeye başladı ki, küresel krizler bizi bugünkü kadar mağdur etmeye başlamadan dahi ekonominin “etki” odağına kayacağı belliydi. İklim krizi, pandemi, savaş

gibi küresel krizler etki yatırımı konusuna ilgiyi azaltır mı diye düşünürken, bu krizlerin doğurduğu eşitsizliklerin ve sermaye sıkıntısının etki yatırımlarına olan iştahı daha da artırdığını gördük. Küresel krizler bize gösterdi ki, küresel sorunlar ancak her sektörün ve kesimin katılacağı kolektif çaba ve iş yapma biçimi ile ilgili gerçekleşecek zihniyet değişimi ile mümkün.

Dünyada etki yatırımı hacmi giderek büyürken, yenilikçi ve karma yatırım araçları içinde giderek itibar kazanıyor. Etki yatırımı kavramı olarak üniversite müfredatlarına da yaklaşık 10 yıl önce seçilmiş ders veya yöneticiler için açılan özel program-

Şafak Müderrisgil
İcra Kurulu Başkanı
Etkiyap

lar olarak girmeye başladı. Şimdi-lerde prestijli üniversitelerin MBA programlarında konu başlığı olarak yer aldığını, hatta yüksek lisans ve doktora programlarına girdiğini görmeye başladık. Yeni kavramların doğup geliştiği ortamları sağlayan konferanslar ve raporlar yanında bu konuda yazılan çokça kitap yıllar içinde imdadıma yetişti.

Son yıllarda etki yatırımı konusunda hatırı sayılır sayıda kitap yayımlandı. Ancak bu kadar kaynak arasında benim için Sir Ronald Cohen'in "Etki" kitabının ayrı bir yeri var. Her kaynak çok değerli olmakla birlikte, "Etki" kitabının diğerlerinden farkı, yazarın bir tarih çizgisi üzerinde arka planı da göstererek, etki yatırımı aleminde oluşan yeni kavramların ortaya çıkışını ve elde ettiği pazar payını kendi kişisel deneyimleri ile birlikte anlatıyor olması. Kitabı bir çırpıda okuma merakı uyandırıyor. Keyifle okurken, o tarihsel gelişim içinde kavramların nasıl yerine oturduğunu, etki odaklı ekonominin artık kaçınılmaz bir ihtiyaç olduğunu anlıyorsunuz. Kavramsallığın ötesinde, gerçek hayattan örnekleri de derlediği için benim için etki yatırımı modeline dair en çok faydalandığım bir başucu kitabı niteliği taşıyor.

Sir Ronald Cohen Kimdir?

Sir Ronald Cohen'in "Etki" kitabını zenginleştiren tecrübeleri nereden geliyor?

Sir Ronald Cohen kısaca etki yatırımıcılığı kavramının babası ve fikir önderi olarak anılıyor. 2003 yılında İngiltere'de Tony Blair hükümetinde politika gündemine giren "sosyal yatırım" sektörünün oluşumu sırasında rol almış ve daha sonra 2010 yılında hükümeti kuran David Cameron liderliğinde sosyal yatırı-

ma öncülük eden kamusal birimin doğrudan Başbakan'a bağlı bir kurum olarak yapılandırılmasına öncülük ettikten sonra, 2013 yılında G8 Sosyal Etki Yatırımı İzleme Komitesini bizzat kurmuştur. İngiltere'de etki yatırımının önemli kuruluşlarından olan Big Society Capital ve Bridges Fund Management'in kurucu başkanıdır. Politika yapımcılarla yıllarca çalışıp etki yatırımı için ihtiyaç duyulan iş modellerini de geliştirip kurumlaştırdıktan sonra etki yatırımı hareketinin tüm dünyaya yayılmasını sağlamak amacıyla Global Steering Group for Impact Investing'i (GSG) kurmuştur ve halen başkanlığını sürdürmektedir.

Türkiye'de Etki Yatırımı Hareketi

Türkiye'de bu alanındaki boşluğu görüp, etki yatırımı konusunda farkındalık yaratmak, bir ekosistem kurulmasını sağlamak ve etki yatırımı modelinin omurgası olan etki ölçümü konusunda faaliyet göstermek üzere Etkiyap'ı kurmaya karar verdiğimizde, gördük ki etki yatırımı kavramı konusunda gerçekten kat etmemiz gereken uzun bir yol var. Kapasite geliştirmeyi, ekosistemin gelişmesi için çalışmayı, etki ölçümü standartlarını tanıtmayı bir tarafa koyarsak, bu işin en zor ve kritik tarafı zihniyeti değiştirmek. Etkiyap'ın o ilk günlerinde Türkiye'de hiç uygulanmamış, nerdeyse bilinmeyen ve fakat dünyada hızla gelişen yeni bir paradigmayı yılmadan anlatmak kolay olmadı.

Etki yatırımının yeni bir kavram olarak, Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS), Sorumlu Yatırım, ESG ve hatta hayırseverlik terimleri ile karşılaştırıldığını ve bu kavram-

ların içine dahil edilmeye çalışıldığını halen görmekteyiz. Oysa ki, etki yatırımı tamamı sürdürülebilir yatırımlar spektrumunda yer alan bu kavramlar içinde, onlardan çok farklı ve güncel bir sürdürülebilir yatırım modeli olma özelliğini taşıyor. Etki yatırımının ne hayırseverlik, ne KSS, ne de Sorumlu Yatırım veya ESG yatırımı olmadığını anlamak için "Etki" kitabının içeriği gerçekten de yol gösterici mahiyette. Kitabı okuduğum ilk günlerden bu yana "Etki" kitabının dilimize çevrilmesi hayalimdi ve bu hayal bizim elimizden gerçekleştiği için çok mutluyum. Bu kitapla etki yatırımı kavramını öğrenmek ve uygulamak herkes için kolaylaşacak ümidini taşıyorum. Kendi kişisel yolculuğumda hatırı sayılır etkisi olan bu kitaptan isteyen herkesin faydalanmasını diliyorum.

Etkiyap'ı kurduğumuz Nisan 2020'den bu yana azımsanmayacak kadar yol alındı. Etkiyap'ın Türkiye'nin ilk etki yatırımı platformu olarak kurulması ve etki yatırımı modelinin savunuculuğunu üstlenmesi yanında bir ekosistemin kurulup geliştirilmesi yönündeki çalışmaları hızla meyve vermeye başladı. Türkiye'deki anahtar paydaşları bir araya getiren Etkiyap, Etki Yatırımı Danışma Kurulu'nun (EYDK) kuruluşunun koordinasyonu görevini de üstlendi. EYDK, Mayıs 2021'de Türkiye'de etki yatırımı ekosistemini bir araya getiren ve ülkemizi etki yatırımı konusunda temsil etmeye yetkili tek kurum olarak kuruldu. EYDK'nin, Sir Ronald Cohen'in başkanı olduğu GSG'ye üye olmasıyla birlikte ülke olarak etki yatırımı dünyasında artık dünya ligine girmiş olduk. Bu hızlı gelişim sürecinde etki yatırımına ilgi gün geçtikçe artıyor.

Sir Ronald Cohen ile Etki Yatırımı Üzerine

“Kapitalist sistemin yakıtı sermayedir, dolayısıyla etki yatırımının yeni sistemin bir dışavurumu olması şaşırtıcı değil. Nasıl risk sermayesi, teknoloji girişimcilerinin yatırım ihtiyaçlarına yanıt olduysa, etki yatırımı da yaşamları iyileştirmek ve gezegene yardım etmek isteyen etki girişimcilerinin ve işletmelerin ihtiyaçlarına yanıtıdır.”

OECD ülkelerinin hükümetleri sağlık ve eğitime her yıl 10 trilyon dolardan fazla harcama yapıyor. Bu, GSMH'lerinin yüzde 20'sine, diğer bir ifadeyle 60 yıl önce harcanan miktarın iki katına eşit. Hükümet bütçeleri kısıtlı ve daha fazla harcama yapamayacaklarını düşünüyorlar. Hayırseverler, hükümetlerin bu zorlukların üstesinden gelmesine ancak bir noktaya kadar yardımcı olabiliyor. Vakıflara yapılan bağışlar küresel olarak her yıl 150 milyar dolar seviyesinde ki bu da kamu harcamalarına kıyasla küçük bir rakam. Bu nedenle, yeni bir sisteme bariz şekilde ihtiyaç var; bu ihtiyaç finans ve iş dünyasının önde gelen aktörleri tarafından da açıkça kabul ediliyor. Buna rağmen şimdiye kadar siste-

mimizin sorunlarını teşhis etmek için oldukça fazla, buna karşın kapitalizme gerçek alternatifler önermek için ise çok az zaman harcadık. Bu da kendimizi bir çıkmazdaymışız, ileriye doğru hiçbir yol yokmuş gibi hissetmemize sebep oldu. Hem ahlaki hem de sağduyu kuralları çerçevesinde, görev duygusunun kişisel çıkarları dizginlediği yeni bir sisteme ihtiyacımız var. Bu yeni sistem, etki kapitalizmidir. Özel sektörü kamu ile hizalar ki bu ikisi karşıtıktan ziyade uyum içinde çalışır, sosyal ve çevresel sorunları çözmek için sermaye ve inovasyondan yararlanır. Bu röportajımızda etki yatırımlarını, konunun en yetkin isminden dinleyeceğiz.

Sir Ronald Cohen

Etki yatırımını nasıl tanımlarsınız?

Etki yatırımı, insanlar ve gezegen üzerinde olumlu bir etki yaratma ve yaratılan olumlu etkiyi ölçmeyi amaçlar. Aynı amaca sahip olan ancak yaratılan etkileri ölçmeyen ESG yatırımı ile farklılık gösterir.

Ekonomiyi sorundan çok çözüm üretecek hale getirmek için ne yapmalıyız?

Şirketlerin operasyonları, istihdamı, ürünleri ve tedarik zincirleri yoluyla insanlar ve gezegen üzerinde yaratıkları etkileri ölçerek yatırımcıların, yeteneklerin, tüketicilerin ve işletmelerin, şirketlerin etki performanslarını karşılaştırmalarına olanak tanıyoruz. Bu durum, herkes etkilerin borsadaki ve borsa dışındaki şirketlerin değerinde rol sahibi olduğunun farkında olduğundan, zirveye doğru bir rekabet yaratır. Bu şeffaflık aynı zamanda devletlerin olumlu teşvikler sunmasına ve şirketleri vergilendirmesine olanak tanıyarak, onları hem kâr elde etmeye hem de olumlu etki yaratmaya yönlendirir.

2002 yılında kurulan ve ilk etki yatırımınız olan Bridges Management Fund'ı hangi amaçla kurdunuz?

Birleşik Krallık'tan başlayarak, ülkelerin en yoksul bölgelerine yatırım yaparak yatırımcılara cazip finansal getiriler sağlanabileceğini kanıtlamak istedim.

Dünyadaki ilk Social Impact Bond-SIB'in gerçekleştirilmesine vesile oldunuz; model nasıl gelişim gösterdi? Konvansiyonel bir yatırıma veya hayırseverliğe kıyasla nasıl bir getirisi oldu?

Şu anda 38 ülkede 500 milyon dolarlık yatırımı ve muhtemelen bir milyar dolardan fazlaya eşdeğer sonucun taahhüdünü temsil eden 235 SIB

ve Development Impact Bond-DIB bulunuyor. Hükümetler ve hayırseverler bunları uygulamakta daha yavaş davrandılar, ancak kamu piyasaları bunlardan ilham alarak 1,2 trilyon dolar değerinde sürdürülebilirlikle bağlantılı kredi (SLL-sustainability-linked loans) ve 200 milyar dolar değerinde sürdürülebilirlikle bağlantılı tahvil (SLB-sustainability-linked bonds) olmak üzere 1,4 trilyon dolar kadar sürdürülebilirlikle bağlantılı borçlanma ihracı gerçekleştirdi.

SIB/DIB modelleri yeni bir varlık kategorisi olarak ne öneriyor? Getirisi borsa ve faiz oranları ile dalgaları mı? Sonuç odaklı ödemeyi yapan kim: hükümet, yardım kuruluşları ya da hayırseverler mi?

SIB'lar ve DIB'lar korelasyonsuz getiriler için cazip bir kaynaktır. Örneğin eğitim ve sağlık alanındaki iyileştirmeler, hisse senedi piyasaları ve faiz oranlarındaki dalgalanmalardan etkilenmez.

Etki ekosisteminin oluşturulmasında devletin rolü nedir? 2014 yılında İngiltere'de çıkan ve 600'ü aşkın sosyal sorunun ülkeye birim maliyetini listeleyen Birim Maliyet Veri Tabanı nedir?

Devletin rolü, etki yatırımlarının yaygınlaşması için elverişli ve destekleyici bir ortam sağlamaktır. 2014 Birleşik Krallık Birim Maliyet Veri Tabanı, önemli sosyal sorunların ekonomik maliyetini ilk kez tek bir yerde ortaya koymuştur. Bu veri tabanı STK'lara ve kâr amacı güden ve bir amaç uğruna çalışan işletmelere, müdahalelerini tasarlamak ve maliyetlendirmek için ihtiyaç duydukları parametreleri sağlar. Birim Maliyet Veri Tabanı, etki ekosisteminin önemli bir parçasıdır.

Etkinin sağlam bir şekilde yönetilebilmesi için etki verisinin rolü nedir? Her sosyal zorluk için standartlaştırılmış bir ölçüt olması gerekli/faydalı mı?

Şirketlerin ve yatırımcıların etki performanslarını güvenilir bir şekilde karşılaştıramamiz için standartlaştırılmış ölçütlere ve doğrulamaya kesinlikle ihtiyacımız var. İyi haber şu ki artık Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB-International Sustainability Standards Board) ve Uluslararası Etkileri Değerleme Vakfı (IFVI-International Foundation for Valuing Impacts) var.

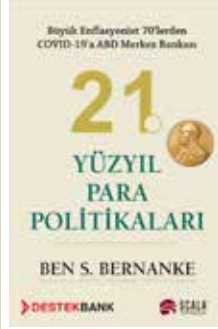
Mevcut ekonomik sistem bugünün sorunlarını karşılamaya yetiyor mu? Değişim nerede gerekli? Çözüm ne?

İklim değişikliği ve sosyal eşitsizlikler konusunda gerçek bir ilerleme kaydetmek için gereken ölçüğe ulaşmanın tek yolu budur.

Birçok konuşmanızda ve kitabınızda söylediğiniz "etki odaklı iş modelleri Y kuşağının alamet-i farikası olacak" sözünü neyi kastediyorsunuz?

Geçtiğimiz 10-15 yıl boyunca gençlerin değerlerinde bir değişime öncülük ettiklerini gördük. Zarar veren şirketlerle ne çalışmak ne de onların ürünlerini satın almak istemiyorlar. Yatırımcılar bu durumun yatırımlarının ve şirketlerinin kârlılığı üzerinde büyük etkileri olduğunu fark ederek 40 trilyon dolarlık ESG, 2,5 trilyon dolarlık da etki yatırımı yapılmasına önayak oldu. Genç etki girişimcileri yeni teknolojilerden faydalaniyor ve tıpkı mikroçipin gelişinde olduğu gibi, neredeyse her sektörü dönüştürecek bir devrim yaratıyor.

21. Yüzyıl Para Politikaları – Büyük Enflasyonist 70'lerden COVID-19'a ABD Merkez Bankası

Küresel mali kriz (2007-09) dönemini de içeren 2006'dan 2014'e kadar ABD Merkez Bankası Başkanı olan Ben S. Bernanke, muhtemelen çağımızın merkez bankacılığı konusunda en etkili düşünürü ve uygulayıcısıdır. Bernanke'nin 21. Yüzyıl Para Politikaları adlı kitabı, merkez bankacılığının ve ABD Merkez Bankası'nın 1960'ların sonu, 1970'ler ve 1980'lerin

başındaki "büyük enflasyon"dan bugüne ve geleceğe evrimini açık ve kolay anlaşılır bir şekilde sunuyor.

-Financial Times Baş Ekonomi Yorumcusu Martin Wolf Ekonomideki yapısal değişikliklere ve en son iki resesyondan çıkarılan derslere atıfta bulunan merkez bankacıları, bir ekonomiyi ciddi bir gerilemeden çıkarmak ve ekonomiye ucuz para akışını tamamen iyileştirene kadar sürdürmek için "ne gerekiyorsa yapmaları" gerektiğine inanmaya başladılar. Meyveli kokteyl kasesini çok erken ortadan kaldırmamanın, ekonominin hiçbir zaman tam potansiyeline ulaşamadığı ve işçilerin makul bir ücret için pazarlık yapabilecek kadar güç kazanamadığı, işsizlik içinde toparlanmalarla sonuçlandığına inanmaya başladılar. Bu daha kaslı, hareketli para politikasının entelektüel vaffiz babaları arasında hiçbiri, Büyük Durgunluk'ta Fed'i cesurca ve yaratıcı bir şekilde yöneten Princeton akademisyeni Ben Bernanke kadar itibarlı değil. Bernanke, "21. Yüzyıl Para Politikaları: Büyük Enflasyonist 70'lerden COVID-19'a ABD Merkez Bankası" adlı son kitabında bu yeni parasal çerçeveye için kamuoyu desteği oluşturmayı amaçlıyor.

-The Washington Post İş ve Ekonomi Yazarı Steven Pearlstein

Ortalama bir Amerikalıya ekonominin son birkaç yılda iyi performans gösterip göstermediğini sorun, size kuşkuyla bakabilir. Enflasyon 40 yılın en yüksek düzeyine çıktı. Artan fiyatlar, nominal ücret artışlarını yutuyor; öyle ki, enflasyona göre düzeltilmiş ücret geçen yıl içinde yüzde 3.6 düştü, hem de hareketli iş gücü piyasasına rağmen. İşte, ara sıra kıtlıkların olağan hale geldiği bu zamanlarda, satın alacak şeyler de bulabilirsiniz. Bu koşullarda yalnızca bir ekonomist başarıda ısrar edebilir. Ve tam da o sırada, Amerika'nın en önde gelen karamsar bilim insanlarından biri olan eski Federal Rezerv başkanı Ben Bernanke, "21. Yüzyıl Para Politikaları: Büyük Enflasyonist 70'lerden COVID-19'a ABD Merkez Bankası" ile geri dönüyor. ABD Merkez Bankası şeflerinden beklediğimiz, enfes küstahlık ve korkunç zamanlama karışımını sunuyor. Mesaj: Fed'de son on yıllarda yaptıklarımız işe yaradı ve tek sorunumuz bundan daha fazlasını nasıl yapacağımızı bulmak.

-The Wall Street Journal Yayın Kurulu Üyesi Joseph C. Sternberg

İsbn:
9786258177312

Yazar:
Sahil Lavingia

Yayın
Koordinatörü:
Tuğba Atamtürk

Minimalist Girişimci – Azdan Çoğu Türetmek: Lider Konumlardaki Kurucuların Yöntemleri

MINİMALİST GİRİŞİMCİ için Övgüler

Karmaşık konuları Sahil kadar basitleştirebilecek insanlar sayıca çok değil. Elinizdeki kitap içinse okuması eğlenceli olduğu kadar bilgilendirici diyebiliriz.

- Morgan Housel, The Psychology of Money'nin yazarı

Her şeyin orantısızca dallı budaklı hâle gelmiş olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Minimalist Girişimci, bu bağlamda bizlere gereksiz olanları nasıl budayabileceğimizi ve daha azı ile daha fazlasını ne şekilde başarabileceğimizi

öğretiyor. Sahil, toplulukların arz ettiği güce yönelik ve kasıtlı bir biçimde işletmelerin kurulması özelinde içtenlikli bir anlayışa sahip. Tüm bunlar ise elinizdeki kitabı kendi işini kurmak isteyenler için okunması elzem bir hâle getiriyor.

- Alexis Ohanian – Reddit'in Kurucusu

Girişimcilerin sürdürülebilir, kârlı ve gerçek dünyada etki yaratabilecek işletmeler kurabilmeleri için güncel ve ulaşılmaması zor niteliklerde bilgileri içeren bir kılavuz. Bu kitap, insanların yaratıcılıklarıyla, mülkiyetle ve özgürce yaşamak için sevdikleri şeyi yapabildikleri dünyaya giden yoldur.

- Li Jin, Atelier Ventures'ın kurucusu

Her müstakbel kurucu için kesinlikle okunması gereken bir kitap. Bir şeylerin fitilini basit ve makul biçimde ateşleyebilmek üzerine muazzam içgörüler barındırıyor. İstedikiniz yerden başlayarak ilk adımınızı atabileceğiniz bu yeni dünya için olabilecek en iyi kılavuz.

- Derek Sivers, CD Baby'nin kurucusu ve Anything You Want'in yazarı

Sahil nelerin olmaması gerektiğinin bilincinde; neler yapılmamalı, neler takip edilmemeli, bir şeylerin çarçur edilmemesini nasıl sağlamalı ve kendini trendlere ne yapıp edip kapırmamalı. Geriye ise sadece olumlular kalıyor: Nelerin gerçekten işe yaradığı ve nelerin fiilen birer önem arz ettiği. Bunların her biri elinizdeki kitabın içerisinde ve birçoğu ise bu kitabın içeriğine özel. Dikkatlice okuyunuz.

- Jason Fried, Basecamp'in kurucu ortağı ve Rework'ün ortak yazarı

Yaşamın Analitiği – Veri Analizi, Makine Öğrenimi ve Yapay Zekayı Anlamak

İsbn:
9786258177107

Yazar:
Mert Damlapınar

Yayın
Koordinatörü:
Tuğba Atamtürk

Yapay Zeka, insanlığa Altın Çağın kapılarını açma veya uğruna çalıştığımız her şeyi yok etme potansiyeline sahip. Her birimiz, seçtiğimiz doğrultudan sorumluyuz.

"Makine öğreniminde bir atılım, 10 Microsoft'a bedeldir."

-Bill Gates

"Tanrı'ya güveniriz. Diğer herkes veri sağlamalıdır."

-William Edwards Deming

Nasıl Karar Verilir? – Daha İyi Kararlar Verebilmeniz İçin Basit Araçlar

İsbn:
9786258177145

Yazar:
Annie Duke

Editör:
Tuğba Atamtürk

“Akıl almaz bir başarı! Şevk, zarafet ve şefkât ile yazılmış bir kitap. Son derece eğlenceli ve orijinal fikirlerle dolu.”

– **Cass R. Sunstein, Nasıl Değişim Olur? kitabının yazarı**

“Annie Duke size ihtiyacınız olan araçları veriyor ve bunları nasıl etkili biçimde kullanabileceğinizi açıklıyor. Zekice ve pratik nitelikleri ile Nasıl Karar Verilir?, kararlar bağlamında bulabileceğiniz en iyi kılavuz.”

– **Michael J. Mauboussin, Başarı Denklemi kitabının yazarı**

“Hiç kimse riskli kararların alınma sürecini Annie Duke’un Nasıl Karar Verilir?’de yapmış olduğu kadar iyi bir biçimde, daha eğlenceli ya da sezgili bir şekilde açıklayamazdı. Vermeniz gereken ilk karar derhâl bu kitabı okumak olmalı.”

– **Garry Kasparov, satranç ustası ve Kış Geliyor kitabının yazarı**

“Nasıl Karar Verilir?, ihtiyacınızın olduğundan dahi

muhtemelen bihaber olmuş olduğunuz mükemmel bir karar alma rehberi. Duru, merak uyandıran ve düşündürücü bir eser. Bu özellikleriyle bizi düşünce süreçlerimizi yeniden gözden geçirmeye ve zihnimizin en derinlerinde yatan mekanizmanın çalışma biçimini sorgulamaya itiyor.”

– **Maria Konnikova, En Büyük Blöf kitabının yazarı**

“Bize karar alma alışkanlıklarımızı öğreten birçok kitap mevcut, ancak pek azı daha iyi kararlar alabilmemize yardımcı oluyor. Annie Duke en nihayetinde bu boşluğu doldurmuş bulunmakta. Kararlar üzerine bir el kitabı olan eser, sadece kanıtlarla desteklenir niteliği ve pratikliği ile değil, aynı zamanda eğlenceli olması ile de öne çıkıyor.”

– **Adam Grant, liste başı Orijinaler ile Vermek ve Almak kitaplarının yazarı ve TED podcast’i WorkLife’in sunucusu**

“Bisiklet sürmeyi fizik üzerine ders kitapları okuyarak öğrenemezsiniz. Bisiklete binmeniz ve alıştırmaya yapmanız gereklidir. Aynı şekilde mikroiktisat üzerine ders kitapları okumak da sizi daha iyi bir karar alıcı konumuna getirmeyecektir. Bu son derece çağdaş kitabın içerisinde bulunan gerçek dünya

temelli alıştırmaları yaparak ilerlemeniz gerekmektedir.”

– **Philip E. Tetlock, Süpertahmin kitabının yazarı**

Etki – Gerçek Değişimi Yönlendirmek İçin Kapitalizmi Yeniden Şekillendirmek

İsbn:
9786258177206

Yazar:
Sir Ronald Cohen

Editör:
Şafak Müderrisgil

Eşitsizliğin azaldığı, doğal kaynakların yenilediği ve insanların paylaşılan refahtan faydalanabildiği bir dünya hayal edin. “ETKİ’de Sir Ronald Cohen, kaderimizi kendi ellerimizde tuttuğumuz inancını tekrar teyit ediyor ve etki yatırımının sosyal

gücünüyle desteklenen umut dolu bir gelecek için büyüleyici bir plan sunuyor.”

– **Kristalina Georgieva, Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Dünya Bankası Grubu Eski CEO’su**

“Etki, ekonomik sistemimizi yeniden şekillendirmek ve kurtarmak için yeni ve çok önemli bir fikirdir.”

– **Paul Romer, 2018 Nobel Ekonomi Ödülü Sahibi**

“Kapitalizm ahlaka aykırı değildir, iyi ile kötüyü ayıramaz – yönetilmesi gereken vahşi bir canavardır. Burada Sir Ronnie, hem iyi getiri elde etmek hem de fayda sağlamak isteyenler için temel kullanım kılavuzunu sunuyor.”

– **Bono, U2’nun Solisti ve The Rise Fund’ın Kurucu Ortağı**

ÇOK SATANLAR LİSTESİ

İLAYDA ARI
ilayda@scalakitapci.com

KİTAP	YAZAR	YAYINEVİ
21. Yüzyıl Para Politikaları	Ben Bernanke	Scala Yayıncılık
Etki	Sir Ronald Cohen	Scala Yayıncılık
Nasıl Karar Verilir?	Annie Duke	Scala Yayıncılık
Minimalist Girişimci	Sahil Lavingia	Scala Yayıncılık
Yaşamın Analitiği	Mert Damlapınar	Scala Yayıncılık
Paranın Psikolojisi	Morgan Housel	Scala Yayıncılık
Blokzincir Devrimi	Don Tapscott, Alex Tapscott	Scala Yayıncılık
Global Piyasalar - Dünün Bugünü Yarını	Şant Manukyan	Kronik Kitap
Borsada Doğru Yatırım	Serkan Ünal	KDY
Akıllı Yatırımcı	Benjamin Graham	Epsilon Yayınevi

Kalplerimizdeki Yeni Dünya

Isbn:
9786258177077

Yazar:
Noam Chomsky

Editör:
Osman Şenkul

Peki, içinde yaşadığımız toplumda bozuk ve yanlış olan her mevzu- nun merkezinde ne yatar? Neyin yok olması gerekir?

Kendi görüşümce, her türlü otorite ve tahakküm ve hiyerarşi; her otoriter yapı varlığını mazur göstermek zorundadır. Önceden gelen hiçbir gerekçesi ve yetkisi yoktur. Haklı olduğunu kanıtlaması gerekir.

Hangi türden bir otoriter yapı? Herhangi türden.

Birinin başkasından daha fazla güce sahip olduğu herhangi yapı.

Evet. Tıpkı üç yaşındaki çocuğunuzu karşıdan karşıya geçmeye çalışırken durdurmanız gibi. Bu otoriter bir durum. Haklı çıkarılması gerekir. Tamam, bu durumda bunun için bir gerekçe sunabileceğinizi düşünüyorum. Fakat ispat külfeti her zaman üstün konumda bulunan kişiye düşer, her durumda. Çoğu zaman baktığınızda bu yapıların hiçbir gerekçesi yoktur. Hiçbir etik gerekçeleri yoktur. Hiyerarşide alt sınıfta bulunanların veya diğer tüm insanların, çevrenin, geleceğin, toplumun, vs., çıkarları adına temin ettikleri hiçbir menfaat veya gerekçeleri yoktur. Tepedekilere yarar sağlayan belirli güç ve tahakküm yapılarını korumak için oradadırlar. Ve bunu her keşfettiğinizde, bu yapıların meşru olmadığı ve değişmesi gerektiği anlamına gelir, ki bu gerçeğe her yerde karşılaşılabileceğinizdir. Buna her türlü insan ilişkisinde ve özellikle herhangi bir toplumun işleyişinin merkezinde yer alan ekonomik ilişkilerde rastlarız. Bu ne üretildiği, ne tüketildiği, neyin nasıl dağıtıldığı, hangi kararların nasıl verildiğinin özündedir. Bunlar, haddi zatında her şeyin içerisinde gerçekleştiği toplumsal çerçeveyi meydana getirir. Ve tamamen hiyerarşik ve otoriterdirler.

Kalabalıkların Çılgınlığı için Küçük Kitap – Olağanüstü Kitlesel Yanılığlar ve Kalabalıkların Çılgınlığı

Isbn:
9786258177244

Yazar:
Charles Mackay

Yayın
Koordinatörü:
Tuğba Atamtürk

“Yatırım Üzerine Yazılmış En İyi On Eser Arasında”

– **Financial Times**

Kalabalıkların Çılgınlığı için Küçük Kitap / Olağanüstü Kitlesel Yanılığlar ve Kalabalıkların Çılgınlığı, bizi 1834'deki Lale Çılgınlığı'ndan – lalelerin altından daha yüksek fiyata alınıp satıldığı dönem– alıp, 1720'deki South Sea “balonu”na ve ötesine götürmektedir. Menkul kıymet uzmanı Martin S. Fridson, ilginç, eğlendirici ve

kesinlikle entrikacı bir geçmişe yapacağınız yolculukta, size rehberlik etmektedir.

“Piyasa insanı şaşırtmaktan ve elindeki avucundakini almaktan asla vazgeçmez. Bu saygın eser, menkul kıymetler piyasası üzerine yazılmış en değerli kitaplar listesinin vazgeçilmezleri arasında yer almaya, yatırımcılar da ona inanmaya devam etmektedir.”

–**Martin S. Fridson'in Sunuş Yazısından**

“Kitle psikolojisi ve dolayısıyla finansal piyasalar üzerine yazılmış en önemli kitap. Piyasaları öğrenmek isteyenler ve insan davranışlarının uç boyutlarıyla ilgilenen herkes, bu kitabı mutlaka okumalı!”

–**Ron Insana, CNBC**

“‘Olağanüstü’ ile ‘Çılgınlık’ birbiriyle ilişkilendirmenin sonucunda ortaya, olağanüstü bir çılgınlık çıkmamış. Tam tersine kitap, kalabalığı takip etmenin tehlikelerini çağdaş yatırımcının zihnine büyük bir açıklıkla yerleştiriyor.”

–**Greg Heberlein, The Seattle Times**

Önleyici Soğuk Savaş – ABD'nin Hegemonyasını Koruma Stratejisi

Isbn:
9786258177275

Yazar:
Dr. Cengiz Topel Mermer

Dizi Editörü:
Hakan Feyyat

20. yüzyılda kapitalist dünyanın üretim merkezi olmayı başaran Çin Halk Cumhuriyeti – ÇHC, askerî gücünün artışına paralel olarak 2000'li yıllarda temkinli

dış politikaya son vermeye başladı. ÇHC bu bağlamda 2007 sonrasında, Güney Çin Denizi, diğer çevre denizler ve Himalayalar'da hak iddialarını desteklemek için askerî gücünü devreye sokmaktan çekinmedi. ABD, bu dönemde ÇHC'nin, kendi

hegemonyasını tehdit edeceğini görmeye başladı. ABD donanmasına ait “Impeccable” adlı bir keşif- araştırma gemisinin 8 Mart 2009'da, Güney Çin Denizi'nde, bir ÇHC istihbarat gemisinin gözetimindeki “balıkçı gemileri” tarafından taciz edilmesi ABD için karar noktası oldu. ABD bu olayda ÇHC'nin gerektiğinde kendisine meydan okumaktan kaçınmayacağını gördü ve var gücüyle “Çin Tehdidi”ni bertaraf etmeye çalıştı. ABD bir yandan “Çin Tehdidi” ile ulusal çıkarları sarsılan ülkeleri ittifak çatısı altına getirmeye çalışırken, diğer yandan ÇHC'yi çevrelemeyi hedefledi. ABD liderliğindeki ittifakın genişleme eğilimi ÇHC ve Rusya Federasyonu- RF'nin Şanghay İşbirliği Örgütü-ŞİÖ ile

denge arayışına neden oldu ve dünya yeni bir soğuk savaş iklimine doğru ilerlemeye başladı.

Ukrayna'da yaşanan savaş sonrasında bütün dünya yeni bir soğuk savaş sürecinin başladığını gördü ve bundan sonra neler yaşanacağını anlamaya çalıştı. Günümüzde dünya akademiyası ve strateji belirleyiciler yeni soğuk savaşın gelecekteki seyrini Avrupa gelişmeleri üzerinden değerlendirmeye çalışırken, mevcut çatışma ortamının yaşanmasına neden olan süreci anlamakta zorlanıyor ve Asya-Pasifik gelişmelerini gözden kaçırıyor. Dr. Cengiz Topel Mermer bu kitapta yeni soğuk savaşın “ABD tarafından başlatılmasına” neden olan gelişmeleri ve kriz alanlarını anlatıyor.

KONFERANS AJANDASI

2 Şubat 2023

Webinar - 2 Şubat, Can regulation prevent greenwashing?
www.funds-europe.com

9 Şubat 2023

Webinar - 9 Şubat, Digital Assets: A Regulatory Lens
www.funds-europe.com

16 Şubat 2023

MSCI Webinar - 16 Şubat Putting Climate Ambition into Practice - Implementing Net-Zero
<https://www.msci.com/www/events/putting-climate-ambition-into/03574079717>

21-23 Şubat 2023

PERE Asia Summit 2023, Singapur
<https://www.peievents.com/en/event/pere-asia/>

1-2 Mart 2023

PEI Responsible Investment Forum, New York
<https://www.peievents.com/en/event/responsible-investment-forum-new-york/>

14-15 Mart 2023

Finovate Europe, Londra
<https://informaconnect.com/finovateurope/>

14-17 Mart 2023

MIPIM - The Leading Property Market, Cannes
<https://www.mipim.com/>

16 Mart 2023

Investment Forum Hong Kong
<https://fundselectorasia.com/events/fsa-investment-forum-hong-kong-q1-2023/>

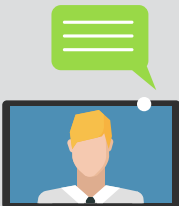
21-22 Mart 2023

European Asset Management Conference, Lüksemburg
<https://events.alfi.lu/european-asset-management->

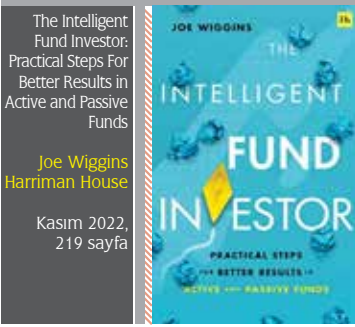

27 Nisan 2023

UCITS & AIFMD, Dublin
<https://informaconnect.com/ucits-and-aifmd-dublin-conference/>

Daha isabetli fon yatırımı yapmak için hayati öneriler

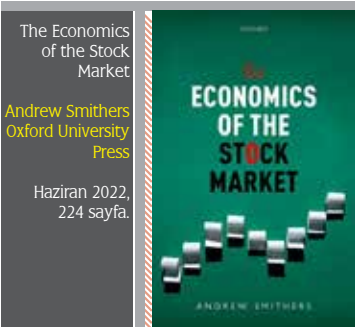
Fonlara yatırım yapmak kolay değildir. Sayısız seçenekle karşı karşıyayız ve sürekli olarak anlamsız gürültü ve oynak piyasalar tarafından dikkatimizi dağıtıyor. Daha da kötüsü, takıntılı fikirlerimiz ve davranışsal önyargılarımız, yatırım performansımıza zarar veren bir saplantı haline gelir. Bunun sonucunda tematik fonlara yatırım yaparken, tehlikeli bir çekim gibi tekrarlanan ve maliyetli hatalara yol açar. Bir çözüm var; fonlara yatırım yapmanın daha akıllı bir yolu...

Joe Wiggins'in Akıllı Fon Yatırımcısı: Aktif ve Pasif Fonlarda Daha İyi Sonuçlar İçin Pratik Adımlar (The Intelligent Fund Investor: Practical Steps For Better Results in Active and Passive Funds) başlıklı kitabı fon yatırıma basitlik ve netlik getiriyor. Deneyimli bir portföy yöneticisi ve davranışsal finans uzmanı olan Joe Wiggins, bu son derece okunabilir kitabın her bölümünde, fonlara yatırım yapmanın hayati bir unsuruna odaklanıyor. Yatırımcıların fon yatırımlarını nasıl ve neden fena halde yanlış yapabileceklerini anlatıyor ve daha iyi sonuçlar için doğrudan, eyleme geçirilebilir adımların nasıl atılacağını öneriyor. Wiggins, fon yönetiminin yıldız yöneticileriyle yatırım yapmaktan neden kaçınmamız gerektiğini açıklıyor. Aktif ve pasif fonlar arasında nasıl karar verileceğini; sürekli aynı performanstan ve büyüleyici hikayelerden neden

sakınmak gerektiğini; riskin neden sadece oynaklıktan çok daha fazlası olduğunu ayrıntılarıyla inceliyor. Uzun vadenin önemini ve çok daha fazlasını anlatıyor. Hikayelerin, ampirik kanıtların ve deneyimlerin bir kombinasyonunu kullanan Joe Wiggins, tüm fon yatırımcılarına - aktif ve pasif - inançlarını yeniden değerlendirmeleri, önyargılarını anlamaları ve daha iyi yatırım kararları almaları için ihtiyaç duyduklarını veriyor. Kolayca okunabilen ve tüm yatırımcılar için, özellikle de fon yoluyla yatırımı seçenler için- çok sayıda mantıklı tavsiye içeren kitap, geleceği tahmin etmekten ziyade nasıl daha iyi bir yatırımcı olabileceğine odaklananlar için öneriliyor. Kitap, uzun vadeli yatırımcılar için harika bir okuma ve değerli bir kaynak olarak gösteriliyor. Bir okuyucu yorumunda, "Herkesin yazarla yüzde 100 aynı fikirde olacağından şüpheliyim ama o, okuyucunun fon

yöneticileri tarafından konuşulmayan bazı şeyler hakkında düşünmesine gerçekten yardımcı oluyor. Büyüleyici bir okuma ve başlangıca elimden bırakamadım. Uzun vadeli yatırım düşünenlere şiddetle tavsiye edilir," deniliyor. Joe Wiggins, 2004'ten beri yatırım fonu endüstrisinde çalışıyor ve halen Birleşik Krallık'ın en büyük varlık ve servet yöneticilerinden bazılarında üst düzey portföy yönetimi ve fon seçimi görevi yapıyor. Yüksek sayıda ziyaretçisi olan bir yatırım blogunun yazarıdır: www.formationalinvestment.com Yatırımcı davranışı ve karar verme konusundaki kendine özgü konulara odaklanarak, dünya çapında bir izleyici kitlesine ulaştı. Davranışsal finans alanında uzmandır ve 2017'de London School of Economics'ten Davranış Bilimleri alanında yüksek lisans derecesini tamamlayarak olağanüstü performansı ile Brian Abel-Smith ödülünü aldı.

Borsanın ekonomisine odaklanırken neoklasik modelin eleştirisi...

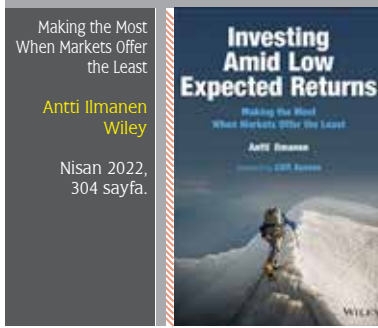
Üzerinde uzlaşılan mevcut ekonomik model yani; neoklasik sentez, verilerle test edildiğinde geçersiz olduğu ortaya çıkan ve finansı içermeye başarısız olan hipoteze dayalı varsayımlara dayanmaktadır. Bu fikir birliğine dayanan ekonomi politikası, 2008 mali krizine, ardından gelen 'Büyük Durgunluk'a ve devamındaki yavaş büyüme hızına yol açtı. Andrew Smithers, Borsanın Ekonomisi'nde (The Economics of

the Stock Market), test edildiğinde dirençli olan ve borsanın ekonomi üzerindeki etkisini dahil ederek bu kusurların üstesinden gelen bir model öneriyor. Mevcut uzlaşılan ekonomi modelinin hatalarının, tipik olarak, veri kanıtlarıyla uyumsuz olmalarına rağmen varsayımların geçerli olduğu kabul edilen bilimsel olmayan bir metodolojiden kaynaklandığı savunuluyor. Smithers bu hataların örneklerini gösteriyor: 1- Miller/Modigliani Teoremi (kaldırılabilir üretilen sermaye varlıklarının değerini etkilemediği varsayımı); 2- Kısa vadeli ve uzun vadeli faiz oranları ile öz sermaye maliyetinin, birlikte belirlendiği varsayımı; 3- Ve şirket yönetimlerinin kararlarının borsa tarafından belirlenen değerden ziyade şirket varlıklarının bugünkü değerini maksimize etmeyi ("kar maksimizasyonu") amaçladığı varsayımı...

Borsa Ekonomisi, şirket yöneticilerinin ve finansal sermaye sahiplerinin farklı fayda tercihlerinin etkileşimine dayanan, öz sermayenin gerçek getirilerinin durağanlığını içeren ve açıklayan bir model öneriyor. Bu iddialar oldukça tartışmalıdır ve Smithers, neoklasik sentezin ve önerilen bu alternatifin görece değerlerinin ancak kamusal tartışma yoluyla doğru bir şekilde değerlendirilebileceğini öneriyor. Reuters Breakingviews'ta kitapla ilgili olarak Edward Chancellor'un değerlendirmesinde, "Smithers, internet balonu ve ardından gelen küresel kredi patlamasının yarattığı tehlikeler hakkında uyarıda bulunan birkaç ekonomisten biriydi," deniliyor ve kendisinin mevcut endişelerinin kesinlikle hafife alınmaması gerektiği vurgulanıyor.

Profesyonel Ekonomistler Birliği'nden (Society of Professional Economists) Sunil Krishnan, şöyle diyor: "Keynes'le kıyaslamalar abartılı görünse de, Andrew Smithers'in yeni kitabında benimsediği yaklaşımda da benzer bir tazelik duygusu hissetmek mümkün. Görünürde borsaya odaklanıyor ama ele alışı çok geniş. Kitap, neoklasik modellerdeki bir dizi varsayma ve sonuca meydan okumak amacıyla yola çıkıyor." Kitabın yazarı Andrew Smithers, ekonomik danışmanlık şirketi Smithers & Co'nun kurucusu ve yöneticisidir. Canlanmaya Giden Yol: Ekonomi Politikası Nasıl ve Neden Değişmelidir? (The Road to Recovery: How and Why Economic Policy Must Change, 2013) ve Üretkenlik ve Ödül Kültürü (Productivity and the Bonus Culture, 2018) kitaplarının yazarıdır.

Düşük getiri döneminde yön arayanlar için ufuk açıcı rehber

Portföy yönetimine yönelik bu ufuk açıcı rehber ile zorlu piyasa koşulları karşısında oyunda elinizi yükseltin. Antti Ilmanen'in kaleme aldığı, Düşük Getiriler Beklenen Dönemin Ortasında Yatırım Yapmak: Piyasalar En Az Getiriyi Verdiğinde En Çoğunu Kazanmak (Investing Amid Low Expected Returns: Making the Most When Markets Offer the Least), okuyuculara onlarca yıllık piyasa

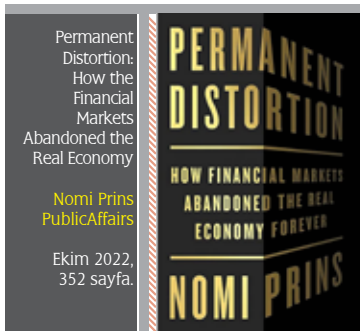
rüzgarları terse döndüğünde başarılı yatırım yapmak için kanıta dayalı bir plan sunuyor. Ünlü kurumsal yatırımcı danışmanı Dr. Antti Ilmanen'in düşük getirilerin olduğu zamanlarda stratejik yatırım süreçlerini ele aldığı, kurumsal ve aktif bireysel yatırımcılar için ideal bir çalışma olan bu kitap, en zorlu finansal koşullarda bile huzurla yatırım yapmayı sağlayan her zaman geçerli olacak bir kaynaktır. Bir nesil boyunca, tahvillerin azalan verimliliği ve hisse senetlerinin yükselen fiyatları, gerçekleşen getirileri artırdı. Bununla birlikte, geçmişteki bu beklenmedik kazancı ardından, artık emeklilik yatırımı için plan yapanlar ve diğer yatırımcılar gelecekte rekor düzeyde düşük beklenen getirilerle karşı karşıya... Kitap, bu acil zorluğu göz önüne alarak, her zaman geçerli olan yatırım uygulamala-

rının -disiplin, alçakgönüllülük ve sabır- yatırım başarısını sağlamada oynayacağı rolün altını çiziyor. Ardından, günümüz ortamında ve ötesinde uzun vadeli getirileri iyileştirmeye yönelik yapı taşlarını aydınlatmak amacıyla mevcut yatırımcı uygulamalarını ve buna dayalı ampirik kanıtları değerlendiriyor. Etkili portföy oluşturma, risk yönetimi ve maliyet kontrolü uygulamaları yoluyla bunların nasıl bir araya getirileceğini gözden geçirerek sona eriyor. Bu kitapta okuyucular ayrıca şunları bulacaklar:

- Beklenen düşük getiri sorununa şimdiye kadar ortak yatırımcı tepkileri,
- Etkili bir portföyün kritik bileşenlerine ilişkin kapsamlı ampirik kanıtlar: başlıca varlık sınıfı primi, likidite azlığı primi, üslup primi ve alfa,

- Likit olmayan yatırımların, faktör yatırımının, ESG (çevresel, sosyal, yönetim) yatırımının, risk azaltma stratejilerinin ve piyasa zamanlamasının artıları ve eksileri hakkında tartışmalar,
- Tüm yukarıdan aşağıya yatırım sürecinin kapsamı -kitap boyunca tahminde alçakgönüllülük ve çeşitlendirmede cesaret destekleniyor. Charles W. Eliot Üniversitesi Profesörü ve eski Hazine Bakanı ve Ulusal Ekonomik Konsey eski Direktörü Lawrence H. Summers, kitapla ilgili olarak, "İster uzun vadeli ekonomik durgunluk, ister düşük nötr oranlar veya hiper likidite, çoğumuzun şimdiye dek gördüğünden çok farklı bir faiz oranı çağındayız. Bu önemli kitap, şimdiye kadar bu konuda ortaya çıkmış en iyi deneme," diyor.

Küresel ekonominin yakın tarihini ve potansiyel geleceğini merak edenler için...

Nomi Prins, bu çalışmasıyla kalıcı bir finansal distopyanın, nedenlerinin ve gerçek dünyadaki sonuçlarının sürükleyici bir anlatımını kaleme aldı. Prins, son kitabı Kalıcı Bozulma: Finansal Piyasalar Reel Ekonomiyi Nasıl Terk Etti? (Permanent Distortion: How the Financial Markets Abandoned the Real Economy) ile küresel finansal sistemdeki ve özellikle bankalardaki çatışmalara

ve yolsuzluğa sert bir bakış atıyor. Son on yıla ilişkin bir ufuk turu sunuyor ve mali kaosu arkasında gerçekte ne olduğunu anlamak isteyen herkesin mutlaka okuması gereken bir kitap sunuyor. Dünyamızın çok farklı iki ekonomiye ayrıldığı çok açık. Ortalama bir işçi için gerçeklik, üretkenliğe ve sonuçlara dayalıdır ve bu da geleneksel para ve ekonomi kurallarına göre davranır. Diğerleri böyle değildir. Bu, merkez bankaları tarafından finansal devlerin hakim olduğu bir sisteme akıtılan yıllarca süren kolay paranın bir ürünüdür. Küresel bir salgın ve nükleer savaş tehdidi karşısında bile borsaları yükseltecek kadar da güçlüdür. Gerçeklikten bu ayrılığın kökleri, 2008 mali krizine verilen olağanüstü müdahalede yatıyor. "Niceliksel Gevşeme" ekonomiyi çok

büyük miktarda nakit enjekte etti -özellikle de büyük bir Wall Street bankası iseniz-. Kısa vadeli bir bağımlılık olarak başlayan şey, bir alışkanlığa, ardından bir zorlamaya ve sonunda bir bağımlılığa dönüştü. Nomi Prins, ABD Merkez Bankası (FED) liderliğindeki en büyük finans kurumları tarafından hazırlanan, finansal sistemi inanılmaz güçlendirirken sıradan vatandaşları hayal kırıklığına uğratan, sosyal ve politik hesaplaşmaya yol açan politikalarla parçalanmış bir dünyayı acımasızca ortaya koyuyor. Asla "normale" dönebilecek eşi benzeri görülmemiş bir çarpıtmanın kazananları ve kaybedenleri olan mega zenginlere karşı asla zengin olmayanların yeni kutuplaşmış dünyasını ortaya çıkarıyor.

New York Borsasını yakından izleyen Wall Street on Parade sitesindeki değerlendirme yazısında, "Prins'in kitabının çıkış zamanlaması bundan daha uygun olamazdı, çünkü yerleşik yolsuzluğun yaşadığımız dünyayı giderek kötü bir bilim kurgu filmi gibi hissettirecek kadar çarpıttığına dair işaretler artıyor," deniliyor. Kitap eleştiri sitesi Shelf Awareness ise, "Küresel ekonominin yakın tarihini ve potansiyel geleceğini merak eden okuyucular, Nomi Prins'in kapsamlı bir şekilde araştırılmış, açık görüşlü ve diyaloga dayalı bir tonda olan kitabında ilgilerini çekecek çok şey bulacak," deniliyor. Kirkus'un değerlendimesi ise şöyle: "Prins, finansal piyasaların mekanizmasını etkili bir şekilde açığa çıkarıyor ve onların kendilerine ait gizli bir dünyada nasıl işlediklerini açıklıyor."

İBB İstanbul Sanat Müzesi'ne Doğru Adım Adım

İstanbululların her geçen gün kültür ve sanatla olan iç içe olma durumu artıyor. Bu gelişimde, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun ve değerli ekibinin vizyonu ve emekleri çok büyük. Ülkemiz sanat tarihinin korunumu açısından da önemi olan İBB İstanbul Sanat Müzesi projesi üzerine İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Mahir Polat ile bir sohbet gerçekleştirdik.

Geçtiğimiz yıl kendisini Müze Gazhane'de gerçekleştiren, küratörlüğünü Marcus Graf'ın üstlendiği "Birlikte: İstanbul Sanat Müzesi'ne Doğru" sergisinin açılışında dinleme fırsatım olmuştu. "Sergi, Haliç Tersanesi'nde açılacak İBB İstanbul Sanat Müzesi Koleksiyonu'nun geçmişle geleceğin, gelenekselle modernin, kişiselle kamusalın birlikteliği misyonunu görünür kılıyor." şeklinde açıklanmıştı. Çok güzel ve özel bir atmosferdi. O sergi ile tohumları atılan çalışmalar dizisinin bu kıymetli müzeye dönüşümünü izlemek sanatseverler için eşsiz bir duygu düşüncesindeyim.

İBB İstanbul Sanat Müzesi ile şehrin kültür ve sanat hayatına yaklaşımınıza dair neler söylemek istersiniz?

İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak İstanbul'un bu zengin mirasını koruyup yaşanabilir kılmak bizim için ne derece önemliyse, şehrin kültür sanatla ilişkisini güçlendirerek sınırlarını genişletmek ve herkes için ulaşılabilir alanlar yaratmak da eşdeğer bir öneme sahip. Binlerce yıllık tarihi, benzersiz konumu ve katman katman üst üste binen birikimiyle dünyanın en özel şehirlerinden biri olan İstanbul için sürdürülebilir bir kamusal kültür sanat politikası geliştirmek, bu politikanın kentin dört bir yanına nüfuz etmesini sağlamak zorundayız. İstanbul'un kent söylemi ancak tarihsel, kültürel ve sanatsal söylemlerle bütünleştiğinde ortaya daha yaşanabilir, daha adil ve çok daha zengin bir şehir hayatı çıkacaktır.

Bu amacın bir gereği olarak açtığımız müzelere yakında İstanbul Sanat Müzesi'ni de ekleyerek bu kez Haliç kıyılarını kültür sanatın dinamizmiyle buluşturacağız. Haliç Tersanesi'nde İstan-

bulularla buluşacak olan İstanbul Sanat Müzesi'nin, kentin farklı noktalarında yer alacak mekânlara da referans veren kapsayıcı bir sanat merkezi olmasını planlıyoruz. Sanatın kent yaşamıyla buluşmasına katkı sunmak üzere yola çıkan İstanbul Sanat Müzesi, şehirde kültürel kamusalılığı genişletip herkesi sanatın katılımcısı olmaya davet edecek. Biz hayata geçirdiğimiz projeleri birbiriyle konuşacak şekilde tasarlamayı önemsiyoruz. Yine Haliç kıyılarında Cibalıkapı'dan başlayıp Sveti Stefan Kilisesi'ne kadar uzanan sahil şeridi boyunca yer alan tarihi Fener Evleri'nin evrensel koruma ilkeleriyle restorasyonu ve yeniden işlevlendirme çalışmaları tamamlandı. Fener Evleri'nde "Haliç Sanat" adıyla bir kültür rotası oluşturuldu. Bunun dışında Haliç kıyısında İstanbul'un ilk tekstil sanayi yapısı olan Feshane "Bienal Mekânı" olarak şehre geri dönmeye hazırlanırken Haliç Tersanesi'nde de "İstanbul Sanat Müzesi" kapılarını açmış olacak. Kültür sanatın gücünü bölgeye taşıyarak tarihsel katmanların tüm çeşitliliğiyle günümüze kadar uzandığı Haliç'te kültürel altyapının zenginleşmesine katkıda bulunacak.

Çok merak ettiğim bir konu var, müzeyi meydana getirecek bölümler nelerdir?

İBB İstanbul Sanat Müzesi, sanatın farklı disiplinlerine mekân olacak müze alanları, performans-etkinlik alanları, kütüphane, yeme-içme mekânlarıyla İstanbul'un kültür, sanat ve yaşam alanının merkezinde yer alacak.

Kentin tarihsel ve kültürel katmanlarının tüm çeşitliliğiyle günümüze kadar uzandığı bir kültür havzası olan Haliç'te, tarihi tersaneyi ve yakın zamanda Fener Evleri'nde hayata geçirdiğimiz Haliç Sanat'ı bir bütün olarak ele alacak müze, İBB'nin ilk sanat müzesi olarak kentin en eski iki yakasını birbirine bağlayan yeni bir kültür sanat köprüsü işlevi görecek.

Müzenin ana içeriğini, İBB Resim Koleksiyonu oluşturacak. 1929 yılından bu yana birbirinden değerli eserlerle zenginleşmeye devam ederek günümüze ulaşan bu koleksiyon, İstanbul Sanat Müzesi ile hem daimî olarak ziyarete açık olabileceği bir mekâna kavuşmuş olacak hem de İstanbululların yanı sıra tüm sanatseverlerle de buluşmuş olacak.

Türk resim sanatının öne çıkan isimlerinden farklı tekniklerde üretilmiş eserleri barındıran koleksiyon; son halife Abdülmecid Efendi'nin yaptığı "Sis" tablosundan Tefik Fikret'in ressam kimliğini ortaya koyan resimlerine, Feyhaman Duran'ın Osmanlı padişahları portrelerine, Tanzimat Fermanı'ndan Mustafa Nuri Paşa'nın "Galata Köprüsü" resminden Halil Paşa'nın Kahire ve Boğaziçi peyzajlarına ve İbrahim Çallı'nın ilk "Atatürk Portresi" gibi yüzlerce paha biçilmez eserleri kapsamakta.

Bununla birlikte Sezer Tansuğ'un imzasını taşıyan ve geleneksel sanata çağdaş bir yorum sunan "66 Kare" projesinde yer alan resamlardan da birçok önemli eseri içeren koleksiyona son olarak ünlü İtalyan ressam Bellini'nin "Fatih Sultan Mehmet" portresi ile Cristofano dell'Altissimo'nun Kanuni Sultan Süleyman tablosu ve Constanza de Ferrera tarafından yapılan Fatih Sultan Mehmed madalyonu İstanbul Büyükşehir Belediyesi koleksiyonuna eklendi.

Müzenin misyonunda öne çıkan unsurlardan biri de katılımcı bir ilkeyi benimsemiş olması. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

Sanatın dünü, bugünü ve geleceği arasında bir köprü kurmak üzere yola çıkan İstanbul Sanat Müzesi, farklı disiplinlerden önemli sanatçıların eserlerini toplama, koruma ve aktarma misyonunu sanatta katılımcılık ilkesi doğrultusunda gerçekleştirecek.

İstanbul Sanat Müzesi, özellikle IMOGA ile Müze Gazhane'de hayata geçirdiği ilk sergisi "Birlikte/Together" ile katılımcı

karacterinin de altını çizdi. IMOGA, İstanbul Sanat Müzesi'ne 250 eser bağışlayarak, koleksiyonunu toplumla paylaşmak ve sonraki nesiller için korunmasını sağlamak için harika bir örnek teşkil etti. Katılımcı bir süreçle tasarlanan bu sergi ve müzeye bağışlanan bu değerli koleksiyon, farklı paydaşların ortak bir motivasyonla kamusal kültür sanat alanına katkı sunmaları adına çok anlamlı bir örnek oluşturuyor.

İBB İstanbul Sanat Müzesi'nin ne zaman açılması planlanmakta?

İstanbul Sanat Müzesi'nin 2023 yılı içerisinde açılmasını planlıyoruz.

Yakın gelecekte başka ne tür kültür ve sanat projeleri İstanbullularla buluşacak? Yeni kamusal alanlar bekliyor mu İstanbul'u?

İstanbul'un dört bir yanında, aynı zamanda kentin hafıza mekânları da olan kültür varlıklarını kent sakinlerinin kullanımına sunmak amacıyla yeniden hayata kazandırmak için birçok proje yürütüyoruz. Şehrin tarihsel katmanlarının izlerini günümüze taşıyan mekânlardan biri olan Cendere Sanat Müzesi, kısa bir sürede İstanbulluların sahiplendikleri bir buluşma durağı oldu. Geçtiğimiz günlerde Fener Evleri'nde hayat bulan Haliç Sanat'ın yanı sıra Metrohan, Botter Apartmanı (Casa Botter), Yedikule Gazhanesi gibi önemli yapılar müze ve kültür sanat alanı olarak yakında kapılarını kent sakinlerine açacak. Bu değerli yapıların İstanbullular için sadece birer seyirlik mekân olmamalarına önem veriyor; tasarladığımız mekânları

çok yönlü olarak deneyime açacak bir içerik ve katılımcı süreçle işlen-dirmeyi amaçlıyoruz. Kültür sanat aracılığıyla kamusal deneyimlere açılması, İstanbulluların ihtiyaçlarına, yaratıcılıklarına, hayallerine sahne olması, herkes için ulaşılabilir yeni kamusal kültür sanat mekânlarının şehre kazandırılması, İstanbul'un kültürel mirasını koruma misyonumuzun ayrılmaz bir parçası bizim için.

Kültürel ve sanatsal üretimler ancak kamusal alanla diyalog kurup izleyiciyi aynı zamanda katılımcıya dönüştürerek şehre, hayata ve topluma nefes alabilir. Biz, kültür sanat üzerinden bu şehrin insanlarıyla etkileşime giren yeni ifade biçimlerini aramaya ve İstanbul'a kazandırmaya devam edeceğiz. Bu hem bizim hizmet anlayışımız hem de mücadele biçimimizdir. Hafızasıyla, çevresiyle, ziyaretçileriyle ve kentle diyalog halinde olan kamusal alanların, şehirlerin ve toplumların geleceğini de tasarlayacağına inanıyoruz.

Avrupa Yatırım Fonları Sektörü 2022 3. Çeyrek Görünümü

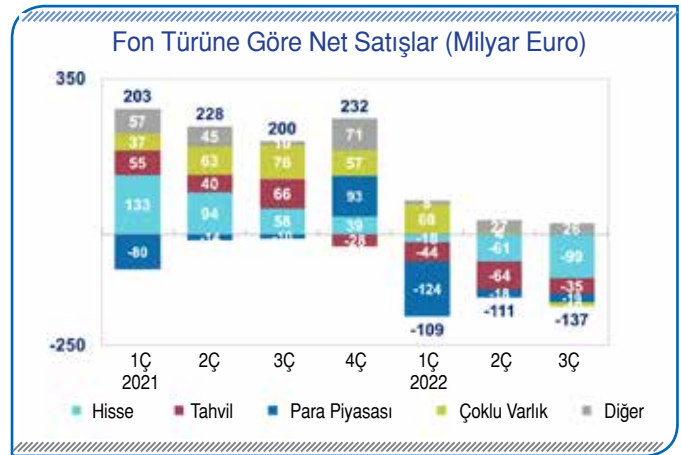
- UCITS ve AIF'lerin net varlıkları üçüncü çeyrekte %2,4 oranında azaldı. UCITS net varlıkları %2,9 ve AIF net varlıkları %1,8 oranında azalış gösterdi.
- UCITS ve AIF'ler toplam 137 milyar Euro ile 2008'in 4. çeyreğinden bu yana görülmeyen bir net çıkış seviyesine maruz kaldı.

Avrupa Yatırım Fonları ve Portföy Yönetimi Birliği (EFAMA) tarafından yayınlanan 2022 yılı üçüncü çeyrek dönem istatistiklerine göre, UCITS ve AIF fonların toplam net varlıkları yüzde 2,4 küçülerek 18.95 trilyon Euro'ya geriledi.

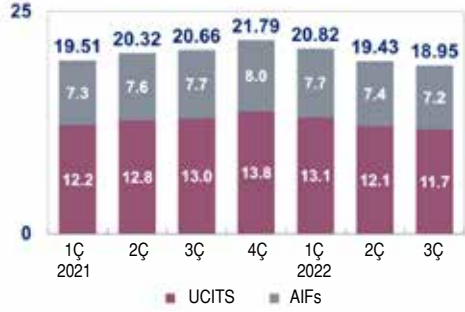
Üçüncü çeyrek döneminde Avrupa fon endüstrisinde yaşanan başlıca gelişmeler şöyle:

- UCITS fonlardan net çıkışlar, 2022'nin 2. çeyreğindeki 98 milyar Euro'ya kıyasla 123 milyar Euro olarak gerçekleşti. AIF'ler, bir önceki çeyreğe benzer bir seviye olan 14 milyar Euro'luk net çıkış kaydetti.
- Çoğu ana fon kategorisi çeyrek boyunca net çıkışlar kaydetti. Hisse senedi fonlarından net çıkışlar, dalgalı borsaların yatırımcıları uzak tutmasıyla 2. çeyrekte 61 milyar Euro'dan 3. çeyrekte 99 milyar Euro'ya yükseldi. Para politikasında devam eden sıkılaştırma, 2. çeyrekte (64 milyar Euro) daha düşük bir seviyede olmasına rağmen, tahvil fonlarından (35 milyar Euro) net çıkışlara yol açtı. Hisse senedi ve tahvil fiyatlarının her ikisinin de düşmesiyle, çok varlıklı fonların

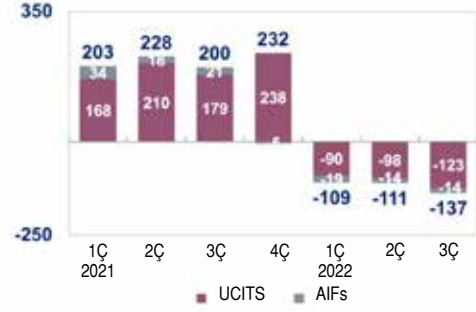
net satışları da 2. çeyrekteki 4 milyar Euro'luk net girişlere kıyasla negatife döndü (10 milyar Euro). Sadece diğer AIF'ler net girişleri (26 milyar Euro) kaydetmeye devam etti, çünkü özel sermaye veya altyapı gibi alternatif fonlar düşen sermaye piyasalarından daha az etkilendi.

Avrupa Yatırım Fonları Net Varlıkları (Trilyon Euro)

UCITS ve AIFs Net Satışları (Milyar Euro)

(UCITS ve AIFs Toplam Net Varlıklar, Net Satışlar ve Fon Sayıları, 2022 3Ç - Milyon Euro)

	2022 3Ç sonu Net Varlıklar			2022 3Ç Net Satışlar			2022 3Ç sonu Yatırım Fonu Sayıları		
	TOPLAM	UCITS	AIFs	TOPLAM	UCITS	AIFs	TOPLAM	UCITS	AIFs
Avusturya	197,429.7	89,934.4	107,495.4	-392.0	-303.7	-88.2	1,983	872	1,111
Belçika	177,882.0	175,776.4	2,105.6				654	635	19
Bulgaristan	1,232.0	1,139.1	92.9	-10.8	-11.3	0.4	136	131	5
Hırvatistan	2,860.3	2,192.2	668.0	39.2	39.2		130	94	36
Kıbrıs	7,483.0	420.0	7,063.0	-138.0	-6.0	-132.0	450	30	420
Çek Cum.	19,350.0	16,940.4	2,409.6	780.3	736.2	44.2	213	201	12
Danimarka	284,919.4	153,751.4	131,168.0	-3,273.8	-1,002.5	-2,271.4	925	551	374
Finlandiya	132,249.6	113,364.4	18,885.1	-1,624.9	-1,684.0	59.1	483	376	107
Fransa	2,014,768.0	777,451.0	1,237,317.0	-16,246.0	-16,694.0	448.0	10,916	3,040	7,876
Almanya	2,554,197.0	439,027.0	2,115,170.0	-4,136.0	-4,533.0	397.0	7,438	2,606	4,832
Yunanistan	12,436.6	7,390.7	5,045.9	177.7	177.7		239	230	9
Macaristan	19,964.0	1,184.7	18,779.3	1,146.0	-53.4	1,199.4	572	34	538
İrlanda	3,641,890.0	2,766,917.0	874,973.0	-515.0	-14,055.0	13,540.0	8,566	5,245	3,321
İtalya	333,728.2	223,372.8	110,355.4	-638.8	-619.2	-19.6	2,237	1,109	1,128
Lihtenştayn	71,821.9	31,841.4	39,980.5	133.1	-192.1	325.1	2,513	1,194	1,319
Lüksemburg	5,037,935.0	4,088,892.0	949,043.0	-66,216.0	-74,210.0	7,994.0	14,368	10,160	4,208
Malta	20,870.9	2,842.2	18,028.6	-622.1	-13.2	-608.9	566	112	454
Hollanda	863,470.4	66,343.4	797,127.0	-31,860.5	424.2	-32,284.6	1,597	102	1,495
Norveç	151,183.1	151,183.1		191.2	191.2		836	836	
Polonya	53,397.7	19,129.0	34,268.8	-616.1	-428.0	-188.0	1,053	274	779
Portekiz	27,503.4	16,000.9	11,502.6	-92.6	-74.4	-18.3	365	147	218
Romanya	8,639.9	3,165.3	5,474.6	-289.9	-270.2	-19.7	123	89	34
Slovakya	8,748.4	6,009.4	2,739.0	-75.4	-25.9	-49.5	98	69	29
Slovenya	4,178.8	3,832.5	346.3	65.3	65.3		140	79	61
İspanya	314,957.0	280,747.0	34,210.0	2,890.0	2,342.0	548.0	2,973	2,582	391
İsveç	476,087.0	451,653.3	24,433.7	2,289.9	2,124.9	165.1	701	575	126
İsviçre	758,358.9	585,667.9	172,691.0	7,005.9	6,707.1	298.9	1,200	1,020	180
Türkiye	39,541.0	25,726.3	13,814.6	3,272.6	3,123.6	149.0	1,345	1,054	291
İngiltere	1,716,445.6	1,219,841.5	496,604.1	-28,522.5	-25,099.6	-3,422.9	3,326	2,267	1,059
Avrupa	18,953,528.6	11,721,736.8	7,231,791.8	-137,279.2	-123,344.1	-13,935.2	66,146	35,714	30,432

Dünya Yatırım Fonlarında 2022 3. Çeyrek Görünümü

- *Küresel yatırım fonlarının net varlıkları 2022 yılı üçüncü çeyreğinde 62.02 trilyon Euro oldu.*
- *Dünya çapında fonlardan toplam 35 milyar Euro net para çıkışı oldu.*

Uluslararası Yatırım Fonları Birliği (IIFA) için Avrupa Yatırım Fonları ve Portföy Yönetimi Birliği (EFAMA) ve ABD Investment Company Institute (ICI) tarafından derlenen ve 46 ülkeyi kapsayan 2022 yılı 3. çeyrek dönem istatistiklerine göre, dünya çapında düzenlenmiş açık uçlu fon varlıkları, Euro bazında %0,1 artışla 62.02 trilyon Euro oldu. Bu, esas olarak Euro'nun ABD Doları karşısındaki değer kaybının bir sonucuydu. Dünya çapındaki yatırım fonları, 2022'nin 2. çeyreğindeki 157 milyar Euro'luk net çıkışlara kıyasla 35 milyar Euro'luk net çıkış kaydetti.

ABD Doları'nın Euro karşısında değer kazanması sonucunda, ABD doları cinsinden ölçülen dünya çapındaki yatırım fonu net varlıkları 2022 yılının 3. çeyreği sonunda 60.5 trilyon ABD dolarına gerileyerek %6,1'lik bir düşüş yaşadı.

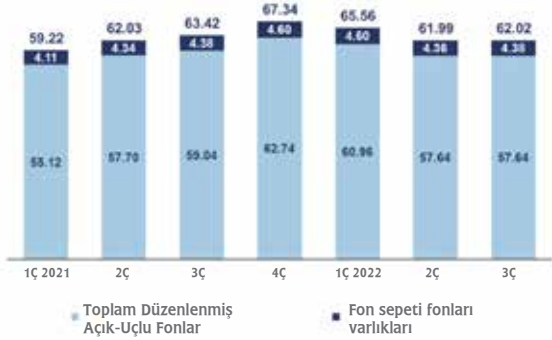
Euro bazında bakıldığında, dünya çapındaki hisse senedi fonu varlıkları 2022'nin 3. çeyreğinin sonunda hafif bir düşüşle (%0,9) 25.9 trilyon Euro'ya geriledi. Tahvil fonu varlıkları %1 artarak 12 trilyon Euro'ya yükseldi. Çok varlıklı fonlar %1,9 düşüşle 10.1 trilyon Euro'ya geriledi. Para piyasası fonları %4,3 artışla 8.5 trilyon Euro'ya yükseldi.

2022'nin 3. çeyreğinin sonunda, dünya çapında düzenlenmiş açık uçlu fon net varlıklarının % 41,7'si hisse fonlarında iken, tahvil fonlarının payı %19,4, çoklu varlık fonlarının payı ise %16,3 olarak gerçekleşti. Para piyasası fonları varlıkları dünya çapındaki toplamın %13,7'sini temsil ediyordu.

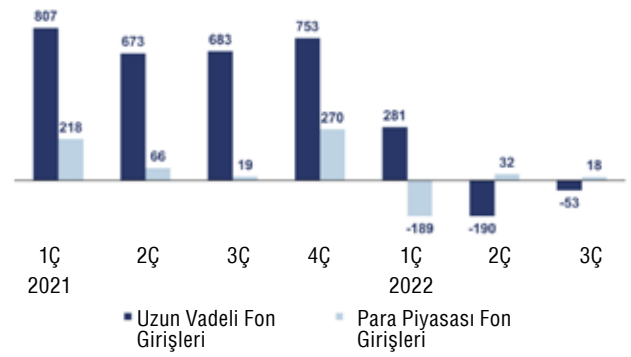
Dünya çapında düzenlenmiş açık uçlu fonların net satışları, 2022'nin 2. çeyreğindeki 157 milyar Euro'luk net çıkışlara kıyasla, üçüncü çeyrekte 35 milyar Euro'luk net çıkış kaydetti. Uzun vadeli fonlar, 2022'nin 2. çeyreğindeki 190 milyar Euro'luk net çıkışlara kıyasla 53 milyar Euro net çıkış kaydetti. Para piyasası fonlarının net girişleri 18 milyar Euro olarak gerçekleşti, ancak 2022'nin 2. çeyreğine (32 milyar Euro) kıyasla düştü.

Yatırım fonu net varlıklarının dünya çapındaki dağılımına bakıldığında, ABD ve Avrupa, sırasıyla %49 ve %29,4 ile dünya pazarındaki en büyük paylara sahip oldu. Çin (%5,4), Avustralya (%3,7), Brezilya (%3,4), Kanada (%3,2), Japonya (%3), Güney Kore (%1), Hindistan (%0,8) ve Güney Afrika (%0,3) olarak sıralandılar.

Düzenlenmiş Açık-Uçlu Fonlar Küresel Varlıkları (Trilyon Euro, çeyrek sonu)

Küresel Uzun Vadeli ve Para Piyasası Fonları Girişi Milyar Euro

PORTFÖY YÖNETİCİLERİ VE ANALİSTLERİN TERCİHİ “FİNNET ANALİZ EXPERT”

Türkiye Sermaye piyasalarında işlem gören tüm yatırım araçlarının detaylı, geçmiş ve güncel veri setlerinin, 2000’den fazla fonksiyon aracılığıyla hızlı ve excel tabanlı kullanımını sağlayan araştırma ve analiz yazılımıdır.

- Hx** Hisse Expert
- Fe** Fon Expert
- Te** Tahvil Expert
- Ve** Viop Expert

- Me** Makro Expert
- He** Haber Expert
- Ek** Emtia-Kur Expert
- Ve** Varant Expert

* Pay, Yatırım ve Emeklilik Fonları, Sabit Getirili Varlıklar, Vadeli İşlem ve Opsiyonlar, Makroekonomik veriler, Borsa İstanbul’da Finansal Varlıkları İşlem Gören Tüm Firmalar, Bankalar, Yatırım Kuruluşları, Portföy Yönetim Firmaları, Tahvil ve Finansal Varlık İhraç Eden Firmaların finansal verileri ve daha fazlası...

2023'te Dünya Ekonomisini Neler Bekliyor?

Geçtiğimiz yılı enflasyonla mücadelede ayıran ülkeler, 2023 yılında bu mücadelenin karşılığını alabilecek mi? Küresel enflasyon görünümünde aşağı yönlü bir hareket oluştu ancak merkez bankaları şahin duruşlarını devam ettirmeye kararlı. Enflasyonu düşürmenin yaratacağı maliyet, gelişen ekonomilerde resesyona olarak karşımıza çıkıyor. 2023 yılı, ABD, Avrupa Bölgesi, İngiltere ve Avustralya gibi ülkelerin faiz artışlarına devam edecekleri bir yıl olacak.

Geçen yılı gözden geçirdiğimizde, 2022'nin dünya ekonomisinin en zor sınavını verdiği yıllardan biri olduğunu görüyoruz. Pandemi döneminde verilen destek paketleri bir talep enflasyonu, savaş ve yaptırımlar ise bir arz enflasyonu oluşmasını tetikledi. Dünya genelinde, Merkez Bankaları'nın yüzde 80'i bu enflasyonla faizi arttırarak mücadele etmeye çalıştı. ABD Merkez Bankası Fed, faiz oranını son 15 yılın en yüksek seviyesine çıkararak yüzde 4,25-4,5 aralığına taşıdı. Ayrıca Fed, son toplantısının tutanaklarında faiz artırımının devam edeceğinin sinyalini verirken, ABD enflasyonu şahinleşen faizin etkilerini görmeye başladı. 2022 yılının Haziran ayında yüzde 9,1 ile son 40 yılın rekorunu kıran ABD enflasyonu, yılın son ayında yüzde 6,5'e geriledi. Avrupa tarafında ise Merkez Bankası'nın 13 yıl aradan sonra faizi en yüksek seviyesi olan yüzde 2,5'e

çıkardığına şahit olduk. Avrupa Birliği enflasyonu rekorunu hala yakından takip ederek yılı yüzde 9,2 enflasyonla kapattı. Avrupa Merkez Bankası'nın ard arda dört toplantısında gerçekleşen faiz artırımlarının etkilerinin sınırlı kalmasının nedeni sıkı para politikalarını uygulamakta geç kalması oldu. Avrupa ülkeleri bu gecikmenin etkisini enflasyonun yanında döviz kurunda da hissetti. Örneğin, İngiliz Sterlini, 2022'de, tarihinin en düşük kurunu deneyimledi. Euro da Sterlin'le aynı kaderi paylaşırken, 2022'de yirmi yıl aradan sonra bir ilk gerçekleşti ve Euro/Dolar paritesi eşitlendi. Ayrıca Birleşmiş Milletler, Fed'in 2022'deki rekor faiz artırımlarının sonucunda 90 ülkenin para biriminin Dolar karşısında yüzde 10 değer kaybettiğini açıkladı.

Değer kaybeden para birimlerinin sonucu, ülkelerin ithalat faturasına yansırken, ülkelerin gayri safi yurtiçi hasılasında bir yavaşlama meydana geldi. Yüksek enflasyon, yüksek faiz, negatif dışsallıklar ve yerel para birimlerine duyulan güvenin azalmasıyla dövize ve faize kaçan tasarruflar da bu yavaşlamanın önemli bir nedeni oldu. Öyleki, Avrupa Bölgesi'nin yıllık GSYH'sı, 2022'nin ilk çeyreğinde yüzde 5,5 büyüme kaydederken, bu oran ikinci çeyrekte yüzde 4,2 üçüncü çeyrekte ise yüzde 2,3'e geriledi.

Makroekonomik Göstergeler			
Ülkeler	III Çeyrek Büyüme (%)	Merkez Bankası Faizi (%)	Yıllık Enflasyon (%)
ABD	3.2	4.5	6.5
Çin	3.9	3.65	1.6
Avrupa Bölgesi	0.3	2.5	9.2
Japonya	-0.2	-0.1	3.8
Almanya	0.4	2.5	8.6
Birleşik Krallık	-0.3	3.5	10.7
Fransa	0.2	2.5	5.9
Hindistan	0.8	6.25	5.88
İtalya	0.5	2.5	11.6
Rusya	-0.8	7.5	12
Türkiye	-0.1	9	64.27

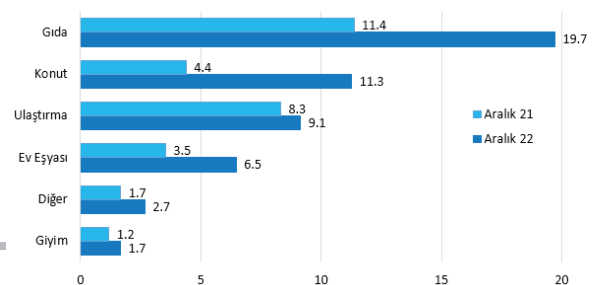
İngiltere de, üçüncü çeyrekte yüzde 0,3 daralmaya giderken, Japonya aynı dönemde eksi yüzde 0,2 oranla, büyümesi yavaşlayan ülkeler arasında yer aldı. OECD, 2022'de yayınladığı raporunda, küresel ekonomi için büyüme tahminlerini düşürdü. Düşük büyümenin yeni bir küresel risk barındırdığına vurgu yapan OECD, küresel büyüme tahminini 2022 için yüzde 3 verirken, 2023 için bu tahmini yüzde 2,2'ye indirdi. Dünya Bankası da Ocak 2023 küresel büyüme tahminini 2023 yılı için yüzde 3'ten yüzde 1,7'ye belirgin şekilde düşürdü. Bu durum, büyümenin 30 yılın en zayıf hızına gerilemesi anlamına geliyor. Banka, büyüme tahminlerinin düşme nedeni olarak yüksek enflasyon ve resesyona riskini gösteriyor. Böylece 2023'ün yeni ekonomi riski de şekillenmiş oluyor: Stagflasyon. Yüksek enflasyon ve düşük büyüme sarmalının ülke ekonomisinde ard arda iki çeyrek yaşanması anlamına gelen stagflasyon, büyüme ve enflasyon verilerine bakıldığında yeni yılın en önemli konusu olacak gibi görünüyor.

Dünya Bankası Büyüme Tahminleri (%)							
Ülkeler	2020	2021	2022(T)	2023(T)	2024(T)	Önceki Rapor Göre Revizyon (2023 Yılı)	Grafik
Dünya	-3.2	5.9	2.9	1.7	2.7	-1.3	
Gelişmiş Ülkeler	-4.3	5.3	2.5	0.5	1.6	-1.7	
Gelişen Ülkeler	-1.5	6.7	3.4	3.4	4.1	-0.8	
ABD	-2.8	5.9	1.9	0.5	1.6	-1.9	
Avrupa Bölgesi	-6.1	5.3	3.3	0	1.6	-1.9	
Türkiye	1.9	11.4	4.7	2.7	4	-0.5	
Japonya	-4.3	2.2	1.2	1	0.7	-0.3	
Çin	2.2	8.1	2.7	4.3	5	-0.9	
Hindistan	-6.6	8.7	6.9	6.6	6.1	-0.5	

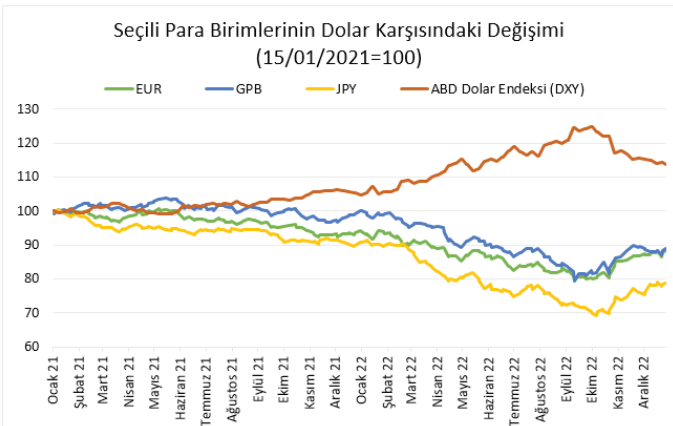
Halkın Enflasyonu: Gıda Enflasyonu

2023'de dünya ekonomisi için en popüler terim stagflasyon olurken, Türkiye ekonomisinin kritik konusu da gıda fiyatları olacak. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü tarafından açıklanan küresel gıda fiyat endeksi, 2022'nin Aralık ayında aylık yüzde 1,92 düşerek yılın başından beri en düşük seviyesini gördü. Ayrıca küresel gıda fiyatları Nisan ayından beri aralıksız düşüyor, fakat son 24 yılın en yüksek artışını yaşayan Türkiye enflasyonu için durum tersine işliyor.

Aralık ayında yıllık yüzde 77,8 artış kaydeden gıda enflasyonu, 19,7 puanla TÜFE'ye en büyük katkıyı sağlayan alt kırılım oldu

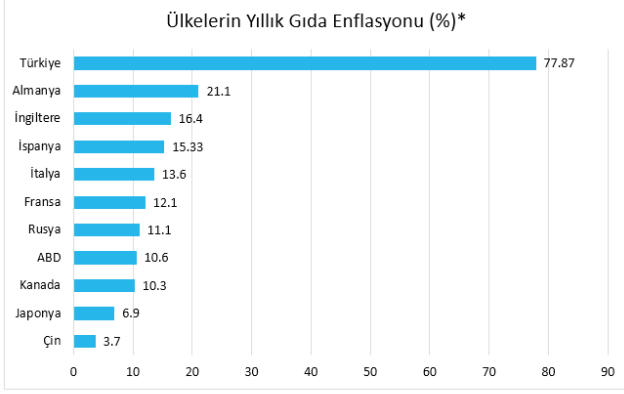

Kaynak: EquityRT MacroAnalytics

Kaynak: EquityRT MacroAnalytics

Aralık ayında yıllık yüzde 77,8 artış kaydeden gıda enflasyonu, 19,7 puanla TÜFE'ye en büyük katkıyı sağlayan alt kırılım oldu. Gıda enflasyonunu tetikleyen nedenlerden biri şüphesiz Rusya-Ukrayna savaşı gibi küresel gelişmeler olsa da tarımsal girdilerde ithalata olan bağımlılığın yüksek olması gıda fiyatlarının etkisini katlıyor.

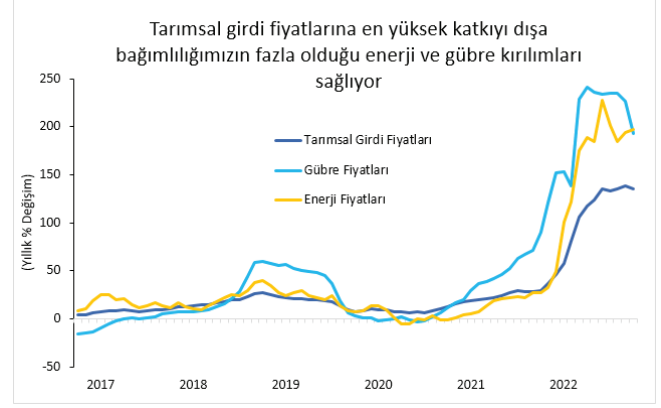
*Türkiye, ABD, Fransa ve Çin'in için Aralık 2022, diğer ülkeler için Kasım 2022 verisi kullanılmıştır.

*Türkiye, ABD, Fransa ve Çin'in için Aralık 2022, diğer ülkeler için Kasım 2022 verisi kullanılmıştır.

Bu Yıl Ekonominin Yönünü Hangi Göstergeler Belirleyecek?

Yukarıda ifade ettiklerimiz, 2023 yılında Türkiye'de gıda fiyatlarının ekonominin yönünü belirleyen gösterge olacağı anlamına geliyor. Fiyatların kısa vadede düşmesi için çiftçiye verilen desteklerin maliyet baskısını azaltmayı hedeflemesi, uzun vadede ise girdilerdeki dışa bağımlılığı azaltıcı ve yerli üretimi teşvik edici uygulamalar düşünülebilir. Kısacası 2022, tüm dünya

Tarımsal girdi fiyatlarına en yüksek katkıyı ise dışa bağımlılığımızın fazla olduğu enerji ve gübre kırılımları sağlıyor. Buna paralel olarak, Aralık ayında enerji ithalatımız yıllık yüzde 148 artarken, en fazla ithalat yaptığımız 20 fasıl arasında da gübre yer alıyor.

Kaynak: EquityRT MacroAnalytics

ekonomisinin yüksek enflasyonla sarsıldığı bir yıl olurken, 2023'te bu sarsıntının devam etmemesi için Avrupa Bölgesi stagflasyon kabusundan kaçmalı, Türkiye ise gıda enflasyonunu hafifletmenin bir yolunu bulmalı. Pandemiden bu yana ertelenen talep patlaması ve yüksek enflasyon ekonomiyi ısındırmaya devam edecek gibi görünüyor. EquityRT MacroAnalytics ile ülkelerin yıllık büyüme, enflasyon oranları ve diğer makro göstergelerini derleyerek yaptığımız analiz, dünya ekonomisinin nabzını tutmamızı sağlıyor.

 EquityRT

Dünya ekonomisinde neler oluyor?

- Ülke Bazlı Makro Görünüm
- Enflasyon Göstergeleri
- Büyüme Tahminleri
- Excel'de Hazır Makro Analizler

Bilgi için: info@rasyonet.com

FON TRENDLERİ 2022 4. ÇEYREK

Pay Piyasasında Yerli Fonların Alım Satım İşlem Hacmi

Tarih	Metrics	Alım	Satım
01/01/2022-31/12/2022	İşlem Hacmi	687.728.918.492	667.326.213.567
	İşlem Hacmi Toplam	17.589.013.553.242	17.589.013.553.242
	Oran	3,91%	3,79%
01/10/2022-31/12/2022	İşlem Hacmi	315.703.059.563	304.943.834.469
	İşlem Hacmi Toplam	7.856.324.699.932	7.856.324.699.932
	Oran	4,02%	3,88%

Fon Türü ve Yaş Grubu Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (31.12.2022)

Tarih	Kıymet Tipi	Yaş Aralığı	Portföy Değeri	Yatırımcı Sayısı
31.12.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	0-19	57.156.006	6.241
31.12.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	20-29	580.814.124	51.662
31.12.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	30-39	2.527.684.054	155.211
31.12.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	40-49	7.023.610.689	253.629
31.12.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	50-59	8.673.701.024	248.981
31.12.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	60-69	7.087.004.930	198.609
31.12.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	70+	7.332.838.973	149.844
31.12.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	0-19	47.951.928	3.408
31.12.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	20-29	550.777.801	21.138
31.12.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	30-39	1.922.815.196	38.549
31.12.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	40-49	4.580.669.809	48.243
31.12.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	50-59	6.189.163.096	36.643
31.12.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	60-69	4.733.720.880	22.365
31.12.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	70+	5.194.707.347	15.676
31.12.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	0-19	40.058.573	1.170
31.12.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	20-29	494.521.064	14.661
31.12.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	30-39	1.763.413.662	29.494
31.12.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	40-49	4.884.274.211	36.426
31.12.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	50-59	6.483.480.825	26.413
31.12.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	60-69	5.797.096.970	14.712
31.12.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	70+	5.639.752.966	9.039
31.12.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	0-19	30.370.117	1
31.12.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	20-29	390.990.592	12
31.12.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	30-39	1.079.198.305	39
31.12.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	40-49	1.727.281.535	79
31.12.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	50-59	4.045.295.020	62

Tarih	Kıymet Tipi	Yaş Aralığı	Portföy Değeri	Yatırımcı Sayısı
31.12.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	60-69	3.230.819.434	57
31.12.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	70+	633.549.646	40
31.12.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	0-19	253.470	2
31.12.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	20-29	287.323.837	106
31.12.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	30-39	1.847.695.046	381
31.12.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	40-49	4.784.580.221	502
31.12.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	50-59	3.391.572.214	347
31.12.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	60-69	1.086.364.184	107
31.12.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	70+	189.862.689	29
31.12.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	0-19	114.512.982	3.900
31.12.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	20-29	1.594.728.485	46.958
31.12.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	30-39	5.915.727.228	81.372
31.12.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	40-49	11.517.304.899	81.652
31.12.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	50-59	11.524.713.283	48.364
31.12.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	60-69	7.629.799.572	23.693
31.12.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	70+	5.418.211.114	11.702
31.12.2022	KARMA ŞEMSİYE FON	0-19	729.519.274	115.677
31.12.2022	KARMA ŞEMSİYE FON	20-29	202.954.407	43.222
31.12.2022	KARMA ŞEMSİYE FON	30-39	388.947.160	39.632
31.12.2022	KARMA ŞEMSİYE FON	40-49	755.770.689	48.588
31.12.2022	KARMA ŞEMSİYE FON	50-59	764.673.236	36.132
31.12.2022	KARMA ŞEMSİYE FON	60-69	565.571.993	17.709
31.12.2022	KARMA ŞEMSİYE FON	70+	374.918.664	5.938
31.12.2022	KATILIM ŞEMSİYE FONU	0-19	21.371.582	2.627
31.12.2022	KATILIM ŞEMSİYE FONU	20-29	507.542.733	28.764
31.12.2022	KATILIM ŞEMSİYE FONU	30-39	2.054.734.288	62.416
31.12.2022	KATILIM ŞEMSİYE FONU	40-49	4.124.097.561	67.994
31.12.2022	KATILIM ŞEMSİYE FONU	50-59	2.806.429.541	57.956
31.12.2022	KATILIM ŞEMSİYE FONU	60-69	1.380.551.668	45.534
31.12.2022	KATILIM ŞEMSİYE FONU	70+	547.011.652	22.606
31.12.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	0-19	20.025.656	1.091
31.12.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	20-29	166.741.487	10.630
31.12.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	30-39	674.473.030	22.485
31.12.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	40-49	2.141.099.855	33.085
31.12.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	50-59	2.682.209.596	24.627
31.12.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	60-69	1.919.696.498	12.855
31.12.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	70+	1.852.099.268	7.150
31.12.2022	KORUMALI ŞEMSİYE FON	0-19	39.905	22
31.12.2022	KORUMALI ŞEMSİYE FON	20-29	2.216.365	473
31.12.2022	KORUMALI ŞEMSİYE FON	30-39	16.181.392	916
31.12.2022	KORUMALI ŞEMSİYE FON	40-49	24.836.354	981
31.12.2022	KORUMALI ŞEMSİYE FON	50-59	40.454.502	587
31.12.2022	KORUMALI ŞEMSİYE FON	60-69	41.882.810	300
31.12.2022	KORUMALI ŞEMSİYE FON	70+	129.068.582	231
31.12.2022	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	0-19	127.602.870	9.916
31.12.2022	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	20-29	1.876.986.479	127.637
31.12.2022	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	30-39	6.178.895.580	315.499
31.12.2022	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	40-49	15.063.552.021	431.574
31.12.2022	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	50-59	14.914.998.088	382.709
31.12.2022	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	60-69	9.513.450.794	283.818
31.12.2022	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	70+	5.021.241.440	165.481
31.12.2022	SERBEST ŞEMSİYE FON	0-19	386.491.221	146
31.12.2022	SERBEST ŞEMSİYE FON	20-29	4.569.346.628	1.446
31.12.2022	SERBEST ŞEMSİYE FON	30-39	15.496.721.714	5.456
31.12.2022	SERBEST ŞEMSİYE FON	40-49	38.198.982.667	13.068
31.12.2022	SERBEST ŞEMSİYE FON	50-59	60.925.769.544	14.866
31.12.2022	SERBEST ŞEMSİYE FON	60-69	51.262.467.072	12.276
31.12.2022	SERBEST ŞEMSİYE FON	70+	41.401.883.209	8.383

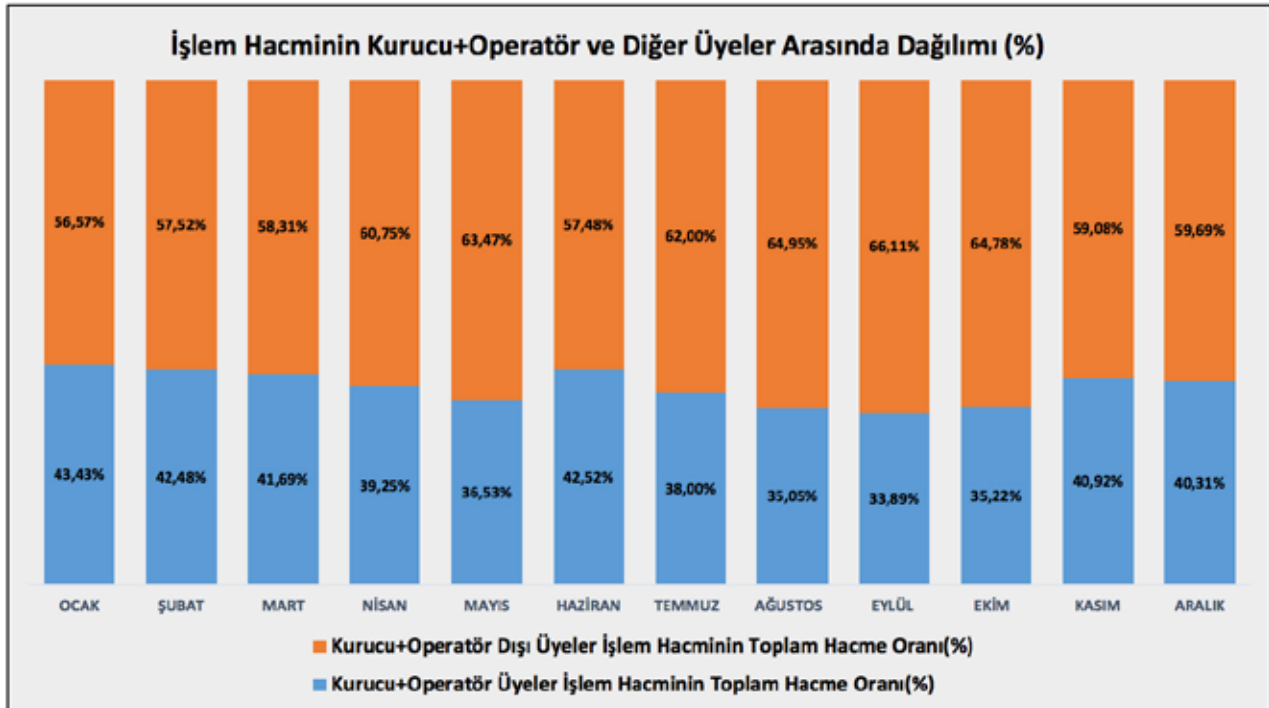
TÜRKİYE SEKTÖR VERİLERİ

Nakit Akışı (Ekim- Aralık 2022)

YIL/AY	KIYMET TİPİ AÇIKLAMASI	DÖNEM BAŞI FON SAYISI	DÖNEM BAŞI FON ADEDİ	DÖNEM BAŞI FON TUTARI	FON ADET DEĞİŞİM	FON NAKİT AKIŞ	DÖNEM SONU FON SAYISI	DÖNEM SONU FON ADEDİ	DÖNEM SONU FON TUTARI
202210	B TİPİ FON SEPETİ FONU	0	0	0	0	0	0	0	0
202210	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	73	281.212.633.029	49.626.999.211	3.346.897.787	-276.626.504	74	284.559.530.816	50.831.291.137
202210	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	87	98.094.115.683	31.395.057.867	4.720.915.647	2.647.644.848	88	102.815.031.330	39.484.877.301
202210	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	14	66.269.765.931	11.277.635.421	309.324.455	91.179.431	14	66.579.090.386	11.221.396.754
202210	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	62	77.357.376.931	26.061.545.408	-5.101.210.712	-733.561.531	63	72.256.166.219	26.281.368.492
202210	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	49	439.524.895.951	72.980.936.590	53.686.848.216	6.856.255.555	49	493.211.744.167	80.980.306.463
202210	KATILIM ŞEMSİYE FONU	36	36.946.778.188	12.606.476.646	5.421.151.707	1.446.488.891	36	42.367.929.895	14.234.424.628
202210	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	102	129.137.378.980	21.662.257.407	2.782.545.055	661.737.331	104	131.919.924.035	24.053.523.892
202210	SERBEST ŞEMSİYE FON	592	224.096.831.217	224.793.025.090	-2.601.075.722	19.663.469.070	605	221.495.755.495	256.989.031.752
202210	KORUMALI ŞEMSİYE FON	11	380.471.380	406.272.632	-3.852.860	-4.191.341	11	376.618.520	403.575.721
202210	KARMA ŞEMSİYE FON	10	3.322.889.029	4.227.930.097	-73.388.019	-152.452.676	10	3.249.501.010	4.227.981.795
202210	YABANCI YATIRIM FONU	9	42.792	29.182.034	-509	-698.945	9	42.284	28.776.521
202210	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	140	10.500.754.174	28.603.831.879	379.245.819	542.170.898	143	10.879.999.993	29.778.090.091
202210	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	94	6.413.310.284	21.663.792.964	67.677.655	-2.876.649	99	6.480.987.939	21.956.282.856
202211	B TİPİ FON SEPETİ FONU	0	0	0	0	0	0	0	0
202211	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	74	284.559.530.816	50.831.291.137	26.249.782.644	973.523.525	74	310.809.313.459	52.874.498.564
202211	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	88	102.815.031.330	39.484.877.301	6.566.580.161	5.170.925.894	88	109.381.611.491	54.146.556.274
202211	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	14	66.579.090.386	11.221.396.754	362.300.146	79.822.653	14	66.941.390.532	12.063.528.005
202211	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	63	72.256.166.219	26.281.368.492	342.614.640	703.429.112	63	72.598.780.859	29.234.648.175
202211	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	49	493.211.744.167	80.980.306.463	98.458.726.959	7.925.671.048	49	591.670.471.126	90.178.647.768
202211	KATILIM ŞEMSİYE FONU	36	42.367.929.895	14.234.424.628	8.882.670.047	1.354.564.926	36	51.250.599.942	15.990.096.386
202211	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	104	131.919.924.035	24.053.523.892	451.042.469	1.509.408.210	107	132.370.966.504	28.423.525.496
202211	SERBEST ŞEMSİYE FON	605	221.495.755.495	256.989.031.752	9.110.711.156	37.731.271.182	636	230.606.466.651	310.300.514.201
202211	KORUMALI ŞEMSİYE FON	11	376.618.520	403.575.721	-123.726.960	-152.681.487	10	252.891.560	261.403.874
202211	KARMA ŞEMSİYE FON	10	3.249.501.010	4.227.981.795	-17.955.112	-48.640.172	10	3.231.545.898	4.569.764.042
202211	YABANCI YATIRIM FONU	9	42.284	28.776.521	0	0	9	42.284	29.002.032
202211	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	143	10.879.999.993	29.778.090.091	705.245.440	1.569.503.744	148	11.585.245.433	31.298.464.007
202211	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	99	6.480.987.939	21.956.282.856	60.654.308	39.421.168	102	6.541.642.247	22.746.569.508
202212	B TİPİ FON SEPETİ FONU	0	0	0	0	0	0	0	0
202212	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	74	310.809.313.459	52.874.498.564	-3.313.876.387	886.660.304	74	307.495.437.072	54.636.028.417
202212	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	88	109.381.611.491	54.146.556.274	6.473.295.799	5.332.669.651	88	115.854.907.290	63.792.602.682
202212	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	14	66.941.390.532	12.063.528.005	8.198.567.679	1.377.265.540	15	75.139.958.211	14.028.226.494
202212	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	63	72.598.780.859	29.234.648.175	140.393.362	940.812.684	64	72.739.174.221	30.805.423.065
202212	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	49	591.670.471.126	90.178.647.768	124.563.342.798	7.217.981.738	48	716.233.813.924	99.088.341.929
202212	KATILIM ŞEMSİYE FONU	36	51.250.599.942	15.990.096.386	-2.859.696.511	2.429.783.670	37	48.390.903.431	18.815.052.909
202212	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	107	132.370.966.504	28.423.525.496	-5.112.131	1.310.604.126	107	132.365.854.373	31.047.208.750
202212	SERBEST ŞEMSİYE FON	636	230.606.466.651	310.300.514.201	4.047.832.468	36.373.436.401	685	234.654.299.119	356.256.976.925
202212	KORUMALI ŞEMSİYE FON	10	252.891.560	261.403.874	-7.094.639	-6.998.205	10	245.796.921	254.679.910
202212	KARMA ŞEMSİYE FON	10	3.231.545.898	4.569.764.042	-16.652.682	-97.951.166	10	3.214.893.216	4.498.900.561
202212	YABANCI YATIRIM FONU	9	42.284	29.002.032	0	0	9	42.284	29.256.317
202212	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	148	11.585.245.433	31.298.464.007	1.938.106.847	2.916.383.048	174	13.523.352.280	45.003.790.602
202212	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	102	6.541.642.247	22.746.569.508	786.396.243	1.296.382.605	107	7.328.038.490	34.723.903.287

Kurucu Operatör Üye Dağılımı*

Kurucu+Operatör ve Diğer Üyelerin İşlem Hacim ve Oranları					
2022	Kurucu+Operatör Üyeler İşlem Hacmi (TL)	Kurucu+Operatör Dışı Üyeler İşlem Hacmi (TL)	Toplam İşlem Hacmi (TL)	Kurucu+Operatör Üyeler İşlem Hacminin Toplam Hacme Oranı(%)	Kurucu+Operatör Dışı Üyeler İşlem Hacminin Toplam Hacme Oranı(%)
OCAK	10.067.899.607,37	13.114.203.115,54	23.182.102.722,91	43,43%	56,57%
ŞUBAT	8.244.569.222,41	11.161.296.353,86	19.405.865.576,28	42,48%	57,52%
MART	13.448.901.984,69	18.809.636.720,11	32.258.538.704,79	41,69%	58,31%
NİSAN	12.654.653.125,21	19.589.872.760,45	32.244.525.885,66	39,25%	60,75%
MAYIS	9.829.539.812,48	17.078.937.357,61	26.908.477.170,09	36,53%	63,47%
HAZİRAN	15.016.884.057,38	20.303.641.886,14	35.320.525.943,52	42,52%	57,48%
TEMMUZ	9.648.458.550,51	15.742.068.264,63	25.390.526.815,14	38,00%	62,00%
AĞUSTOS	13.484.818.696,79	24.986.544.098,86	38.471.362.795,64	35,05%	64,95%
EYLÜL	14.978.661.864,57	29.213.381.016,10	44.192.042.880,66	33,89%	66,11%
EKİM	15.870.548.820,67	29.190.474.632,52	45.061.023.453,19	35,22%	64,78%
KASIM	30.584.612.968,82	44.151.351.626,01	74.735.964.594,82	40,92%	59,08%
ARALIK	34.734.055.445,73	51.440.798.209,80	86.174.853.655,53	40,31%	59,69%
TOPLAM	188.563.604.156,62	294.782.206.041,61	483.345.810.198,23	39,01%	60,99%

TÜRKİYE SEKTÖR VERİLERİ

YATIRIM VE EMEKLİLİK FONLARINDA 2022 4.ÇEYREK

Yatırım Fonlarında Büyüme

	Eylül 22		Aralık 2022		Değişim	Eylül 2022		Aralık 2022	
	İlk Portföy Değer		Son Portföy Değer			%	İlk Pazar Payı		Son Pazar Payı
Yatırım ve Alternatif Fonlar	Borçlanma Araçları	49.550.913.632,63	54.218.473.273,69	9,42	5,75	4,53			
	Fon Sepeti Fonları	25.844.884.900,69	30.664.148.769,16	18,65	3,00	2,56			
	Hisse Senedi	30.586.181.393,53	60.096.448.178,78	96,48	3,55	5,02			
	Karma & Değişken Fonlar	24.724.228.922,72	34.432.289.345,20	39,27	2,87	2,88			
	Katılım Fonları	13.487.440.728,18	23.040.495.070,66	70,83	1,57	1,92			
	Kıymetli Madenler	11.063.935.379,04	13.599.442.660,99	22,92	1,28	1,14			
	Para Piyasası	72.976.856.236,68	99.115.137.400,22	35,82	8,47	8,28			
	Şemsiye Fonlar	406.866.639,80	255.018.769,46	-37,32	0,05	0,02			
	Borsa Yatırım Fonları	10.269.302.853,93	13.896.281.564,74	35,32	1,19	1,16			
	Serbest Fonlar	226.818.156.344,58	356.833.589.347,95	57,32	26,34	29,79			
	Gayrimenkul Yatırım Fonları	22.086.251.204,16	35.524.349.272,73	60,84	2,56	2,97			
	Girişim Sermayesi Yatırım Fonları	26.346.764.853,68	43.448.629.983,59	64,91	3,06	3,63			
	514.161.783.089,62	765.124.303.637,17	48,81	59,71	63,89				

Emeklilik Fonları Büyüme

	Eylül 22		Aralık 2022		Değişim	Eylül 2022		Aralık 2022	
	İlk Portföy Değer		Son Portföy Değer			%	İlk Pazar Payı		Son Pazar Payı
Emeklilik Fonları	Borçlanma Araçları Fonları	64.735.648.969,27	70.357.200.327,47	8,68	7,52	5,87			
	Fon Sepeti Fonları	5.425.254.525,24	9.177.142.825,29	69,16	0,63	0,77			
	Hisse Senedi Fonları	26.214.741.780,83	50.326.602.702,73	91,98	3,04	4,20			
	Karma ve Esnek Fon	108.890.494.419,17	135.601.730.894,64	24,53	12,64	11,32			
	Katılım Fonları	11.710.369.244,70	16.173.324.035,97	38,11	1,36	1,35			
	Kıymetli Madenler Fonları	93.455.374.163,07	106.946.730.609,44	14,44	10,85	8,93			
	Para Piyasası Fonları	11.834.092.790,48	11.954.765.402,06	1,02	1,37	1,00			
	OKS-Başlangıç Fonları	1.351.415.555,87	1.186.208.514,18	-12,22	0,16	0,10			
	OKS-Değişken Fonlar	1.170.228.998,55	1.999.188.875,54	70,84	0,14	0,17			
	OKS-Katılım Fonları	15.112.464.730,84	19.393.826.749,01	28,33	1,75	1,62			
	OKS-Standart Fonlar	7.077.830.837,85	9.398.934.497,16	32,79	0,82	0,78			
		346.977.916.015,87	432.515.655.433,49	24,65	40,29	36,11			

Tür Bazında Büyüklük ve Değişim

	30.09.2022	31.12.2022	İlk Portföy Değer	Son Portföy Değer	Değişim (%)	İlk Pazar Payı	Son Pazar Payı	
								İlk Fon Sayı
Emeklilik Fonları	Borçlanma Araçları	50	50	64.735.648.969,27	70.357.200.327,47	8,68	7,52	5,87
	Fon Sepeti Fonları	12	12	5.425.254.525,24	9.177.142.825,29	69,16	0,63	0,77
	Hisse Senedi	32	32	26.214.741.780,83	50.326.602.702,73	91,98	3,04	4,20
	Karma & Esnek Fonlar	111	111	108.890.494.419,17	135.601.730.894,64	24,53	12,64	11,32
	Kıymetli Madenler	15	15	93.455.374.163,07	106.946.730.609,44	14,44	10,85	8,93
	Para Piyasası	13	13	11.834.092.790,48	11.954.765.402,06	1,02	1,37	1,00
	Katılım Fonları	30	30	11.710.369.244,70	16.173.324.035,97	38,11	1,36	1,35
	Başlangıç Fonları	11	11	1.351.415.555,87	1.186.208.514,18	-12,22	0,16	0,10
	Değişken Fonlar	44	44	1.170.228.998,55	1.999.188.875,54	70,84	0,14	0,17
	Katılım Fonları	56	56	15.112.464.730,84	19.393.826.749,01	28,33	1,75	1,62
	Standart Fonlar	11	11	7.077.830.837,85	9.398.934.497,16	32,79	0,82	0,78

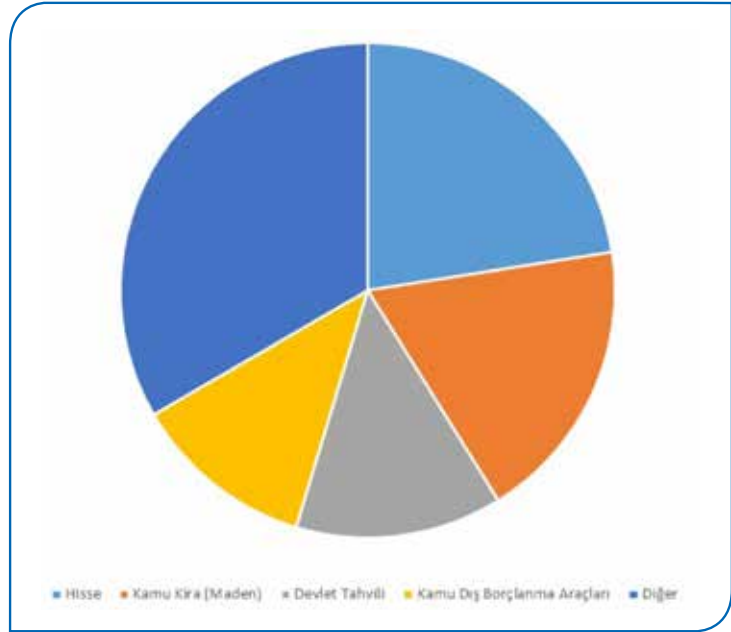
Emeklilik Fonları Varlık Dağılımı 31.12.2022

Hisse	22,52
Kamu Kira (Maden)	18,62
Devlet Tahvili	13,54
Kamu Dış Borçlanma Araçları	11,95
Kıymetli Maden	3,49
Mevduat (TL)	3,20
Kamu Kira (TL)	2,78
Finansman Bonosu	2,71
YF Katılma Payı	2,46
Özel Sektör Borçlanma Araçları	2,26
Yabancı Hisse Senedi	1,82
BYF (Maden)	1,75
Ters Repo	1,49
BYF (Yabancı)	1,37
Kamu Borç. (Maden)	1,23
GSYF Katılma Payı	1,11
ÖSDBA	0,93
Katılma Hesabı (TL)	0,84
BYF Katılma Payı	0,79
VİOP Teminat	0,67
Borsa Para Piyasası	0,59
ÖSBA (Yabancı)	0,56
Kamu Borç. (Yabancı)	0,52
Mevduat (Döviz)	0,49
Kamu Kira (Döviz)	0,46
Kamu İç Borç. (Döviz)	0,44
GYF Katılma Payı	0,43
VDMK	0,27
Özel Kira Sertifikaları	0,24
Hazine Bonosu	0,15
Kamu Yurtdışı Kira	0,10
Katılma Hesabı (Döviz)	0,10
Katılma Hesabı (Altın)	0,07
Diğer	0,05
Özel Sek. Yurtdışı Kira	0,02
Repo	0,00
Gayri Menkul Sertifika	0,00
Mevduat (Altın)	0,00

Genel Değişim

	İlk Tarih 30/09/2022	Son Tarih 31/12/2022	Değişim (%)
Emeklilik Fonları	346.977.916.015,87	432.515.655.433,49	24,65
Yatırım ve Alternatif Fonlar	514.161.783.089,62	765.124.303.637,17	48,81

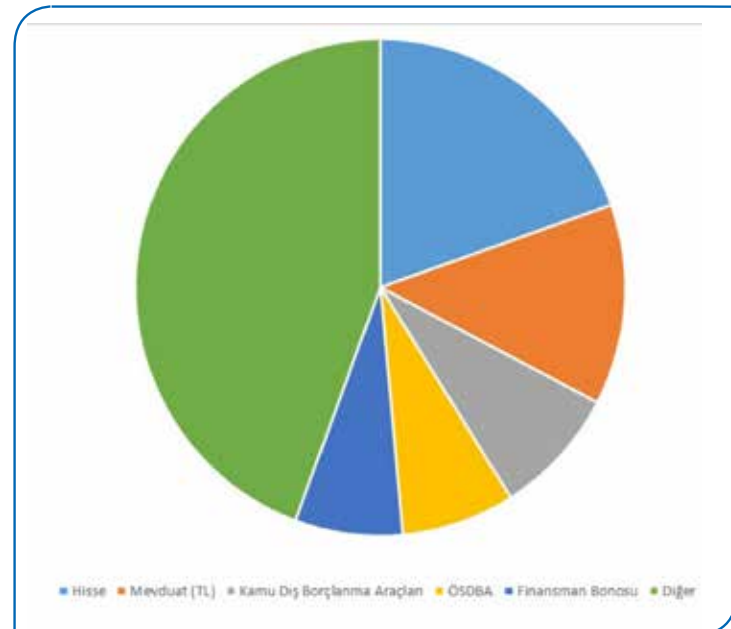
Emeklilik Fonlarında Varlık Dağılımı

Yatırım Fonları Varlık Dağılımı 31.12.2022

Hisse	19,43
Mevduat (TL)	12,93
Kamu Dış Borçlanma Araçları	8,31
Diğer	8,13
ÖSDBA	7,39
Finansman Bonosu	7,05
YF Katılma Payı	4,44
Ters Repo	4,17
Mevduat (Döviz)	3,33
Katılma Hesabı (Döviz)	3,19
Yabancı Hisse Senedi	2,22
Devlet Tahvili	2,13
Katılma Hesabı (TL)	2,11
Kamu Kira (Maden)	1,87
Özel Kira Sertifikaları	1,80
Kıymetli Maden	1,73
Özel Sektör Borçlanma Araçları	1,72
ÖSBA (Yabancı)	1,43
BYF (Yabancı)	1,36
Borsa Para Piyasası	1,26
VİOP Teminat	0,91
Gayri Menkul Sertifika	0,66
Kamu Borç. (Yabancı)	0,45
Kamu İç Borç. (Döviz)	0,39
Özel Sek. Yurtdışı Kira	0,27
GYF Katılma Payı	0,23
GSYF Katılma Payı	0,21
VDMK	0,13
Kamu Kira (Döviz)	0,12
BYF (Maden)	0,11
BYF Katılma Payı	0,11
Kamu Kira (TL)	0,08
Kamu Yurtdışı Kira	0,07
Hazine Bonosu	0,06
Kamu Borç. (Maden)	0,03
Mevduat (Altın)	0,03
Katılma Hesabı (Altın)	0,00
Repo	-0,85

Yatırım Fonlarında Varlık Dağılımı

TÜRKİYE SEKTÖR VERİLERİ

Tür Bazında Büyüklük ve Değişim

		30.09.2022 İlk Fon Sayı	31.12.2022 Son Fon Sayı	İlk Portföy Değer	Son Portföy Değer	Değişim (%)	İlk Pazar Payı	Son Pazar Payı	
Yatırım ve Alternatif Fonlar	Borçlanma Araçları Fonları	Diğer Borçlanma Araçları	15	16	2.041.858.029,32	2.021.664.093,95	-0,99	0,24	0,17
		Dış Borçlanma (Eurobond) Araçları	10	10	13.443.544.732,89	14.377.463.947,72	6,95	1,56	1,20
		Kamu Borçlanma Araçları Fonları	3	3	7.333.283.997,87	7.742.490.139,26	5,58	0,85	0,65
		Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonları	24	24	23.024.584.884,03	26.205.601.781,49	13,82	2,67	2,19
		Orta Vadeli Borçlanma Araçları Fonları	6	6	875.952.848,40	749.935.017,09	-14,39	0,10	0,06
		Uzun Vadeli Borçlanma Araçları Fonları	2	2	103.979.311,93	122.821.395,76	18,12	0,01	0,01
		Yabancı Borçlanma Araçları Fonları	3	3	303.654.954,32	421.442.014,86	38,79	0,04	0,04
		Özel Sektör Borçlanma Araçları Fonları	11	11	2.424.054.873,87	2.577.054.883,56	6,31	0,28	0,22
		74	75	49.550.913.632,63	54.218.473.273,69	9,42	5,75	4,53	
	Fon Sepeti Fonları	Diğer Fon Sepeti Fonlar	43	44	18.913.779.938,98	23.221.192.327,90	22,77	2,20	1,94
		Emtia Yabancı Fon Sepeti Fonları	12	12	3.869.387.779,56	4.316.432.175,28	11,55	0,45	0,36
		Hisse Senedi Fon Sepeti Fonları	2	3	215.762.272,17	237.113.622,69	9,90	0,03	0,02
		Yabancı Fon Sepeti	5	5	2.845.954.909,98	2.889.410.643,29	1,53	0,33	0,24
			62	64	25.844.884.900,69	30.664.148.769,16	18,65	3,00	2,56
	Hisse Senedi Fonları	Endeks Hisse Senedi Fonları	16	16	3.542.601.074,52	6.718.883.954,22	89,66	0,41	0,56
		Hisse Senedi Fonları	55	56	18.362.737.653,98	43.970.834.412,49	139,46	2,13	3,67
		Yabancı Hisse Senedi Fonları	8	8	8.680.842.665,03	9.406.729.812,07	8,36	1,01	0,79
			79	80	30.586.181.393,53	60.096.448.178,78	96,48	3,55	5,02
	Karma & Değişken Fonlar	Değişken Fonlar	98	103	20.507.721.186,50	29.953.487.674,40	46,06	2,38	2,50
		Karma Fonlar	10	10	4.216.507.736,22	4.478.801.670,80	6,22	0,49	0,37
		108	113	24.724.228.922,72	34.432.289.345,20	39,27	2,87	2,88	
Katılım Fonları	Altın Katılım Fonları	6	6	1.685.565.369,88	4.684.908.063,02	177,94	0,20	0,39	
	Diğer Katılım Fonları	9	10	1.356.477.327,85	1.706.245.412,29	25,79	0,16	0,14	
	Hisse Katılım Fonları	8	8	792.362.612,08	3.894.097.360,40	391,45	0,09	0,33	
	Kira Sertifikası Fonları	22	22	9.653.035.418,37	12.755.244.234,95	32,14	1,12	1,07	
		45	46	13.487.440.728,18	23.040.495.070,66	70,83	1,57	1,92	
Kıymetli Madenler Fonları	Altın Fonları	13	14	11.063.935.379,04	13.599.442.660,99	22,92	1,28	1,14	
	Kıymetli Madenler Fonları	0	0	0,00	0,00		0,00	0,00	
Para Piy. Fonları		13	14	11.063.935.379,04	13.599.442.660,99	22,92	1,28	1,14	
		46	45	72.976.856.236,68	99.115.137.400,22	35,82	8,47	8,28	
Şemsiye Fonlar	Koruma Amaçlı Şemsiye Fonlar	9	8	406.866.639,80	255.018.769,46	-37,32	0,05	0,02	
	Garantili Şemsiye Fonlar	0	0	0,00	0,00		0,00	0,00	
		9	8	406.866.639,80	255.018.769,46	-37,32	0,05	0,02	
Borsa Yatırım Fonları	Borsa Yatırım Fonu - Döviz	1	1	0,00	0,00		0,00	0,00	
	Borsa Yatırım Fonu - Hisse Endeks	11	11	2.495.005.861,55	3.160.540.181,39	26,67	0,29	0,26	
	Borsa Yatırım Fonu - Kıymetli Maden	3	3	7.774.296.992,38	10.735.741.383,35	38,09	0,90	0,90	
	Borsa Yatırım Fonu - Tahvil Endeks	0	0	0,00	0,00		0,00	0,00	
		15	15	10.269.302.853,93	13.896.281.564,74	35,32	1,19	1,16	
Serbest Fonlar	Serbest Fon - Döviz	287	334	114.089.629.669,78	155.588.890.047,91	36,37	13,25	12,99	
	Serbest Fon - TL	307	352	112.728.526.674,80	201.244.699.300,04	78,52	13,09	16,80	
		594	686	226.818.156.344,58	356.833.589.347,95	57,32	26,34	29,79	
Gayrimenkul Yat. Fon.		93	106	22.086.251.204,16	35.524.349.272,73	60,84	2,56	2,97	
Girişim Serm.Yat. Fon.		140	175	26.346.764.853,68	43.448.629.983,59	64,91	3,06	3,63	

QNB Finansportföy ve QNB Finansbank işbirliği ile kurulan
“QNB Finansbank Temiz Enerji Endeksi”
ile yenilenebilir enerji faaliyetlerinde bulunan şirketler tek endekste!

QNB Finansportföy Temiz Enerji ve Su Fonu (OLD)
ile endeks kapsamındaki şirketlere yatırım ile **Geleceğe Yatırım Mümkün!**

Otonom Araç Devrimine Hazır Olun!

Ak Portföy Elektrikli ve Otonom Araç Teknolojileri Değişken Fonu

Elektrikli ve otonom araç teknolojileri geliştiren,
seçilmiş 30 şirkete yatırım fırsatı!

Yatırımın geleceği, geleceğin yatırımı Ak Portföy'de!

Elektrikli ve Otonom Araç
Teknolojileri Değişken Fon

AKPortföy

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan içerik, yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuzla risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Yatırım yapmadan önce ilgili fon izahnamesinin incelenmesi gereklidir.